

Word Centered Church

چوں کتیبی پیروز ژیان و گه شه کردن به گه لی خودا ده به خشیت

وه رگپرائی:
چیاکو قادر

نووسینی:
جوناتان لیمن

گرۆکیبوونی وشه ی خودا له کلّیسادا

نووسینی:
جۆناتان لیمه ن

وه رگێرانی:
چیاکو قادر

Email: jamala@worksmail.net

Email: contact@handofhelp.info

Skype: jamalabumajd

www.handofhelp.info

UK: +44 (0) 7966 610944

Iraq: +964 (0) 751 792 5515

iraq, erbil, Ankawa, PanckCity 16

ئەم كىتەبە ۋە رەگىپرانىكە لە:

Originally published in English under the title:

WORD CENTERED CHURCH

How Scripture Brings Life and Growth to God's People

By MOODY Publishers

Copyright © 2011, 2017 by

Jonathan Leeman

All rights reserved.

Kurdish Edition Copyright 2021 by Hand of Help, all rights reserved. Without prior permission of the publisher, no portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means-electronic, mechanical, photocopy, recording, or any other - except for brief quotations in printed reviews.

هەموو مافەکانى ۋە رەگىپرانى چاپى كوردىيى ۲۰۲۱ى ئەم بەرھەمە لە لایەن رېكخراوى "ھاند ئۆف ھیلپ" ۋە پارىزراۋە. ھىچ بەشىكى ئەم بۆلۆكراۋە بەبى ئاگادار كەردنە ۋە پېشۋەختى نووسەر ناکریت چاپ بکریت، يان بە شىۋە ئەلىكترۆنى، فۆتۆكۆپى، تۆمارى دەنگى بەخشیت، مەگەر ئەۋەى كە تەنھا دەقى كورتى لى ۋە رەگىردریت و ئامازە بە ناوى بەرھەم و نووسەر بکریت.

● ناوى كىتەب: كرۆكېوونى وشەى خودا لە كلىسادا

● نووسەر: جۆناتان لیمەن

● ۋە رەگىپرانى: چىاكوۆ قادر

● چاپى يەكەم، ۲۰۲۳

● چاپخانى:

● تىراژ: ۱۰۰۰ دانە

● ژمارەى سپاردن: لە بەرپۆە بەرئایەتى گشتى كىتەبخانى گشتىيە كان ژمارەى سپاردنى (۱۴۶)ى سالى ۲۰۲۲ى پېندراۋە.

هەموو ئايەتەکانى لە چاپى كوردىيى سۆرانى ستاندرەۋە (KSS) ۋە رەگىراۋە. هەموو مافەکانى پارىزراۋە.

ناوه پړۆک

لاپه پره

پیشه کی: یه ک شتی پیویست ۱

وه رزی یه که م: فه رمایشتی په روه ردگار

به شی یه که م: وشه ی په روه ردگار کارده کات ۱۵

به شی دووهم: وشه ی خودا بانگه پشتمان ده کات و جیامانده کاته وه ۳۵

به شی سییه م: وشه ی خودا نازاد ده کات ۵۲

به شی چواره م: وشه ی خودا کوّده کاته وه ۸۶

وه رزی دووهم: وتار

به شی پیجهم: وتار ئاشکرا ده کات ۱۰۳

به شی شه شه م: وتار پراده گه یه نیت ۱۲۰

به شی حه وته م: وتار کاردانه وه ی ده بیت ۱۳۹

به شی هه شته م: کلّیسا گوّرانی پړوحی ده لّیت ۱۵۸

وه رزی سییه م: کلّیسا

به شی نوّیه م: کلّیسا نوّیز ده کات ۱۷۳

به شی ده یه م: کلّیسا به قوتابی ده کات ۱۸۷

به شی یازده هه م: کلّیسا ۲۰۴

خزمه تی کلّیسا که ت بکه: کتیبی پیروژ بخوینده وه ۲۱۰

پيشه کی

یه ک شتی پیویست

ههروهک زۆربهی ئه و مندالانهی که له کلێسادا گهوره بوون و گهشه یان کردوو، کاتیک که ته مهنم بچووک بوو فیرووم له وتاره درێژه کاندایه رگه ی قسه ی بیزارکه ر و بی سوود بگرم.

کاتیک ته مهننت پینج یان شه ش سالان ده بیئت، ده توانیت له کاتی ئه م وتارهنه دا به تافیکردنه وهی هه ر شتیک که دهسته کانت پیی ده گات خۆراگریت: پشتی سه ری ئه و که سه ی که له پیشته وه دانیشته وه، گوچکه شیواوه کان، زه رفی پیشکه شکردنی دیارییه کان که پینچراوه ته وه بو ئه وهی وه کو توپیکی بچوکی لیبت، پینوسی به کارهاتوو که نوکه تیژه که ی شکایت. زۆر جار برا بچوکه که ت به ده ست پالده نیئت، که دایکت تووره ده کات و ئه مه هه ندیک جۆشوخرۆش بو ژیان زیاد ده کات. وه کاتیک ته مهننت ده گاته پازده یان شازده سالان ده توانی گو ی له هه مان شریتی دووباره بگریته وه له وتاره درێژه بیزارکه ره کان، به لام سه رنجت لاده چیت و دیته وه. په نگه خۆت له بارودۆخی سه ره خه وی کدا بدۆزیته وه که وا نقوم بوویت، یان په نگه پرسیار له هه رزه کاره کانی ده ور به رت بکه ییت، به تاییه تی هه رزه کاره کانی رگه زی به رانه رت.

ههروه ها له و ته مهنه وینه ی وتاری پیکم به بیر دیته وه که به سه ر سه کوکه دا دیت و ده روات. وه ده بینیت به بیده نگی و به بیله بیرکردنی بابه ته کان له لایه کی سه کوکه وه هاتوو چۆ ده کا بو لایه که ی دیکه، وه ک ئه وهی له کاتی ئاهه نگیکی گوشت برژاندن له حه وشه ی پشته وهی مالیکدا به رامبه رت بیئت. پاشان به هیواشی پروا بو لایه که ی دیکه ی سه کوکه، وه ک ئه وهی بیه ویت سلّو له خیزانییک بکات که تازه گه یشتونه ته ئه وی. هه ندیک جار په نا ده باته به ر بی ده نگی له لایه که وه، به لام پشوو به یه کییک له دهسته کانی ده دات و له سه ر سه کوکه دایده نیئت. ئه مه ش هه موو جوانی و سه ره نجی منی ده وروژاند. ئه م شته زۆر ئاسایی بوو و زۆریش بیفیزی تیدابوو.

وه به دلتیایه وه، گوپرایه لی ئه وه نه بووم که ئه وه ده یگوت. تاکه شت که گویم لیی پاده گرت ره نگه ئه وه بیت هه ندیک نمونه ی پرونکردنه وهی له سهر یاریزانی توپی سه به ته ی به ناوبانگ مایکل جوژدان و یانه ی شیکاگو بولزی باس ده کرد. ئه مه له سالانی هه شتاکانی سه ده ی بیستم بوو، یانه ی شیکاگو بولز به ره وه سه ره وه ده رویشت. ئیمه له ده ور به ری شاری شیکاگو ده ژیاين، ئه گهر که سیک باسی جوژدانی بکردبا هه مووان به وپه ری ووریایه وه گویمان لی ده گرت.

به لام با راستگوین، نه ک هه ر ته نها مندالانی ته مه ن پینج سالان و هه رزه کارانی ته مه ن پازده سالان له کاتی وتاره کان به زه حمه ت باویشکیان پاده گرن؛ به لکو گه وره کانیش هه مان زه حمه تییان هه یه. ئیمه هه موومان له کاتی گوپگرتن له قسه ی وتاریژدا میشکمان دیت و ده روات. ره نگه میشتک له گیزاویکدا گیر بوو بیت له بیرکردنه وه سه باره ت به گفتوگۆیه ک که دوینی ئیواره روویداوه. له وانیه ده ست بکه ی به به رنامه دارشتن بو ئه وه ی چی بکه ییت له دوای نیوه رووی پوژی پشوو. هه تا ئه مپروش، ده توانم دان به وه دابنیم که ده رده چم له حاله تی گوپگرتن له وتاریک، به تاییه تی کاتیک وتاریژه که ده چیته ناو قوولاییه کی سه ختی وانیه کی کتیبی پیروژه وه. به لام له وه ساته ی ده ست ده کات به گیرانه وه ی چیرۆکیک «ئامیره هه سه ته وه ره کان» له گوچکه مدا به ئاگا دین. ئایا ئه مه له لای توش رووده دات؟

هه موو ئه مانه وا له مروف ده کات بپرسیت داخو وتار و خزمه تی وشه ی خودا هیئده گرنگیان هه یه بو ژیا نی باوه رداران به مه سیح و کلێساکان.

وتار هیچ جیاوازیه کی گه وره ی له ژیا نی من دروست نه کرد له ماوه ی خویندمن له قوئاعی ئاماده ییم، یان له ژیا نی هه ندیک له هاوړیکانم و که سوکاریان. له دوای ته واوکردنی قوئاعی ئاماده ییم چوومه زانکو، وازم له چوونه کلێسا هیئا، وه چوومه ناو که شی «ئا هه نگه کان» وه. هه روه ها زوړیک له هاوړیکانم ئه وه تان کرد. به نیعمه تی خودا، له دوای ته واوکردنی زانکو گه پامه وه بو لای مه سیح و ناو کلێسا که ی. به لام زوړیک له هاوړیکانم وه کو میان نه کرد. ئه وان ئه مپرو

به ده ست مه زهه بی نه زاینه وه ده نالینن؛ وه ئالوده بوون به مادهی بیهۆشکه ر و کحول، وه به شتی دیکه ش. رهنگه زۆریک له وه خه لکانه ی سه رنجم ده دان بینه نمونه که لاسایان بکریته وه.

ئه م هه مووه وتارانه چیان به دی هینا؟

شتیک که ئۆکتانی^a زیاتریت؟

بابه ته که وات لیده کات که پرسى: ئایا شتیک نییه که که میک «ئۆکتان» ی زیاتریت له پیاویک که وا له پیشه وه راده وه ستیت بۆ قسه کردن له پیناو به هیزکردنی ژیان و گه شه کردن له کلێسا کاهان؟

خه ملاندنی من ئه وه یه به شیوه یه کی گشتی ئه مرۆ زۆریک له باوه پداران وتاری راسته قینه ی به گویره ی کتییی پیروژیان ده ویت. به لام بۆ زۆریک له ئیمه، ئه گه ر هاتوو ئه مه له رووی راستیه وه بوو یان نا، خزمه تی وشه ی خودا پیشینه یه کی سه ره کی نییه. کاتیک ده چینه ناو کلێسایه ک بیر و هۆشمان ده چپته سه ر شتی لابه لا، جووری موزیک، بوونی به رنامه ی باشی مندالان، یاخود شیوازی کلێسا و هۆله که ی و ئه وه سه ته ی که ده داته ئه وه که سه ی ده چپته ناویه وه. به راشکاوی ده توانین هه لسه نگاندن بۆ کلێساکان بکه ین هه ر وه ک چۆن خه لکی هه لسه نگاندن بۆ چیشته خانه سه رده مییه کانی ناوچه شارستانییه کان ده که ن؛ ئه وه ی که ده یکه ین کاتیک هه لسه نگاندن بۆ یه کیک له وه چیشته خانه ده که ین ئه وه یه که له خه لکانی دیکه پرسین: (که شه که ی چۆنه؟)

وه له هه مان کاتدا، وا دیاره رابه رانی کلێسا متمانه یان به وشه ی خودا له ده ستداوه. وه گوزه رانیان وه کو گوزه رانی هه رزه کارانی بازاره؛ ئه وان له نیو ئه گه ره کان و ده رفته سه رسوپه یته ر و دره وشاوه کان په رشوبلاو بوونه ته وه؛ په رستنی چالاک، کو مه له گشتگیره بچوکه کان، به رنامه ی سه رنچراکیش، روچیه تی

a ئۆکتان: پیوه ریکه بۆ به هیزی توانای سونه مه نی به کارهاتوو له بزوپنه ری هه ندیک له ئامیره کانی گواسته وه. له زمانی ئینگلیزی به واتای هیژ و دینامیکی به کاردیته.

به په رښوون، رابه رايه تيبه كي به هيڅي ده سه لاتدار، نمونه ي لیتورجيا (پړوره سم)، میوانداریه تی، خزمه ته کانی به رجه سته بوون، ژيانی نیردراویه تی، وه هم لیسته درېژ ده پته وه.

هه روه ها با راشکاو بین؛ هم سه رده مه مان سه رده میکه به وینه رازی تراوه ته وه. نه وه کاتیکه بو چاو و کاریگه ریه بینراوه کان نه ک بو گوئی و کاریگه ریه بیستراوه کان. کچه گه وره که م له تمه نی سی سالیدا به هوئی «خیزانی بوقه کان» فیری پیتی نه بجه دی بوو؛ نه وه ته ماشای برکه یه کی فی دیوئی ده کرد به ناو نیشانی: «کارگه ی پته کان». مه به ستم نه نجامدانی هم کاره نه بوو، به لام ده ستم نا به دوگمه ی ئیشپیکردن، وه کرداری فی ربوون له گه ل کچه که م پرویدا. ده توانم چی بلیم؟ ئیستا نه وه له گه ل و به هوئی فی دیووه که وه ده توانیت فی ربیت؛ ئیستا ناو هها فی رده پیت.

رابه رانی کلپساکان له بیروکه که تیگه یشتن و چوونه پال کاروانه که. به بیرم دیت که یه کیک له پامانه کانم به ته ماشا کردنی برکه یه کی فی دیوئی له فلمی سینه مایی هاریسون فوردي نه کتر سه بارت به باوه، وه رگرت و فیری بووم. کاتیک له لیواریکه وه بازده دا بو پردیکی نه بینراو بو نه وه ی ژيانی باوکی رزگار بکات. هه تا ئیستاش نه وه وینه یه م له بیرماوه.

به دلناییه وه، خه لک نایانه ویت ته نها برکه ی فی دیوئی بینن؛ به لکو نه وان ده یانه ویت کاری باش بینن وه له پیش چاویان نه نجام بدریت. نه مړو خه لکی هه زیان له په سه نایه تیه، نه ویش واتای نه وه یه بوونی کرداری که سیک به شتیکه نه ک گوتنی شتیک (نه وان په روئی نه وه ن که که سایه تیه که راستیت، هه روه ها سه رهنج ده دهنه سیفه ته کانی که سایه تیه کان زیاتر له قسه کردنه کانیا ن). بی گومان ئیوه گویتان له م ته ی پیشینان بووه که ده لیت «کار بکه بو نه وه ی له هه موو کاتیکدا مزگینی رابه گه یه نیت؛ وه له کاتی پیوستدا، ده کری وشه کان به کار به پیتی بو نه نجامدانی نه وه» (واتا پیوسته له سه رمان وتاری ناوه روکی مزگینی که له ژیاغاندا بده یین و گه واهیه کی باش پیشکه ش بکه یین له خو و په و شتمان

به دريژايى كات، پهنگه ئه مه واماڼ لښكاته ده سته ردارى پښوښتى به كار هښتاناى وشه كان بښت له زور بهى كاته كان).

به دلنښايه وه وښه «ئوكتان» ي زياتره له وشه؛ وه ك ئه وهى له لاماڼ باوه «وښه له هه زار وشه زياتره». ههروه ها ئه و و ته باوهى كه ده لښ باوه ر (به شته نه گونجاوه كان) نايه ته دى ته نها به شته نه بينز اوه كان نه بښت؛ واتا مروڅ باوه ر به شتيك ناكات هه تا به چاوى خو ى نه بينښت.

گه وره ترين هښى گه ردوون

كار يگه رى و گرنگى وتار له كتيى پيرو زده دا چييه، وه خزمه تى وشه ي خودا له ئاستيكي فراوانتر، بو ژيانى كليسا يه كى ناو خو ى سه لامه ت و ته ندر وستدا چونه ؟ ئايا ئه وه گرنگ نښه ؟ يان هه تا راده يه ك گرنگه ؟ يان يه كيكه له پښكاته گرنگه كانى ؟

خه ملاندنى من ئه وه يه، ئه گه رتومه سيحى بيت، به لانى كه م دل سو زيه ك پيشان ده ده يت بو ئه و بپروكه يه ي كه وشه ي خودا گرنگه (ته نانه ت ئه گه ر له ناخيشدا به راستى باوه رت پښى نه بښت). به لام ئاماڼجى يه كه مى من له م كتيه ئه وه يه كه يارمه يت بده م به شيويه كى ناوازه كروكى وشه ي خودا بينى. ده مه ويټ يارمه يت بده م بينى كه فه رمايشتى خودا كه به رو ى خودا كار ده كات، ئامراز يكي بنه ر ه تى خودايه بو په ر ه پيدانى كليسا ي خودا. له راستيدا وشه ي خودا گه وره ترين هښه له گه ردوون. خودا گه ردوونى به وشه ي خو ى دروست كر د (په يدا بوون ۱: ۳). وه دووباره دروستى ده كاته وه به وشه ي خو ى (دووه م كو رن سو س ۴: ۶)، وه هه لگرى هه موو شتيكه به وشه توانا داره كه ي (عيرانيه كان ۱: ۳).

كاتيك خودا ده دو ى ئه مه هه ر سى تاكه كه ي خودايه تى له خو ده گريټ؛ كه وا باوك قسه ده كات به هو ى كو ر و رو ى پيرو ز، هه ر سى تاكه كه به ريگايه كى سه ير هاوكارن بو ئه وى به به كار هښتاناى قسه كردن هښيان برژينن، بو به دي هښاناى

ویستی هاوبه شیان به هۆی وشه وه. سه رباری ئەمه ش، خودا به هۆی وشه که یه وه کلێساکه ی دروست ده کات و گه شه ی پێده دات، ئەمه ش ئەو شته یه که ده مانبات بو ئامانجی دووهم لهم کتێبه دا: خودا گه شه مان پێده دات به وه ی تاکي مرۆفین و ههروه ها به وه ی کلێسای ناو خۆیین به هۆی گوێچکه کا مانه وه.

ره نگه پێشتر هه موو ئەمانه ت زانیییت، به لام ئەگه ر بارودۆخه که وابوو بابه ته که ئەوه هه لده گری که پرسیا ریک بکه یین، ناخۆ ئەم متمانه یه وه رده گیردییت به راستی بو چۆنیتی هه لپژاردنت بو کلێسایه ک که بچیته پالی. ههروه ها بو چۆنیتی هه ولدان ت بو به رپوه بردنی کلێساکه ت، وه بنیادنانی پیکهاته که ی، وه گه شه پیدانی ئەگه ر تو رابه ری کلێساکه بوویت. له خۆت بپرسه: گرنگرترین شت چیه که پێویسته له کلێسایه کدا دروستی بکه یین و گه شه ی پێده یین؟ ئەگه ر کاروباری ریکخستن و پۆستی کاهینایه تی وه لاوه بنیین - که به دلناییه وه شتی بنه ره تین - چ شتی که هیه ناتوانین ده ست به رداری بیین؟ بینا و ته لار؟ به رنامه؟

وه لام: وشه ی خودا به رۆحی پیروژ کارده کات. پێویسته له سه ر که سیکی له ئامه ده بووانی ناو کلێسادا کتییی پیروژ هه لپگریت و بیخوینیته وه. پێویسته له سه ر که سیکی دیکه که رافه ی بکات بو ئەوه ی خه لکی لی تیگه ن. کاتی که ئەمه روو ده دات، رۆحی پیروژ ده ست ده کات به کاری خۆی له ناو دلێ خه لکی، که وایان لیده کات باوه ر به وشه کان به یین و به ها و ریزیکی گونجاوی بو دابنن. پاشان، خه لکی ئەم وشانه له گورانییه رۆحیه کانیا و نوێژه کانیا و ده لینه وه. ههروه ها به دریزیای هه فته وشه کانی خودا به گوئی یه کتردا ده لینه وه، وه به رده وام ده بن له بانگکردنی خه لکانی دیکه بو باوه ره یینان به م وشانه. وه ژیا نیا ن ده ست ده کات به ریکخستن به گویره ی ئەم وشانه و به م شیوه یه ده ست ده که ن به ژیا نیتیکی جیاوا ز له ئیشوکار و ناوالمدا، بویا ن ده رده که ویت که ئەم وشانه ژیا ن ده به خشن، هیوا ده به خشن، خۆشه ویستی به ره هه م ده هی ن.

ئایا له سه رمان نییه ئەمه ش بلێین که ژیا نی گوێرایه لی کاریکی پێویسته؟ یا ن میوانداری؟ یا ن بایه خدان به هه ژاران؟ به دلناییه وه، به لام کلێله که تیگه یشته

له راستیهك كه خودا پرۆلی جیاوازی ههیه بو وشه و كردارهكان؛ وشهكان بهدیپنهرن و كردارهكانیش بهدیپنهراون. دهتوانیت له بهشی یهكهمی سپارهی پهیداوون ههمان دابهشکردن بینیت بو کارکردن له نیتوان وشه ی بهدیپنهری خودایی و تهنه مادیهكان؛ وشهكان بهدیپنهراون و گهردونی مادیش بهدیپنهراوهكه بوو. ئیستا، ئه و دابهشبوونهی کار پهپهرو بکه لهسهر گهردوونی پرۆحی: وشه پرۆحیهكان کرداری پرۆحیی دروست دهکن، ئه و کردار و وشانه پیکهوه کار دهکن بو ئهوهی گهواهی بدهن سهبارهت به هیزی خودا بو پرگاری، ئه و پرگارییهی که له ئیستاوه دهست پیدهکات و بو ههتا ههتا په درژده بیتهوه.

ژیانی پرۆحیی راستهقینه تهنها لهناو دل بهرهم دیت کاتیک باوک بههیزی بهدیپنهرا قسه دهکات بههوی کور و پرۆحی پیرۆزهوه. لیرهدا باسی خویندنهوهی تهلیسمی جادوویی ناکه؛ من باسی هیزی خودا دهکهه بو پیدانی رووناکي بو میشک، وه سۆز بو دل، وه ئازادی له خواست. وه ئه شتانهش لهخویدا دهستهکان و پییهکان دهجوڵینی بو ئهوهی کاریکی پیرۆز بکهن.

خودا نه بینراوه کهمان تهنها بههوی وشه کهیهوه ناسراوه.

یهک شته پیویسته که

«یهک شت پیویسته». ئه مه ئه و وشانه بوون که مهسیح به مهرسای گوت کاتیک مهرسا به خیرایی و شیرزهیهوه دههات و دهچوو و خزمهتی ئه و میوانانهی دهکرد که له ماله کهیدا بوون، به پیچهوانه ی مریه م «له بهرپیی مهسیح دانیشت و گوئی له فرمایشتهکانی دهگرت» (لوقا ۱۰: ۳۹، ۴۲). سهرزشتکردنی مهسیح بو مهرسا بهره و ئیرهییمان دهبات، چونکه به روونی دیاره کهوا کارهکانی خزمهت له وشه باشتره؛ ههروهک ئه و پهندهی دهلیت کردارهکان وشهکان رادهگهیهنن. ههروهها دهلین قسه ئاسانه و هیچی تیناچیت. ئه مه راسته، بهلام مهسیحبوون بهوه دهست پیناکات که ئیمه له پیناوی خودا دهیکهین، بهلکو به راگهاندنی ئه وه کارهیه کهوا خودا له پیناوی ئیمه دا کردی. سهرباری ئه مهش،

تهنھا وشه کاغمانه که پروبه رووی خوْمان ده بیته وه و به سه رخوْدا زالبووْمان له ورده کاریه کانی ژیان پیده به خشیت. ئاواز و وینه بینراوه کان ده کریت ئیلهامان پیبیه خشن، یان هانمان بدهن، یان دلته نگمان بکه ن. به لام تهنھا وشه کان ده توانن فرماغان پیبیکه ن بوْ به ده سه ته وه دانی رابه رایه تی ژیاغان و ملکه چ بووْمان بوْ مه سیح. له به شه کانی داهاتوودا زیاتر گفوتگوْ له سه ر ئه م بیروکله یه ده که یین.

یه ک شته پیویسته که له کلئسا کاغان، گو یگرتنه له وشه ی خودا له ریگای وتار، خو یندنه وه ی کتیبی پیروْ، گوْرائی روْحی و نو یژکردن.

چی ده رباره ی کاریگه ری بینین و به چاو بینین؟ چی ده رباره ی راستی ئه وه ی که وا خه لکی ئه مپروْ خو یمان گونجانده له گه ل بازارپیک که وینه و شتی بینراوی تیدایه و سه ره نجیان راده کیشی و ده یان جو ئینی؟

ئه مه شتیکی نو ی نیه. خه لکی هه میسه پالئراون به چاو بینین و روا له ت بینین. گه لی ئیسرا ئیل له دیمه نی گو لیات ترسان. له سپاره ی گوْرائی گوْرائیه کان زاوای خوْشه ویست هه ست به راکیشانی سوْز ده کات کاتیک خوْشه ویسته که ی ده بینیت. په رستگا به وینه ی هه نار له مس دروستکراو و به خونچه گو لی زپرینه وه پارزیندرا بوویه وه. یوْحه نای ئیردراو خو ینه ری نامه که ی ئاگادار ده کاته وه ده رباره ی «ئاره زووی چاو» (یه که م یوْحه نا ۲: ۱۶). شته بینراوه کان خه لکی ده جو ئینی؛ رایانده کیشی و هه روه ها ریگریان لیده کات. خودا ئیمه ی به م شیویه دروستکردوه. له هه مان کاتدا، هه روه ک مارک دیقه ر پیی ده لیت ئیمه له «سه رده می گو یچکه» دا ده ژین؛ ئه وه سه رده می که له کاتی ده رکردنی ئاده م و حه وا له به هه شتی عه دده نه وه ده ست پیده کات هه تا کو هاتنه وه ی کو تایی مه سیح به رده وامه. له دوای ئه وه ی ئاده م و حه وا له به هه شت گونا هیان کرد، خودا خو ی به نادیار ی هیشته وه له به رچاوی هه مو و مروْقایه تی. هه روه ها ریگری له گه لی خو ی کرد له وه ی هیچ په یکه ریکی بوْ دروست بکه ن. وه خودا ریی به موسای پیغه مبه ری خو ی نه دا که بیینیت، به لام ریپییدان هه ندیک ئاماژه ی شکو و مه زنا یه تیبه که ی بینین. وه کاتیک کوره که به جه سه ته بوو، ده رکه وت که وا ئه و «نه

جوانی هه‌بوو و نه پایه‌به‌رزى» (ئیشایا ۵۳: ۲). بۆیه هیچ مروڤئیک نه‌یتوانیوه شکۆی خودایی بیینیټ چونکه مروڤ ناتوانی بیینیټ و بژیټ. وه مزگینه‌کانیش هیچمان پئ نالین له‌سه‌ر شیوه‌ی عیسا. وادیاره کتیبی پیروژ نایه‌وئیت بایه‌خ به شیوه‌ی عیسا بده‌ین.

به دنیایه‌وه، روژیک دادیت ئەمانه هه‌موو ده‌گۆردرین. په‌روه‌ردگار خو‌ی له ئاسمانه‌وه داده‌به‌زیټ، له بۆشاییدا چاوی به‌گه‌له‌که‌ی خو‌ی ده‌که‌وئیت و «وه‌ک خو‌ی ده‌بیینین» (یه‌که‌م یۆحه‌نا ۳: ۲؛ سالونیکى ۴: ۱۶). به‌لام، هه‌تا ئه‌و روژه، ناتوانین خودا بیینین؛ به‌لکو ته‌نها ده‌توانین له خو‌ی و له پیغه‌مبه‌رانی و نێردراوه‌کانی بیستین. ئیمه‌ نه‌ک به‌ بینین به‌لکو به‌ بیستن خودا ده‌ناسین؛ ده‌نگی وشه‌که‌ی که‌ ده‌خویندریته‌وه و لێه‌وه‌ فێرده‌کریین.

من شادومانم به‌و راستیه‌ی که‌ ئیمه‌ی مه‌سیحی له‌ کتیبه‌کانی یه‌زدان‌ناسیماندا جه‌خت له‌سه‌ر ده‌سه‌لاتی وشه‌ی خودا ده‌که‌ینه‌وه. به‌لام ئیستا پیوستمان به‌وه‌به‌ که‌ تیبکۆشین بۆ پارێزگاری له‌سه‌ر متمانە‌کردن به‌ فه‌رمایشتی خودا، به‌ تاییه‌تی له‌ چۆنیه‌تی ته‌ماشاکردنی ئه‌وه‌ی چ شتیک له‌ کلێسا‌کاماندا کړۆکه. پیوسته‌ پابه‌رانی کلێسا‌کان تیبکۆشن بۆ پارێزگاری له‌ متمانە‌کردن به‌ فه‌رمایشتی خودا. وه پیوسته‌ باوه‌رداران به‌ مه‌سیح تیبکۆشن بۆ پارێزگاری له‌ متمانە‌یه. زۆر ئاسانه‌ که‌ متمانە‌ به‌و شتانه‌ بکه‌ین که‌ به‌ روونی و ده‌ستبه‌جێ خه‌لکی راده‌کیشیت.

ده‌نگدانه‌وه‌ی فه‌رمایشتی خودا

له‌ هه‌مان کاتدا، له‌ده‌ستدانی متمانە‌ به‌ وشه‌ی خودا تاکه‌ هه‌له‌ نییه‌ که‌ ده‌بیټ خو‌مانی لئ پارێزین. زۆریک له‌ باوه‌رداران به‌ مه‌سیح سه‌رباری زۆریک له‌ کلێسا‌کان جه‌خت ده‌که‌نه‌وه له‌سه‌ر «خزمه‌تی فه‌رمایشتی خودا» وه «بنیادنانی کلێسا له‌ سه‌ر فه‌رمایشتی خودا». زۆر جار ئه‌م ده‌رپرپانە‌ ئاماژە‌ن بۆ خزمه‌تی فێرکردن له‌سه‌ر سه‌کۆ له‌ به‌یانی روژانی یه‌کشه‌ممه. به‌لام، کیشه‌که‌ لێره‌دا ئه‌وه‌یه‌ که‌ وشه‌ی خودا له‌ هه‌موو لایه‌نه‌کانی ژیا‌نی کۆمه‌لایه‌تی باوه‌رداران بلأو ناکریته‌وه،

ههروهك چۆن ههويرترش له ناو ههوير بلاوده بێتهوه. خهلكى له كۆبوونهوهى ههفتانهدا ئاماده دهبن بۆ وتار، وه زۆربهى جار لهمه زياتر ناكهن. وه سهبارت به وان خزمه نى وشهى خودا له دواى تهواو بوونى كۆبوونهوه كه تهواو ده بێت. به لآم له نووسىنى ئەم كتيبه دا هيوادارم ئەوه پروون بكه مه وه كه وا «خزمه تى فه رمايشتى خودا» به راستى له سه ر سه كووه ده ست پي ده كات، به لآم ده بېت له ناو ژيانى كلېسادا به رده وام بېت كه وا وشهى خودا به ته واوى له كرۆكى ژيانى ئەندامه كاندا بېت، ده نگدانه وهى هه بېت و له ئەنداميكه وه بۆ ئەنداميكى ديكه بگواز رېته وه. وشهى خودا دهنگ ده داته وه يان ده ليين له شوينيكه وه بۆ شوينيكى ديكه باز ده دات هه ر وه كو ده نگدانه وهى ده نكيك له ناو دوليكدا .

ئه گه ر هه وپت ئەوهى له چاوپيكيه وتنيكى (تيم له ين) له گه ل گوڤارى نو نيشانه كه كه باس له «خزمه تى فه رمايشتى خوداى» ده كرد بۆم پروونكرايه وه و به م ده قه نوسيمه وه. تيم گوتى:

«خزمه تى وشهى خودا راناوه ستيت له (وتار)؛ به لكو به رده وام ده بېت به نيو كلېسادا. خزمه تى به قوتابيكردن، وه خزمه تى مندالان، خزمه تى هه رزه كاران، كارى نيردراويه تى، خزمه تى په رستن و ستايش، هاو پييه تى، وه خيژانه كان -هه موو ئەم كارانه له سه ر هه مان شه پۆل كارده كات كه له سه ر ته وه رى فه رمايشتى خودايه و مه سيح چه قه كه يه تى. پيران و خزمه تكاران وشهى خودا ده بن بۆ كاره كانيان. باوكان فيرده بن كه مزگينى بهن بۆ ئەو رېگايه ي كه منداله كانيان له سه رى راده هينن و په روه رده يان ده كهن. ژن و ميرده كان بيرده كه نه وه ده رباره ي كرۆكى مزگينى له كاتيكدا ئەوان له گه ل يه كتردا له په يوه نديدا ده بن و پيكه وه ده به سترينه وه. وه لسته كه دريژتر و دريژتر ده بېته وه.

له كاتيكدا گويم له وشه كانى تيم ده گرت، ته نها بيرم له ده نگدانه وهى وشه كانى ده كرده وه كه له شوينيكه وه بۆ شوينيكى ديكه ده گوازرايه وه.

به م شيويه بير له مه بكه ره وه: مزگينده ر يان وتاريژ ده مى ده كاته وه و وشهى خودا ده دركيينت؛ فه رمايشتى خودا راده گه يه نيت. به لآم ده نكي ئەم وشه يه ته نها

یەك جار نابیستریت؛ له شوینیکهوه دهچیتە شوینیکی دیکە. دەنگدانهوهی (یان لەره لەره کانی) له میوزیکی کلێسا و نوێژەکانیدا دهگەرێتەوه. ههروهها له گفتوگۆکانی نێوان پیران و ئەندامان دەنگداتهوه، وه له نێوان ئەندامهکان و میوانهکان، وه له نێوان باوهرداره تههمن گهروهکان و تههمن بچوکهکان. وه وشه کانی خودا جوله دهکهن و بازدههه له شوینیکهوه بۆ شوینیکی دیکه له چوار دهوری تیکراپی ژبانی کلێساکهدا، ههروهک ئەوهی له وهزشی سکواش له ناو یاریگایهکی داخراوی دروستکراو له شوشه دا کاتیک تۆپه که له دیواری یاریگاکه ده دات تۆپه که له لایه کهوه بۆ لایه کی دیکه ده پوات و ده گهرێتەوه.

بهلام ئەو وشانهی که دهنگداتهوه ناییت لهویدا رابوستیت؛ ده بێت ده رگای کلێسا بگریتەوه و دهنگدانهوهی وشه ی خودا له دهرهوهی ئەو دهرگایانه و له شه قامهکان و ناو مائی ئەندامان و شوینی کاره کانیان دهنگ بداتهوه. ئەو دهنگدانهوهیهی له سه ره کۆی وتاری کلێسا دهستی پیکرد ده بێت له کۆتاییدا بگه ریتەوه بۆ دیواری ژووری ناخواردن، چیشتهخانهکان، ژووری نوستنی مندالان، دیواره کانی یاریگا وه زشیهییهکان، ژووره بچوکهکان، وه له جامی پاسه کانی شار. هه موئه م کرداره له دهنگدانهوهی شه پۆلی وشه کانی خودا له ناو و دهرهوهی کلێسادا رووده دا له رێگای نامه ی ئەلیکترۆنی (ئیمه یل) و په یام و لاپه ره کانی تۆری ئینته رییت.

له بهر ئەوه چاپی په که می ئەم کتیبه به ناویشانی «دهنگدانهوهی سه دا: وشه ی خودا چۆن رووناکی و ئازادی و چالاکیی بۆ گه له که ی ده هیئیت». سه رباری نوێکردنه وهی ناوه روک له هه ندیک شویندا، ناویشانیکی نوێشمان بۆ کتیبه که دانا. به لام هه مان په یامه: شوینی ئەو پرپه وهی وشه ی خودا بکه وین - ئەو وشه ییه ی دهنگدانه وهی سه دای هه یه. چاپی نویی ئەم کتیبه به م ناوه یه «کرۆکیبونی وشه ی خودا له کلێسادا». ئەو کلێسایانه ی له سه ر بنه مای کرۆکیبونی وشه ی خودا دامه زراون زیندوو ده بن و گه شه ده کهن. پێویسته کرۆک و چه قی وتاره کا ممان وشه ی خودا بێت، ههروهها گۆرانییه رۆحیه کانی، نوێژکان و ته واوی په یوه ندیبه کانی شمان.

له پروانگه‌یه‌کی یه‌زداناسی و کردارییه‌وه سه‌یری پروودانی ئەمه ده‌که‌ین. سه‌بارت به‌ رابه‌رانی کلّیسا هیوادارم بیروپریان بچه‌سپّت ده‌باره‌ی ئەوه‌ی بوّ بنیادنانی کلّیسا له‌ سه‌ریانه‌ بیکه‌ن. وه‌ هه‌روه‌ها بوّ هه‌موو باوه‌رداران به‌ مه‌سیح هیوادارم که‌ بیرورا چسپاو بن به‌ ئەو شتانه‌ی که‌ پّویستیان پّیه‌تی، وه‌ له‌سه‌ر ئەم بنه‌مایه‌ بن و ئەمه‌ له‌ کلّیساکانیان داوا بکه‌ن.

لیره‌دا هیچ شتیکی نووی نییه‌

زۆریک له‌و کتیبانه‌ی که‌ له‌م رۆژانه‌دا له‌ کلّیسا ناوخۆییه‌کان بلاو ده‌کرینه‌وه به‌دوای شتیکی نویدا ده‌گه‌رپّن. وه‌ به‌ دلّنیایه‌وه پانتاییه‌ک هه‌یه‌ بوّ ئەنجامدانی ئەم گفتگو‌یانه‌. به‌لام به‌ برپوای من که‌ لیره‌دا ده‌ریده‌برم، کلّیساکان ته‌ندروست ده‌بن و باوه‌ردارانیش پرده‌بن له‌ گروتین به‌ هه‌مان ئەو شتانه‌ی که‌ له‌ سه‌ره‌تای په‌یمانی نویدا له‌ کلّیساکان ده‌کرا و ده‌بیت ئەمپروش ئەنجام بدریت: به‌ مزگینیدان، وتار، فیرکردن، گۆرانی رۆحی، نوپژ و فیرکردنی یه‌کتر به‌ فه‌رمایشتی خودا.

بۆیه‌ پلانی من ئەوه‌یه‌ که‌ ئاماژه‌ بکه‌م به‌ شتی زۆر کۆن، زۆر باش، به‌هیز و زۆر کاریگه‌ر و ده‌ستنیشان بکه‌م، به‌شی یه‌که‌می کتیبه‌که‌م به‌ دانانی بناغه‌یه‌ک به‌گۆیره‌ی فه‌رمایشتی خودا ده‌ست پّیده‌کات؛ چونکه‌ خودا به‌هۆی وشه‌که‌یه‌وه خۆی ئاشکرا ده‌کات و هه‌روه‌ها کارده‌کات. به‌شی دووهم باسی مزگینیده‌ر (وتاریژ) ده‌کات، که‌ ئەویش یه‌که‌م که‌سه‌ که‌ به‌ وشه‌کانی خودا قسه‌ ده‌کات که‌ هیزی به‌خشینی ژيانی هه‌یه‌. وشه‌کانی مزگینیده‌ر دابه‌ش ده‌بیت بوّ ئاماده‌بوون له‌ کلّیسا و هه‌روه‌ها له‌ جیهان؛ که‌واته‌ هه‌رکه‌سیک به‌ شیوه‌یه‌کی جیاواز کاردانه‌وه‌ی بوّ وشه‌ی خودا هه‌یه‌. به‌شی سییه‌م باسی رامان له‌ئه‌وه‌ ده‌کات که‌ وشه‌ی خودا له‌ناو دلّی تاکدا ده‌یکات و ئازادی ده‌کات. به‌شی چواره‌م کاری وشه‌ی خودا پّیشکه‌ش ده‌کات له‌ به‌دیه‌پنان و کۆکردنه‌وه‌ی کلّیسا، وه‌ کاری کلّیسا له‌ کۆبوونه‌وه‌دا له‌پّیناوی گۆیگرتن له‌ فه‌رمایشتی خودا.

هه‌روه‌ها ئەم کتیبه‌ له‌ به‌شه‌کانی دیکه‌یدا بیانوی ئەوه‌ پّیشکه‌ش ده‌کات که‌

کلیسا کاهان، ئەگەر لەناوێوە یە ک کلیسای یە کگرتوودا بوون و لە دەروە پەرش و بلاو بوون، پێویستە وشە ی خودا چەقی ژیا نیان بێت. بەشە کانی پێنجەم هەتا حەوتەم وینە ی خزمەتی فیکردنی وشە ی خودا پێشکەش دەکات و کپۆکی بوونی وشە ی خودا پروون دەکاتەوێ. بەشە کانی هەشتەم هەتا دەیەم دەروانیتە ئەوێ که چۆن وشە ی خودا ناوێندە لە میوزیکی پەرسن، نوێژکردن و پەییوێندیە کاهاندا. لە کۆتاییدا، دیسان دەگەرینەوێ بوۆ مزگینیدان و تەماشای کردنی نێردراویتی کلیسا و ئامانجە کانی لە بلاو بوونەوێ لە دەروە ی سنورە کانی کلیسادا.

وشە ی خودا کلیسا دروستدەکات و دایدەمەزرین، بوێه کلیساکان دەبیت بوونی خۆیان لە سەرکپۆکی بوونی وشە ی خودا داہمەزرین. بە شوین کاریگەرییە کانی ئەو بابەتە دەکەوین، وەکو داو و دەرز ی لە «تەقەل» ی جۆراوجۆر لە ژیا نی کلیسادا. نوێژی من بوۆ هەموو باوەرداران بە مەسیح و رابەرانی کلیساکان لە هەموو شوینکی دنیا ئەوێهە که بەگوێرە ی وشە ی پەروەردگار لە باوەرپاندا بەهیزبن.

وهرزی یه کهم

فهرمایشتی پهروهردگار

به شی یه که م

وشه ی په روه ردگار کارده کات

«وشه کان، وشه کان، وشه کان».

نایا پیشتړ گویت له م دهسته واژه یه بووه؟ ئه مه ده برپینیکه له شانوگه ری شکسپیر به ناو نیشانی هاملیت. یه کیک له که سایه تی ناو شانوگه ریبه که پرسیار له ئه میر هاملیت ده کات و پیی ده لیت: ئه وه چ کتیبیکه که ده یخوینیته وه، ئه ویش وه لامي ئه م پرسیاره ده داته وه و ده لیت «وشه کان، وشه کان، وشه کان». ئه مه ش وه لامي کی بیه یواکه ره. به دلنیا یه وه ئه م کتیبه شتیکی تیدا نو سراه، به لام به پیی ئه وه هاملیت بیه یوا یه و به شتی پرپو وچ و بی واتای داناوه. ئه و وشانه ته نها چه ند برکه یه کی ده نگ بوون، ته نها چه ند په لیه کی مهره که ب بووه له سه ر کاغه ز.

شکسپیر شانوگه ری «هاملیت» ی له نزیکه ی سالی ۱۶۰۰ ی زایینی نووسیوه، به لام له و رسته یه دا ساتی به رگریکردنی بیروکه ی فله سه فه ی دوا ی سه رده می تازه گه ری (پوست مؤدیرن) ده بینین ته گه ر ساتیکی وه ک ئه مه هه بوو بیټ. ئه وا له کاتی ئیستاماندا زور فریوده ره له گه ل هاملیت هاوړا بین سه باره ت به بو شایي و که لینی ئیو وشه کان. هیچ واتایه کی راسته قینه نییه؛ ته نها وشه ی به تال هه یه. هه روه ها هیچ راستیه کی راسته قینه نییه؛ به لکو ته نها وشه ی به تال هه یه. ئیمه متمانه مان به وشه کان هه یه هه روه ک چو ن متمانه مان به به لینه کان هه یه - هه ردوو شته که متمانه یه کی لاو زیان هه یه و ده کریت له ق و ناچگیره بن. هه ندیک جار خه لکی قسه و به لینه کانیا ن ده به نه سه ر، به لام له زور به ی کاته کان به لینه کانیا ن ده شکینن و نایه نه سه ر. خه لک بو ئه وه ی له ئه مه تیبگن پیوستیان به خویندنه وه ی نووسی نی نو سه ره فه ره نسبی هه خاوه ن رو شنیبری به به رزه کان نییه.

زور جار ئیمه متمانه مان به وشه کان نییه له به ر ئه وه ی خه لکی هه میسه هه ول ده دن به وشه کانیا ن قه ناعه مان به شتیک بیه یینن (یان شتیکمان پی

بفرۆشن). ماوه‌یه‌کی کهم پیش ئیستا، له‌یه‌کیک له‌پراگه‌یاننده‌کانی تایبته‌به‌کارتی دڵنیایی، به‌لێنیکم پێدرا، تێیدا نوسرابوو «زۆربه‌ی ئەوانه‌ی هه‌زت لێیه‌به‌ده‌ستیان به‌ینه»، زۆربه‌ی؟ سه‌یره!

جاریکیان کاغه‌زیکی قه‌دکراو له‌پارچه‌ شوکۆلاته‌یه‌کی ره‌ش که‌ ناوه‌که‌ی پر‌بوو له‌بادهم پێچرابوو و ئەم پرینمایانه‌ی له‌سه‌ر نووسرابوو «به‌رده‌وام به‌له‌باوه‌ربه‌خۆبوون و خه‌ونه‌ تایبته‌تاکانت». به‌لێ، مکو‌ر و چه‌سپاو ده‌بم له‌باوه‌ر. سوپاس بو‌تو‌ئە‌ی شوکۆلاته‌ ره‌شه‌ پر‌ بادهمه‌که‌؛ وام لێهات هه‌ستم به‌بێهویایی کرد.

هه‌روه‌ها پاشان، پیش چه‌ند سالیکی جووتیک نه‌علی په‌نگ بو‌ری دروستکراو له‌پێسته‌م کر‌ی له‌دوای ماوه‌یه‌ک له‌کرپنی، ئەم وشانه‌م بینی له‌سه‌ر نه‌عله‌که‌نوسرابوو: «به‌خیرایی بیر بکه‌وه، به‌هێواشی بژی». هم‌م... ئەمه‌ وای لێکردم بیر بکه‌مه‌وه؛ په‌نگه‌ پێویست بکات به‌هێواشی بژی، به‌لام ده‌بیت به‌خیراییه‌کی زیاتریش بیر بکه‌مه‌وه. ئەمه‌ چه‌ بیروکه‌یه‌که‌ که‌ ژيان ده‌گورپت.

که‌واته‌ جووته‌ نه‌عله‌ بو‌ره‌کانم ئامۆزگاریم پێشکه‌ش ده‌که‌ن، وه‌ پارچه‌ شوکۆلاته‌ داپۆشراوه‌که‌ به‌ کاغه‌زی قه‌دکراو هه‌ولێ پێکه‌یتانی پوانگه‌ی من ده‌ده‌ن بو‌جیهان، وه‌ پراگه‌یانندن کارتێ دڵنیایی مزگینی ده‌دات به‌هاتنی به‌لێنی هه‌موو ئەو شتانه‌ی که‌ هه‌زم لێانه‌.

زمانیکی له‌م شیوه‌یه‌ چو‌ن کارم لێ ده‌کات؟ وام لێده‌کات گالته‌ به‌ وشه‌کان بکه‌م، چه‌نده‌ زیاتر به‌رانه‌ر به‌ وشه‌کانی دانایی و وشه‌ پێغه‌مبه‌رایه‌تییه‌کان. ده‌زانم ته‌نها من نیم ئاوا بیر ده‌که‌مه‌وه. چوارده‌وره‌مان گیراوه‌ به‌ زۆریک له‌ به‌ بازارکه‌ران، وتاریژیانی هاوشیوه‌ی بریکارانی فرۆش، پالنه‌وانی دروستکراو له‌ ماده‌یه‌کی ناسک که‌ شکاندنی ئاسانه‌، هه‌تا وامان لێهات هه‌موومان هه‌تا راده‌یه‌ک له‌ وشه‌کان بێزار بین.

یهزداناسی ترپه‌ی ژیان

سه‌رباری هه‌موو ئەمانه‌ش، وشه‌کان گرنگان، فه‌رمایشتی خودایه‌که گه‌شه به‌کلّی‌سای خودا ده‌دات. له‌پیشه‌کییه‌که‌دا، چۆنیه‌تی ده‌نگدانه‌وه‌ی فه‌رمایشتی خودام‌پروون‌کرده‌وه، له‌ناو‌جه‌سته‌ی کلّی‌سادا، وه‌ک‌ئه‌وه‌ی له‌دۆلّیک‌دا‌بیّت، وشه‌که‌ژیان‌ده‌به‌خشیته‌هه‌موو‌به‌شه‌کانی کلّی‌سا. ئەمه‌ش‌نمونه‌یکی‌دیکه‌یه‌که‌ یارمه‌تیم‌ده‌دات‌بو‌و‌یتا‌کردنی‌هیزی‌فه‌رمایشتی‌خودا؛‌وشه‌ی‌خودا‌ژیان‌ده‌داته‌کلّی‌سا‌هه‌روه‌ک‌چۆن‌کاره‌با،‌وزه‌ده‌دات‌به‌شاری‌ک.

له‌گه‌ل‌من‌بیر‌له‌مه‌بکه‌وه:‌ته‌زووی‌کاره‌با‌له‌و‌یسته‌گی‌وزه‌وه‌دیّت‌و‌له‌ناو‌هیلّه‌کانی‌کاره‌بادا‌لیده‌دات،‌پاشان‌ده‌گاته‌گلۆپی‌سه‌ر‌شه‌قامه‌کان،‌ساردکه‌ره‌وه‌ی‌دو‌کانه‌کانی‌سه‌وزه‌فرۆشان،‌کوّمپیوته‌ری‌نوسینگه‌کان‌و‌گلۆپه‌کانی‌پیزه‌مالی‌کی‌گه‌په‌کی‌نیشته‌جی‌بون.‌ساردکه‌روه‌کان‌ده‌نگی‌گزه‌گری‌لّی‌وه‌دیّت‌کاتی‌ک‌بزوینه‌ره‌کانیان‌به‌باشی‌کارده‌کات.‌به‌هه‌مان‌شی‌وه،‌دوو‌پاتی‌ده‌که‌مه‌وه‌که‌وشه‌ی‌خودا‌ترپه‌ی‌ژیان‌یه‌یه‌وله‌ناو‌خه‌لکی‌و‌له‌کلّی‌سا‌ناو‌خوییه‌کان‌به‌چالاک‌ی‌کارده‌کات‌و‌پوناکی‌ده‌داته‌چاوه‌کانیان‌و‌هیوا‌ده‌به‌خشیته‌دلّه‌کانیان.

کی‌شه‌که‌ئه‌وه‌یه‌ئیمه‌هه‌موومان‌ده‌زانی‌ن‌که‌وشه‌کان‌متمانه‌یان‌پئ‌ناکریت‌و‌چه‌واشه‌کارن.‌بو‌یه‌چۆن‌وشه‌کان‌ده‌توانن‌ژیان‌به‌خشن؟

پئ‌ویسته‌له‌سه‌رمان‌هه‌لو‌یسته‌یه‌که‌مان‌هه‌بیّت‌و‌رامان‌بکه‌ین‌له‌و‌شته‌ی‌که‌ده‌له‌ریته‌وه‌-فه‌رمایشتی‌خودا.‌پئ‌ویسته‌مان‌به‌یهزداناسی‌ترپه‌ی‌ژیانه؛‌چونکه‌ئه‌وه‌ی‌من‌له‌م‌کتیبه‌دا‌خه‌جت‌له‌راستی‌و‌دروستییه‌که‌ی‌ده‌که‌مه‌وه‌پیشنیاری‌که‌ده‌رباره‌ی‌باوه‌ر.‌متمانه‌کردن‌به‌وشه‌ی‌خودا‌بو‌بنیادنانی‌کلّی‌سا‌کامان‌کاری‌که‌له‌سه‌ر‌بنه‌مای‌باوه‌ر:‌باوه‌ر‌به‌خودا‌و‌به‌وشه‌که‌ی.‌وه‌ئهم‌باوه‌ره‌به‌شی‌وه‌یه‌کی‌سروشتی‌پوو‌نادات،‌ته‌نانه‌ت‌بو‌که‌سی‌کی‌باوه‌رداریش‌به‌مه‌سیح؛‌ئهمه‌کاری‌که‌له‌سه‌رووی‌سروش‌ت‌و‌ده‌بیّت‌خودا‌همانداتی.

ئه‌گه‌ر‌ته‌نیا‌یه‌ک‌سوودت‌له‌م‌کتیبه‌بینی،‌نو‌یژ‌ده‌که‌م‌که‌باوه‌ری‌کی‌مه‌زنتر‌بیّت‌به‌هیزی‌فه‌رمایشتی‌په‌روه‌ردگار.

مروّقه كۆنه كه مان - ئه گهر وشه كانى پۆلّسى تيردراو به كار بئنين - له ههر يه كيك له ئيمه دا به بهرده وامى فريومان ده دات بوّ ته وهى كه كلّيسا كاھان بنيا دنا، كړوك و ناوندى كلّيسا كه شتانى ديكه بيت كه بتوانين بيانبينين و پيوانه يان بكه ين. ده مانه ويّت پشت به ستين به توپژينه وهى به بازار كردن، يان سه رنجراكيشانى كه سايه تى، يان مۆسيقايه كى باش، يان ئامرازى ديكه ي سروشتى. من نالّيم ئامرازى «سروشتى» له خويدا خراپن. به لام ئه گهر پشتيان پى به ستين شتيك نامينيت كه وامان ليكات له گه لّ جيھان جياواز بين. خودا ده يه ويّت ئالنگاريمان بكات و هانمان بدات بوّ ته وهى به ديارى كراوى له م خاله دا بگوردرين، بويه پيمان ده ليّت: «ئايا فهرمووده كانم وه ك ئاگر نين؟ وه ك چه كوش به رد وردوخاش ناكه ن؟ ته وه فهرمايشتى يه زدانه» (يهرميا ۲۳: ۲۹). له بهر ئه م هويه تووشى سه رسورمان نه بووم كاتيک به م دواييه دا نامه يه كى ئه ليكتروّنيم خو پنده وه كه يه كيك له ئه ندامانى كلّيسا كه م ده يگوت: «به كو تاى هاتنى وتارى كو بوونه وهى هه فتانه وردوخاش بووم». سوپاس و ستايشى خوداى ده كرد.

له م به شه دا پينج ده سته واژه پيشكه ش ده كه م كه به نره تين بوّ هه موو شتيكى ديكه ي ئه م كتيبه. ئه گهر به ته ويّت قولت له م بيروكانه ي خواره وه پروا نيت، ئه وا ده توانيت بگه رپيته وه بوّ خو پنده نه وهى ئه و سه رچاوانه ي له كو تاى هه ر به شيكا د پيشنيار كراون. به تايه ت هورتون و پاكه ر و وارد. سه ربارى ئه مه ش، كتيبي پيروز ده رپرينى «فهرمايشتى خودا» به شيوه ي جياواز به كار ده هينيت، به لام من به دريژايى ئه م گه توگو يه ده رپرينى «فهرمايشتى خودا» وه ك هاوواتايه ك بوّ كتيبي پيروز به كار ده هينم، وه كاتيک ده رپرينى «وشه كانى خودا» به كار ده هينم (به شيوازي كو)، ئه وا من به واتايه كى فراوانتر ئاماژه به وشه كانى خودا ده كه م.

پينج ده رپرينه دامه زرينه ره كه:

۱. وشه ي خودا هه مان هه بوونى خودايه

يه كه م شت كه ده بيت بيزانى ئه وه يه كه وشه ي خودا هه مان هه بوونى خودا خو يه تى. گو يگرتن له وشه كانى خودا كه هه موو كتيبي پيروز پيكد هينيت

واتای گوڤکرتنه له خوځی، وه گوږاپه لئی بو وشه کانی واتا گوږاپه لیبه له خوځی، وه پشتگوږخستنې وشه کانی واتا پشتگوږخستنې نهو. ههروهک تیمۆسی وارد ده لیت خودا له وشه کانیډا خوځی «وه به رهینان» ده کات. خودا خوځی و وشه کانی له یه کیتیبه کدا هه ژمار ده کات به راده یه ک که کاردانه وه مان بو وشه کانی ده کاته کاردانه وه مان بو خودی خوځی.

دوای نه وهی داود سه رجیبی له گه ل به تشه به ع کرد و میرده که ی کوشت، خودا به داودی گوت: «فه رمایشتی یه زدان ت به سووک زانی» پاشان له رسته یه کی داهاتوودا راسته و خوځی پیی گوت: «سووکایه تیت به من کرد» (دووه م ساموئیل ۱۲: ۹-۱۰؛ ههروه ها پروانه یه که م ساموئیل ۱۵: ۱۹، ۲۳ کاتیک ساموئیل پاشا شاولی سه رزه نشت کرد).

ههروه ها عیسا، له وته یه کیدا له گه ل قوتابیبه کانی، خوځی و وشه کانی به هه مان یه کیتی هه ژمارد کرد، گوتی: «نه وهی منی خوځی بوئی کار به وته کانم ده کات» (یوچه نا ۱۴: ۲۳).

ده کری پیوانه ی ریژگرتنی که سیک بکه ی له خودا، به پیی ریژگرتنی نهو که سه له فه رمایشتی خودا. له بهر نه هویه نهو که سه ی خودای خوځیده وی ت فه رمایشتی نه ویشی خوځیده وی ت، نهو که سه ی خودا ره ت ده کاته وه، نه وه ه پره ت ده کاته وه که خودا ده لیت. چونکه وشه ی خودا خوځی هه بوونی خودا خوځیه تی -شوناس، مه به سته کانی، سوژ و هیزی نه وه.

پروانه چوون نووسه ری زه بوور به تیکه لی ده رباره ی ده نگی خودا له گه ل که سایه تی خودا خوځی قسه ده کات و ده لیت: «ده نگی یه زدان داری ئورز ده شکینیت، یه زدان ئورزه کانی لوبنان ده شکینیت» (زه بووری ۲۹: ۵، ۸). که واته، کاتیک ده لیت ده نگی یه زدان ده شکینی یان ده هه ژینن واتا خودا شتیک ده شکینی یان ده هه ژینن، هاوکیشه که ساده و پروونه.

ره نکه هاوکیشه که زور ساده بیت؟ نایا باسی شتیک ناسایی ناکه م؟ له کو تایدیدا. ناوها هه ل سوکه وت له گه ل قسه کانی خه لکی ده که ین که روژانه چاومان پییان

ده كه ویت. هاوسه ره كه م كاردانه وهی چۆن ده بیټ ئە گەر قسه كانی ئەو پشتگۆی بخه م و بابه ته كه شی ئاوا بۆ پروون بكه مه وه: «من بایه خ به خۆت ده ده م، نه ك به قسه كانت؟» چاودێرێكی راهێنان كاردانه وهی چۆن ده بیټ كاتیك سه ربازێك هه مان شتی پێ بلی؟ قسه و وشه كاغمان هه بوونی خۆمان، ده رپرینی خۆمان.

سه رباری ئە وهی، ره نگه وا دیار بیټ كه وشه ی خودا هه بوونی كه سایه تی خۆیه تی، به لام ئە وهی شایه نی سه رنجدا نه ئەو بابه ته به لانی كه م بۆ سێ هۆكار ده گه رپته وه: یه كه م، پالنه رێكی شه یتانی هه یه له ناخی هه ر كه سێك له ئیمه دا بۆ جیا كرده وهی خودا له فه رمایشته كه ی له و كاته وهی له به هه شت ماره كه به حه وای گوت: «ئایا به پراستی خودا گوتی...؟» (په یدا بوون ۳: ۱). ئە وه به شیكه له سه روشتی كه وتوو مان كه ده ئین خودا مان خۆشده وێ به بێ ئە وهی بایه خ به فه رمایشته كانی بده ین (پروانه یۆحه نا ۱۴: ۱۵؛ یه كه م یۆحه نا ۵: ۳-۴). ئیمه بانگه شه ی ئە وه ده كه ین كه خودا مان خۆشده وێ، به لام له هه فتانه چه ند كات به سه رده به ین له خۆیندنه وهی وشه و فه رمایشتی ئەو (كتیبی پیرۆز)؟

دووهم: زۆرێك له بیروكه یه زداننا سییه كان له سه ده ی بیسته م - هه ره ك ئە وهی بابه تی ماره كه له به شی سییه می سپیاره ی په یدا بوون هه ولیان داوه وشه ی خودا له كتیبی پیرۆز جیا بكه نه وه. هه ندێك ده ئین كه كتیبی پیرۆز ته نها «گه واهی دانه» سه باره ت به وشه كانی خودا. وه هه ندێكی دیکه یان عیسا و كتیبی پیرۆزیان له یه كتر جیا كرده وه، ده ئین كه ته نها عیسا فه رمایشتی خودایه. وه هه ندێكی دیکه یان هه ر كه سێك به «بته رستی كتیبی پیرۆز» تۆمه تبار ده كه ن كه وا پزێكی زۆر له كتیبی پیرۆز بگرت - ده ئین كه وا كتیبی پیرۆز ده په رستن. ده توانم دلنایبم له وهی كه ژنه كه م خۆشحال ناییت ئە گەر كاتیك من له سه ر كاربم ئیمه یلێكم بۆ بنێری و داوام لێكات كه له دوكانێك پینج شتی بۆ بكرم، پاشان ببینی من ته نها سێ شتم بۆی بردیته وه و ئەم پروونكردنه وه یی بده می: «وام دانا ئیمه یله كه ت ته نها به لگه یه كه بۆ وشه كانت، منیش ئازادم له وهی چی بكرم له و شتانه ی كه داوات كرد بوون». سه باره ت به و تۆمه ته ی ئاراسته ده كریت «بته رستی كتیبی پیرۆز»، به پراستی من دلنایم له وهی ته نانه ت شایه نی وه لام

دانه و هوش بېت. ئايا به راستى خه لكى كتيبه پيروزه كانيان ده پهرستن؟ ئايا هيچ كه سيك له ئيمه كه سيكي بينيوه ئه مه بكات؟

سيهه: مملانيه كى ناروون هه يه له نيوان زورپك له ئينجيليه كان b كه ده يانه و يت هه ردوو چاويان دابخن، وه به سادهي ئاماده بووني خودا و خوشه ويستيه كه ي ئه زموون بكن. به لام بير له وه بكه وه له نزيك هاوپريه كت له سه ر قه نه فيه ك دابنيسيت و پي بلييت: «قسه م له گه ل مه كه. من ته نها ده مه وي هه ست به ئاماده بوونت بكه م».

له كتيبي پيروزا، خودا به هو ي په يوه ندييه وه له گه ل گه له كه ي قسه ده كات. ته نانه ت پهرستگاي خود له په يمانى كو ن - ئه و شوينه ي كه ده گوترا خودا تيدا نيشته جييه - ئه و پهرستگايه جياواز بوو له و پهرستگايانه ي كه ته رخان كرابوون بو پوپره سمى پهرستنى كو ن له له پوزه ه لاتي خواروو هه بوون چونكه پيروترين شوين بوو كه ته له سمى جادوويي تيدا نه بوو بو ياري كردن به خودا ونده كان تاكو هه ستيت به ناردنى به رهه مى باش يان تاكو سكه كان دوو گيان بكات، به لكو ده پاسپارده كه ي خوداي تيدابوو، ئه مه ش به واتاي ده «وشه كانى» خودا. خودا له ريگه ي وشه و فره مايشته كانيه وه له گه ل گه له كه ي نيشته جي ده بيت.

خويندنه وه ي كتيبي پيرو زه نها راهينايك نيه بو وه رگرتنى ميشك؛ به لكو ده رفه تيكه بو پراوه ستان له به رده م پاشاي گه ردوون. ئه مه ده رفه تيكه بو چاوپيكه وتن له گه ل په روه ردگار كه له ريگاي په يوه ندييه وه قسه بو گه له كه ي ده كات.

ئايا ئه و ريزه ي كه له ناخدايه بو خودا هه ته پيوانه كه ي چهنده؟ كه واته ته ماشاي ئه و ريزه بكه كه له ناخدايه بو كتيبي پيرو زه. خودا له ريگاي وشه پيروزه كه يه وه قسه ت بو ده كات. ئايا تو گو ي لئ ده گريت؟ پيوسته هه لو يستي ئيمه هاوشيوه ي هه لو يستي يه رميا بيت كه ته ماشاي پيغه مبه ره دروزه كانى

b ئينجيلي: ئول و مه زه بيكن كه وا ته نها باوه ريان به كتيبي پيرو زه هه يه و خو يان به دوور ده گرن له هه ر نه ريتيك كه وا له گه ل كتيبي پيرو زه نه گونجيت - وه رگير.

سهردهمی خوئی کرد و به لهرزه وه گوتی: «سه بارهت به پیغه مبه ره کان: دلم له ناخمدا وردوخاش بووه، هه موو ئیسکه کانم ده لهرزن. من وه ک که سیکی سه رخوشم لیهات، وه ک پیاویک شه راب به سه ریدا زال بوویت، له بهر یه زدان و له بهر فهرمووده پیروژه کانی» (یهرمیا ۲۳: ۹).

۲. خودا به وشه که ی کارده کات

زور جار ئینجیلییه کان گفتوگو یه زدانناسیه کانیانی تایهت به وشه ی خودا به ناویشانی «پراگه یاندن (سروش)» داده نین. ئیمه ش ده لئین کتییی پیروز پراگه یاندن (یان ئاشکراکردن) ه سه بارهت به خودا و خواسته کانی ئه و بو ئیمه. زانیاری ده گوازیته وه (یان ده درکینی). بویه به گویره ی ئه مه باس له تایه ته منده کانی کتییی پیروز ده که یین. به م شیوه یه باسی کتییی پیروز ده که یین که وه سروشه، باوه پیکراوه، ته واوه، پاریزراو و پرونه؛... هتد. واتا ئه و زانیاریانه ی که باسی ده کات له سروشی پهروه ردگاره وه هاتووه و باوه پیکراوه. له ژیر روشنایی هیرسی سهردهمی روشنگه ری و سهردهمی دوی روشنگه ری بو سهر دهسه لاتی کتییی پیروز سه رنجدان له م خالانه لوژیکیه.

گه لی خودا بیانوو یکیان دامه زراند و به دهنگ ئه م بانگه وازه وه چوون که وه کتییی پیروز سروشتیکی هه وال پیدانه، وه ئه وان راست بوون له شیوه ی به دهنگه وه چوونیان.

من به ته واوی پشتگیری ئه مه ده که م و ده یچه سپینم، به لام با شتیکی دیکه شی بو زیاد بکه یین. خودا له ریگه ی وشه که یه وه ته نها شت ئاشکرا ناکات، به لکو ههروه ها به هوئی وشه که یه وه کاریش ده کات. ئه مه دووه م ده رپرینی دامه زراندنه له م کتیبه ماندا. خودا کار ده کات کاتیک قسه ده کات. ئه و به سی ریگا کار ده کا: ئه و به دیده هیئیت، ئه و پاریزگاری لئ ده کات (یان پشتیوانی ده کات)، ئه و په یوه ندیه کان داده مه زرینیت و ده یانشکیئیت.

خودا به وشه کانی به دیده هیئیت. من و تو به به کارهینانی دهسته کا همان شت

دروست ده که یښ، شتی وهک کوښپوټه، بگوږ و ټاښره کان. به لام خودا ټاوا نښه. خودا ږوڅه، به هوږی فه رمايشته کانيه وه شته کان به ديدده ټيټ. ټه وه ټيټ: «به» وه ده ټيټ. بوږه نووسه ری زه بوور ته ماشای به شی په که می سپاره ی په ښابوون ده کات وهاوار ده کات: «به فه رمانی په زدان ټاسمان دروستکرا، به هه ناسه ی ده می هه موو ټه سټيره کانی ټاسمان» (زه بووری ٣٣: ٦). نووسه ری نامه ی عیبرانییه کان له گه ل ټه م وشانه هاوړایه و ده ټيټ «ټيده گه یښ که گه ردوون به وشه ی خودا به ديه ټزواه، ته نانه ت ټه وه ی ده یښښ له و شتانه ی که بيزراه نه هاتووه ته کايه وه» (عیبرانییه کان ١١: ٣). وشه گه لټکی نه بيزراه ماده په کی بيزراه و ديار به ديدده ټيټ.

خودا به وشه ی خوږی پاريزگاری له گه ردوون ده کات. زاناکان پيمان ده لښ که گه رديله کان، کوارکه کان c، هه ساره کان، وه خوږه کان پيکه وه په یوه ستن به هوږی یاساکانی کيشکردنی میکانیکی و کاروښوگناتيسی، وه کارلټکی به هيژ و لاواز. به لام بېرکه وه: ټه م جوږه یاسایانه هه مان ټه و فوووانه یه (به خششانه) له هه ناسه ی خوداوه. ټه مانه وشه گه لټکن که په ک له دوا ی په ک له ده می خوداوه ده رده چن، هه روه ک نووسه ری نامه ی عیبرانییه کان باسی ده کات، ده ټيټ عیسا «هه لگری هه موو شټيکه به هيژی فه رمايشتی خوږی» (عیبرانییه کان ١: ٣) - به هوږی ترپه و وشه کاریگه ره کانيه وه که پره له وزه. ټه مه شټيکه شایه نی ټيراماینه بو ساتيک له وه ی که به پراستی ږوویدا کاتيک مه سيح به په شه با و شه پو له کانی گوت «بيده نگ به! هيمن به!» (مه رقوس ٤: ٣٩). ته نو لکه کان له نايتروجين و ټوکسجين و هايذروجين گوښان گرت. ټه ليکترؤن و ږوټونه کان گوږپراه ل بوون. ټایا ده توانی ټه وه شيکه ټه وه؟

خودا به فه رمايشتی خوږی په یوه ندييه کان داده مه زرينټ و ده يانشکټيټ. خودا په يمانټکی زاره کی له گه ل ټيبراهيم به ست و په يمانټکی ديکه ش له گه ل نه وه کانی - گه لی ټيسرائيل. کاتيک شکستيان هيټا له پابه نډبوون به په يمانه که، خودا

c کوارک: ته نو لکه په کی سه ره تاييه و پيکه اته په کی بنه رته می ماده په. کوارکه کان پيکه وه په که گرن و ته نو لکه پيکه هينن، پنده گوتريټ هادرون، وه زورترين هادرونه جيگيره کان ږوټون و نيوترونه که ټه مه ش ده ټيټ هوږی دروستبوونی ناوکی ټه ټوم. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Quark>)

پایچکردنی به سه ریاندا هیتا. له هەر ههنگاوێکی ئه و پهیمان، دروستکردنی په یوه ندی خودا به گهلی ئیسراییل و تیکشکاندنی به هۆی وشه کانیوه بوو.

ئێستا، ئهم بیروۆکیه پیشکesh دهکهن (سه بارهت به دامه زرانندی په یوه ندی له لایهن خوداوه و شکاندنی له پری وشه کانیوه) به ئامازه کردن به پهیمانی کۆن و گهلی ئیسراییل، به لام بیروۆکه که زیاتر جیی سه رسورمان ده بیته به هاتنی پهیمانی نووی و کلێسا؛ کهوا چیتر باسی ئه و وشانه ناکهین کهوا له سه ر تاشه به برد نووسرابن به لام، به ریگیاهه ک، باسی ئه و وشانه دهکهن کهوا له ناو دلای مروّفا نووسراون. ئیمه باسی کرۆکی حالتهی دهروونی و هه لوێسته کانی دهکهن، هیوا و ههست و سوژه کانی. وا دیاره ههروهک خودا گهردونی دروستکردووه به به کارهینانی وشه کانی، هه ر به م شیوهیهش دلّه کهوتوووه کان دووباره به وشه کانی به دیده هینیتتهوه؛ ئه و ده مانکاته «به دیهینزاویکی نووی». ئه وه «ئه وهی مردوو زیندوو ده کاتهوه و ئه و شتهی بوونی نییه ده یهینیتته بوون» (پروما ۴: ۱۷). ئیردراوه کان ده رباره ی ئه م بابه ته به گونجاوی قسه دهکهن:

- په ترۆسی ئیردراو به بیر ی ئه و خوینه رانه ی نامه که ی ده هینیتته وه کهوا باوه ردارن و پیمان ده لیت ئیوه «له دایک بوونه وه... به وشه ی زیندوو ی خودا که ده مینیتته وه» (یه که م په ترۆس ۱: ۲۳).
- یاقوب هاوشیوه ی ئه وه ده لیت که خودا «خواستی له سه ر بوو که به وشه ی راستی له دایک بین»، بویه یاقوب قسه بو خوینه رانی نامه که ی ده کات و ده لیت: «ئه و وشه یه ی که له ئیوه دا چانراوه به دلنه رمیه وه وه ریگرن، ئه وه ی ده توانیت گیانتان رزگار بکات» (یاقوب ۱: ۱۸، ۲۱).
- یوحنا باسی وشه ی خودا ده کات که ده لئی «په یامی خوداتان تیدا چه سپاوه» (یه که م یوحنا ۲: ۱۴)، ئه و راستیه ی که ئازادمان ده کات (یوحنا ۸: ۳۲).
- پۆلس هاوشیوه یی راده گه یه نیت له نیوان کاری خودا له به دیهینان و به دیهینزاوی نووی: «چونکه خودا، ئه وه ی فه رمووی: ﴿با له تاریکیدا رووناکی بدره وشیتته وه﴾، ئه و له دلماندا دره وشایه وه، بو رووناککردنه وه ی

ناسینی شکۆی خودا له رووی عیسی مه سیحدا» (دووهم کۆرنسۆس ۴: ۶).
وه له شوینیکی دیکه، ئه وه مان فیرده کات «باوه پر به بیستنه، بیستیش
به وشه ی مه سیحه» (رۆما ۱۰: ۱۷).

به دلنایه وه، نیردراوه کان ئهم به لێنانه یان له خودی عیسا وه بیستوه، که
گوتی «ئه وه قسانه ی پیم گوتن رۆح و ژیانن» (یوحنا ۶: ۶۳).

فه رمایشتی خودا ده بیته هۆکاری له دایکبووه ی نوێ. له ناخمان جیگیر
ده بیته و نیشته جی ده بیته. ههروه ها زانیاری شکۆی خودامان له مه سیح
پیده به خشیته. وشه ی خودا ده توانی هه موو ئه مانه بکات چونکه «زیندوو و
کاریگه ره» (عیبرانییه کان ۴: ۱۲). به چالاکییه وه له ناو دل کارده کات، وه روناکی
ده دره وشینیتته وه. داگرنتی دوگمه یه که! ئیتر هه موو شتی که ده بینیت. به هه مان
شیوه، ئیستا ده توانیت خودات خۆشبووی له کاتی که له رابردوو له تواناتا
نه بوو ئه مه بکه یته.

۳. خودا به هۆی رۆحی پیروژه وه کار به وشه که ی ده کات

به لام ئایا به راستی ئاوه هایه؟ جار له دوا ی جار، خودا بو گه لی ئیسراییل
ده دویت، ئه وانیش له دۆخی یاخیبون به رده وامدان. جار له دوا ی جار، وتارییژه کان
به وشه کانی کتیبی پیروژ وتار ده دن له کاتی که ده لکی باویشک ده دن یان
خه ویان دیت یان له بیری ده که ن. پرسیارم له لا دروست ده بیته: ده نگه گزه گزی
گلوپه کان که ئاماژن به هه بوونی وزه له کوپه؟ دلێ به دیهینزاوه نوپه کان که وا
ترپه ی ژیاننی تیدایه له کوپه؟

ئه مه ده مانبات بو سیه م ده ربپینی دامه زراندن: خودا به هۆی رۆحی خۆیه وه
به وشه که ی کار ده کات.

وشه کانی خودا هیژیان هه یه چونکه به هۆی رۆحی خودا وه ده جوو لێن،
وه ریک ئه وه جیه جی ده که ن که وا رۆحی پیروژ ئامانجیه تی. بویه عیسا به

نیقوؤدیمۆسی گوت: «با بۆ کوئی بیهوئیت هه‌لده‌کات و گوئیت له‌ ده‌نگه‌که‌ی ده‌بیټ، به‌لام نازانیت له‌کوئیه‌ دئیت و بۆ کوئی ده‌چئیت. هه‌رکه‌سیکیش له‌ رۆحی پیروژ له‌دایک بووه‌ ئاوايه» (یۆحه‌نا ۳: ۸). هه‌ندی‌ک جار رۆحی پیروژ وشه‌کانی خودا به‌کارده‌هینئیت بۆ دل‌په‌قکردنی که‌سیک (ئیشایا ۶: ۹-۱۰؛ مه‌تا ۱۳: ۱۴-۱۵؛ کرداری ئی‌ردراوان ۲۸: ۲۶-۲۷). وه‌ هه‌ندی‌ک جاری دیکه‌ رۆحی پیروژ وشه‌کانی خودا به‌کارده‌هینئیت بۆ ئه‌وه‌ی دل‌ی که‌سیک نه‌رم بکات (مه‌تا ۱۳: ۱۶؛ کرداری ئی‌ردراوان ۲۸: ۲۸؛ رۆما ۱۵: ۱۸-۲۱). به‌لام وشه‌کانی خودا هه‌رده‌م به‌گوئیه‌ی خواستی رۆحی پیروژ کارده‌کات؛ بۆ هه‌ر شوئینیک بیهوئیت هه‌لده‌کات.

کرداره‌ کاره‌بابیه‌کان (هئیز و وزه‌ی) وشه‌ی خودا جادووئی نییه‌، به‌لکو رۆحیه‌. رۆحی خودا له‌گه‌ڵ وشه‌ی خودا کارده‌کات. وه‌ له‌م ئایه‌ته‌دا ده‌بینین که‌ عیسا وئینه‌که‌ به‌ ته‌واوی روون ده‌کاته‌وه‌: «رۆحی پیروژ ژیان ده‌دات، به‌لام جه‌سته‌ به‌ که‌لک نایه‌ت. ئه‌و قسانه‌ی پیم گوتن رۆح و ژیان» (یۆحه‌نا ۶: ۶۳). له‌م برگانه‌ی کتیبی پیروژ کاری رۆحی پیروژ به‌رانبه‌ر نییه‌ یان پێچه‌وانه‌ له‌گه‌ڵ کاری وشه‌کانی عیسا؛ به‌لکو به‌رانبه‌ر کاری جه‌سته‌یه‌ که‌ ئه‌نجام ده‌درئیت به‌ به‌کارهێنانی توانا سروشتیه‌کانی وه‌کو هئیز، جوانی، یان زیره‌کی (بروانه‌ دووم کۆرنسۆس ۳: ۱۰). وشه‌کانی عیسا و رۆحی پیروژ پیکه‌وه‌ کارده‌که‌ن بۆ ئه‌وه‌ی رۆح و ژیاغان پێ ببه‌خشن.

ره‌نگه‌ به‌هئیزترین روونکردنه‌وه‌ له‌ کتیبی پیروژ بۆ ئه‌م بیروکه‌یه‌ له‌ حزقییل ۳۶ و ۳۷ ده‌رکه‌هه‌ت. له‌ به‌شی ۳۶ به‌لئینه‌ سه‌رسو‌رپه‌ینه‌ره‌کانی خودا ده‌بینین سه‌باره‌ت به‌ په‌یمانێ نوێ:

دل‌یکی نوئیتان ده‌ده‌م و رۆحیکی نوێ ده‌خه‌مه‌ ناوتانه‌وه‌، ئه‌و دل‌ه‌ به‌ردینه‌تان لێ ده‌که‌مه‌وه‌ و دل‌یکی گوشتینتان ده‌ده‌م. رۆحی خۆم ده‌خه‌مه‌ ناوتانه‌وه‌، واتان لێ ده‌که‌م که‌ پێگای فه‌رزه‌کانم په‌یره‌و بکه‌ن و حوکمه‌کانم به‌جیه‌ینن و کاریان پێ بکه‌ن. (حزقییل ۲۶: ۲۶-۲۷)

خودا به‌لئین به‌ گه‌له‌که‌ی ده‌دات که‌ دل‌یکی نوێ و رۆحیکی نوێیان پێده‌دات به‌هۆی دانانی رۆحی پیروژی له‌ ناخیا‌ندا.

چۆن خودا به ته‌واوی ئه‌وه ده‌کات؟ حزقییل ۳۷ وه‌لامی ئه‌وه‌ی تێدایه. سه‌ره‌تای به‌شه‌که ئاماژه به‌وه ده‌کات که خودا بینینیکی به‌ پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی داوه که‌وا له دۆلێک راده‌وه‌ستیت که ئیسکی وشکی تێدایه:

رۆحی یه‌زدان هاته سه‌رم، جا یه‌زدان به‌ رۆحی خۆی منی هینایه ده‌ره‌وه و له ناوه‌راستی دۆلێک داینام، ئه‌ویش پر بوو له ئیسک. منی به‌ناو ئیسکه‌کاندا برد، بینیم که زۆر وشک بوون. (ئایه‌ته‌کانی ۱-۲) به‌مه شانۆکه ئاماده‌ی بینین ده‌بیت، پاشان ئالنگارییه‌که ده‌یت «لێی پرسیم:» ئه‌ی کورپی مروّف، ئایا ئه‌م ئیسکه‌انه زیندوو ده‌بنه‌وه؟» منیش گوتم: «ئه‌ی یه‌زدانی بالاده‌ست، تو ده‌زانیت.»»

به‌ ئناییه‌وه، ئه‌مه ئه‌و پرسیاره‌یه که ده‌بیت هه‌موو باوه‌رداریک به‌ مه‌سیح و هه‌موو رابه‌ریکی کلێسا رینۆینی بکات -چۆن ده‌کریت ژيان بگه‌رپیته‌وه بۆ ئه‌و مردوانه به‌ رۆح؟

خودا نیوه‌ی یه‌که‌می وه‌لامه‌که ده‌داته‌وه به‌وه‌ی کاتیک به‌ حزقییلی گوت ئه‌م وتاره‌ بدات:

پێی فهرمووم: «پیشینی له‌سه‌ر ئه‌م ئیسکه‌انه بکه و پێیان بلێ:»
“ئه‌ی ئیسکه وشکه‌کان، گوێ له‌ فهرمایشتی یه‌زدان بگرن: یه‌زدانی بالاده‌ست ئه‌مه به‌م ئیسکه‌انه ده‌فهرمویت: من گیانتان ده‌که‌م به‌ به‌ردا و زیندوو ده‌بنه‌وه. ده‌مارتان ده‌ده‌م به‌سه‌ردا، به‌ گوشت داتانده‌پۆشم، پیستتان به‌سه‌ردا هه‌لده‌کێشم، گیانتان به‌ به‌ردا ده‌که‌م و زیندوو ده‌بنه‌وه، ئیتر ئیوه ده‌زانن که من یه‌زدانم.”
«منیش چۆن فهرمانم پێ کرابوو به‌م جووره پیشینیم کرد. له‌ کاتی پیشینیکردندا، گویم له‌ ده‌نگیک بوو، له‌ناکاو خشه‌خشیک هات، ئیسکه‌کان لیک نزیکبوونه‌وه، هه‌ر ئیسکه و بۆ لای ئیسکه‌که‌ی خۆی. سه‌یرم کرد، ئه‌وه‌تا ده‌مار و گوشت دایپۆشین و پیست له‌ سه‌ره‌وه به‌سه‌ریدا هه‌لکێشرا، به‌لام هیچ گیانیان تێدا نه‌بوو. (ئایه‌ته‌کانی ۴-۸).

حزقییل به‌ وشه‌کانی وتاری دا، پاشان ژيان ده‌ستی کرد به‌ رپیکه‌ستن، ته‌نه‌کان

شیوهی خویمان وهرگرت. به لام پیویستی به زیاتر له وه هه بوو؛ ته نها وشه کان بهس نه بوون. ئەو رستهیهی کۆتایی نایه تی هه شت ده لیت «گیانیان تیدا نه بوو»، پیویسته ئەوه له بیر نه کهین کهوا وشه عیبرییه ره سه نه که بو هه ردوو وشه ی «هه ناسه» و «با» هه مان وشه به کارهاتوووه بو وشه ی «رۆح»، دیاره دانهری ئەم وشانه بایه خ به دوو مانایی وشه کان ده دات هه ر وه کو ئە گه ر له چیرۆکه که بهرده و امبین ده یینین:

ئینجا پێی فهرمووم: «پیشبینی بو رۆح بکه، ئەهی کورپی مروّف، پیشبینی بکه و به رۆح بلّی: «یهزدانی بالادهست ئەمه ده فهرمویت: ئەهی رۆح (ژیان)، وه ره له هه ر چوار لاره هه لّبکه، له و لایانهی که بای لّی هه لّده کات، فوو به ناو ئەم کۆژراوانه دا بکه هه تا زیندوو بینه وه.» منیش به و جوّره ی فهرمانی پێی کردم پیشبینیم کرد، رۆحیان به به ردا هات (ژیان) و زیندوو بوونه وه و هه ستانه سه ری، له شکرکی زۆر گه و ره بوون. (نایه ته کان ۹-۱۰).

ئەم پرگه یه ی کتییی پیروژ پره له وشه ی «روح»، وه نابیت و اتاکه ی له میشکمان بزربیت؛ کهوا رۆحی خودا ده چیته پال ئەو وشانه ی که خودا له وتاره که دا به کاریان ده هیئت - ئەو وشانه ی وتار که مروّف له وتاره که ی به کاریان ده هیئت - بو ئەوه ی رۆحی خودا ژیانکی رۆحی به خشیّت به و شوینه ی مردنی رۆحی تیدایه. ئەم رافه کردنه (بو نایه ته کانی پیشوو) به تابهت له دوای ساتیک پیشکهش کرا، کاتیک که ئاماژه یه ک ده یینین بو به لّینیک له په مانی نوێ که له به شی ۳۶ باسی کراوه دیسان دووباره ده بیته وه:

له بهر ئەوه پیشبینی بکه و پێیان بلّی: «یهزدانی بالادهست ئەمه ده فهرمویت: ئەهی گه له کهم، من گوّره کانتان ده که مه وه و له گوّره کانتان ده رتانه هیتم، ده تانه یمنه خاکی ئیسرائیل. ئەهی گه له کهم... رۆحی خۆم ده کهم به به رتاند و زیندوو ده بینه وه و له خاکی خۆتان داتانده نیم، ئیتر ئیوه ده زانن که من یه زدانم، ئەوه م فهرموو، ههروه ها به جیی ده هیتم. ئەوه فهرمایشتی یه زدانه.» (نایه ته کانی ۱۲، ۱۴)

هیزی وشه ی خودا شتیکی په یوه سته به سروشتی هه والپیدانی باوهر. بابه ته که پیووستی به باوهرکردن به وئوه ویه که وشه نه بیتراره کان و رۆحی پیروزی نه بیتراره ده توانن ژیان ببه خشن به دولیک له ئیسکه وشکه کان. به به راورد له گه ل ټه وه، هیچ پیووستیه که نیبه بو باوهر به پشت راستکردنه وهی جوانی، زیره کی، هیز و جلوبه رگ، ټه مانه بابه تی کاریگهرن به لام پیووست نین. ټه م تایبه ټه ندییانه (یان لپهاتویانه) سهره نچ راکیشن، ده توانین به ریگایه کی راست و پروون بیانینین جه ماوهر رابکیشیت. به لئ، ده توانین بینین که ټه م لپهاتویانه «کلپسا» بنیاد ده نین.

پولسی نیردراو شاره زا بوو له مه، ټه وه دهیزانی ژیانی رۆحی به وشه کانی خودا و به رۆحی خودا به دیدیت کاتیک پیکه وه کارده کهن. دهیزانی که کلپسای سالونیکي خو شه ویست بوو له لایه ن خودا وه چونکه «ته نها به قسه په یامی ئینجیلیمان بو نه هینان، به لکو به هیز و به رۆحی پیروزی و به دلنیایی ته واووه، وه که ده زانن له پیناوی ئیوه له نیوانتاندا چ جوړه که سیچ بووین» (یه که م سالونیکي ۱: ۵؛ هه روه ها پروانه یه که م کورنوسوس ۲: ۴، گه لاتیا ۳: ۲-۳). چون ټه مه ی زانی؟ گوړانکاری له ژیاناندا بینی؟ له ناوه راستی تاقیکردنه وه دا گوړپرایه ل بوون؟ وه له ناوه راستی چه وساندنه وه که دا دلخوش بوون؟ «ئیوه ش لاسایی ئیمه و مه سیحی خاوه ن شکوتان کرده وه، له ته نگانه یه کی گه وره دا به خوشی رۆحی پیروزی پیشوازیتان له په یامه که کرد، تا کو بوونه نمونه بو هه موو باوهر داران له مه کدونییا و ټه خایا» (یه که م سالونیکي ۱: ۶-۷). که واته، جیگای سهرسوپرمان نیبه پولس نامازه به وشه ی خودا بکات به وهی «شمشیری رۆحی پیروزی» ه (ټه فه سوس ۶: ۱۷).

کلپسا هیزیکی گه وره تری له بهر ده ستیدا نیبه زیاتر له وتاردان به وشه ی باوک که باسی کاری کوره که ده کات به هو ی رۆحی پیروزه وه. وشه ی خودا هه میسه ټه و شته به دیده هیئیت که خودا ده یه ویت به دیه پیئیت، ټه مه ش ده ماناته سهر چواره م ده سته واژه ی دامه زرانندن.

۴. وشه‌ی خودا و رۆحی خودا پیکه‌وه کاریگه‌ر ده‌بن

وشه‌ی خودا و رۆحی خودا پیکه‌وه جیاوازی دروست ده‌کهن. ئەم خالە هه‌تا ئیستا به‌ شیوه‌یه‌کی ناراسته‌وه‌خۆ بووه، به‌لام شایه‌نی ئەوه‌یه‌ بێته‌ راسته‌وه‌خۆ و راشکاوانه: وشه‌ی خودا و رۆحی خودا پیکه‌وه کاریگه‌رن و تیکرا کارده‌کهن.

وشه‌کانی ئیمه‌ ناجیگیرن، نابیت پشتیان پێ به‌ستریت، جیی متمانە نین. ته‌نانه‌ت ئەگه‌ر ئەم وشانه‌ راستیش بوون، خه‌لک پشتگویمان ده‌خه‌ن یان به‌ خراپی لیمان تیده‌گه‌ن، ئەم وشانه‌ به‌ ساده‌یی بێ کاریگه‌رین، وه‌ ئه‌رکی داواکراو به‌ ئەنجام ناگه‌یه‌نن. بۆیه‌ هه‌ندیک شت ده‌لیین وه‌کو: «پاره‌ قسه‌ ده‌کات (هیزی هه‌یه‌)»، یان «کرداره‌کان باسی قسه‌کان ده‌کهن»، یان هه‌روه‌ک تیۆده‌ر رۆزفیلت ده‌لیت:

«به‌ هیمنی قسه‌ بکه‌ و داریکی گه‌وره‌ هه‌لبگره‌، سه‌رکه‌وتنیکی گه‌وره‌ به‌ده‌ست ده‌هینیت».

به‌لام وشه‌کانی خودا جیاوازن؛ کاریگه‌رن، کاریگه‌ری مه‌به‌ستدار و خوازاوی خۆی به‌ده‌ست ده‌هینیت. ده‌بیت باوه‌رداران به‌ مه‌سیح ئەوه‌ وه‌ک بابه‌تییکی په‌یوه‌ست به‌ باوه‌ر له‌ یاد نه‌کهن. با گوێ له‌ پێخه‌مبه‌ر ئیشایا بگرین و به‌ تایه‌ت ئاگاداری ده‌سته‌واژه‌ زاوه‌کیه‌کانی بین:

هه‌روه‌ک چۆن باران و به‌فر له‌ ئاسمانه‌وه‌ دینه‌ خواره‌وه‌ و ناگه‌رینه‌وه‌ ئەوێ، به‌لکو زه‌وی ئاو ده‌ده‌ن و وای لێ ده‌کهن به‌ره‌م بدات و پروه‌کی لێ پروویت و تۆو بدات بۆ تۆوکردن و نان بۆ خواردن، فه‌رمایشته‌که‌م ئاوا ده‌بیت که‌ له‌ ده‌مه‌وه‌ دینه‌ ده‌روه‌ه: به‌ به‌تالی ناگه‌رینه‌وه‌ بۆم، به‌لکو ئەوه‌ی من پیم خۆشه‌ ده‌یکات و سه‌رکه‌وتوو ده‌بیت له‌وه‌ی بۆی ده‌نیرم. (ئیشایا ۵۵: ۱۰-۱۱؛ هه‌روه‌ها پروانه‌ حزقییل ۱۲: ۲۵).

باران دیت، دروست ده‌کات، ده‌دات. دلۆپه‌کانی ئاو ده‌پالپۆرینه‌ ناو خاکه‌که‌، وه‌ تۆوه‌کان ده‌پوینن، چرووی سه‌وز ده‌ده‌ن که‌ ژیان له‌خۆده‌گریت. وشه‌ی خودا به‌م

شپوهیه یه؛ شکست ناهینیت، به لکو هر جاریک به کاریده هینیت و سه رکه وتوو ده بیت. ههروه ک پیشتر ئاماژه مان پیکرد لهوانه یه رهق بیت و لهوانه یشه نهرم بیت، به لام هه موو جاریک خواستی خوئی جیه جی ده کات.

ههروه ک مایکل هورتون شی ده کاته وه و ده لیت وشه ی خودا ته نها زانیاری ناگوازیته وه؛ به لکو ههروه ها ژیانیش به دیده هینیت. ته نها وه سفکر نییه، به لکو کاریگه ریشه، وه په رستش و گوپرایه لی و هاوبه شی به ره هم ده هینیت، به قوتابی ده کات.

کاتیک خودا ده دویت هه میشه جوریک له گورانکاری رووده دات.

۵. خودا به هوئی مروقه وتارییز و قسه ی مروقانه کانه وه ده دویت

له کوتاییدا گه یشتینه پینجه م دهسته واژه ی دامه زانندن که رهنگه سه یرترین و سه رسوره پینه رترینی ئه م دهسته واژانه بیت: خودا به هوئی مروقه وتارییز و قسه ی مروقانه کانه وه ده دویت.

رهنگه ته ماشای به شی یه که می سپاره ی په یدابوون بکه ین و له باره ی فرمانی خودا بخوینینه وه بو ئه وه ی رووناکی بیته بوون، سه رمان ده له قینین، وه جه خت ده که ینه وه له وه ی که به پراستی وشه کانی خودا به هیزن. به لام مروقه وا هه ست ده کات که بابه ته که جیاوازه ئه گهر بلین ئه وه ی وتارییز له روژی کوبونه وه ی سه ره کی بو کلنسا ده ی کات هه مان هیزی هه یه.

راسته بینگومان شتیکی گه مژانه یه که وشه کاهمان له گه ل وشه بنه ره تیبه کانی خودا تیکه ل بکه ین له کاتی کرداری به دیهینان له سپاره ی په یدابوون، وه به ساده یی، ئه وه قسه ی پووچه که وشه کاهمان تیکه ل بکه ین له گه ل وشه کانی کتیبی پیروژ که وا به سروس هاتوون. (پروانه دووم تیموساوس ۳: ۱۶؛ هه وه ها دووم په ترؤس ۱: ۱۹-۲۱). له دوای ئه وه ی ئه م خوپاریزییه زور گرنگانه داده نین که زور گرنگن، ده بیت ئاماژه ش به وه بکه ین که وا کتیبی پیروژ جار له دوای جار

باسی ئەوه دەکات که خودا به هیزیکی نوئی به دیهینه ره وه قسه ده کات، کاتیک په یامی کتیبی پیروژ به وردی و پیکی و سه ر راستیه وه روون ده کهینه وه.

وه مه سیح شایه تی بو و تار بیژه مروّفه کان ده دات ته نانه ت کاتیک، چه فتا و دوو قوتابیه که ی نارد بو گه یاندنی په یام، پی فهرموون: «ئوه ی گویتان لئ بگریت، گوئی له من ده گریت، ئه وه ی ره تان ده کاته وه من ره ت ده کاته وه. ئه وه ش من ره ت ده کاته وه، ئه وه ره ت ده کاته وه که منی ناردووه» (لوقا ۱۰: ۱۶).

ههروه ها پۆلس و په ترۆس و یوچه نا شایه تی ئه وه ده دن. پۆلس له نامه که ی بو کلّیسای سالونیکه ی به شیوه یه کی سه ره نچراکیش راید ه گه یه نیت ئه و وشانه ی پیشکه شی کرد یه کسان بوون له گه ل وشه کانی خودا «له بهر ئه مه بئ برانه وه سوپاسی خودا ده که ی، چونکه په یامی خوداتان وه ک په یامی مروّف له ئیمه وه رنه گرت، به لکو وه ک به راستی وشه ی خودا بیت، له راستیشدا هه ر به و جوّریه، ئه وه ی له ناو ئیوه ی باوه رداریشدا کار ده کات» (یه که م سالونیکه ۲: ۱۳؛ ههروه ها گه لاتیا ۱: ۱۱). به لام پۆلس ته نها مه به ستی وشه تابه ته کانی خوئی نه بوو؛ ئه و ده یزانی که خودا به شیوه یه کی کاریگه ر به گشتی به هوئی وتاره که وه کار ده کات: «خودا ویستی له پیکه ی مزگینیه وه باوه رداران رزگار بکات» (یه که م کورنوسۆس ۱: ۲۱).

ههروه ها په ترۆس وشه هه میشه یی و نه گوّره کانی خودا له گه ل وتاره مروّفانه کان یه کسان ده کات: «ئیه وه له دایک بوونه وه، نه ک به توویکی فه وتاو به لکو نه فه وتاو، به وشه ی زیندووی خودا که ده مییتته وه،... ئه مه ش ئه و فه رمایشته یه که مزگینیتان پیدرا» (یه که م په ترۆس ۱: ۲۳، ۲۵). پاشان په ترۆس له نامه که یدا به شیوه یه کی راشکاوانه تر قسه ده کات و ده لیت: «ئه گه ر که سیک وتار ده دات، با به جوّریک بدویت وه ک که سیک که په یامی خودا رابگه یه نیت» (یه که م په ترۆس ۴: ۱۱).

یوچه ناش باسی ئه م بنه مای یه کسانیه ده کات و ده لیت: «ئوه ی خودا بناسیت گویمان لئ ده گریت، به لام ئه وه ی له خودا وه نه بیت گویمان لئ ناگریت» (یه که م یوچه نا ۴: ۶).

خودا له ریځه و تاربیژه کان و وشه ی مروځه وه قسه ده کات. سه خته باوهر به مه بکریټ، به لام ئه مه هوکاره بو ئه وه ی داوای باوهر بکهین:

- باوهر به وه ی دیداری کتیبی پیروزی دیداری خودایه؛
- باوهر به وه ی که خودا به هو ی روځی خو ی و به کاریگه ری وشه که ی کارده کات؛
- باوهر به وه ی که خودا هیزی خو ی به کارده هیئی کاتیک باوهر دارانی وه ک من و تو قسه ده کهین.

هیژیک بو گهردوون - وه بو کلیسا

فهرمایشتی خودا، له ریځه ی روځی خودا وه کارده کات، به هیژترین هیزه له گهردوون و له کلیسادا. باوک و کوپ و روځی پیروز به شیوه یه کی سه رسوره یته ر هاوکاری ده کهن له وه ی هیژیان ده خه نه ناو فهرمووده که یان بو ئه وه ی له ریځه ی وشه کانه وه خواستی یه کخراویان به ده سته یین.

ئه مه بنه مای یه زدانناسیه بو پاشماوه ی ئه م کتیبه. ئیستا ئامانجمان ئه وه یه که شوینی هیزی وشه ی خودا و روځی پیروز بکهوین له لایه نه جیاوازه کانی ژیانی کلیسادا، وه ک چو ن پیشت به دوای ته زوی کاره بادا ده گه راین له هیله کانی گواستنه وه ی کاره با له ته لاریکه وه بو ته لاریکی دیکه.

به رای من باشتین شوین که لیوه ی ده ست پیکهین دل ی تاکی مروځه. چی پرووده دات کاتیک مزگینیده ر دل ی مروځ راده ژه تیټ؟ چو ن له ره له ره کاره بایه کانی وشه ی خودا و روځی خودا له کاتی ئه نجامدانی کاره کانیاندا ده رده که ون؟ سه رباری ئه وه ش، چو ن ده بی ته ماشای ئه و کاریگه رییه رواله تیانه بکهین که شته کانی دیکه له رازیکردنی خه لکدا هه یانه، وه ک کاری چاک، موسیقا، یان شیوازی پازاندنه وه ی ته لاره که؟ ئه مه ئه و پرسیارانه ن که ئیستا جه ختیان له سه ر ده کهینه وه.

سہرچاوه پیشنیارکراوه کان

Adam, Peter. Hearing God's Word: Exploring Biblical Spirituality.

ed. D. A. Carson. Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 2004.

Horton, Michael S. People and Place: A Covenant Ecclesiology.

Louisville, Ky.: Westminster John Knox, 2008. Chapters ۲ and 3.

Packer, J. I. Knowing God. London, England: Hodder and Stoughton, 1993. First published in 1973, chapter 6.

Thompson, Mark D. A Clear and Present Word: The Clarity of Scripture.

ed. D. A. Carson. Downers Grove, Ill.: InterVarsity. ۲۰۰۶ ,

Ward, Timothy. Words of Life: Scripture as the Living and Active Word of God. Nottingham, England: InterVarsity, 2009.

به شی دووهم

وشه ی خودا بانگه‌یشتمان ده کات و جیامانده کاته وه

مایکل (ئهمه ناوی خوازراوی که سیکه) هیچ بایه خیه کی به خویندنه وهی کتیبی پیروژنه ده دا؛ ئه و له راستیدا مه سیحی نه بو و له یه کیک له ناوچه نامه سیحیه کانی ولاته کهیدا ده ژیا. له گه ل ئه وه شدا، (به بۆچوونی خوئی) ریگایه کی به سوودی دوزیه وه بۆ به کارهینانی کتیبی پیروژ که وا له لایهن که سیکی باوه ردار به مه سیح پییه خشرا بوو؛ ئه و کاغه زه ته نک و ناسکه که له چاپی کتیبه که دا به کارهاتوو، (به گویره ی تیگه یشتنی خوئی) زور باشه بۆ پیچانه وهی جگه ره.

مایکل گوتی: «ئه و کاغه زه ی به کارده هات بۆ پیچانه وهی جگه ره زور گران به ها بوو، بۆیه ئیمه ش په ره کانی کتیبی پیروژمان ده دراند و به کارمان ده هیتا بۆ پیچانه وهی جگه ره.»

جاریکیان مایکل په ره یه ک له کتیبی پیروژی دراند بۆ ئه وهی له پیچانه وهی جگه ره که ی به کاری بهینیت، به لام سه رقالم بوو و خستیه گیرفانیه وه، ئه و شه وه بیزار ده بیت و به ده ست که مخه و بیه وه ده نالینیت، کاغه زه که ی کتیبی پیروژی له گیرفانی ده رهینا که وا زه بووری ۳۴: ۸ بوو ئه م وشانه ی له خوگرته بوو: «تامی بکه ن و بینن که یه زدان چاکه! خوژگه ده خوازری به و که سه ی په نای بۆ ده بات.» وه بۆ س هه فته ی داهاتوو، ئه م وشانه له میشکی ده رنه ده چوو و نهیتوانی له بیریان بکات. چوه لای ئه و که سه باوه رداره ی باسی مزگینی بۆ کرد بوو. شه ویک که به ته نها له ژوره کهیدا دانیشته بوو، مایکل نویتژی کرد و گوتی: «ئه ی خودای په روه ردگار، ده مه ویت تامت بکه م ههروه ک ئه م ئایه ته ده لیت»، هه ر له و ئیواره یه دا بریاری دا مه سیح وه ک رزگار که ر و په روه ردگاری ژبانی قبول بکات.

خیزان و کومه لگا که ی مایکل ئه مه یان به دل نه بوو. سه ره تا نیگه رانی خویان ده ربهری، پاشان توره یی خویان نیشاندا، دواتر هه ره شه ی کوشتیان لیکرد. مایکل

یه که م کهس بوو له کۆمه لگا کهیدا باوهری به مه سیح هیئابوو، باوهره کهی وه که هه ره شه یه ک دیار بوو بو سهر هه مووان. سهر کرده کانی کۆمه لگا به به کاره یینانی بلنگو، ره تکرده وه و دابریانان له کۆمه لگا راگه یاند. ته نانه ت باوکی پیی گوت که پیی باشته به مردووی بیینیت. به هوی ئه و مه ترسییه وه که روبه روی بووه وه، ناچار بوو ههر شه ویک له مالی باوهر داریکی جیاوازا بخه ویت.

مایکل چوو ه کۆمه لگه یه کی دیکه له ناوچه یه کی دیکه ی ولاته که ی بو ئه وه ی کتییی پیروژ بخوینیت. ههر که خویندنه که ی ته واو کرد، یه کسه ر گه رایه وه بو کۆمه لگه ره سه نه که ی خو ی بو ئه وه ی بیته شوان له کلیسایه ک که تیدا کریکاره کۆچه ره کان و ئه وانه ی له کارگه کان کاریان ده کرد ههروه ها کریکارانی حوکمه تیش ئاماده ده بوون. له دوا ی ئه وه هه ره شه ی کوشتن به خیرایی و له سه ری هک ده ستی پیکرده وه، سه رباری تیکدانی ته لاری ئه و کلیسایه ی که ئه و به ری وه ی ده برد. پۆلیسیش چاوپۆشی له م بابه تانه ده کرد، له کۆتاییدا مایکل چوو و یلایه ته یه کگرتوو ه کانی ئه مریکا بو پاراستنی ژانی ژن و منداله کانی و ههروه ها بو ئه وه ی فییری زانیاری زیاتر بیت له کتییی پیروژ. من له و کاته دا نه مده ناسی، به لام من و مایکل له خویندنگه هاوپۆل بووین.

هه موو ئه م چیرۆکه به ئایه تیک له کتییی پیروژ له سه ر پارچه کاغه زیکی پیچراو ده ستی پیکرد که له گیرفانیک ده ره یترابوو.

هیللی جیاکه ره وه ی مه زن له میژوودا

کاری وشه ی خودا به مزگینیدهر ده ست پیده کات. ره نگه مزگینیدهر دانیه ک له کتییی پیروژ دابه ش بکات، یان ره نگه به مزگینیدان له کتییی پیروژه وه قسه بکات. به ههر ریگایه ک بیت، قسه کردن به وشه ی خودا به راستی هیللیکی جیاکه ره وه له سه ر زه وی ده کیشیت له نیوان دوو کۆمه له مروقتا - ئه وانه ی وشه ی خودا قبول ده که ن و ئه وانه ی ره تیده که نه وه. کاری مزگینیدهر ئه وه یه که خه لکی ئه وه به ری هیلله که بانگه یشت بکات. لیره وه ئه و ناویشانه م بو ئه م بابه ته هه لبژاردوو: «وشه ی خودا بانگه یشتت ده کات و حیاته ده کاته وه».

ئهوهبوو كه له گه‌ل مايكل پروویدا. وشه‌كانی كتیبی پیرۆز «تامی بکه و ببینه» له‌گه‌ل ئه‌و تێردراوانه‌ به‌یه‌ك گه‌یشتن و پروونیان كرده‌وه كه ئه‌م وشانه‌ له‌ چوارچۆه‌ی گه‌وره‌ی مزگینیدانی كتیبی پیرۆزدا واتای چیه‌، بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌م وشانه‌ بانگه‌یشتی مايكل بکه‌ن تاوه‌كو له‌ هه‌یله‌كه‌ به‌په‌رته‌وه: له‌ به‌رده‌وامی په‌تكردنه‌وه‌ی فه‌رمایشتی خوداوه‌ به‌ره‌و قبولكردنی. وه‌ كاتیك ئه‌م وشه‌یه‌ی قبول كرد له‌ ژيانه‌ كۆنه‌كه‌ی دابرا، هه‌روه‌ك ئه‌و چه‌وسانه‌وه‌یه‌ی بینیمان له‌لایه‌ن خیزان و هاوڕێكانیه‌وه‌ دووچاری بوو، وای كرد ئه‌و جیاكردنه‌وه‌یه‌ زۆر به‌ پروونی به‌دیار بکه‌وێت.

راسته‌ مرۆف ده‌توانیت گوێ له‌ وشه‌ی خودا بگری‌ت، یان لانیكه‌م وا نیشان بدات كه‌وا گوێی گرتوه‌ -وه‌ك ئه‌و فه‌ریسیانه‌ی كه‌وا «نووسراوه‌ پیرۆزه‌كان ده‌پشكن»- به‌لام به‌بۆ ئه‌وه‌ی له‌ راستیدا ملكه‌چی خودا بن (یوحنا ۵: ۳۹). هه‌روه‌ها راسته‌ كه‌وا باوه‌رداری راسته‌قینه‌ به‌ مه‌سیح، به‌ حوكمی پێناسه‌كه‌ی، كه‌سێكه‌ گوێ له‌ وشه‌ی خودا ده‌گری‌ت چونكه‌ خودای خۆشده‌وێت.

ئه‌و كه‌سه‌ی باوه‌ر به‌ مه‌سیح نییه‌، به‌ رواله‌تیش گوێگریه‌، كه‌سێكه‌ به‌راستی گوێ له‌ وشه‌ی خودا ناگری‌ت چونكه‌ خودای خۆشناوێت.

ئه‌مه‌ ئه‌و هه‌یله‌ جیاكه‌ره‌وه‌یه‌ كه‌ به‌ هه‌موو میژوو و مرۆفایه‌ تیدا تیده‌په‌رێت: گه‌لی خودا گوێ له‌ وشه‌ی خودا ده‌گرن، وه‌ ئه‌وانی دیکه‌ گوێ ناگرن. هه‌موو مرۆفێك سه‌ر به‌ یه‌كێك له‌م دوو گروهه‌ن، وه‌ گروهی سێهه‌م نییه‌. به‌دوای چیرۆکی ته‌واوی كتیبی پیرۆزدا بگه‌رێ، ده‌بینیت كه‌ ئه‌مه‌ یه‌كێكه‌ له‌و وانه‌ سه‌ره‌كییانه‌ی تیدایه‌. ئه‌م وانانه‌ بریتین له‌:

- **خودا شانۆكه‌ ئاماده‌ده‌كات، به‌لام مرۆف یاخی ده‌بێت (سیپاره‌ی په‌یدابوون، به‌شه‌كانی ۱-۳):** خودا مرۆفی به‌دییه‌نا بۆ ئه‌وه‌ی نوینه‌رایه‌تی سه‌روه‌ری خودا بكات به‌ سه‌ر به‌دییه‌نراواندا، وه‌ ئه‌مه‌ش به‌ واتای ملكه‌چبوون بوو بۆ وشه‌كانی خودا، به‌لام ئاده‌م و حه‌وا گوێیان نه‌گرت و خودا حوكمی به‌سه‌ر هه‌ردووکیان دا به‌هۆی شوینكه‌وتنیان بۆ ده‌نگی كه‌سێکی دیکه‌ (په‌یدابوون ۱: ۲۶-۲۸؛ ۲: ۱۶-۱۷؛ ۳: ۱۷).

• **خودا به ئینى پرزگارى ده دات** سهره پرای ئه وهش، نیازی خودا ئه وه بوو که گه لیک به کار به ئینیت بو به ديهینانی مه به سته کانی له به ديهیناندا، بو هینانی نیعمهت و سهره وری بو سهر زهوی. زوری نه خایاند، خودا بانگه ئیشتی ئیبراهیمی کرد و ئیبراهیمیش با وه پری به خودا هینا و شوینی که وت. گه لی خودا له سپاره ی په یدا بوون ئه وانن که با وه پریان به وشه ی خودا کرد و ئاماده ن له پینا ویدا بژین یان همرن، ته نانه ت ئه گهر هیچ شتیکی دیکه شیان نه بیت. (په یدا بوون ۱۲: ۱-۳؛ ۱۵: ۶؛ ۲۰: ۴؛ ۲۳: ۲).
 عیبرانییه کان ۱۱: ۴-۲۲؛ یاقوب ۲: ۲۳).

• **خودا گه له که ی بانگه ئیشت ده کات بو گو پرایه لی** (له سپاره ی ده رچوونه وه هه تا سپاره ی دواوتار): خودا گوتی نه وه ی ئیبراهیم به کار ده هینیت وه ک «پاشایه تی کاهینان و نه ته وه یه کی پیروژ» بو ئه وه ی وینه یه ک له که سایه تی و سهره وری خودای خو شه ویست بو هه موو نه ته وه کان بخه نه پروو، به لام ته نها «ئه گهر ئیوه به ته وای گویم لی بگرن و په یمانه که م بیارین». خودا له پریگه ی وشه کانه وه خو شه ویستی خو ی و شه ریعه ته که ی ئاشکرا ده کات، ئه و وشانه ی که داوای له گه لی ئیسراییل کردووه گو پرایه لی بن: «با ئه م پاسپاردانه ی من ئه مپرو فه رمانتان پی ده که م له سه ر دلتان بیت و... له سه ر ده ستان بیبه ستن و با گولنگ بیت به ناوچه وانتانه وه و... بینووسن». وا دیاره وانه ی سه ره کی له ته وراتدا ئه وه یه: «ئه ی ئیسراییل گوئی بگه ره» (دواوتار ۶: ۴؛ ههروه ها ده رچوون ۱۹: ۵-۶؛ دواوتار ۴: ۵-۸؛ ۶: ۶-۹؛ دواوتار ۲۸: ۱-۲، ۱۵).

• **خودا وه سفی ژیا نی به خته وه ر و ژیرانه ده کات** (سپاره ئه ده بی و داناییه کان له په یمانی کۆن): له سه ره تای زه بووره کاندای وه سفی دوو جوړ مرو ف ده بینین: ئه و پیاوه پیروژه ی که به شه ریعه تی یه زدان دلخو ش ده بیت و به رو بوومی ده دات وه کو داریک که له لای جو گه یه کی ئاوه، وه ئه و پیاوه خرا په کاره ی که شه ریعه تی خودا په تده کاته وه وه ک گیزا ویکه. پاشان زه بووره کان به گشتی وینه ی ئه و مرو فه نمونه بیه مان بو ده کیشن که له هه موو بارودو خه کانی ژیا نیدا پرو له خودا و وشه که ی ده کات، به هه مان شیوه سپاره ی په نده کان دوو جوړ مرو ف ده خاته پرو: کوری دانا که له یه زدان ده ترسیت و گو پرایه لی فه رمایشه کانی باوکی ده بیت، وه نه فام که ئه م دوو شته ره تده کاته وه. (زه بووری ۱).

• **خودا پراستییه قیزهون و یاخیبووه کانی سروشتی مروّفانه ئاشکرا ده کات** (به شه میژووویه کان له پهیمانی کۆن): وینیه گه لیکی نمونه بیه که گوئی له خودا ده گریت، وه رهنگدانه وهی وینیه خودایه، که وه ک ئاوینیه که تیکشکاوه بو پارچهی بچووکی بیشومار، به هوی میژووی راسته قینهی گه لی ئیسرائیل. خودا رتهی کردنه وه چونکه «گوئیان نه گرت و... فه رزه کانی ئه ویان ره تکرده وه، ههروه ها ئه وه پهیمانهی که له گه ل باو پیرانیان به ستبووی... دوا ی بتی پووچ که وتن و پووچ بوون. به دوا ی ئه وه گه لانه ی ده وره درگیان که وتن،... وازیان له هه موو فه رمانه کانی یه زدانی په روه درگیان هینا». له بیرت بیت ئه م نه ته وه دیرینه وینیه کی بچوو ککراوه ی هه موومانه (دوو م پاشان ۱۷-۱۴-۱۶؛ رۆما ۸: ۷).

• **خودا به لێن ده دات گه لیک دروست بکات که گوئی له خودا بگریت، وه وینیه ی خودا ره نگداته وه، ئه مه ش له ریگه ی رۆحی پیرۆزه وه (به شه کانی پیغه مبه ران له پهیمانی کۆن): جگه له گه یاندنی هه والی ناخۆش بو گه ل، پیغه مبه ران هه والی باشیشیان ده به خشی؛ هه والی ئه وه ی خودا گه له که ی له گونا ه پاک ده کاته وه و یارمه تییان ده دات کاتیک گوپرایه لی وشه کانی بن:** «ئاویکی پاکتان به سه ردا ده پرژینم و له هه موو گلاوییه کانتان پاک ده بنه وه، له هه موو بته کانتان پاکتان ده که مه وه. رۆحی خۆم ده خه مه ناوتانه وه، واتان لی ده که م که ریگای فه رزه کانم پهیره و بکه ن و حوکه م کانم به جیبهینن و کاریان پی بکه ن.» (حزقییل ۳۶: ۲۵، ۲۷، به راوردی بکه به سیپاره ی دوا تار ۳۰: ۶-۸؛ یه رمیا ۳۱: ۳۱-۳۴).

• **وشه که -مه سیحی به جه سته بوو- دیت، وه گوپرایه ل ده بیت، وه فه رمان ده دات (مزگینیدانه کان -ئینجیله کان): وشه ی خودا یان به واتیه کی دیکه وشه ی هه میشه یی (واتای کوپ) به رجه سته بووه، و به ته واوی گوپرایه لی باوک بووه، و داوا ی گه لیکی نوئی کرد بو ئه وه ی که خۆشه ویستی خۆیان به گوپرایه لی به وشه کانی، بو خودا بسه لمینن. عیسا خۆی به هه موو وشه یه ک ده ژیا که له ده می خودا وه ده هاته ده ره وه و کو تایی به خزمه ته که ی هینا له سه ر زه وی به قوتا بیه کانی گوت که قوتا بی زیاتر فیری که ن:: فیریان بکه ن با کار بکه ن به هه موو ئه و شتانه ی که رامسپاردوون. (مه تا ۴: ۲۸؛ ۲۰: ۲۸؛ بروانه یۆحه نا ۱: ۱۴؛ ۱۹: ۵؛ ۱۰: ۱۰).**

• گەلی خودا له پهیمانی نویدا کۆدهبنهوه بو گویگرتن له وشه‌ی خودا (کرداری نێردراوان): گەلی خودا له پهیمانی نویدا، ئەوانه‌ی رۆحی پیروزی به‌لێندراو تێاندا نیشته‌جێیه، به‌شیوه‌یه‌کی بنه‌رته‌ی کۆده‌بنه‌وه بو گویگرتن له‌فهرمایشته‌کانی خودا و پاشان به‌ وشه‌ له‌ نوێژدا وه‌لامی ده‌ده‌نه‌وه: «ئێتر ئەوان په‌یوه‌ستبوون له‌سه‌ر فێرکردنی نێردراوان و هاوبه‌شیه‌تی، له‌تکردنی نان و نوێژکردن.» ئەمه‌ش ئەوه‌یه‌ که‌ رابه‌رانی کلێسا ده‌بێت به‌ ته‌واوی خۆیان ته‌رخان بکه‌ن بو‌ی «تیمه‌ش خۆمان ته‌رخان ده‌که‌ین بو‌ی نوێژکردن و بو‌ی خزمه‌تی راگه‌یانده‌نی په‌یامی خودا» (کرداری نێردراوان ۲: ۴۲؛ ۶: ۴).

• گەلی خودا له په‌یمانی نویدا کۆده‌بنه‌وه بو‌ پامان و ته‌ماشاکردن و بیرکردنه‌وه له‌ وشه‌ی خودا (نامه‌کانی په‌یمانی نوێ): «با په‌یامی مه‌سیح به‌ ده‌وله‌مهن‌دی له‌ ئێوه‌دا نیشته‌جێ بێت، به‌هوپه‌ری دانایی یه‌کتی فێر بکه‌ن و ئاگادار بکه‌نه‌وه، به‌ زه‌بوور و سروود و گۆرانی رۆحی» (کۆلوسی ۳: ۱۶). نامه‌کانی په‌یمانی نوێ - که‌ له‌ ژبانی مه‌سیح له‌سه‌ر زه‌وی ده‌کۆلنه‌وه و کار له‌سه‌ر لێکدانه‌وه‌ی ده‌که‌ن - یارمه‌تی گەلی خودا ده‌ده‌ن بو‌ پامان و ته‌ماشاکردن و بیرکردنه‌وه له‌ وشه‌ی هه‌تاهه‌تایی (مه‌سیح)، وه‌ له‌ خۆشه‌ویستی خودادا گه‌شه‌ بکه‌ن. «به‌لام ئەوه‌ی گوپرایه‌لی په‌یامی خودا بێت، ئەوا به‌ راستی خۆشه‌ویستی خودا له‌وه‌ که‌سه‌دا ته‌واوه‌» (یه‌که‌م یۆحه‌نا ۲: ۵).

• گەلی خودا له په‌یمانی نویدا هه‌تا کۆتایی له‌ فهرمایشتی خودادا به‌رده‌وام ده‌بن (ئاشکراکردنی یه‌زدانناسی یۆحه‌نا): مه‌سیح یه‌کسانی ده‌کات له‌نیوان گوپرایه‌لیمان بو‌ فهرمایشتی ئەو له‌گه‌ڵ مزگینیدا‌ئمان به‌ ناوی ئەو بو‌ که‌سانی دیکه‌. مه‌سیح به‌ یه‌کیک له‌ کلێساکان ده‌لێت «ده‌زانم هی‌زیک‌ی که‌مت هه‌یه‌، به‌لام وشه‌ی من ده‌پارێزیت، نکۆلیت له‌ ناوی من نه‌کرد» (ئاشکراکردنی یۆحه‌نا ۳: ۸).

یه‌کیک له‌ وانه‌ سه‌ره‌کیه‌کانی کتیبی پیروزی ئەوه‌یه‌ که‌ دوو رێگا هه‌یه‌ بو‌ ژبان: ده‌توانین گوێ له‌ وشه‌ی خودا بگرین یان ده‌توانین په‌تی بکه‌ینه‌وه. عیسا فه‌رمووی که‌س ناتوانیت خزمه‌ت به‌ دوو گه‌وره‌ بکات. بو‌یه‌، کاتیک

عیسا شانشینه که ی خۆی پراگه یاندا، داوای له هه موو خه لکی کرد بو ئه وهی تۆبه بکه ن و باوه ربه پینن. هیلکی جیا که ره وهی له سه ر زه وی کیشا: سه ره وهی ئه و یان سه ره وهی خۆمان، وشه ی خودا یان قسه ی خۆمان. هه لباژردن له نیوان ئه م دوو لایه نه دایه و هیه چ پریگایه کی ناوه نگی ریش له نیوانیاندا نییه. وه مه سیح خۆی له لایه نی ئه و که سانه دا داده نی ت که گوپرایه لی فه رمایشتی خودان، ته نانه ت له خیزان و که سوکاریشیان زیاتر: «دایک و براکانم ئه وانن که گوئی له په یامی خودا ده گرن و کاری پیده که ن» (لوقا ۸: ۲۱).

ئیه ستا، گه لی خودا به توانایان بو گوپرایه لی وشه ی خودا راستودروست نابن، هه ره وه ها ناتوانن به ته واوی گوپرایه لی بن. به لام پوچی خودا هه لویستی بنه پره تی دلیان به رامبه ر به وشه ی خودا ده گوپیت، وه به م شیویه تیده کوشن بو ئه وهی گوپیان لیبیت و گوپرایه لی بن، سه ره رای که موکوپییه کانیان و که موکوپی له هه ول و تیکۆشانه که یان. دلیان وه ک دلی عاشقی ک ده بیت که وا به تامه زروپییه وه چاوه ری وهرگرتنی نامه یه ک له خۆشه ویسته که ی ده کات. یان وه ک سه ربازی ک که به ناگری دوژمن ده وه دراوه و گوپییه کانی قولاخ کردوه بو بیستنی ئه و وشانه ی که ده لین یارمه تی گه بیشت. گه لی خودا ئاره زووی گوپگرتن له خودا ده که ن، ته نانه ت ئه گه ر گونا هیش له نیوانیاندا نیشته جی بیت و به رده وام بیت له به رنه نگار بوونه وهی ئه م ئاره زووه نوییه ی گوپگرتن له خودا. هه موو ئه مانه له چوار خالدا پوخت ده که مه وه:

- خودا هه موومانی دروست کردوه - ئاده م و حه وا، من و تو- بو ئه وهی ره نگدانه وهی وینه ی خودا بین.

- بو ئه وهی ره نگدانه وهی وینه ی خودا بین، ده بیت گوئی له خودا بگرین.

- گه لی خودا، به گوپره ی پیناسه که یان، ئه وان ئه و که سانه ن که گوپی لی ده گرن. ئه مه ری ک ئه وه یه که عیسا ده یلیت: «مه ره کانم گوئی له ده نگم ده گرن، منیش ده یانناسم و ئه وانیش به دوام ده که ون،» وه ئه وان هه ش که مه ری ئه و نین گوئی ناگرن: «پیم گوتن به لام باوه ر ناکه ن... به لام ئیوه باوه ر ناکه ن، چونکه له مه ره کانم نین» (یوحنا ۱۰: ۲۷، ۲۵-۲۶).

• بۆیه، وشه‌ی خودا جیاکه‌ره‌وه‌یه. باوه‌پردار به مه‌سیح له بی‌اوه‌ر جیا ده‌کاته‌وه. باوه‌پردار به مه‌سیح به‌سه‌ر دوو قوناغدا دابه‌ش ده‌کات و جیا ده‌کاته‌وه «مرۆفی کۆن» له «مرۆفی نوئی».

هه‌روه‌ک نووسه‌ری نامه‌ی عیبرانییه‌کان باسی ئەمه ده‌کات و ده‌لێت: «چونکه په‌یامی خودا زیندووه، کاریگه‌ره، له هه‌موو شمشیرێکی دووده‌م تیزتره، تێوانی ده‌روون و رۆح و جومگه و مۆخی ئیسک ده‌برێت، نیاز و بیرى دڵ جیا ده‌کاته‌وه» (عیبرانییه‌کان ٤: ١٢).

فریودانیکی ئاسان

ئه‌گه‌ر وشه‌ی خودا جیاکه‌ره‌وه‌ بیت، ئه‌وا بۆ ئیمه قورس نییه که مه‌زنه‌ده‌ی ئه‌وه بکه‌ین که چ فریودانیکی دێته سه‌ر رێی باوه‌پرداران به مه‌سیح. یه‌که‌م، هه‌ست به فریودان ده‌که‌ین که‌وا مرۆفه‌کان له ده‌وری شتیکی دیکه، جگه له وشه‌ی په‌روه‌ردگار یه‌که‌به‌ین، که‌وا ده‌بیته‌ هو‌ی دابه‌شکاری، شته‌کان وه‌ک مۆسیقا، شی‌وازیان کاره‌کانی خزمه‌تکردن. له به‌شی سییه‌مدا ته‌ماشای ئه‌وه ده‌که‌ین. دووهم، تووشی فریودان ده‌بین بۆ ئاسانکردنی فێربوونی فه‌رمایشتی خودا؛ ئه‌وه‌ش به ئاسانکردنی کاریگه‌ری فه‌رمایشته‌کانیه‌تی. باسکردنی کتییی پیروژ وه‌ک ئه‌وه وایه‌ بچیته‌ ژووری‌که‌وه و شمشیر رابوه‌شێنین؛ خه‌لکه‌که‌ یان شه‌ر ده‌که‌ن یان هه‌لدین! باشته‌ وایه له‌ناو کیفکه‌که‌یدا به‌هیلێته‌وه، وانیه‌؟ بیگومان نه‌خێر. کاتیکی ئەمه ده‌که‌ین، ئیمه خه‌لکی بۆ شتیکی بانگه‌پشت ده‌که‌ین که عیسا بانگه‌پشتی نه‌کردووه، وه‌ک بانگه‌پشتکردنی خه‌لکی بۆ یاری باسکه له کاتیکی عیسا نیازی هه‌بووه بانگه‌پشتیان بکات بۆ ئاهه‌نگیکی هاوسه‌رگیری. عیسا به‌ دیاریکراوی خه‌لکی بانگه‌پشتی ئاهه‌نگی هاوسه‌رگیری کرد، ده‌یزانی زۆریک په‌تیده‌که‌نه‌وه که جلی ئاهه‌نگ له‌به‌ر بکه‌ن (مه‌تا ٢٢: ١١-١٣). باوه‌ر ده‌که‌یت یان نا، عیسا مه‌به‌سته‌یه‌تی به‌ بانگه‌وازه‌که‌ی بۆ تۆبه‌کردن مرۆفه‌کان دابه‌ش بکات و جیا‌یان بکاته‌وه (مه‌تا ١٠: ٣٤ و ئایه‌ته‌کانی دواتر). کاتیکی بانگه‌پشتنامه‌که‌ که‌م ده‌که‌ینه‌وه، به‌شه‌ سه‌خته‌کان به‌جیده‌هیلین، ئه‌وا ئیمه‌ دژایه‌تی خودی مه‌به‌سته‌که‌ی ده‌که‌ین.

جگه له وهش، وشه کانی مه سیح له کاره کانیان سه رکه وتوو ده بن؛ خواسته کانی خوئی
ئه نجام ده دات. مه ره کانی گوئی لیده گرن، هه روه ک بینیمان (یۆحه نا ۱۰: ۱۶، ۲۷).
ئه وانهی له مه ره کانی ئه و نین گوئی ناگرن (ئایه تی ۲۶).

کاتیک ئیمه -شوینکه وتووای عیسا- به به کارهینانی دهنگی وشه ی خودا قسه
ده کهین، ئه وا خه لکی ئیمه قبول ده کهن یان په تمان ده که نه وه به گویره ی ئه وه ی
که ئایا له مه ره کانی ئه ون یان نا. یۆحه نای ئیردراو له یه کیک له نامه کانیدا به م
شپوهیه باسی ئه مه ده کات: «ئه وه ی خودا بناسیت گویمان لی ده گریت، به لام
ئه وه ی له خودا وه نه بییت گویمان لی ناگریت» (یه که م یۆحه نا ۴: ۶).

ئه مه له رووی کرداریه وه واتای چیه؟ واتا ژبانی کلپسا ده بییت به شتیکی زور
ساده و سه ره تایی ده ست پیبکات، ئه ویش بانگه یشته.

بانگه یشت

ده بوایه مایکل بانگه یشت بکرایه. به ئه و، بانگه یشتنامه که به پارچه کاغه زیکی
دراو و لوچ دهستی پیکرد که ئه و وشانه ی پی ده گه یاندین که پیاویک سی هه زار
سال پیش ئیستا نوسی بووی: «تامی بکه ن و بینن که یه زدان چاکه!».

بو پیره که ی هاوکارم له کلپسا که ی مات، بانگه یشته که له وتارییژیکه وه هات
که له زانکو که ی له ده ره وه قسه ی ده کرد. ره نگه له سه رده می ئیمه دا زورییک
له باوه پرداران تووشی سه رسورمان بن به بیرو که ی وتارییژیک که له ده ره وه له
لایه کی ریگادا سه کوپه کی کاتی به کاربه ییت و له سه ر سندوقیکی داری به تال
پاوه ستیت و وتاریبdat، که بو ماوه ی دوو سال له خویندنی زانکو، مات گالته ی
پی ده کرد. پاشان له سالی سییه مدا مات گوئی گرت، توبه ی کرد وه باوه پری
هینا. وه ئه مپرو مات پیریکه له کلپسادا.

سه باره ت به و هاویرییه م که ناوی یاقوبه، بانگه یشتنامه ی له که سیکی بیانیه وه
بو هاتبوو له سه ر شه قام، له کاتیک که وا له گه ل سوپا له کوریای باشوور خزمه تی

ده‌کرد. پیاویک هاته لای و ده‌ستی کرد به قسه‌کردن له‌سه‌ر عیسا. ئەمه‌ش له‌م
پوژانه‌دا ستراتژییه‌کی باوی مزگیندان نییه. به‌لام له‌کو‌تاییدا یاقوب چوو
کلێسای ئەم پیاوه‌ ییگانه‌یه، وه‌ تۆبه‌ی کرد و باوه‌ری هینا. ئەم‌پو‌ وشه‌ی خودا
له‌لایه‌ن یاقوبی هاو‌پ‌رێمه‌وه‌ ده‌نگه‌داته‌وه‌ و به‌ مۆسیقای هیپ هۆپ پێشکەشی
ده‌کات و چه‌ندین ئەلبوومی به‌ره‌م هیناوه‌.

سه‌باره‌ت به‌ کلاودیای هاو‌پ‌رێم، که‌ بو‌ ده‌یان سال وه‌ک نووسه‌ری گو‌فاریک
له‌ واشنتۆنی پایته‌خت کاری ده‌کرد، بانگه‌یشتیکی بو‌ هات له‌لایه‌ن قه‌شه‌یه‌کی
کلێسای له‌ئاوه‌لکێشی باشووریه‌ کانه‌وه‌ که‌وا قه‌شه‌ک بوو له‌ ناوه‌راستی ته‌مه‌ندا
بوو و ناوی مارک بوو، که‌ به‌زۆری پوژانی یه‌کشه‌مه‌ قاتیکی ده‌پو‌شی، ئەمه‌ش
له‌ مۆسیقای هیپ هۆپ دووری نه‌ده‌خسته‌وه‌. قه‌شه‌ مارک کلاودیای برده‌ ناو
زنجیره‌یه‌ک وانه‌ی کتییی پیروژدا له‌ ئیجیلی مه‌رقو‌س، ئه‌ویش تۆبه‌ی کرد و
باوه‌ری هینا. له‌دوای ماوه‌یه‌کی کورت له‌ باوه‌ره‌که‌ی و ئەو گو‌رانه‌ی که‌ له‌ دلیدا
پویدا، کلاودیا قسه‌ی له‌گه‌ل که‌سیک کرد که‌وا هه‌ر به‌ ناو مه‌سیحی بوو و
مه‌سیحیه‌تی په‌یره‌و نه‌ده‌کرد ناوی بیل بوو -پرو‌فیسۆر بوو له‌ گروپی زانکۆکانی
ئایفی لیگ- وه‌ پێی گوت ئەوه‌ی که‌ هه‌ندیک که‌س پێیان وایه‌ نابیت به‌
که‌سانی دیکه‌ بگو‌تری‌ت: «تو مه‌سیحیه‌کی راسته‌قینه‌ نیت». وه‌ بانگه‌یشتی
ئاراسته‌ کرد بو‌ ئەوه‌ی تۆبه‌ بکات و باوه‌ر به‌ینیت، ئه‌ویش پیک وای کرد. ئەم‌پو‌
بیل و کلاودیا هاوسه‌رگیریان کردووه‌ و ئەندامی کلێساکه‌ی منن.

چۆن ده‌توانین کلێسایه‌ک له‌ سفره‌وه‌ دروست بکه‌ین؟ وه‌لام: به‌هۆی مزگینده‌ر.
په‌نگه‌ مزگینده‌ر لاپه‌ره‌یه‌کی کتییی پیروژ بیت، یان باوه‌رداریکی دلگه‌رم بیت
له‌ شه‌قامیکدا، یان قه‌شه‌یه‌کی کلێسا بیت که‌ بو‌ینباغی به‌ستاوه‌. به‌لام ده‌بیت
که‌سیک به‌شدار ی له‌ مزگینی بکات -مژده‌ی عیسا مه‌سیح. ده‌بیت که‌سیک به‌
وشه‌کان قسه‌ بکات، وه‌ ده‌بیت ئەم وشانه‌ش چوار شت بکه‌ن:

• ده‌بیت چاکی و پیروزی خودا شیبکاته‌وه‌.

• ده‌بیت ئەو کێشه‌یه‌ روون بکاته‌وه‌ که‌ تێیداین به‌هۆی گه‌نده‌لی و
گوناهمان و شایانی تو‌په‌یی خودای دادپه‌روه‌رین.

• ده‌بیټ باسی ئه‌و پاشایه بکات که هات بو ئه‌وه‌ی سه‌روه‌ی ژیان‌به‌خشی خو‌ی بگه‌رئینته‌وه بو ژیان‌ی گه‌لیکی نو‌ی، به‌هو‌ی ژیان و مردنی له پیناویاندا، سزای گونا‌هه‌کانیان‌ی له‌ئه‌ستو‌گرت، پاش ئه‌وه‌ش به هه‌ستانه‌وه‌ی له‌دوای مردن به‌سه‌ر مردندا سه‌رکه‌وت.

• وه له کو‌تاییدا، بانگه‌ش‌تێکیان ئاراسته بکات تا‌کو دان‌بین به‌ئه‌وه‌ی که عیسا په‌روه‌ردگار و پاشایه، وه دا‌وایان لێ بکات متمانه‌ی ته‌واویان هه‌بیټ به‌کاره ته‌واوه‌که‌ی له‌سه‌ر خا‌چ، هه‌روه‌ها دا‌وایان لێبکات که شو‌ینی مه‌سیح بکه‌ون.

سه‌ره‌تای کتێبه‌ نایابه‌که‌ی جو‌ن بو‌نیان به‌ ناوی «گه‌شتیاری مه‌سیحی» ئه‌م باب‌ه‌ته به‌ شی‌وه‌یه‌کی راست و ورد رو‌ون ده‌کاته‌وه؛ کاره‌کت‌ه‌ری سه‌ره‌کی چیرۆکه‌که، ناوه‌که‌ی «مه‌سیحی» یه‌ کتێبێک ده‌دو‌ژیته‌وه ئا‌گاداری ده‌کاته‌وه له‌وه‌ی مردن و هو‌کمدانی نزیکه، ئه‌مه‌ش ده‌بیټه‌ هو‌ی ئه‌وه‌ی بگریټ و هه‌ست به‌ ترس و دله‌پراو‌کی بکات. وای لێهات خێزانه‌که‌ی گالته‌یان پیده‌کرد، نه‌یانده‌توانی له‌ ترس و دله‌پراو‌کیه‌که‌ی تیبگه‌ن. پاشان له‌ چیرۆکه‌که‌دا که‌سیکی دیکه‌ ده‌رده‌که‌و‌یت، که ناوی «مزگینیده‌ر»ه و پێی ده‌لیت: «له‌ تو‌وره‌یی دا‌هاتوو رابکه‌». پاشان له‌دوای ماوه‌یه‌کی کورت پێی ده‌لیت: «راست‌ودروست به‌ با‌وه‌ر ده‌ژیټ». وشه‌کانی په‌روه‌ردگاری بیرده‌خاته‌وه: «کو‌شش بکه‌ن تا‌کو له‌ ده‌رگای ته‌نگه‌وه بچنه ژو‌وره‌وه».

لێ‌روه‌ ژیان‌ی کلێسا ده‌ست پیده‌کات - له‌گه‌ل مزگینیده‌ر. مزگینیده‌ر هه‌والی خو‌ش راده‌گه‌یه‌نیت و بانگه‌ش‌ت ئاراسته‌ی خه‌لک ده‌کات بو‌ قبول‌کردنی ئه‌م هه‌واله‌.

چهنده جوانن ئه‌و پێیانه!

من دان‌به‌وه‌دا ده‌نیم که مزگینیدان سه‌خته. له‌بیرمه له‌ سه‌ر کوشینی پێشه‌وه‌ی ئو‌تۆمبیلێکی لاند رو‌قه‌ر له‌ نزیک شو‌فێر دانیش‌تبووم، له‌ شو‌ینێکی پارێزراوی ئاژه‌له‌ کیویه‌کان له‌ ئه‌فریقا. له‌ کاتێکدا شو‌فێره‌که‌ روونکردنه‌وه‌ی ده‌کرد سه‌باره‌ت

به جياوازيه كاني پرۆسه ي هه رسكردي له كه كه ده ن و زه رافه دا، له دلي خو م دا بېرم له وه ده كرده وه كه چۆن بتوانم باسه كه بو مزگينيدان بگۆم . له خاليكدا ده ستم كرد به قسه كردن، به لام ئه و قسه كاني پچراند و گوتى: «ئوه هه ربايه!» وه پيى له سه ر ستۆپ داگرت. له ئۆتۆمبيله كه دابه زين و ته ماشاي ئاژه له خشۆكه كه مان كرد، پاشان سواري ئۆتۆمبيله كه بوينه وه، ديسان ده ستم كرده وه به بېركردنه وه له وه ي چۆن بتوانم بگه ريمه وه سه ر باسه كه. وه پوخته ي باسه كه: من ئه وه م نه كرد. هۆكاره كه ي چيه؟ بنگومان چه ند هۆكارپك هه بوون: ترس له پياوه كه، پيشينه ي هه له، به كه م ته ماشاكردي گزنگي بابه ته كه. هۆكارپكي ديكه ي ئه وه ي له و پۆژه دا به شداريم نه كرد له مزگينيدان ئه وه بوو كه له بېرم چووبوو كتيبي پيرۆز چي ده لئيت ده رباره ي مزگينيده ران؛ ده لئيت ئه وان پييه كانيان جوانه! گوئى له مه بگه ر: «چه ند جوانه له سه ر چياكان، پييه كاني مزگينيده ران، راگه يه نه ري ئاشتى، مزگينيده ري خو شى، راگه يه نه ري رزگارى، ئه وانه ي به سيۆن ده لئين: «خودات پاشايه تي ده كات!»» (ئيشايا ۵۲: ۷).

وه ك ئه وه ي بېر له خو ت بكه يته وه كه له شه قامه كاني شاريكدا راوه ستاويت كه به مه ترسي جه نگ ده وره دراوه، ته ماشاي چياكاني نزىكي شاره كه ده كه يت، وه ده بينيت كه سيك به ته نها به چياكه دا به ره و شار راده كات و هاوار ده كات: «ئاشتى و سه لامه تي بو شاره كه! رزگارى بو شاره كه!» پييه كاني ئه و كه سه چه نده جوانن!

پۆلس له به شى ده يه مى نامه ي رۆمادا له هه مان بابته جه خت ده كاته وه و ئه م ئايه تانه ي ئيشايا وه رده گريت سه باره ت به هه لگري په يام و ده لئيت: «چۆن له يه كيك ده پارينه وه كه باوه ريان پيى نه هيئايت؟ چۆن باوه ر به يه كيك ده هيئن ئه گه ر نه يانبىستيت؟ چۆن ده ييبستن بى ئه وه ي يه كيك پييان راگه يه نيته؟ هه روه ها چۆن راده گه يه نن ئه گه ر نه نيردرا بن؟ هه روه ها نوسراوه: ﴿چه ند جوانه پييه كاني ئه وانه ي مزگيني خو شى ده ده ن!﴾» (ئايه ته كاني ۱۴-۱۵). پۆلس ده يزاني كه وا «باوه ر به بىستنه، بىستنيش به وشه ي مه سيحه.» (ئايه تي ۱۷).

بوچی هه لگري ئەم په يامه زۆر جوانه؟ سه رچاوهی خو شيهه کی بى ئەندازه يه له دلدا؟ ليره دا پينج هوکار بو ئەوه ده خهينه روو:

۱. هه لگري په يامه که هه واليک ده هيئت. ليستیک له شته کان ناهيئت که وا پيوست بى ئەنجام بدریّت، وه بيانويک ناهيئت. ئەوه راده گه يه نيّت که خودا کردوويه تی؛ کاره که ته واو بووه و شه ره که يه کلا بووه ته وه و سه رکه وتی روون به ده ست هاتووه؛ مه سيح سزا که ی داوه.

۲. هه لگري په يامه که ناشتی راده گه يه نيّت. ئيمه به سروشت خو مان له پيشه وه داده نيین، ئەمه ش واتای ئەوه يه که ئيمه له دوخیکى به رده وامی مملاندیدا ده ژين له گه ل خودا و له گه ل که سانی دیکه دا. ئينجا نيردراويک ديته ناو ئەم مملانئيه وه و ده ستپيشخه ريه کی هه يه بو به ده سته يانی ناشتی له گه ل خودا و له گه ل گه لی خودا. ئەو ناشتی ده هيئت -ته نها نه بوونی مملانئى نييه، به لکو گونجان، هاوسه نگى، ته ندروستی، ناشتی ناوه خو و يه کيتيه. چه نده جوانه ئەو که سه ی که به ناو شاردا ده گه رپيّت و به که سانی دیکه راده گه يه نيّت: «ناشتی بو ئيوه به رقه راره!»

۳. هه لگري په يامه که هه لگري مزده ی خو شه. ئەگه ر باوه ردار بيت به مه سيح، ئەوا ده زانيت لي خو شبوون شتيکی چاک و باشه، وه ئەزموونکردنی چاکه و نيعمه تی خودا شتيکی باشه، هه روه ها رزگار بوون له کويلايه تی گونا ه و گوړانی ژيان و هاوبه شی له گه ل که سانی دیکه له سه ر بنه ماي مزگينيه. وه باوه ر و هیوا و خو شه ويستی هه موويان شتی باش و چاکن.

۴. هه لگري په يامه که رزگاری راده گه يه نيّت. مروقه کان پيوستيان به چيه لى رزگار بن؟ هه ژاری؟ گه ده ی به تال؟ فايروسی نه هيشتنی به رگری جهسته (ئايدز)؟ جهنگ و دابه شکاری؟ مه رگ؟ به لى، هه موو ئەمانه. به لام ئەمانه هه موويان ده ره نجامی کيشه يه کی راسته قينه ن: گونا هى ئيمه له به رامبه ر خودا و تووره یی خودا له ئيمه. له راستيدا، خودا له هه موو ئەو شته ئازار به خشانه ی وه ک هه ژاری و نه خو شی و مردن مه به ستی ئەوه يه

هۆشداریه کی پر له خۆشه ویستیمان پیدات سه بارهت به حوکمدانیکی گه وره تر له داهاتوودا. چهنده جوانه پیه کانی ئه و که سه ی دیت و ده لیت: «پرزگاری - له م ریگایه وه یه».

5. هه لگری په یامه که بالادهستی خودا راده گه یه نیت. حوکمی خودا نه رمونیان و سووکه. حوکمی که ناشتی ده به خشیت، ژیان ده به خشیت و به دیهینه ری جوانیه. له کاتیکدا هاوریگانان که پرزگاری مه سیحیان نه زموون نه کردوو و له ژیر ده سه لاتی کویلایه تی و سته مکاری و ئاره زوی گوناهن که تیاندا نیشه جیه، وه له ژیر بیروباوه ره جیهانیه کانه، وه هیزه کانی پوچی پیسی که وتوون. ئه و مزگینه ره چهنده جوانه که ئازادی له حوکمی خودا راده گه یه نیت!

چهنده جوانن ئه و که سانه ی که باسی مزگینیان کرد بو «مایکل»، وه بو هاوری پیرم «مات»، وه بو «یاقوب» و «کلاودیا»!

چهنده جوانن ئه و که سانه ی که به شدارریان له مزگینیانان کرد له گه ل که سایه تی میژووپی مه سیحی دلخوازتا که پی سهرسامیت، وه رابه ری دلخوازی کلپساکه ت، وه نووسه ره باوه رداره دلخوازه کانت، و هاوری باوه رداره ئازیزه کانت! چی ده بوو ئه گه ر که س - به هو ی ترس یان سهرقالبوون به خشته ی کاره کانی - باسی قسه مانی «عیسا» یان «گونا» یان «خاچ» یان «توبه کردن» یان نه کردبا له گه ل هه رکه سیک له و که سانه؟

چی ده بوو ئه گه ر که س مزگینی نه دابا؟ ته نانه ت ته نها به یه ک وشه ش. هه رگیز هیچ شتیک. ته نها مه گه ر تو باوه رت به ئینجیلیکی دیکه هه بی ت جگه له و ئینجیه ی که من باوه رم پیه تی، ئایا نابیت دان به وه دا بنیت که له ژیاندا هیچ لئو شبوونی ک له گونا نابیت؟ وه هیچ ده ربازبوونی ک له چنگی گونا له سه ر ژیان نابیت؟ وه هیچ زانی نی ک له باره ی خۆشه ویستی خودا له مه سیحدا ئاشکرا نابیت؟ چهنده جوانه ئه و که سه ی که مزگینیت پیدایت!

پرسیاریک له ناو فرۆکه

یه کهم کهس که هاته ناو فرۆکه که وه پیاویکی پیر بوو، پتویستی به یارمه تی تاییه ت بوو. له ریزی یه کهمی نزیك په نجه ره که له سه ر کورسییه که دانیه ت. من دووم کهس بووم که چوومه ناو فرۆکه که و له سه ر کورسییه که ی لای پاره وه که له هه مان ریز له گه ل پیاوه پیره که دانیه ت. یه که سه ر ده ستمان کرد به گه تگوو، ئه ویه پت پت گوتم که ده پرسیت داخوا ئه مه دوایین گه شتی ده پت له به ر ئه وه ی زور پیر بووه. پاشان بیروکه یه ک هاته می شکمه وه: «چی ئه گه ر پتتر کهس مزگینی پت نه داییت؟ ئه و له دۆخیکی ناله باری پر مه ترسیدایه و خه ریکه چاوی به دادوهره که (خودا) بکه ویت». بویه به ده نگیکی ئارام و شوانایه تیه وه وه لامم دایه وه و گوتم: «ئه گه ر به راستی ئه مه دوا گه شتی پت، ده توانیت بلیت که ئاماده ی ت بو دیداری خودا؟»

پیاوه که گوئی گران بوو، بویه داوای لیکردم جاریکی دیکه پرسیاره که دووباره بکه مه وه. منیه ئاگاداری ئه وه بووم که کارمه ندانی پیشوازیکه ری فرۆکه که زور له نزیکی منه وه هاتوچۆیان ده کرد، هه روه ها سه رنشینانی ناو فرۆکه که به رپه وه که دا ده رپوشتن هه تا ئه و راده یه ی که له کاتی رپوشتیاندا خۆیان له قاجم ده دا. سه رباری ئه وه، پیم وابوو ده توانم ده نگم که میک به رز بکه مه وه به پت ئه وه ی هیچ ژاوه ژاو یان هه راسانکردنیک دروست بکه م، جاریکی دیکه پرسیاره که م لئ کرده وه: «ده توانی بلیت ئاماده ی ت بو دیداری خودا؟»، دووباره پتی گوتم: «چیت گوت؟»

له م خاله دا، ئه وه م به بیر هاته وه که وشه ی «ئایا ئاماده ی ت بو دیداری خودا» په نگه بیته هوی هه ندیک ناره زایی له پتو سه رنشینانی فرۆکه که چونکه ئه و کاته له دوا ی پروداوه کانی ۱۱ ئه یلول و هیرشکردنه سه ر سه نته ری بازرگانی جیهانی بوو له نیویورک. به لام له گه ل ئه وه شدا، نه مده توانی بیر له هیه شتیکی دیکه بکه مه وه که بیلم، بویه بریارم دابوو که نه هیلم ترسی مروقه کان مه وستینیت؛ په نگه ئه م پرسیاره چاره نووسی هه میشه یی ئه و دیاری بکات. بویه به ده نگیکی

بهرز قسم کرد که له راستیدا وه ک هاواریک وابوو: «دهتوانیت بلئیت ئامادهیت بو دیداری خودا؟!» لهو ساته دا، به دلنیا یه وه ههر به شیکێ شیوازی «شوانایه تی» له شیوازی دهنگمدا نه مابوو.

من سوپاسگوزار بووم که تیمه که ی فرۆکه وانی داوای ئاسایشیان نه کرد بو ئه وه ی له فرۆکه که دامبه زینن. به راستی، گفتوگۆیه کی باشم له گه ل ئه و پیاوه دا کرد، هیوادارم که دنکه تۆویک بیت چێزاییت و له داوی ئه وه تۆبه ی کردبیت و باوه ری هیناییت. خودا ده زانیت دواتر چی روویداوه.

من زۆر دلنیام که وا من مزگینیده ریکی باش نیم، به لام هه ول ده ده م سه رپرست بم، ئه مه ش شتیکی سه ره کییه که مه سیح داوا له هه موومان ده کات وایین. له کو تاییدا، مه سیح ئه و که سه یه که گه شه ی پیده دات!

سه رچاوه پيشنيار كراوه كان

Dever, Mark. Gospel and Personal Evangelism. Wheaton, Ill.: Crossway, 2007.

Packer, J. I. Evangelism and the Sovereignty of God. Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 1991. First published in 1961.

Stiles, Mark. Evangelism: How the Whole Church Speaks of Jesus.

Wheaton, Ill.: Crossway, 2014.

بەشى سېيەم

وشەى خودا ئازاد دەكات

زەحمەتە باوەر بە ھىزى وشەى خودا بپاريزيٲ.

چەندىن جار مژدەى خوۋشى تايبەت بە عيساى مەسىح بۆ ھاوپرى و نامۆكان پروون كرددۆتەو و دواتر بينيومە كە بە بياكيىەو مامەلە لەگەل ئەو بابەتەدا دەكەن.

چەندىن جار لەسەر سەكۆى وتاردان پراوہ ستاوم، دلّم پربووہ لە خوۋشى ئەو راستىيانەى لە دەقەكانى كتيىى پيروژدا پراگەيەنراون، لە قوولايى دلّمەوہ بە ھەموو دلگەرمى و پەرۆشيبەكەوہ وتارم داوہ، پاشان ئەوہى وەرمگرتووہ تەنھا دەستەواژەى «سوپاس» بووہ و بە پرووخساريكى بە ئەدەب و بە دەربرينيكى جوانەوہ بە خيړايى بەرەو دەرگا رۆيشتون.

چەندىن جار دلّمردوو بووم بەرامبەر بە كتيىى پيروژ.

باوەر كاريكى قورسە، چونكە شيوازى كاركردى وشەى خودا و كاريگەريىەكانى بە چاوى ئاسايى نابيزيٲ. ھەر بۆيە شوانى كلّيساكان ھەفتە لەدواى ھەفتە بە شيۆەيەكى چروپر كات بەسەر دەبەن لە خوڤندنەوہى كتيىە نوڤيەكان و كتيىە كۆنەكان، سالّ لە دواى سالّ لەسەر سەكۆى وتاردان بەسەردەبەن و دەميان پر دەكەن لە فەرمايشتەكانى خودا كە لەو كتيىانە كۆنترن. بەلام پاشان تەماشاي ئامادەبوان دەكەن و دەبينن ھەمان دەموچاوہ كۆنەكان چاويان تيدەبەرن و ئەو شوانانەش تووشى سەرسورمان دەبيٲ، لەوہى بۆچى ھيچ شتيك ناگورپراوہ. پاشان ھەندېكيان دەگەرپنەوہ بۆ نوسينگەكانيان و لە پەنجەرەكە تەماشاي ديمەنى دەرەوہ دەكەن، لە دوورەوہ ئەو كرینانە دەبينن كەوا ھۆلّيك بۆ پينج ھەزار كەس لە تەلاريكى نوڤى مۆديرنتر لە كلّيسادا دروست دەكەن كە شاشەى گەورەى قيديوڤى و تپى گەنجان بۆ گورانى گوتن لەخودەگرڤت. مروڤف دەتوانيت گوڤى لە ٲاھى ئەو شوانانەى كلّيسا بيٲ.

وشەى خودا و شتىكى دىكەش

لەم دوايانەدا بىستم كە شوانەكان لە يەكك لەو كلىسايانە لە پاراستنى ئەم جورە باوەرانە بە فرمايشتى خودا دووچارى زەحمەتى دەبوونەو. ئەو رابەرانە بە پابەندبوونى مېژووويان بە وتارى راقەكارى و دەسەلاتەكانى، ناسرابوون. بە شكۆ و ريزەو رادەووەستان بۆ خويندەوہى كىتتى پىرۆز و وتاردان، بىدەنگى بآلى بەسەر كۆمەلى باوەرداران كىشابوو، گوچكەكان بە بايەخەوہ گوپيان لىدەگرت و هيچ دەنگىكى دى نەدەبىسترا.

بەلام دواتر شتىك گۆرا؛ بەهۆى نەبوونى گەشەكردنەوہ هەستيان بە بىزارى و شكست كرد، بۆيە دەستيان كرد بە خزمەتتىكى نوئ و ئاراستەكراو بۆ نەوہيەكى گەنجتر. شوانەكان لە نىوان خزمەتەكاندا شىوازى قز و جلو بەرگان گۆزى، رەنگە زياتر سپراى قزىان بەكارهينايىت؟ رەنگە قزىان بۆ سەرەوہ داھىنايىت؟

لەئەوہش گرنگتر، لە كاتى خويندەوہى وشەى خودا «كلىساكە بىدەنگى تايبەتمەندى خوئى لەدەستداوہ». يەكك لەو ئەندامانەى كە كلىساكەى بەجىھىشتووہ بەم شىوہيە وەسفى كردووہ. ئەندامىكى دىكە -ئەو خوئى بە جەلە رىكپۆشەيەكانى ناسرابوو- هەرەوہا ئەويش كلىساكەى بەجىھىشت، خەم و پەژارەى خوئى دەربرى كە رابەرەكان تاتۆ لەگەل «رەسەنايەتى» تىكەل دەكەن، ئەم دوو ئەندامە وەك زۆر كەسى دىكە كلىساكەيان بەجىھىشت، بۆ ئەوہى كلىساكەى دىكە بدۆزنەوہ كە تىيدا وشەى خودا ناوہندى هەموو شتىك بىت.

لە لايەكەوہ، ئاسانە هاوسۆزى شوانەكان بىن، پۆلسى نىردراو گوتى: «بۆ هەمووان بوومە هەموو شتىك» (يەكەم كۆرنسۆس ۹: ۲۲)، كەوا نامۆ نىيە هەندىك وەرىدەگىرن وەك ئەوہى فەرمانىك يان رىنمايىيەك بىت بۆ لەبەرکردنى جلو بەرگ، قسەكردن، گۆرانى گوتن، وە تەنانەت دىزاینکردنى بىناكانىش بەپىي دابونەرىتى خەلك بىت. بىگومان ئەو شوانانە سەرنجى كۆمەلىك جىوازيان داوہ لەنىوان نەوہكاندا و بە پالئەرىكى خوئەويستى ويستوويانە بگەنە نەوہى گەنجتر و بەتەمەنتر. من هيچ ناپەزايەتتەيەكم نىيە بەرامبەر بە بەكارهينانى

سپرای قژ و کراسی مۆدیل نوۆ، وه به دلنیاپیه وه کیشیه که نییه بو من له گه ل
ئه وه کلێسیایانهی ژمارهی ئاماده بوانی زۆربیت. نوۆژی من ئه وه یه خودا هه موو
کلێسا کاغان پربکات!

به لام ئه وهی من له سیناریۆیه کی له و شیویه نیگه ران ده کات، ئه گه ری بوونی
که م باوه رپیه؛ که گریمانیه کی سه ره کی هه یه بلێت وشه ی خودا به ته نها
«سه رکه وتوو نه بو»، وه باوه رپکی تیدا هه یه به وه ی وشه ی خودا به س نه بووه و
پپووستی به هه ندیک یارمه تی هه بووه.

ده بیت وریا بین له لێکدانه وه ی وشه کانی پۆلس به شیویه که که وای لیبکات
وه ک که سیک بیت له سه رده می ئیستاماندا کار بکات بو به بازارکرنی کالاکه
ئامانجی کپیری زۆر دیاریکراو بیت له جیاتی پروونکردنه هه موو خه لک. من
تیده گه م بوچی بلاکه ره وه ی گوڤار و کوپانیاکانی ئۆتۆمبیل و فرۆشیاری
جلوبه رگ هه لمه ته کانی به بازارکردن ریکده خه ن بو ئه وه ی له گه ل ئاره زووی
سروشتی و سه لیه یه گروپه جیاوازه کانی خه لکدا بگونجیت. ئه م شیوازه له
به ده سه ته پینان کپیاراندا سه رکه وتوو، به لام ئایا به راستی خودا پپووستی به وه یه به
هه مان شیوه گونا به اران رابکیشیت؟

پۆلس ده ستخۆشی له و بیروکه یه کرد که «بو هه موان بوومه هه موو شتیک»،
به لام ئه و بیروکه یه کی که باسی ده کرد ئه وه بوو که ئیمه ئاماده بین قوربانی
به دین به ئاره زوو که سییه کاغان بو ئه وه ی نه بینه هۆی ئه وه ی رێگر بین
له گوڤرانی خه لک له بابته رۆحیه کان. ئه مه ش جیاوازه له هه ولدان بو
به ده سه ته پینانی گوێگران به پانتۆلی کابۆی مۆدیل نوۆ.

سه رباری ئه وه ش، سه رنج به دن چی رووده دات کاتیک هه ولده دین به
به کاره پینانی ئامرازه کانی وه ک ئه مانه «بگه ینه که سانی دیکه»: گه لی مه سیح
دابه ش ده بن به پپی نه وه و رۆشنیری و په گه زیان. نزمکردنه وه ی شوورا بو
کوومه لیک ده بیته هۆی به رزکردنه وه ی بو کوومه لیکه دیکه.

ئیستاش، که من به شیویه کی په خه گرانه ده ستم پیکرد، با دان به وه دا بنیم

که پیوسته گفتوگو یه کی راسته قینه هه بیټ سه بارهت به په یوه ندی نیوان وشه ی خودا و شته کانی دیکه که باوهرداران له خزمه تدا به کاریده هیئن. ته نانهت نه گهر نه و راستیه ش قبول بکه یین که وشه ی خودا به رۆحی خودا کار ده کات به شیوه یه کی ناوازه به هیئز و کاریگره به بۆ دروستکردنی ژیانیکی رۆحی. چون ده توانین خزمه تی وشه ی خودا به خزمه تی کاره باشه کانی وه ک میوانداری یان گرنگیدان به هه ژاران به سستینه وه؟ شیوازی مؤسیقا له کلّیسا دا هه تا چه ند گرنگه، یان شیوازی جلوبه رگی وتاریئژ؟ نه ی چی سه بارهت به که سایه تی کاریزماتیکی وتاریئژ، یان گالته کردنی؟ ته لاری کلّیسا هه تا چه ند گرنگه؟

پیش نه وه ی وه لّامی نه م پرسیارانه بدهینه وه، ده بیټ ته ماشای نه وه بکه یین که چی پرووده دات کاتیک ته زووی کاره بایی که له وشه ی خودا و رۆحی خودا پیکهاتووه ده چپته ناو گوپچکه کانه وه و ریگه ی خوی بۆ ژیانی تاکی مروّفه که ده دوزیته وه. وه له دوای نه وه ی ده بینین که وشه ی خودا و رۆحی خودا به ته نها ده توانیټ چی بکات بۆ پیدانی ژیان و ئازادی به تاک، نه وا ئیمه له دۆخیکی باشتردا ده بین بۆ تیگه یشتن له رۆلی مؤسیقا، کرده وه ی چاک، شوناسی په گه زی، یان ته نانهت نه و پرچه ی که ته سرحه که ی به ره وه سه ره وه رۆیشتووه. نه مانه دوو ئامانجی نه م به شه ی نه م کتیبه ن: له بهرچا و گرتنی نه وه ی که وشه ی خودا چی ده کات کاتیک له گه ل دلی مروّفا ده کده گرپته وه، پاشان به راورد کردنی نه مه به لایه نه کانی دیکه ی خزمه ت.

گه شته ترسناکه کانی براین

پیش نه وه ی براین په یوه ندی به کلّیسا که مه وه بکات، نزیکه ی ده سال له ژیانی خوی به هو ی ئالووده بوون به ماده ده هو شبه ره کانه وه له ده ستدابوو. هه موو پوژیک کاتریمیر دووی به یانی له گه ل هاوړیکانیدا ده چوووه ناوچه یه کی نزیک بالتیموړ بۆ کرینی ماده ده ی هو شبه ر. هه ندیک جار کوکاینیان ده کری، هه ندیک جار هیرویین، هه ندیک جار ماریجوانا. گه شته کان مه ترسیدار بوون؛ ژماره یه ک له هاوړیکانی بینی که لیان ده دریت یان ده ستگیر ده کریئن. بویه، له کاتیکدا

هاورپیکانی ئۆتۆمبیلیان لیدەخوپی، ئەو بە هیمنی لەسەر کورسی پشتەووە دادەنێشت و بە دەنگێکی نزم نوێژی دەکرد تاکو خودا بیپارێزێت. دایک و باوکی براین کاریان کردبوو بۆ فێرکردنی بنەماکانی باوەر و ئینجیل، لە رابردوودا باوەری خۆی بە مەسیح راگەیاندبوو، بەلام ئیستا بە تەواوی لە ئالوودەبوون بە مادەى ھۆشبەردا نوقم بو.

براین سەبارەت بە ژیان لەسەر رێگای ماددەى ھۆشبەر گوتی: «ترس ئیفلیجی کردبووم لە جولەکردن، رێگری لیدەکردم لە ھەلۆیست وەرگرتن. بەلام بە هیچ شێوەیەک بەس نەبوو بۆ من کە داویان لى بکەم ئۆتۆمبیلەکە بوەستین بۆ ئەوێ بۆتوانم لى دابەزم؛ چونکە نەمدەتوانى ئازاد بم و ئالوودەبوونەکە بشکینم». بۆیە براین نوێژی دەکرد و دەیگوت: «ئەى خودایە، دەزانم ئەم شتە ھەلەیه، بەلام با ئەمشەو لە شار دەرچم بەبى ئەوێ دوچارى لیدان بىم. یان دزین، یاخود شتى لەوانەش خراپتر».

ئەو وینەیهى کە لە مێشکم دروست بوو لە سەر براین کە لە رێگای ھینانى ماددەى ھۆشبەردا نوێژی دەکرد، واى لیکردم لەبەر دوو ھۆکار بیری لى بکەمەو: یەكەم، دەمتوانى ھەست بە ھاوسۆزى و تێگەیشتنى بکەم، چونکە منیش کەسێكى گوناھبارم، ھەرچەندە ھەرگیز گىرۆدەى ماددەى ھۆشبەر نەبوومە، بەلام گىرۆدەى گوناھەکانى دیکە بووم وەک لووتبەرزى یان خۆبەزلانین بەھوى دەستکەوتە کامەوہ. من دەزانم ھەلبژاردنى شتیک لە کاتیکدا دەزانم ئازارم دەدات واتای چىیە. دووہم، وینەیهكى نمونەییە بۆ وەسفکردنى وەدەرنانى گوناھ؛ مروف دەزانیت کە باشترە ملکہچى فریودانى تاقیکردنەوہ نەبیت و قەبولى نەکات، بەلام لەگەل ئەوہشدا دەستى پىوہدەگریت و دەکەوینە ناویەوہ.

دلى بەکۆیلەکراو

بەراستى گوناھ گەورەیه کە مروفەکان بە کۆیلە دەکات. دل بە ئارەزوو بۆ شتە ھەلەکان گىرۆدە دەکات و قەناعەت بە دل دەھینیت کە راستى خودایى درۆیە و گوناھ چىژیکى گەورەتر لە خودا پىشکەش دەکات.

شته ترسناکه که ئەو هیە: ئیمە ھەموومان بە کۆیلەیی گوناھ لەدایکبووین. وەک عیسا باسی ئەمە ی کردوو: «راستی راستیتان پێ دەئێم، ھەرکە سێک گوناھ بکات کۆیلە ی گوناھە» (یۆحنا ۸: ۳۴). ھەر لە ساتی لەدایکبووئمانەو ئەو ھەموومانە. ئەم لێکچوونەمان (ویکچواندنیکى مەجازی) لە کۆیلایەتی شایەنی ئەو هیە ساتیک تەرخان بکەین بۆ بیرکردنەو لەم بابەتە . خۆت وەک کۆیلە یەک وینا بکە، زنجیریک لە ملتدا بەستراوئەو و خواوئەکت سەرەکە ی دیکە ی زنجیرەکە ی گرتوو. ئەو دەتوانیت بە ھەر ئاراستە یە کدا پراتبکیشیت کە بیەوئیت بچیتە ئەو ی، تۆش ناتوانیت بەرەنگاری ئەو بیئەو.

بە پێی کتیی پیرۆز، گوناھ زنجیر ناخاتە ملتەو، بە لکو دلت زنجیر دەکات بە ھەموو ھەست و ئارەزوو و بیروباوئەرەکانیەو. وە کەسی دیکە زنجیرەکە ناگریت، بە لکو خۆتی زنجیرەکە دەگریت! ئەو ھەموو سەرشتی گوناھباری تۆ یە کە زنجیرەکە دەگریت. بە بێ مەسیح، سەرشتی گوناھبارت خواوئەنی تۆ یە و خواستی تۆ ناچار دەکات ھەر رێگایەک ئەو سەرشت گوناھبارە ھەلیبژیریت بۆی بچوئیت. تۆ ئەوئەت دەو ی کە سەرشتی گوناھبارت دە یەوئیت - ھەموو جاریک و ھەموو کاتیک.

قوولترین کیشە کاھمان لە ئیرادەماندا نییە، وەک ئەو هی دە یلین کە کیشە ی سەرەکیمان ئەو هیە بەردەوام شتی ھەلە ھەلە بەژیرین. ئەو کیشانە ی لە سەرشتماندا یە گەندەلی و گوناھە، وە ئەو هی دواتر رووئەدات ئەو هیە کە خواستمان شوپنی سەرشتمان دەکەوئیت. بەم شیوہ یە، چوئ درەختی سیو بە پێی سەرشتی خۆی بەرھەمی سیو دەدات، ھەر وەک چوئ شیر خواستی خۆی رینوئنی دەکات بۆ خواردنی گوشت بە پێی سەرشتی خۆی، بە ھەمان شیوہ گوناھباریش خواستی خۆی بە پێی سەرشتی خۆی بەرھەو گوناھ رینوئنی دەکات.

سەرشتی گوناھ چییە؟ ھەر وەک ئوگستین (پروانە پۆما ۷: ۱۵-۱۹) گوتی ئەو ھەموو سەرشتیکە بەرھەو ناوئەو بە دەوری خۆیدا دەسورئتەو. ھەول دەدات خودا لە پێگە و دەسلاتی خودایی دا بپرنیت، وە ناتوانیت دان بەو راستییەدا بنیت کە خودا شایەنی تەختی خۆیەتی، چونکە قەناعەتی وایە کە ئەو (واتە سەرشتی

گوناھبار) شایه نی دانیشتنه له سهر ته ختی خودا. ئیستاش، سروشتی گوناھبار پهنگه «باوهر به خودا بیئی» و بریار بدات له ده وروبهری خوئی بیهیلیتیه وه و به کاری بهیئیت بو شتی سوودبه خشی وه ک ئه وهی له دۆخه سهخته کاندایارمه تی رزگار بوونی بدات. ته نانهت پهنگه سروشتی گوناھبار ههولئی گوپراهلی شه ریعته تی خودا بدات بو ئه وهی بیسه لمیئیت که ئه و کهسه (که خاوه نی ئه م سروشته گوناھباریه) وه ک خودا باشه. بیروکه که ئه وه یه: سروشتی گوناھبار به ته واوی بیتوانایه له خو شویستنی خودا زیاتر له خو شه ویستی مرو ف بو خوئی، وه ئاره زووی شکومه ندی خودا و قبولکردنی ده سه لاتی خودا به خو شیییه وه. وه هیوا به وهی سروشتی گوناھبار ئه م کارانه بکات وه ک هیوا یه ک وایه که داوا له دار سیویک بکه یین پرته قال بگریت. یان داوا له شیر بکه یین پروه ک بخوات. پۆلس به م شیویه وه سفی ده کات: «بایه خدان به سروشتی دنیایی دوژمنایه تییه له گه ل خودا، چونکه ملکه چی شه ریعته تی خودا نابیت، له بهر ئه وهی ناتوانیت» (رۆما ۸: ۷).

«ناتوانیت» وشه کان قورسن بو گوئی.

پرسیاریک له «وودی ئالن» کرا سه بارهت به هوکاریک که وای لیکردووه داوینییسی بکات، وه لامه که ی ئه وه بوو: «دل ئه وهی بیهوویت ده یه ویت». ئیمه ئه وهی همانه ویت ده مانه ویت، وه ناتوانین شتیکی دیکه مان بوویت. ئه مه کرۆکی کویلایه تیه که مانه.

چی ناتوانیت دل نازاد بکات؟

ئه م به شه ی که «ناتوانیت» به شیکه له کویلایه تیمان و شایانی ئه وه یه رامانی له سهر بکه یین چونکه کلێساکان پیویسته بزانی روبه روی چی ده بنه وه. (ههروه ها شایانی ئه وه شه رامان بکه یین له لیکچوونه کانی دیکه ی کتییی پیروژ بو وه سفکردنی بارودۆخی رۆحیمان وه ک «مردوو»، یان «کویر»، یان «گیل». به لام ئیستا پابه ند ده بین به لیکچوونی کویلایه تی). کلێساکان روبه پرووی پیویستی گووانی بیری خه لکی نابنه وه سه بارهت به خودا، ههروه ک چۆن هه لمه تیکی

سیاسی هه‌وڵده‌دات بیرکردنه‌وه‌ی خه‌لکی له‌باره‌ی کاندیدایه‌کی سیاسی بگۆرێت، یان هه‌روه‌ک هه‌لمه‌تیکێ بازرگانی هه‌وڵده‌دات بۆچوونی خه‌لک سه‌باره‌ت به‌ به‌ره‌مه‌میک بگۆرێت. نه‌گه‌رنا، ئه‌وا شتیکی لۆژیکی ده‌بوو کڵیسا شیوازی هاوشیوه‌ی هه‌لمه‌ته‌سیاسی و بازارگه‌رییه‌کان به‌کاربهێنیت.

به‌لام ئایا له‌ راستیدا نابینن کڵیساکان به‌ شیوازی گونجاوی جلوبه‌رگ و موسیقا خه‌لک راده‌کیشن؟ ئایا خه‌لکی په‌له‌ ناکه‌ن بۆ گۆیگرتن له‌ وتارییژه‌ جیاوازه‌کان که‌ شیوازیکی دل‌رفین و سه‌رنج‌راکیشان هه‌یه؟ وه‌ له‌نیۆ کۆمه‌ڵیک بیرمه‌ندا، ئایا نه‌یانسه‌لماندوه‌ جوانیه‌ دیرینه‌کانی لیتورگی کڵیسا و ریتمه‌ بێده‌نگه‌کان کاریگه‌ر و به‌هێزن؟ به‌ دلناییه‌وه‌ ئه‌م شتانه‌ی پێشوو ئاوان، به‌لام هیچیان پێویستیان به‌ گۆرانکاری له‌ سروشتدا نییه‌.

کاتیکی مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ گۆرانی سروشتیکی گوناها‌باردا ده‌که‌ین، ئه‌وا مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ شتیکی ته‌واو جیاوازا ده‌که‌ین. وه‌ک ئه‌وه‌ وایه‌ داوا له‌ پلنگیک بکه‌یت به‌له‌که‌کانی بگۆرێت (یه‌رمیا ۱۳: ۲۳). یان داوای میوه‌یه‌کی باش بکه‌یت له‌ داریکی خراپ (لوقا ۶: ۴۳-۴۴). ئه‌وه‌ی مرۆف پێویستی پێیه‌تی، گۆرینی بیرکردنه‌وه‌ (یان بۆچوون) نییه‌ سه‌باره‌ت به‌ خودا، به‌لکو گۆرینی سروشته‌. خه‌لکی پێویستیان به‌وه‌یه‌ دووباره‌ له‌دایک ببنه‌وه‌، تێروانینیکی رۆحییان پێدێت و ئازاد بکړین. گۆرینی شیواز ناتوانیت ئه‌وه‌ بکات. شه‌ریعت و کرده‌وه‌ی چاک ناتوانن ئه‌وه‌ بکه‌ن. موسیقا و لیتورجیا ناتوانن ئه‌مه‌ بکه‌ن -لانیکه‌م ئه‌م شتانه‌ ناتوانن به‌بی‌ وشه‌کانی مزگینیدان گۆرانکاری دروست بکه‌ن. پێویستمان به‌ شتیکه‌ نه‌ک له‌ هیزی سروشتی به‌لکو له‌ هیزی خودایی، پۆلس ئه‌مه‌ ده‌نووسیت: «هه‌رچه‌نده‌ له‌ جیهاندا ده‌ژین، به‌لام به‌گۆیره‌ی بنه‌مای جیهان ناجه‌نگین، چونکه‌ ئه‌و چه‌که‌ی شه‌ری پێده‌که‌ین جیهانی نییه‌، به‌لکو چه‌کی خوداییه‌ که‌ توانای وێرانکردنی قه‌لای هه‌یه‌» (دوه‌م کۆرنسۆس ۱۰: ۳-۴).

ئه‌وه‌ی سه‌یره‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ مرۆف ده‌توانیت له‌گه‌ڵ رابه‌رانی کڵیسا «باسی یه‌زدانناسی بکات»، زۆریکیش له‌گه‌ڵ هه‌موو ئه‌و شتانه‌دا هاورا ده‌بن که‌

من تازه گوتم سه بارهت به کویلايه تيمان بۆ گوناھ و قوولی کيشه که مان وه ک گوناھبارانی که وتوو. به لام نه گهر مروّف باسه که بگوریت بۆ په پره و کرنی کلپسای ناوخوی، بۆمان ده رده که ویت که نه م باسه ی پیشتر به جیده میئت. نه م رابه رانه بۆ باسکردن له گه یشتن به کهسانی دیکه ده ست ده کهن به به کارهینانی شیوازی گونجاوی مؤسیقا، لیتورجیا، یان دانانی پروناکیه کی کال بۆ دروستکردنی کاریگه ری گونجاوی په رستن. نه وان به ئسانی نه و ئامرازانه به کارده هینن که ده زگاکانی به بازارکردن یان هه لمه ته سیاسیه کان به کاریده هینن، هه رچه نده نه م ئامرازانه به ته واوی بیتوانان له گورینی سروشتی دل.

چی ده توانیت دل ئازاد بکات؟

چی دلی به کویله کراو ئازاد ده کات؟ ته نه یا یه ک شت: نه و راستیه ی که له فره مایشتی خودادا راگه یه نراوه و له ریگه ی رۆحی پیروزه وه کارده کات. هه روه ک عیسا گوتی «راستی ده ناسن، راستیش ئازادتان ده کات» (یوحنا ۸: ۳۲). راستی دیت و رۆحی پیروز دل ده بووژینیته وه و چالاکی ده کات به ره وه نه و راستیه. وا ده کات ته زووی کاره بایی به ناو نه و شته دا پروات که مردووه، وه (چاو) به دل ده دات بۆ بینینی راستی (نه فه سوّس ۱: ۱۸)، سه رباری توانای جیا کردنه وه ی گرنگی نه و راستیه، وه هه لسه نگاندنی به ها که ی به شیوه یه کی گونجاو، وه هه روه ها خو شویستنی نه و راستیه. به م شیوه یه که سه که ئازاد ده بیت، چونکه دل به باشی له گه ل راستی خوداییدا یه کده گریته وه.

بیهینه به رچاوت که وشه ی خودا وه ک چاره سه ری گورینی DNA کارده کات، وه ک نه وه ی سروشتی تو «ترشی ناوکی (DNA) خراپی هه بیت»، وه ده توانریت به شیوه یه ک بگوردریت به «ترشی ناوکی (DNA) باش». یان بیر له نمونه یه کی دیکه بکه ره وه، که بریتیه له دووباره به رنامه دارپژئی کۆمپیوته ری که تووشی کيشه ده بیت و کار ناکات، وه ک نه وه ی کۆدیکی کۆنی کۆمپیوته ره که وا ده کات کۆمپیوته ره که له کار بوه ستیت، نه مه ش وا ده کات پیویستی به دووباره به رنامه دارپژتن بیت. نه مه ش نه وه یه که راستی خودایی به سه ر سروشت و دل

و خواستی مروڤدا دههینیت - ترشی ناوه کی DNA خراب یان کوڈی خراب ده گوریت بو باش. بهم شیوهیه مروڤه که نازاد دهیت بو شهوهی بهم شیوهیه کار بکات کهوا پیویسته، ئیتر خوشه ویستی و کردهوهی چاک دهست به زیادبوون و گه شه کردن ده کهن.

ئهم پرووبه پرووبونه وه له نیوان راستی و نارپه واییدا، ئهو شوینهی که شه پری چاره نووسساز بو گورینی دل لئی پرووده دات. ده کریت نارپه وایستی شکستی پی بهیند ریت و ته نیا پرووبه پرووبونه وه مان له گه ل راستی بیت. به هه مان شیوهی ئهم چیرۆکهی خواره وه پرووده دات: چیرۆکه که به پاشایه کی ساخته دهست پیده کات که له سهر ته ختیکی ساخته دانیشتووه، قه ناعه تی وایه هه موو شکو و ده سه لاتیک هی خویه تی. ئهمه حالی هه موومانه له سروشتی که وتووماندا. پاشان بالیوزیکی پاشای راسته قینه ده چپته ژووری ته ختی ساخته و چهند قسه یه کی ساده ده کات: «پاشای راسته قینه دیت. ئهو ئاماده یه لیتخوشیت. خوت راده ست بکه».

ئهمه ساته وه ختیکی یه کلاکه ره وه یه. لیره دا جهنگه که سه رده که ویت یان ده دۆریت. راستی له نزیکه وه ته ماشای درۆ ده کات و پرووبه پرووبه تی، هه موو ئه وانهی ته ماشای به ره نگار بوونه وه که ده کهن ده یانه ویت بزنان: ئایا پاشا ساخته که گوئی ده گریت و وه لام ده داته وه یان نا؟ ئه گه ر پۆحی پیروژ ته زووی کاره با بارگاوی بکاته وه له ناو گوئی و چاو و دلی بو شه وهی بتوانیت بییستیت و بیینیت و خوشیویت، ئه وا له و حاله ته دا گوئی ده گریت و تۆبه ده کات و باوه ر ده هینیت. وه له سهر کورسییه کاغه زییه ساخته که ی هه لده ستیت و له خوشه ویستییه کی راستگۆیا نه دا کرنۆش ده بات و ده په رستیت (فیلیپی ۳: ۳). ئه گه ر پۆحی پیروژ ئهم کاره ی له گه ل نه کات (واته بارگاویکردنه وهی ته زووی کاره با) ئه وا ئهمه ناکات (واته تۆبه ناکات و باوه ر ناهینیت). ئهمه کورته ی باسه که یه، وه هیچ گفتوگۆیه ک له و باره وه ناکریت.

به لام، گریمان بالیوزه که بریاری دا وشه کانی پاشای راسته قینه نه رم بکاته وه، داوای له پاشای ساخته نه کردووه که خوئی راده ست بکات، به لکو له بری شه وه پیی

گوتووہ کہ «دہرفہ تیکی گہورہی پیشکەش دەکات بۆ دروستکردنی ھاوپەیمانی» لەگەڵ پاشای راستەقینەدا، و لەم نێوەندەدا، موسیقای دەژەنییەت بۆ باشکردنی میزاج، چیرۆکی خۆش دەگێژیتەو و ھەموو ھەولێک دەدات بۆ دەستخۆشیکردن لەم فیلبازە. ئایا بالیۆز بە بەکارھێنانی ئەم شیوازە ھیچ پیشکەوتنێک بە دەست دەھێنیت؟ رەنگە، وە تەنانەت رەنگە ئەمە واکات ئەو ئیمپراتۆرە خواوەن بەزەییە و ئاشکراکراوە خۆی بە ھاوڕێی پاشای راستەقینە رابگەییەنییەت. بێگومان، ھەموو ئەم مامەلەکردنە درۆ و فریودان بەھێزتر دەکات چونکە خۆبەدەستە و دەتوانی بە راستەقینە روونادات. بەم کارە، بالیۆزکە تەنھا لە دروستکردنی مەسیحییەکی بە روالەت سەرکەوتوو دەبیت.

تەنھا وشەیی خودا و پۆچی پیرۆز دەتوانن ئازادی راستەقینە بەخشن - ئازادی گۆڕپایەلی، ئازادی بۆ راستدروستی، وە ئازادی بۆ خۆگونجاندن بە خۆشییەو لەگەڵ کەسایەتی خودا (بروانە نامەیی پۆما بەشەکانی ۶-۸). لە کۆتاییدا، تەنھا وشەیی خودا و پۆچی پیرۆز دەتوانن سروشتیک بگۆرن بە سروشتیکی دیکە؛ کۆنەکە لەناو دەبەن و نووی بەدیدیەنین. ھیزیان سەرسوڕھێنەرە. دلی پەرق دەھارن وەک ئەو ھەسارۆکیک لەگەڵ ھەسارەییەکی گەورە بەریەک بەکەوێت. بۆیە پۆلس تەنھا بە کۆمەڵیک باوەردار بلیت: «بەلام سوپاس بۆ خودا لەگەڵ ئەو ھەوێکی گوناھ بوون، لە دلەو ھەملکەچی ئەو شیوە فیژکردنە بوون کە پیتان سپێردرا» (پۆما ۶: ۱۷؛ ھەروەھا یەکەم پەتروس ۲: ۱۶).

پیشینیەیی خزمەتی فەرماشتی خودای پڕ لە پۆچی پیرۆز

ئەگەر تەنھا وشەیی خودا دلی مروفتی تاک ئازاد بکات و ژیانی پێ بەخشییەت، ئەوا پێویستە لە کلیسای ناوخواییدا پیشینیەیی بدریت بە خزمەتی وشەیی خودا - ھاوبەشیکردنی فەرماشتی خودا، وتار بە فەرماشتی خودا، گۆرانی گوتن بە فەرماشتی خودا، خویندەنەو ھەمماشتی خودا، وە نوێژکردن بە فەرماشتی خودا. جا ئەگەر رپۆرەسمیک ھەبیت «کلیسا بە رپۆرەییەکی بەرز» یان «بە رپۆرەییەکی کەم»، ئەو وشەیی خودایە کە گرنگە و جیاوازی دروستدەکات.

ئەمە ھەلگۆزىنى پۆلس بوو لە دووھ نامەى كۆرنسۆس لەدوای بەراوردى پەيمانى كۆنى خالى لە رۆحى پيرۆز لەگەل پەيمانى نوپى پر لە رۆحى پيرۆز. پۆلس دەلپت رۆحى مەسح لە كوڤى بپت (رۆحى پيرۆز) «ئازادى لەوڤه» (۳: ۱۷). رۆحى پيرۆز گوناھبارانى كەوتوو دەگۆرپت بو وڤنهى مەسح كاتىك بىر لە رووخسارى مەسح دەكەنەو و ئازاد دەبن (۳: ۱۸). بەلام چۆن تەماشای رووخسارى مەسح دەكەن؟ بە گوڤچكە كانيان دەروانن. پۆلس ئەم وشانەى خواروھ دەنووسپت:

بەلكو ئەو رڤڤاگانەمان رەتكردەوھ كە شاراوھن و شەرمەزارىي دەھپن، فپل ناكەين و دەستكارى وشەى خودا ناكەين، بەلكو بە دەرخستنى راستى، لەبەردەم خودا بو وڤژدانى ھەركەسپك خۆمان دەسەلمپنن. (۴: ۲)

باوھرداران بە مەسح و رابەرانى كلپسا دەبپت راستى خوداىي بە روونى بخەنە روو. ئەگەر خەلكى راستىيەكان رەت بكەنەو، ئەوھ بەھوڤى كەمى توڤڤنەوھى بازرگانىيەوھ نپپە بەلكو ئەوان بە ھۆكارى دپكە رەتى دەكەنەوھ:

بەلام ئەگەر مژدەكەمان شاراوھ بپت، ئەوا بو ئەوانە شاراوھى كە لەناودەچن، لپرەدا پەروھردگارى ئەم دنپايە بىرى بپاوھرانى كوڤر كرددوھ، تاكو رووناكى مزگنپنى شكۆى مەسحپان بو نەدرەوشپتەوھ، ئەوھى وڤنەى خوداىي، تپمە خۆمان راناگەيەنپن، بەلكو عپسا كە مەسحپى بالادەستە، خۆشمان لەپنناوى عپسابەندەى ئپوھپن. (۴: ۳-۵)

پۆلس ئەوھ فپر دەكات كە ھەر رەتكردنەوھى كە لە پەيامەكەى پرسپكى رۆحپيە. خەلكى پەروھردگارپەتى مەسح رەتدەكەنەوھ، چونكە بە چەسپاوى لە ئاسوودەبپدا بە دابراوى دەمپننەوھ لەسەر تەختە كاغەزپيە كانيان. دلپان لە ئاست راستى پەروھردگاردا تارىك و كوڤرە دەبپت. ھەوالى خۆش ئەوھى كە رۆحى پيرۆز دپت و لە رڤگەى خزمەتى «راگەياندنپ كراوھ بو راستى» دلەكان دەگۆرپت. بە سەرلەنوڤى بەدپپاندەھپنپتەوھ و ئازادپان دەكات.

پۆلس بەردەوام دەبێت و دەلێت: «چونکە خودا، ئەوەی فەرمووی: ﴿بأله
تاریکیدا پروناکی بدرهوشیتەوه،﴾ ئەو لە دڵماندا درهوشایەوه، بۆ پروناکردنەوهی
ناسینی شکۆی خودا لە پرووی عیساى مەسیحدا.» (٦: ٤)

با پروناکی بێت! پاشان دەنگێکی مەزنی دایەوه! ئەنجامەکەى: گەردوونێکی
نوێ و بەدیھێنراویکی نوێ دینە بوون، وه سروشتیکی تەواو نوێ بەدیدیت. ئەمە
ئەو ھێزەیه که پێویستە بۆ پرگارکردنی گوناھباران.

سەیر لەو دەدايه، رابەرانی کلێساکان سەرقالی ھەموو جوۆرە ھێز و کاریگەرییەکن
بۆ بنیادنانی کلێساکانیان: ھێزی نزیکیاتى رەگەزی و کولتووری، ھێزی کات
بەسەربردن، ھێزی رەوانیژی و گالته کردن، ھێزی بنەما نوێیەکانی رێکخراویى و
چەندانى دیکە. بەلام ئایا ھیچ ھێزیک لە گەردووندا ھەیه که بەراورد بکریت
بە ھێزی خودا که بە ھەناسەى خۆى جیھانى بەدیھێناوه، یان تەنھا بە گوتنى
وشە مردن دەردەکات؟ «با پروناکی بێت» ھەروەھا «لەعازەر، وەرە دەرهوہ!»؟
نەخێرنیە و ھاوتای نییە. بەلام ھەمان ئەم ھێزە لە رێگەى وشەى خوداوه
لەبەردەستى وتارییژە، ئەمەش ھۆکاریکە بۆ ئەوێ خەلکی لە کاتى گوێگرتن لە
بەرنامەى پەخشى رادیویى کەسانى نەناسراو بگۆرین و باوەر پەینن، یان تەنانەت
کاتیک گوێ لە وتارییژە دوورووہ کانیش دەگرن که بانگەشە دەکەن «بە روالەت»
(فیلیپی ١: ١٨). پشتبەستن بە ھەر شتێکی دیکە ئاماژەیه بۆ شکستیکی گەورە لە
تیگەیشن لەوہى ئەم بەدیھێنراوه نوێیە چەندە بووژینەرەوہیە.

ئەى چى دەربارەى ھەموو شتێکی دیکە؟

بە دنیاییەوہ نامانەوێت لەسەر بنەمای دوورووپی و کاری بە پروالەت مۆلەتى
وتارییژی بەدەین. ژيانى وتارییژ دەبیت رۆلێک بگێریت، ئەى وا نییە؟ ئەم رۆلە
چییە؟

ئەمەش دەمانباتە سەر دووہم تەوہرى سەرەکیمان لەم بەشە: پەيوەندى
نێوان ھێزى ناوازهى وشەى خودا لەلایەک و لەلایەکی دیکە مەودای بەرفراوانى

ئەو ھۆكارانەى دىكە كە بە پروالەت پىدەچىت رۆلىان ھەبىت لە سەر كەوتنى خزمەت كەردنە، چۆنە؟ بۆ نەونە، ھەندىك وتارىپژ خاوەنى بە ھەرى سەروشتى گەورە ترن لە ھەندىكى دىكە، ۋەك كە سايەتى كارىزماتىكى سەرنەجراكىشىان ھەيە، گالته و زمانپاراوى دەزانن. تەنانەت كىتیبى پىرۆزىش دان بە مەدا دەئىت (پروانە كەردارى نىردراوان ۱۸: ۲۴؛ دوەم كۆرنسۆس ۸: ۱۸). كەواتە بۆچى پىدەچىت ئەم جۆرە وتارىپژانە بەرھەمىكى باشتريان دەبىت (لەوانى دىكە) ئەگەر بەراستى وشەى خودا بە ھىزىكى سەروو سەروشتى كار دەكات و (ئەو ھىزە بۆ ھەمووان بەردەستە)؟ ھەروەھا، دەبىت گىنگى بەو پالئەرە بەدەين كە پەيوەندى ھەيە بە مامەلە كەردنى ھەستيارانە لەگەل ئەوانەى بەدواى راستىدا دەگەپژىن بە بەكارھىنانى وشە و پىشكەش كەردن لە چوارچىوہى شارستانىەتدا، ھەروەھا دەبىت لەخۆمان پىرسىن چۆن دەبىت ئەم پالئەرە لەبەرچاۋ بگىرن بۆ ئەوہى يارمەتيدەرمان بىت لەوہى «بە شىوہەك چاومان بە خەلكى بكەۋىت كە لەگەل بايەخ و بارودۆخ و ئەو قۇناغەدا بگونجىت كە تىيدا دەژىن» بە بەكارھىنانى شىۋازى دروستى مۇسقىقا، جلوبەرگ، يان دىكۆرى تەلار؟ ۋە خزمەتەكانى كارى چاكە ۋەك ميواندارى و گىنگىدان بە ھەژاران، چەندە گىنگن بە بەراورد بە خزمەتەكانى وشەى خودا كە بانگەشەى وتار و مزگىندانە؟

ھەندىك لە رابەرانى كلىساكان دەلپن خزمەتى كارى چاك بەقەد خزمەتى وشەى خودا گىنگە. بۆيە ھەردووكيان پىويستن ھەروەك چۆن بالئەدە پىويستى بە دوو بال ھەيە بۆ ئەوہى بتوانىت بفرىت.

من سوپاسگوزارم بۆ دووبارە جەخت كەردنە ۋە لەسەر كەردەوہى چاك و لەسەر شتەكانى دىكە. بەلام ھىشتا پىويستمان بەوہيە كە رىز لە رۆلى ناوازەى وشەى خودا بگىرن بۆ بەدبەھىنانى ژيانىكى نووى و ئازاد كەردنى دىلەكان.

سەكۆيەك بۆ فەرمايشتى خودا

زۆربەى ئەو شتانەى كە لە سەرەوہە باسمان كەرد دەرفەتتىك دەرپەخسىن بۆ ئەوہى وشەى خودا كارەكانى ئەنجام بەدات؛ واتا ئەم شتانە سەكۆيەك دروست

دەكەن بۆ ئەو ۋە شەي خۇدا لەسەرى پرابوھستىت و قسە بكات. ئەم سەكۆيە ھەميشە پشتگىرى دەكات لە خزمەتى فەرمائىشتى خۇدا. بۆ نمونە:

- تەلارەكانى كلىسا دەرفەت بۆ خەلكى دەپەخسىن كە بە ئاسوودەيى كۆبىنەو ۋە گوئى لە وشەي خۇدا بگرن كەوا بۆ وتار و فيركردن بە كاردىت.
- خالەكانى پەيوەندىيە كۆمەلايەتى و پۆشنىرى و پەگەزىيەكان دەرفەتتەيى دەپەخسىن بۆ ئەو ۋە وشەي خۇدا بگاتە خەلكى زياتر، لەبەر ئەو ۋەي، بە گشتى، بە جورىك خەلكىكى زياتر بە شدارى كۆبوونەو ۋەكان دەكەن -لەوانەش كۆبوونەو ۋەكانى كلىسا- لە كەشىكى كۆمەلايەتى، كەلتوورى يان پەگەزايەتى ئاشنادا بن.
- زمانپارايى و تارىيىژ، ھەستى گالته كەردنى، ۋە كەسايەتى كارىزماتىكى سەرهنجراكىش دەرفەتتەيى دەخەنە روو بۆ ئەو ۋە روونتر مزگىنى وشەي خۇدا بدات.
- ژەنىنى مۇسىقا بە شىۋەيەكى گونجاو و ئاشنا لەگەل كۆلتووردا بەر بەستە كۆمەلايەتتەيەكان كەم دەكاتەو ۋە ئاستى ئاسوودەيى خەلكى زياد دەكات، لە بەرامبەردا ئەمەش يارمەتيدەرە بۆ ئەو ۋە نۆتە و مېلودىيەكان بېتتە سەكۆيەكى باشتەر بۆ وشەكانى كىتېبى پىرۆز.
- پەيوەندى بەھىز و كۆمەلگەيەكى بەھىزى پىكەو بەستراو دەرفەت دەپەخسىنەت چونكە خەلكى بەگشتى زياتر مەبلىان ھەيە گوئى لە كەسانىك بگرن كە دەيانانسن و متمانەيان پىيانە.
- سەرچاۋە داراييەكان دەرفەت دەپەخسىن بۆ پىشكەشكەردنى فەرمائىشتى خۇدا. پارە تەلار دروستدەكات، پلىتى فرۆكە دەكپىت، ۋە مندالى تىردراوان ناندەدات.
- ميواندارى مروڤەكان ناگۆرپىت، بەلام بواريك ھەيە كە گۆرانكارى تىدا رووبدات، ۋەك ئەو ۋە گويم لە قەشە داتى لويس بوو لە بۆنەيەكدا ۋاى دەگوت.

• کاری میهره‌بانی و چاکه که‌وا گه‌لی خودا ده‌یکه‌ن ده‌کریّت واکت
په‌یامی کتییی پیروژ سه‌ره‌نچراکیش بیّت، هه‌روه‌ها ده‌کریّت قه‌ناعه‌ت
به‌خش و پابه‌ندکه‌ریش بیّت.

مرۆڤبوون واتا پوبه‌پوبوونه‌وه‌ی واقعی جه‌سته‌یی، که‌لتووری، ویژدانی، په‌یوه‌ندی،
ماددی و ره‌وشتی -ئه‌و راستیانه‌ی که‌ وه‌ک گێژه‌لوکه‌یه‌کی پر له‌ پاشماوه‌ وان. ئەم
جوّره‌ راستیانه‌ ده‌کریّت پێگری بکه‌ن له‌ خزمه‌تی فه‌رمایشتی خودا، یان خزمه‌ت
به‌ دروستکردنی سه‌کۆیه‌ک بکه‌ن بۆ وشه‌ی خودا. ئەمه‌ش ده‌بی ته‌واو پروون
بیّت به‌قه‌ده‌ ئه‌وه‌ی بلیین ته‌لاریکی گه‌وره‌ ده‌توانیّت خه‌لکیکی زیاتر له‌خۆبگریّت
له‌ ته‌لاریکی بچووک. خودا ده‌توانیّت ئامرازه‌ سروشتیه‌کان به‌کاربه‌ینیّت بۆ
بلاوکردنه‌وه‌ی وشه‌که‌ی، هه‌روه‌ها ئه‌و به‌راستی ئەم ئامرازانه‌ به‌کارده‌هینیّت.
ئه‌گه‌ر هه‌موو فاکته‌ر و بارودۆخه‌کانی دیکه‌ یه‌کسان بن، ئه‌وا ده‌توانین بلیین
هه‌تا ئاستی به‌هره‌ی سروشتی یان پراکیشانی سروشتی زیاتر بیّت، ئه‌وا ده‌رفه‌تی
قسه‌کردن به‌ وشه‌ی خودا زیاتر ده‌بیّت. که‌واته، سه‌باره‌ت به‌ خزمه‌ت و کلێساکان،
وه‌ک ئه‌و نمونه‌یه‌ی مه‌سیح ده‌بن که‌ باسی کیسه‌ زیڤه‌کان ده‌کات: ئه‌و کۆیله‌یه‌ی
که‌ پینچ کیسه‌ زیڤه‌که‌ی پێبوو، ده‌بوا بازرگانی به‌و زیڤانه‌وه‌ بکات، به‌ هه‌مان
شێوه‌ ئه‌و کۆیله‌یه‌ی که‌ دوو کیسه‌ زیڤه‌ی پێبوو ده‌بیّت بازرگانی به‌ دوو کیسه‌
زیڤه‌که‌وه‌ بکات، وه‌ ئه‌و کۆیله‌یه‌ی که‌ یه‌ک کیسه‌ زیڤه‌ی پێبوو ده‌بیّت بازرگانی
به‌و یه‌ک کیسه‌وه‌ بکات (مه‌تا ۲۵: ۱۴-۳۰). ئیمه‌ ئه‌رکیکمان له‌سه‌ر شانه‌ که‌وا
بینه‌ بریکاری سه‌رچاوه‌کاڤان بۆ ئه‌وه‌ی زۆرتین سوود له‌ سه‌رچاوه‌ سروشتیه‌کان
و به‌هره‌ سروشتیه‌کاڤان وه‌رگرین بۆ گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌ سه‌رووه‌ سروشتیه‌کان.

به‌لام هه‌ستی من ئه‌وه‌یه‌ که‌ بۆ زۆریک له‌ رابه‌رانی کلێسا باسه‌که‌ لیڤه‌دا
کۆتایی دیّت. بنه‌مای لۆژیکی ئه‌وان ئه‌وه‌یه‌: ئه‌گه‌ر شتیکی ده‌رفه‌تیکی بۆ
په‌خساندین، با ده‌ستی پێوه‌ بگرین! کیشه‌که‌ ئه‌وه‌یه‌، زۆر جار کتییی پیروژ و
ژیان کۆمه‌لیک فاکته‌رمان پێ ده‌به‌خشیت بۆ ئه‌وه‌ی ته‌ماشای بکه‌ین و بیڤی
لی بکه‌ینه‌وه‌، داناییش داوامان لیڤه‌کات کۆمه‌لیک له‌ فاکته‌ره‌کان به‌کاربه‌ینین بۆ
هاوسه‌نگکردنی فاکته‌ره‌کانی دیکه‌. با سی فاکته‌ری دیکه‌ (په‌چاوکردن) بخه‌مه‌روو.

بیرکردنه و هت بپارێزه

یه کهم، که بلێین ئەم شتانه «سه کۆن» یان «شتێکن که دهره فه تمان بو دهره خسیئن» واته ده که وێته ژیر کاریگه ری بیرکردنه وه کامان. هه موو دهره فه تیک بو قسه کردن به وشه ی خودا دهره فه تیکی باش نییه وه هندیکیان بو ئیمه تیچوو نیکی تیدایه. ته نانه ت ئەو شتانه ی که کتییی پیروژ فه رمانمان پیده کات - وه ک فه رمان «با چاکه له گه ل هه مووان بکه ین» (گالاتیا ۶: ۱۰) - بابه تگه لیکن له سه ر بنه مای ئازادی مه سیحیی و بارودوخه کان (هه ر بویه ئەمه هانده ر بووه که وا پۆلس پيش ئەمه ئەو وشانه بنوو سیئ «هه تا دهره فه تمان هه یه»). ناییت وای دابنیین که هه موو دهره فه تیک، وه ک ئەوه ی پیی ده ناسریت، دهره فه تیکی باش بیئ. پیویسته هه میسه هه لاواردن و هه لسه نگاندنی باش بکریت. ته نها وشه ی خودا ژیان ی پۆچی ده به خشیئ، ئەمه ش واتای ئەوه یه که ده بیئ به ته نها پۆلی سه ره کی بگپریت. هه موو شتیکی دیکه، له باشترین حاله تیدا، پۆلی پشتیوانی ده گپریت و ده که وێته ژیر ره چاوکردنی دیکه وه. کیشه ی به راوردکردنی خزمه ت له گه ل وینه ی دوو باله یه کسانه که ی بالنده ئەوه یه که تاقیکردنه وه (فریودان) ده خاته به رده م کلپساکان بو ئەوه ی خزمه ته کانیان له سه ر ئەم شتانه ی دیکه بنیاد بنین، وه ک ئەوه ی ئەوانیش به هه مان راده ژیان به خشن که وشه ی خودا ده یه خشیئ.

سه باره ت به مزگینی یه کبگرن

دووهم، فریودانی پیدانی پۆلی رابه رابه تی به شتیکی دیکه ی جگه له وشه ی خودا مه ترسی تیکدانی مزگینی له سه ره، چونکه ئەمه بنیادنا نه له سه ر شتیکی دیکه ی جگه له مزگینه. کلپسای مه سیح ده بی له پۆلی وشه کانی ئینجیل سه باره ت به مه سیح یه کگرتوو بیئ، نه ک سه باره ت به ره گه زی ره سه ن، چینی کۆمه لایه تی، ئابووری، سیاسه تی حیزبی، ته مه ن، شیواز یان هه ر شتیکی دیکه. ئەم یه کگرتنه له و شوینانه دا ده بیئ که جوله که یان یونانی، کۆپله یان ئازاد، نیر یان می، جیاوازیان نه بیئ، چونکه مزگینی مروقیکی نووی به دیده هیئیت له نیو ئەو که سانه ی پیشتر دابه ش کرابوون (گه لاتییا ۳: ۲۸؛ ئەفه سووس ۲: ۱۹-۲۰).

کهواته، به وردی ته ماشای ئه وه بکه که مه به ستیتی کاتیک ئیمه به ئه نقه ست هه ولده دین خه لکی له کلپسا که ماندا یه کبخه یین، نه که له ده وری وشه ی خودا سه باره ت به مزگینی، به لکو له ده و روبه ری شتیکی سه باره ت به نزیکایه تی یان پراکشانی سروشتی. جا ئه گهر مه به ستیمان بیت یان نا، ئیمه په یامیک ده نیرین که ئه مه ناوه رۆکه که یه تی (۱) وشه ی خودا سه باره ت به مزگینی به س نییه بو به دیه پینانی یه کیتی له نیوان گونا هباران، وه (۲) شیوه کانی دیکه ی یه کیتی سروشتی به هایه کی یه کسانیان هه یه له گه ل یه کگرتوویی بنیادنراو له سه ر مزگینی.

ئه گهر به شیوه یه کی دیکه وه سفی ئه مه بکه یین، هه ولدان بو یه کخستن یان پراکشانی خه لکی بو ناو کلپسا که م به شتیکی نزیکایه تی سروشتی یان سه رنج پراکیشان یان به هره یه کی سروشتی به و واتایه یه که په نگه پشت به هیزی به ته کانی خه لک به ستم بو بنیادنانی کلپسا که م. وه هه روه ک زور جار ده گو تریت، ئه وه ی خه لک پیی راده کیشریت، ئه وه یه که خه لک بو ی راده کیشریت.

دواین ستراتیژی که مه ترسیه له سه ر تیکدانی مزگینی، ستراتیژی ته بردنی بیباوه رانه به مه سیح به پراکشانیان بو ناو تاقیکردنه وه ی ئه زموونی په رسته نه. ئامانج لیره دا ئه وه یه که که سانی نامۆ هه ست بکه ن که خودا په رستی چۆنه. به لām کیشه که له وه دایه که په رستن هه ستیک یان تاقیکردنه وه یه ک نییه ئیمه ئه زموونی بکه یین. ناتوانیت په رستنی راسته قینه له دلّی مروّقه کاندایه دروست بکه ییت به وه ی له ژینگه یه کی «گونجاو» دا دایان بنییت. ئه گهر ئاوا بیت، ئه وا په نگه پیویسته بیان به ییت بو په رستگا، وه وایان لیبکه ییت به رخیک بکه نه قوربانی و داخوا ئه مه هه ستی په شیمانی له دلّیاندا دروست ده کات. به شیکی باش له په یمانی کۆن ته رخان کراوه بو پروونکردنه وه ی ئه وه ی که دانانی خه لک له ژینگه یه کی گونجاو دا - له خاکیکدا که خاکی به لینه بو یان، وه له ژیر ده سه لاتی پاشایه کدا، وه بوونی شه ریه تی موسا له به رده ستیان - به نده ی خودا به ره هه م ناهینئ.

په رستش، زور به ساده یی، به ره هه می تۆبه یه. ده رئه نجامی گۆرانکارییه له سروشتیکدا که به هووی وشه ی خودا و رۆحی پیروژه وه دروست ده ییت. که سیک که تۆبه نه کات - به گویره ی پیناسه که ی - نه په رستش ده کات و نه په رستش

ئەزمون دەكات. بەلئى، كاردەكات بۆ لابرندى كۆسپ و بەردى ساتمە كردن، بەلام جولەكە بۆ جولەكە و نەتەوہەكانى دىكە بۆ نەتەوہەكانى دىكە. بەلام درك بەوہە بکہ كە سەرنجدانى زىاد لە پيويست لەسەر بەكارهينانى وشە و پيشكەشكردن لە چواچيۆوہەدان يان لە مامەلەكردنى ھەستيارانە لەگەل ئەوانەى بەدواى راستيدا دەگەرئىن، گەرانەوہيە بۆ شيوازي بىركردنەوہ لە پەيمانى كۆندا -وہك ئەوہى بارودۆخ و نمونە دروستەكان ببيتە ھۆى بەرھەمھينانى دلئىكى راست.

شكۆى مزگينى پەيمانى نووى ئەوہيە كە يەكيتى دروست دەكات ويپراى شوورا دركاوييە دابەشكارەكانى جيھان. سالانئىكى زۆر لەمەوہەر، لە كلئىسايەكى دوورگەكانى كاريى چەند مانگيكم لە ماوہى ئەزموونيدا بەسەربرد بۆ پۆستىكى قەشايەتى و وتاردان. لەميانەى گۆرانى گوتن لە كلئىسادا، من، پياوہ سپى پيستەكە، لە شوينى خۆمدا رەق بووم، دەستەكانم لە ناوقەدم گرتبوو و بئى جولە پراوہستابووم، لە كاتىكدا لە ھەموو دلەوہە گۆرانيم دەگوت. من بە سروشتى خۆم كەسيك نيم زۆر گزنگى بە پراولەت بدات. لە ھەمان كاتدا، كۆرسىكى گۆرانبيژاننى كيماى و جامايكايى و دومينيكايبەكان دەورميان دابوو و دەستيان بەرز كرددبووہ گۆرانيان دەگوت و ستاييشيان دەكرد. ئەوان منيان خۆشدەويست و منيش خۆشم دەويستن ھەرەوہك چۆن گۆرانيمان بۆ پزگاركەر پەرەردگار دەگوت، تەنانەت ئەگەر لە پوخسار و پراولەتدا وەك يەك نەبين. نەمدەويست ئەوان خويان وەك من نیشان بدەن و پەفتار بکہن، ھەرەوہا ئەوانيش نەياندەويست من وەك ئەوان خۆم نیشان بدەم. لە راستيدا، سەرەپراى ئەو جياوازيبەى ئيواغان لە شيۆو و پراولەتمان، يەكپريزى لەو باوہردياە كە يەكمان دەخات و ھۆكارئىك بوو بۆ قوولبوونەوہى خۆشيمان. ئەو باوہرەى ناخى ئيمەى سەرسوپھينەرتەر و ھيندەى دىكە گەرەتر دەكرد.

ئاوہتەكانى گەيشتن بە كۆمەلگەيەكى فرە نەتەوہيى،

بەلام دابەشبوونى نەتەوہيى

پيش ئەوہى بچمە سەر فاكتەرى سييەم (پچاوكردن)، دەمەوييت ماوہيەكى زياتر پامان بکہم و كەميك قوولببمەوہ لە رەچاوكردنەى دووہمدا بە بىركردنەوہ

لهوهی که ئەوه بو پرهگهز یان نهتهوه چی دهگهیه نیت. زۆربهی ئینجیلییه کانی ئەمڕۆ ده لێن ده یانه ویت له کلێساکانیادا هه مه جوړی په گهزی هه بێت. شکۆ و ستایش بو خودا! ئەوه ئاواتیکێ راسته قینهیه که له ناخماندا ههیه، چونکه فره پره گهزه ی له کلێساکانی ئەمڕۆدا نمایشیکێ پیشوه خته ی پوژی کو تایی ده خاته روو وه ههروه ها به رهو به ده پهیتانی مه به ستی ئەو پوژه بنیادمان ده نیت، هه موو هۆز و زمان و نه ته وه کان بو په رستنی هاوبه ش له ده وری ته ختی خودا کو ده بنه وه. (ئاشکرا کردنی یۆحه نا ۷: ۹-۱۰).

سه ختییه که ئەوه یه: به نامه کانی کلێسا کاغان ته نها له دژی هه مه جوړی نه ته وه یی کار ناکه ن، به لکو له راستیدا ئەو هیلانه توخ ده کاته وه که جیهان له دابه شکاری په گه زیدا ده یکیشیت.

به لانیکه م له ناوه راستی سه ده ی بیسته مه وه، رابه رانی کلێسا کان سه رنجیان له سه ر ئەوه بووه کلێساکانیان بنیاد بنین له سه ر کۆمه له ی که سانی هاوشیوه له نه ته وه، زمان، پهروه ده یی و چینه یه تی - بو نمونه سه رنجدان له: «دانیشتوانی ده وروبه ری شار که سپی پیستن، وه خاوه ن پروانامه ی زانکۆن، وه له چینی مامناوه ندن» یان سه رنج له سه ر «ئهو که سانه ی که له ژیر کاریگه ری نوێترین پیشهاته کان و مو دلی پو شاکن، له سالانی سه ره تای هه زاره ی سییه م له دایک بوون و قاوه ده خو نه وه». ئەو کتیبانه ی ئاراسته کراون بو شوانی کلێساکان به م بنه مایه ده لێن «بنه مای یه کیتی یه کسانی». ئەم بنه مایه له سه ر بنه مای دو زینه وه ی یه کیتییه کی گونجاو له گه ل تو بنیاد ده نری، پاشان هه موو شتیکی له کلێسا که تدا به شیوه یه کی دیاریکراو و سه رنجرا کیش ده بیت بو ئەم یه کیتییه دیمو گرافیه (به گوێره ی دانیشتوان)، یان به واتایه کی دیکه بو ئەم گروه ی که ده ته ویت سه رنجت له سه ری بیت.

زانایانی کۆمه لناسی ده توانن به ته وای پیت بلین بوچی ئەم بابه ته «سه رده که ویت». توێژینه وه کانیان ده ریده خه ن که مرۆقه کان به رده وام مه یلیان بو کۆمه له کانی خو یان هه یه. هیزی لایه نگری بو گروپ هه موو شتیکی له

برياری به کار بهر و پیشبرکتي و ورزشی به کۆمه‌ل هه‌تا ره‌گه‌زه‌رستی و سی‌کسیزم و ململایتي ره‌گه‌زی پیک‌دینیت. هه‌موومان مه‌یلی ئه‌وه‌مان هه‌یه‌ ئه‌ندامانی گروه‌کانی خۆمان به‌ شیوه‌یه‌کی ئه‌ریني هه‌لبسه‌نگینین، له‌ کاتیکدا ئیمه‌ که‌سانی نامۆیان ئه‌ندامانی گروه‌کانی دیکه‌ به‌ نه‌ریني هه‌لده‌سه‌نگینین، جگه‌ له‌وه‌ش زیاتر ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌مان هه‌یه‌ ئه‌رینیه‌کان له‌بیرنه‌که‌ین و ئه‌وه‌ نه‌رینیه‌یه‌ له‌بیر بکه‌ین که‌ به‌ تپه‌رپوونی کات له‌ هاوئه‌ندامانی گروه‌که‌ماندا ده‌بینین، وه‌ پپچه‌وانه‌که‌ی ده‌که‌ین له‌گه‌ل هه‌ر که‌سیکی دیکه‌ی ده‌روه‌ی گروه‌که‌مان. هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌یه‌ بۆ نه‌وونه‌ له‌ قۆناغی ئاماده‌بیدا زۆرجار هه‌مان ئه‌وه‌ جلانه‌ت له‌به‌ر کردووه‌ که‌ هاو‌پیکانت له‌به‌ریان ده‌کرد. هه‌روه‌ها ئه‌مه‌ش هۆکاریکه‌ بۆ ئه‌وه‌ی رپگه‌ به‌ خه‌لک ده‌ده‌یت هه‌مان چیرۆک بگپرنه‌وه‌ و دووباره‌ و سیاره‌ له‌باره‌ی روه‌پوونه‌وه‌ی خراپیان له‌گه‌ل «ئه‌وه‌ که‌سه‌ بیانیه‌» یان «ئه‌وه‌ ژنه‌ سپی پپسته‌» یان «ئه‌وه‌ پیاوه‌ ره‌شپپسته‌». وه‌ ئامانجی چیرۆکه‌که‌ وه‌سفکردنی تاییه‌مه‌ندی هه‌ر گروه‌پیکه‌ که‌ ئه‌وه‌ تا‌کانه‌ سه‌ربه‌ئه‌وه‌ گروه‌په‌ن. بیگومان خه‌لکی بۆ وه‌سفکردنی تاییه‌مه‌ندییه‌کانی گروه‌که‌یان هاوشیوه‌ ده‌بن و به‌روه‌یه‌گیر راده‌کیشرین. (ئه‌وان ئه‌م چیرۆکانه‌ به‌کارده‌هینن چونکه‌ پشتگیری له‌وه‌ وینه‌ گشتیه‌ نه‌رینیه‌ ده‌که‌ن یان ده‌ریده‌بپن که‌ گروه‌کانی دیکه‌ مه‌به‌ستیانه‌)، بۆ ئه‌وه‌ی له‌ دیوه‌که‌ی دیکه‌وه‌ ئه‌م بنه‌مايه‌ روون بکه‌ینه‌وه‌ (سه‌لمانن نه‌ک نکۆلیکردن، یان قبولکردنی به‌رامبه‌ر له‌جیاتی ده‌کردنی). ئیمه‌ متمانه‌مان به‌وه‌ که‌سانه‌ هه‌یه‌ وه‌ک ئیمه‌ن و مامه‌له‌یه‌کی چاکتریان له‌گه‌ل ده‌که‌ین، ئه‌وه‌ش به‌ شیوه‌یه‌کی سروشتی و له‌خو‌را له‌گه‌لمان رووده‌دات.

بنه‌مای یه‌کیتی ئه‌وانه‌ی له‌گه‌ل یه‌کتر ده‌گونجین لایه‌نگری ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌که‌یه‌ و هاوسۆزیان بۆ یه‌کتر چالاک ده‌بیت به‌ هاندانی شوانی کلپساکان بۆ بنیادنانی کلپساکانیان به‌ پشتبه‌ستن به‌ هیزی دیموگرافیا (پیکهاته‌ی دانیشتوانی ئه‌ندامانی کلپسا) وه‌ به‌هیزی هاوسۆزی کۆمه‌له‌که‌ (واتا هاوسۆزی تاکه‌کانی کۆمه‌له‌که‌ بۆ یه‌کتر). ده‌توانیت ئه‌م بنه‌مايه‌ وه‌ک فاکتهریک ببینیت له‌وه‌ بزووته‌وه‌یه‌ی که‌ له‌ سالانی هه‌شتاکانی سه‌ده‌ی بیسته‌مدا سه‌ری هه‌لدا، که‌ له‌سه‌ر بنه‌مای مامه‌له‌کردنی هه‌ستیارانه‌ له‌گه‌ل ئه‌وانه‌ی به‌دوای راستیدا

پېسته كان كاتېك دامه زرا كهوا سپى پېسته كان له كلیساكانیان ده ریان كردن). په گه ئینجیلییه كان گرنګى به م جوړه دابه شكر دنه دیموگرافیانه نه دهن و بو نموونه بلین: «ئوی، باشه، لانيکه م ئیمه خه لکی بو کلیساكان ده هیین». به لام نه نجامی کو تایی نه وه په که ئیمه هیله کانی دابه شکاری په گه زی زه قتر و توختر ده که پنه وه. به م کاره، ئیمه لایه نه کانی جیاکاری له کولتووره که ماندا به هیز ده که یین، وه بارودوخیک (پیکهاته) له کلیساکه ماندا بنیاد ده تین که تیکه له یه کی یه کسان له به ره می کولتووره که مان له خو بگریت که کاریگه ره به که و تنی مروق له سه ره له لایه ک (جیاکاری نه ته وه یی)، وه بناغه ی خودایی دروست بو بنیادانی کلیسایه ک (کلیسایه کی فره نه ته وه یی) له لایه کی دیکه وه. جگه له وه ش نه دامانی کلیسا ته ماشای یه کیتی کلیساكانیان ده که ن و پیان وایه که نه وان هیزی مزگینیان هیه، له کاتیکدا له راستیدا نه وان هیزی لایه نگرى دیموگرافیان هیه. پیان وایه یه کیتییه که یان له روژی په نجایه مینه وه یه d، به لام له راستیدا له ه مان شتدا نه گه ری نه وه هیه که نه فره تی تاوهری بابل و هه موو نه وان ه ی له گه لیه تی بو نه و گروهه تاییه ته ی «من» بیت. ههروه ها، دراوسى و منداله کامان به ئسانی واز له کلیساكامان ده هیین وه ک کومه لیکى دیکه کهوا له بهرزه و ندى هاوبه ش پیکهاتووه - له مه دا هه تا راده یه ک له سه ر حه قن.

نه و کلیسایه ی له سه ر بنه ماکانی کومه لئاسی و پراکیشان و روشنبیری بژی، هه ر به بنه ماکانی کومه لئاسی و پراکیشان و روشنبیری ده مریت.

له لایه کی دیکه وه، نه و کلیسایانه ی که مه به ستدارتر هه ولده دهن له سه ر هیزی وشه ی خودا و روحي پیروز بنیاد بنین، دهره تی گه وره تریان له به رده ستدایه بو پروخاندنی نه و شوورایانه ی که دابه شمان ده که ن. من له کلیساکه ی خو م و کلیسای دیکه شدا نه وه م بینوه به هیواشی پروده دات.

نه و کلیسایه ی که دیموگرافیای تیکه لآو و جوړاوجوری په گه زی هیه له فیړکردنی

d روژی په نجایه مین: نه و کاته ی شوینکه وتوانی مه سیح هه مووان پیکه وه کو بونه وه و روحي پیروز دابه زییه سه ریان، پروانه (کردار ۲) - وه رگپر.

مزگینیدا (رهش پیست و سپی پیست، چینی کریکار و چینی پوژنیر، دهوله‌مند و هه‌ژار)، نه‌وانه‌ی گومان ده‌که‌ن زور زه‌حمه‌ته بتوانن روونکردنه‌وه‌یه‌کی سروشتی بدوژنه‌وه بو هۆکاری بوونی.

که‌واته، با بچینه سهر ره‌چاوکردنی سییه‌م...

ساده‌یی خۆت بپاریزه و پشت به خودا به‌سته

سییه‌م: خودا زورجار لاوازه‌کان و هه‌ژاران و که‌سانی چاوهرواننه‌کراوه به‌کارده‌هیئت بو راکیشانی گونا‌ه‌باران بو لای خو‌ی، نه‌و نه‌م کاره ده‌کات بو نه‌وه‌ی نیشانی بدات که ده‌سه‌لات له‌لایه‌ن خو‌یه‌وه دیت. پرسه‌کانی وه‌کو نزی‌کایه‌تی یان راکیشانی سروشتی یان به‌هره‌ی سروشتی یان سه‌رچاوه سروشتیه‌کان به‌راستی هه‌لیک یاخود سه‌کو‌یه‌ک بو ئیمه‌ دا‌بین ده‌که‌ن که له نه‌یوه با‌سی مزگینی بکه‌ین. به‌لام له‌به‌رام‌به‌ر نه‌م راستیه کۆمه‌ل‌ناسیانه‌دا ده‌بینین که خودا تو‌مار‌یکی به‌رده‌وام و چه‌سپاوی هه‌یه له به‌کاره‌ینانی لاواز و چاوهرواننه‌کراوه‌کان بو نه‌وه‌ی نیشانی بدات که له کو‌تاییدا هی‌ز هی خو‌یه‌تی. له سپاره‌ی په‌یدا‌بوون ده‌بینین که خودا دوو‌م کو‌ر له ریزبه‌ندی له‌دایک‌بوون هه‌ل‌ده‌ب‌ژی‌ریت نه‌ک یه‌که‌م. له سپاره‌ی ده‌رچوون، خودا موسا هه‌ل‌ده‌ب‌ژی‌ریت که به‌ده‌ست پتولاری قسه‌کردنه‌وه ده‌نالینیت بو نه‌وه‌ی سه‌ر‌کر‌دایه‌تی که‌له‌که‌ی بکات. له سپاره‌ی دوا‌وتار، خودا به‌گه‌لی ئیس‌رائیل ده‌ل‌یت که نه‌وانی هه‌ل‌ب‌ژاردووه سه‌ره‌رای نه‌وه‌ی که نه‌وان نه‌ته‌وه‌یه‌کن له ژماره‌دا بچوو‌کت‌رین نه‌ک گه‌وره‌ترین (سپاره‌ی دوا‌وتار ۷: ۷). له سپاره‌ی یه‌که‌م ساموئیل، خودا کو‌ری چه‌وته‌م له ریزبه‌ندی له‌دایک‌بوون هه‌ل‌ده‌ب‌ژی‌ریت له کو‌ره‌کانی یه‌سا، واتای داود هه‌ل‌ده‌ب‌ژی‌ریت، چونکه «یه‌زدان وه‌ک مرو‌ف ته‌ماشای ناکات، چونکه مرو‌ف ته‌ماشای رو‌خسار ده‌کات، به‌لام یه‌زدان ته‌ماشای دل ده‌کات» (یه‌که‌م ساموئیل ۱۶: ۷). له کاتیک‌دا خودا که‌سانیک به‌رزه‌کاته‌وه که له دل‌دا سادهن، خودا لو‌تبه‌رزه‌کان زه‌لیل ده‌کات، وه له نموونه‌ی لو‌تبه‌رزه‌کان بریتین له دروست‌که‌رانی تاوهری بابل و فیرعه‌ون و سه‌نحاریب و نه‌بوخودنه‌سر و که‌سانی دیکه‌ش. نه‌م با‌به‌ته به‌م شی‌وه‌یه له کتییی پیرو‌زدا

به‌رده‌وامه. عیسا خۆی «نه وینه‌ی هه‌بوو نه جوانی...» نه دیمه‌ن هه‌تا ئاره‌زووی بکه‌ین» (ئیشایا ۵۳: ۲). وه بیگومان، پۆلس به کلێسای کۆرنسۆس ده‌لێت:

«ئهی خوشک و بریایان، بیربکه‌نه‌وه چۆن بوون کاتییک خودا بانگی کردن. به‌پیی پپوانه مروییه‌کان که‌متان دانا بوون، هه‌روه‌ها که‌م که‌ستان توانادار و له‌بنه‌ماله‌ی ناودار بوون. به‌لام خودا ئه‌وانه‌ی هه‌لبژارد که‌ به‌لای جیهانه‌وه گیلن، تاکو داناکان شه‌رمه‌زار بن، لاوازه‌کانی هه‌لبژارد تاکو به‌هی‌زه‌کان شه‌رمه‌زار بن. خودا پایه‌نمه‌کانی جیهان و رق لیبوووه‌وه و ئه‌وانه‌ی هه‌لبژارد که‌ هیچ نه‌بوون، تاکو ئه‌وانه له‌ناووبات که‌ خۆیان به‌شت ده‌زانن، بۆ ئه‌وه‌ی هیچ مروقییک له‌به‌رده‌م خودا شانازی نه‌کات». (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱: ۲۶-۲۹)

له‌م سه‌رده‌مه‌دا رابه‌رانی کلێساکان له‌ پرۆسه‌ی بنیادنانی کلێسادا زۆر پشت به‌ هی‌زی خۆیان ده‌به‌ستن. هه‌تا راده‌یه‌ک، ده‌بی‌ت ئه‌مه‌ راست بی‌ت. به‌لام چه‌ند که‌س له‌گه‌ڵ پۆلس شانازی به‌ خاله‌ لاوازه‌کانیانه‌وه ده‌کهن، بۆ ئه‌وه‌ی هی‌زی مه‌سیح بی‌ته‌ سه‌ریان (دووهم کۆرنسۆس ۱۲: ۹)؟

دیسانه‌وه دووباره‌ی ده‌که‌مه‌وه، ئه‌و شتانه‌ی په‌یوه‌ندی‌دارن به‌ نزیکایه‌تی یان پراکتیکی سروشتی، به‌هره‌ی سروشتی و سه‌رچاوه‌ سروشتیه‌کان ده‌رفه‌ت ده‌ره‌خسینن بۆ فراوانبوون و به‌ره‌وپیش‌چوونی فه‌رمایشتی خودا. ئه‌وانه سه‌کۆی به‌ربلاوی نیعمه‌تن، به‌لام ناییت داویان لێ بکه‌ین ئه‌و کاره‌ بکه‌ن که‌ ناتوانن بیکهن؛ ئه‌وانه ناتوانن دڵ بگۆرن. هیچ کامیان «بناغه‌یه‌ک» نین بۆ خزمه‌تیکی سه‌رکه‌وتوو. یه‌ک به‌نمه‌ای پراکتیکی پیشکەش ده‌که‌م: جیاوازی هه‌یه‌ له‌ نیوان لابردنی ئه‌و شتانه‌ی که‌ خه‌لک سه‌رقاڵ ده‌کهن له‌ لایه‌که‌وه (کورسی نا‌ئارام، ژوووری گه‌رم، موسیقای نامۆ، به‌ربه‌ستی کولتوووری یان رۆحی) بۆ ئه‌وه‌ی وشه‌ی خودا ئازاد بی‌ت له‌ ئه‌نجامدانی کاره‌کانی، وه له‌نیوان دۆزینه‌وه‌ی ئه‌و شتانه‌ی که‌ خه‌لکی راده‌کێشن (به‌هۆی جلوبه‌رگ، شیوازی موسیقا، دراما و... هتد) له‌ لایه‌کی دیکه‌وه. نه‌هیشتنی ئه‌و شتانه‌ی که‌ ده‌بنه‌ هۆی سه‌رقاڵکردنی خه‌لک

داناییه وهک ئه وهی که پۆلس ده یکرد، له کاتی کدا کارکردن بۆ سه رنجرا کیشانی خه لکی به گشتی شتیکی دانایی نیه. به پپی بۆچوونی که سیی من، ئه مه واتای ئه وهیه:

• جلوه رگ: ده بیته جلوه رگی که له لژیژین که (۱) سه رنج بۆ خۆمان رانه کیشین وه ههروه ها (۲) ریزگرتن بۆ که سانی دیکه نیشاندات. ناییت پۆشاکیک هه لژیژین به ئامانجی سه رسامکردنی که سانی دیکه.

• نوکته: هه ندیک نوکته له سه ر سه کو یارمه تیده ره بۆ که مکردنه وهی به رگریه سۆزدارییه کان، سه رباری ده رپرینی خۆشی راسته قینه که په نگدانه وهی وینه ی خودایه و ده توانین هه ندیک به کاره پینانی کرداری له فرمایشتی خودا له سه ر ژیا مان له نیو ئه و وتاره ی که له سه ر سه کو پیشکه شی ده که یین، باس بکه یین. به لام ناییت نوکته به کاربه پینین بۆ راکیشانی دل کانیان، یان کاریگه ری له سه ریان، یان به ده سه ته پینان.

• مۆسیقا: من پیم وایه مۆسیقا ئامرازیک بۆ ده روون و دل وههروه ها هه سه ته کان دابین ده کات بۆ کاردانه وه له گه ل راگه یاندنی خودا - بۆ دانپیدانان، ماته مینی، شادبوون، وه چیژوه رگرتن له سیفه ته کانی خودا (بۆ خویندنه وهی گفتوگۆیه کی قوولتر بروانه به شی هه شته م). ناییت مۆسیقا به کاربه پینین بۆ دروستکردنی هه سه ت یان تاقیکرنه وهی نه زموونی خواپه رستی له ناو که سانی کدا که وا تۆبه یان نه کردوو ه. ئه وان، وهک ئه وهی هه ن، ناتوانن خواپه رستی بکه ن. به هه مان شیوه ناییت مۆسیقا به کاربه پینین بۆ به ده سه ته پینانی «میوان». ئیمه له کلێسا کا مان له مۆسیقادا چیمان ده ویت؟ وه لام: وشه ی کتییی پیروژ یان راما ن له سه ر وشه کانی کتییی پیروژ، وه مۆسیقایه له گه ل وشه کانداه گونجیندرییت، ههروه ها بۆ به بیره اتنه وهی ئاسان ده کریته ئاواز و گۆرانی پی ده گوترییت. ههروه ها، ژه نین ده بیته به به کاره پینانی ئامپیری مۆسیقا و دابه شکردنی مۆسیقا بیته به شیوه یه ک بیته که زال نه بیته به سه ر ده نگی ئاماده بووان له کلێسادا، به جوړیک له کاتی گۆرانی گوتن گوئیان له ده نگی یه کتر بیته (ئه فه سۆس ۵: ۱۹). ههروه ها ده بیته دان به وه دا بنین که حه زه کا مان بۆ شیوازیکی مۆسیقای تابه ته هه میشه له ژیر کاریگه ری ئه و کولتور وه دایه

که ئیمه تیدا ده ژین. وه خو شه ویستیمان بو نژیکه که مان له هه ندیک کاتدا رهنگه پیویست بکات له پیناو کهسانی دیکه ئاره زوووه که سییه کانی خو مان بکهینه قوربانی.

• زیره کی/کاریزما و که سایه تی سه رنجراکیش/ زمانپاراوی و ره وانبیژی: ئەم جو ره به هرا نه به شیوه یه کی سه رسورهینه ره به کار ده هیژین بو گواسته وه ی شکو و جوانی خودا له ئینجیلدا، ده بیته به پیی ئەوه بریکارییه که ی پی بسپێردریت. بویه چاوه ریی ئەوه بکه ن ئەو وتاریژانه ی که سایه تیه کی کاریزمایی گه وره یان هه یه کلێسایه کی گه وره تریان هه بیته. به لام نابیت ئەم جو ره به هرا نه بو به ده سه ته پینانی سه رسامی خه لک یان یاریکردن پینان به کار به یژیته. بو نموونه، جیاوازی نیوان به کاره پینانی دروست و نادروستی زمانپاراوی و ره وانبیژی له هه زاران بریاری بچوو کدا ده رده که ویت که کام وشه له لایه ن وتاریژوه هه لده بژی ریت. رهنگه ئەمه جیاوازی نیوان وینه روون و به هیژ و باوه ری پیکراوه که بیته له لایه که وه زیاده رووی ده ستکردی قسه کردنی تیدا بیت له لایه ک به زمانیکی شیرین ده رده که ویت و ده رکه وتنی زانیاری به رفراوان و قوولی پییه.

• شیوازه کانی لیتورجیا (رپوره سمه کان): لیتورجیای ئیمه به و واتایه یه که چون کو بوونه وه گشتیه کانی کلێسا کا مان ریکده خه ین -چ شتیک ده لێین، چ گورانییه ک ده لێین، چ نوژییک ده که ین، چون سلاو ده که ین بو دلنیا بوون له که سیک- وه ئەم شتانه به چ ریزه ندیه ک ده که ین. له سه رده میکی سۆزداریدا، ئەو که سانه ی که پلانی خزمه ته کان له کلێسادا داده نین، زورجار ئامانجیان دروستکردنی که شیکی دیاریکراوه.

• له خو یان ده پرسن: چی بکه ین بو ئەوه ی ئیلهام به خش بین بو ئاماده بووان؟ ئایا رووناکییه کان کز بکه ین؟ ئایا موم به کار به یین؟ ئایا له کو تا برگه ی گورانییه که یه ک پله نوته ی موسیقا که به رز بکه ینه وه؟ زوریک له و که سانه ی که پلانی خزمه ته کان داده نین به ساده یی رپوره سمه کانی کاتبه سه ربردنی ته له فزیو ن په ی ره و ده که ن که ئەوانه ن: موسیقای پیشه کی و موسیقای کو تایی که به باشی و وردی دانراون و ئاوازیان بو دانراوه، هیه کاتیکی سه ر سه کو به فیرۆ نه دریت، رووناکی

زیاد بو پیشکه شکاری بهرنامه که، تبینی پیشوخته ناماده کراو و دانانی وهک شهوهی به هرهمه کی دهر بکه ویت. به لام نامانجی کتییی پیروژ له کوبوونه وه گشتیه کانی کلپسادا ده بئ جیاواز بیت: کات به سه ربردن نییه به لکو بو گوپگرتنه له فه رمایشتی خودا. شهوهی له کلپساکان داوا دهر کیت شهوهیه که وتاری وشه ی خودا بدهن و گورانی به وشه ی خودا بلین و وشه ی خودا بخویننه وه و کار بکهن بو بهرجه سته کردنی مزگینیدانی وشه ی خودا له ریگه ی ریوره سمی ئایینییه وه و به به کارهینانی وشه کان یه کتر بنیاد بنین (یه که م کورنسوس به شه کانی ۱۱، ۱۴؛ شه فسه سوس به شی ۴؛ کولوسی به شی ۳؛ دووم تیموساوس به شی ۴).

• ههر جوره لیتورجیا یه ک (ریوره سم) که کلپسایه ک ده یگریته بهر، جا زور بیت یان که م، ده بیت له گه ل شه چوارچویه ی وشه ی خودا بگونجیت. شه شیوازانه ی لیتورجیا ده بیت کلپساکه بیات به ره و گوپگرتن له فه رمایشتی خودا، وه بابه ته که ته نانه ت دپته سهر فیرکردنی کلپسا له فه رمایشتی خودا وه، وه ته نانه ت هه تا فیرکردنی کلپسا له فه رمایشتی خودا وه له ریگه ی فیرکاری مه سیحی زاره کی به به کارهینانی شیوازی پرسیار و وه لام. شه مه بکهینه نامانجمان تاکو کاربگه ری له سهر سه دان بریاری گه وره و بچووک هه بیت. بو نمونه: رهنگه به وه بیت گلپه کان دابگرسیتیت بو شهوهی خه لکی بتوانن کتیه پیروزکه یان بینن. رهنگه ریگه به وتاریکی درپژ بدهیت. رهنگه پلانته هه بیت بو کاته کانی بیدهنگی هه بیت بو شهوهی خه لکی بتوانن بیر له و وشانه بکه نه وه که تازه خویندوو یانه ته وه. من ریژ له و نووسراوه نویانه ده گرم که وا جهخت له سهر روللی لیتورجیا ده که نه وه له په ره پیدانی نه ریته نوییه کانی دل. به لام له بیرتان بیت که لیتورجیا قالیبکه، وه وهک جوگایه ک وایه؛ ههچ سوودی نییه شه گه ره وشه ی خودا وهک ئاو به ناویدا نه پروات. پیویسته وشه ی خودا ناوهروک و پیوه ری ریوره سمه کامان بیت (لیتورجیا).

• په یوه ندیه کان / کومه لگا / کرده وهی چاک: پیویسته په یوه ندیه کان و کرده وهی چاک به کاربهیتریت بو پیدانی به لگه یه ک له سهر به هیزی په یامه که (شه بابه ته ی که دواتر ده چمه سهری)، وه نابیت بو جیگرتنه وهی په یامه که به کاربهیترین.

به كورتى، پيوسته هه شتتیک که هه مانبیت له بههره، سهراچاوه، توانا و نزيكايه تيه کی سروشتی به کاریان بهینین، بو راگه یاندنی فه رمایشتی خودا. به لام ههروه ها پيوسته هه موو هه و لیک بدهین بو ئه وهی دلیا بین له وهی خه لک په یوه ندی به کلئسای ناو خویکه مانه وه بکه ن له بهر ئه وهی ئینجیلیان خو شده ویت، نه ک له بهر ئه وهی ئیمه کلئسایه کی نایابین یان کلئسایه کی زور پو شنیرین و خاوه ن فیکرئیکی پایه بهرزین، یان کلئسایه کی تایه تین بو ئه وانیه له دوای جهنگی جیهانی دووم له دایک بوون، یان کلئسایه کین بو خه لکانی ره چه له کیکى دیار بکراو. پیشتر گوتم هه تا ئاستی بههره ی سروشتی یان پراکشانی سروشتی بهر زتر بیت دهرفته تی قسه کردن به وشه ی خودا زیاتر ده بیت. ئه مه راسته، به لام ئه وهش راسته که هه تا ئاستی بههره ی سروشتی یان پراکشانی سروشتی بهر زتر بیت، مه ترسییه کانی زیاتر ده بن.

مه ترسییه ک هه یه له سه ر ئه و باوه پرداره ی که ده که ویتته ژیر فریودانی پشتبه ستن به م سووده سروشتیانه، ههروه ها مه ترسییه ک هه یه بو که سانی بیواوه، که وا ئه گه ری فریوخواردنی به وه هه یه ئه مه باوه پرداره به مه سیح (که وا ئاواش نییه)، ئه مه ش بو ئه و ده بیتته هو ی له ده ستدانی هه میشه یی باوه ر. بو یه، کلئسای فره بههره، که وا سهراچاوه و توانای هه یه، رهنگه پيوست بکات له کلئساکانی دیکه به په رۆشتر بیت له بابه تی ژیان له باوه ردا و ئه وهی له توانایاندا یه بیکات بو ریگریکردن له دانپیدانانی دروین به باوه ر له لایه ن ئه و که سانه ی که له کلئسادا ئاماده ده بن. وتاریژتیک که به شیوه یه کی سروشتی کاریزماتیک بیت، له وانیه فیربیت واز بهینیت له وهی یاری به هه ست و سوژی خه لک بکات، ههروه ها که سئیکی گالته جار به شیوه یه کی سروشتی فیربیت که متر گالته جار ی بکات و هه ندیک جار یه ک یان دوو نوکته ی خو ی نه گپرتته وه.

به داخه وه، بو م دهر که وتوو ه که زور جار بههره مه ندرین وتاریژه کان و ئه و کلئسایانه ی که گه وره ترین سهراچاوه و توانایان هه یه، له بهر پرسیاریه تی بلا بو ونه وهی مه سیحیه تی هه ر به ناو و پوآله ت که مه تر خه من. ئه و بههرانه ی ئه و وتاریژت و کلئسایانه له بهرده ستیاندا یه، ده بووا یه وایان لیبکات له کلئساکانی

دیکه زیاتر بهرپرسیاریه تی هه لښگر له بهر نه نگار بونه وهی مه سیحیه تی به ناو و روالهت.

به لښگر له سه ر هیزی فه رمایشتی خودا

جگه له وهی که سه کویه ک بو پیشکه وتنی وشه ی خودا دابین ده کهن، هه ندیک له م هوکارانه ی دیکه به لښگر هیزی وشه ی خودا ده خه نه روو و دووپاتی ده که نه وه که وشه ی خودا ژیان ده گوړیت و شایه تی بو ده دن. کاری چاکه به سروشتی سه رنجراکیشه، ههروهک نه وهی کتیبی پیروژ پیمان ده لیت نه م سروشته سه رنجراکیشه ی کاری چاک له لایه ک وینه ی کومه لښگر هه سیحی و له لایه کی دیکه وه مشومرپکی متمانه پیکراوه بو بیباوه ران، که واته نه مانه دوو نمونه له م هوکارانه ده خه نه روو.

کتیبی پیروژ هه رگیز هانی کلنساکان نادات که پیشینه یی بده نه چاکه ی رابه ره کانیا، که هاوشپوهی نه وانن که له بهرگی پیشه وهی گوڤاره کان ده رده که ون، به لام خودا مه به ستی نه وه یه که هه ندیک شت بو جیهان فریودهر ده رده که ویت، مه به ستم به دیار یکراوی پیروژی و خوشه ویستیه کی خوبه ختکارانه له لایه ن باوه پداران به مه سیح له مامه له کردنیان له گه ل یه کتردا، ههروه ها له ژیان کی سییان دوور له باوه پدارانی دیکه. په یمانی نوږ پره له ده سته واژه ی وهک نه مانه: «تاکو کرداره باشه کانتان بینن و ستایشی باوکتان بکه ن که له ئاسمانه» (مه تا ۵: ۱۶).

«به مه هه موو خه لک ده زانن که قوتابی منن، نه گه ر خوشه ویستیتان بو یه کتری هه بیئت» (یوحنا ۱۳: ۳۵).

«کویله کانیش له هه موو شتیکدا ملکه چی گه وره کانیا بن، پازیبان بکه ن، بهر په رچیان نه ده نه وه، هیچیان لی نه دزن، به لکو نه وپه ری ده ستپاکی پیشان بده ن، تاکو له هه موو شتیکدا فیگردنی خودای رزگار که رمان پرازیننه وه» (تیتوس ۲: ۹-۱۰).

«با له نیو بیباوه راندا په وشنتان باش بیئت، تاکو کاتیک بوختانتان پی ده که ن

گویا ئیوه به دکارن، کرده وه چاکه کانتان ببینن و له رۆژی به سه رکردنه وهی خودا،
ئه وانیش خودا شکۆدار بکه ن.» (یه که م په ترۆس ۲: ۱۲).

«ئه ی ژنه کان، به هه مان شیوه ملکه چی میرده کانتان بن، ته نانه ت ئه گهر
هه ندیکیان گوپراهه لئی وشه ی خودا نه بوون، ئه و ژنه کان بی وشه به ره وشتیان
ده یانبه نه وه، کاتیگ له خواترسی و ره وشتی پاکتان ببینن» (یه که م په ترۆس ۳: ۱-۲).

ئایا سه رنجت داوه ئه و ده رپرینه ی پۆلس له به شی دووه می نامه ی تیتۆس
به کاریه پناه وه؟ کرده وه ی چاکه و راستودروستیمان ئه و فیکارییه (بیروباوه ره)
ده رازینیته وه که باسی ده که یین. ره نگه کچیک به راستی پیویستی به ریکپۆشی
و جلو به رگی جوان بیت له به ری بکات؛ به لام ئه وه ی پیویستمانه ته نها ئه وه یه
راستگویی و خوشه ویستیان له بهر بکه یین نه ک پانتۆلی جینزی مارکه ی نیوده وه له تی.

برگه ی پیشوو باسی گرنگی کرده وه ی چاکه ده کات - وه ک ئه و هاوسه رگریبانه ی
که دل سۆزی، پاکی، وه فادارییان هه یه به رامبه ر به هاوژینه که یان، راستگویی له
کاردا، بایه خدان به هه ژاران، تیکۆشان بو دایینکردنی دادپه روه ری، ملکه چی بو
هاوسه ره بیباوه ره کان - به لام ئایا ئه مه واتای ئه وه ده گه یه نیت که پیویسته بلین
ئهم کاره چاکانه پیویستن بو یارمه تیدانی که سانی دیکه بو قبولکردنی باوه ر و بو
گه شه کردنی کلپسا؟ ئایا ئه مه به و واتایه دیت که بالنده که به بی دوو باله که ی
نافریت که نمونه یه بو خزمه تی وشه ی خودا و خزمه تکردنی کرده وه ی چاکه؟

بابه ته که په یوه سته به وه ی مه به ستت چیه له وشه ی «پیویست». ئایا کاره
چاکه کان پیویستن بو پیدانی ژیانیکی نوێ که شتیگه له ریگه ی وشه ی خودا
و رۆحی پیروژه وه رووده ات؟ وه لامه که ئه وه یه: به دلناییه وه نا! پیده چیت
به شی پیشوو و نیوه ی یه که می ئهم به شه یارمه تیده ر بو بیت بو رزگار بوون له و
بیروکردنه وه یه. مروقه کان ته نانه ت له کاتیگیشدا که له رادیو گوییان له وتارییژه
دوو رووه کان و وتارییژه بی ناوبانگه کان ده بیت، رزگاریان ده بیت. ده توانیت به بی
کرده وه ی باش مزگینی بگه یه نیت، به لام به بی وشه ی خودا ناتوانیت مزگینی
بدهیت.

به لام ئايا كارى چاك پيوست نيبه بو پاراستنى نوبانگى گشتى كلئسا و پهروهردگارى ئەم كلئسايه له بهردهم كۆمه لگادا؟ ههروهها ئايا ئەم كردارانه پيوست نين بو نيشاندانى ئەوهى كه خودا ئەوهى دهيليت مه بهستيه تى؟ وه پيشاندانى ئەوهى كه ئيمه دهستپاكيان ههيه؟ وه لامه كه به گشتى، به ئيبه! گووى بگرن له وهى چوون خزمه تكارىكى وشه كه e ناموژگارى خزمه تكارىكى ديكه دهكات و پيبى ده لئيت: «له هه موو شتيكدا بويان ببه به نمونهى چاكه كارى. له فيركردندا دروستى و دلسووزى پيشان بده، با قسه ت دروست بيت و ره خنهى لئ نه گيريت، تاكو ناحه ز شهرمه زار بيت، چونكه هيجى خراپ نادووزيته وه له دژتان بيليت.» (تيتوس ۲: ۷-۸).

وشهى مزگينى (كتيبى پيروژ) ژيانى مزگينى له ژيانى تاك و له كلئسادا به ديدده نييت. وه كاتيك تاك و كلئسا پاش ئەوه روو له خزمه تكدردنى كه سانى ديكه ده كه ن، پيوسته وشه كه يان و ژيانيان تيكه لئى يه كتر بكن و يه كترى ته واو بكن - و اتا ده بيت ده ستپاكيان هه بيت. له لايه كه وه، دوو شت (دوو بال) نيبه، به لكو يه ك شته له دوو به شى جياواز پينكه اتوو، ئەم يه ك شته ش شايه تحالئىكى سه رپراسته له قسه كردن و كرداردا. ههروهها - وه ئەمه ش زور گرنگه - ئەو دوو به شه جياوازه كارى جياواز له يه كتر ده كه ن، ههروهك چوون باله كان و بزوينه رى فرۆكه كارى جياواز ده كه ن؛ وشهى خودا كارىك دهكات كه كرده وهى چاكه ناتوانيت بيكات: ناماژه دهكات بو ئەو خودا نه بينزاوهى كه كوره كهى ناردوووه بو مردن له سه ر خاچ، هه مووان بانگهيشت دهكات بو تۆبه كردن، ئەو كويله رزگار دهكات، وه ژيان ده داته وه به مردوو. وه كرده وهى چاك له به رامبه ردا شتيك دهكات كه وشهى خودا نايبكات: كردهكات بو روونكرده وه يان به رجه سته كردنى كاريگه ريبه كانى وشهى مزگينى (كتيبى پيروژ)؛ شايه تى ده دات بو ئەوهى هيزى گوڤينى ژيانى هه يه. وشهى خودا كه سايه تيبه كى سه ره كييه، له كاتيكدا كرده وهى چاكه كه سايه تيبه كى يارمه تيدره ر.

به كورتى، ئايا كرده وه چاكه كان «پيوستن» بو زيندووكرده وهى مردوووان و رزگار كردنى كويله؟ وه لامه كه له روانگه ي كارى روحي پيروژه وه ئەوه يه: نه خير.

e خزمه تكارى وشه كه: ئەوانه ي ئهرك و خزمه تى راگه ياندنى فره مايشتى خودا ده كه ن - وه رگير.

به لأم وه لآمه كه له پروانگه ی راستگویی گشتی ئاشكرای مه سیحیه ت له بهردهم خه لکی ئه وه یه: به گشتی، به لئی. کاری رۆحی پیروژ به لگه ی بهرجه سته به رهه م ده هیئت كه وا له کاره چاکه کاماندا درده که ویت. وه هه موو کاریکی باش ده ییته شایه تحالیکی زیاتر که به ناوی راستی و هیزی مزگینیه وه شایه تی ده دات.

ئازادی!

وشه ی خودا دل ئازاد ده کات، وه به جوانترین شیوه ئه مه ده کات. برابیان که پیشتر ئالووده بووی ماده ی هۆشبه ر بوو، چی به سه رهات؟ ئه و له دۆخیکی زۆر باشدایه. ماوه یه ک، رابه رایه تی کاره کانی کلێسا که مانای ده کرد له په ناگه یه کی بیلانه کان که وا له نزیک کلێسا که مان بوو، هانی ئه ندامانی کلێسا که مانای ده دا بو ئه وه ی هه موو شتیک بکه ن له دابه شکردنی ژه می خۆراکه وه هه تا رابه رایه تی خزمه ته کانی کۆبوونه وه ی په رستن. چه ند سالیک له مه و به ر، چوو بو خویندن له کۆلیژی به زداناسی بو ئه وه ی خۆی به ته واوی بو وتاردانی وشه ی خودا ته رخان بکات. ئه م پیاوه وشه ی خودا ده زانی، وشه ی خودای خۆشده ویت، وه ملکه چی وشه ی خودا ده ییت، وه به م شیوه یه به رده وام ده پرازییته وه. شکۆمه ندی بو خودا، ئه و ئازاده!

سه رچاوه پيشنياركراوه كان

Dever, Mark. The Compelling Community:
Where God's Power Make a Church Attractive. Wheaton, Ill.: Crossway,
2015.

Wells, David. Courage to Be Protestant. Grand Rapids:
Eerdmans, 2008.

White, Thomas, and John M. Yeats. Franchising McChurch:
Feeding Our Obsession with Easy Christianity. Colorado Springs: David
C. Cook, 2009.

به شی چواره م

وشه ی خودا کۆده کاته وه

رۆژی کۆبوونه وهی ههفتانهیه، تۆش بۆ یه که مجار ده چپته ناو کلێسایه که وه.

خۆت ده بینیته وه که ده چپته ناو شوینیک که له هۆلیک ده چپت و که سییک دیت به خیرهاتنت ده کات و بۆ ماوه یه کی کورت له گه لت قسه ده کات. پاشان له وه که سه تیده په ریت بۆ ئه وهی بچپته ناو هۆلی سهره کی کۆبوونه وهی کلێسا. ده توانیت چه ند کورسیه کی به تال له پشته وه بینیت، به خیرایی یه کییک له م کورسیانه هه لذبژی و له سه ری داده نیشیت. زوو هاتی و «خزمهت» یان «کۆبوونه وه» - یان هه ر ناویکی لی بنین، هیشتا ده ستی پی نه کردوه.

چه ند ساتیک به سه رده به یت و چاوت ده گپرت بۆ ئه وهی ته ماشای ژووره که ی ده ووروبه رت بکه یت. تیبینی که سانی دیکه ده که یت: ئایا جلی فه رمییان له به ردایه و بۆینباغ ده به ستن یان جلی ئاسایی و بۆ نمونه پانتۆلی کورتیان له به ردایه، ئایا پیرن یان گه نجن. پاشان سه رنجی میژ و کورسیه کان ده ده یت، له وانه به گشتی دیکۆره کان و سه کۆ و ناوچه ی پیشه وه.

ره نغه له کاتی هاتنه ژووره وهت که سییک نامیلکه یه ک یان بلاوکراوه یه کی پیدابیت، ئیتر ده ستده که یت به ته ماشا کردنیکی لاپه ره کان: دیزاین... لۆگۆ کلێسا... ریکلامه کان... لیستی به رنامه کان... خشته ی هه فتانه... په یامیکی کورت له شوانی کلێسا که وه له گه ل وینه یه کی خۆی. بلاوکراوه که له لایه که وه داده نیت و دووباره ته ماشای ده ووروبه رت ده که یت.

له به شی پیشه وه مۆسیقا ده ژه نریت. ئه گه ر کلێسا که کلێسایه کی نه ریتی بیت، له وانه یه مۆسیقا که پیشه کییک بیت به ئامیری ئورگۆن. ئه گه ر کلێسا که مۆدیرنتر بیت، ره نغه گویت له پرۆقه ی تیمی ستایش بیت. وه کاته کانت به گوپگرتن به سه ربه یت.

وه له ماوهی هه موو ئه مانه شه وه، وینا کردنیک له میشتکتدا دروست ده بیئت سه بارهت به شوینه که و جوړی ئه و که سانه ی که به ریویده بهن و هه سته کان له ناختدا ده ست ده کهن به زیاد بوون: ئایا ئه م شوینه ئاسووده یه؟ باوه؟ کونه؟ مؤدینه؟

ریک له ویدا، هه ر له و سته دا، ده مه ویت پرسیاریکت لی بکه م: گرنگترین شت چیه بو تو کاتیک بیر له وه ده که یته وه که ئایا جاریکی دیکه بگه ریته وه بو ئه م کلپسایه یان نا؟ زیاتر چیت ده ویت؟

نه مانی ئارامی و ده رکه وتنی شته کان

وه ک باوه پداریک به مه سیح و که سیک که بو یه که مجار سه ردانی ئه و شوینه ده که یته، سه رنج له ده رکه وتن و رواله تی شته کان ده ده یته: ژووره که چوون ده رده که ویت، خه لکه که، جوړی مؤسیقا که. کیشه که ئه وه یه: بارو دوخی که وتووی مرو فایه تیمان و امان لیده کات گرنگیه کی نارپه و و ناشایسته به و شتانه بده ین که له روو که شدان، که لتوری به کار به ریکی روژئاوایی گرنگی به ئه و توخمانه ده دات که له روو که شدا ده رده که ون.

زوریک له باوه پداران به مه سیح، کاتیک ده گنه ئه م قوناغه، ئه و گه یشتوونه ته ده ره نجامیک که ئایا بگه ریته وه بو ئه م کلپسایه یان نا. ته نانه ت هیشتا کو بوونه وه که ده سته یینه کردووه، به لام په ننگه بریاریان داییت که کلپساکه زور پیره یان زور گه نجه، یان زور به دامه زراوه یی به ریو ده بریت، یان شکوی نییه.

من هاوسوزم له گه ل پالنه ره که. زور ریکلامی ته له فزیونی هه یه، چیشته خانه ی سه رنجراکیش، دوکانی گه له ری، فیلم، بژارده ی زور بو هه موو شتیک، په خنه گرتن له چو نیه تی ده رکه وتنی شته کان چه نده ئاسانه. ته نانه ت په ننگه گوتنیشی سه یر بیته، به لام پیده چیته ئاسان بیته که و مرو ف خوی پیناسه بکات به و جله تاییه تانه ی له به ری ده کات، یان مؤسیقای ئه و تیپانه ی که گوپی لیده گریته، یان ئه و

فیلمانه‌ی که تهماشای ده‌کات، ئهم شتانه وه‌ک به‌شیکی کرۆکی که‌سایه‌تییه‌که‌یه‌تی و خو‌ی له‌ناویاندا ده‌دۆزیته‌وه و ده‌بینیت. لئدوانی ئیمه‌ ئه‌وه‌یه: ئه‌گه‌ر ره‌خنه له‌و مۆسیقایه‌ بگریت که‌ من‌ حه‌زم لئیه‌تی، ئه‌وا به‌ شیوه‌یه‌کی که‌سیی ره‌خنه له‌ من‌ ده‌گریت.

سه‌رباری ئه‌وه‌ش، ئیمه‌ له‌ کۆمه‌لگایه‌کی چرکه‌ساتیدا ده‌ژین و ئارامان نه‌ماوه. پپووست ناکات پاشه‌که‌وت بکه‌ین بو‌ کرینی شتی گرانبه‌ها، چونکه‌ ده‌توانین به‌ دانانی کارت‌ی بانکیی له‌ ئامیره‌که‌دا کاری کرینه‌که‌ ته‌واو بکه‌ین. ئیمه‌ پپووستمان به‌ کتیبخانه و ئینسایکلۆپیدیایه‌، که‌وا له‌ ئینته‌رنیته‌دا گه‌رامان هه‌یه. وه پپووستمان به‌ ده‌یان سال‌ نییه‌ بو‌ ئه‌وه‌ی کۆمپانیایه‌ک به‌ کاری قورس دروست بکه‌ین، بیروکه‌ی گه‌ش و بازارکرنی باش و هه‌ندی‌ک گه‌رموگوریمان له‌ میدیاکان ده‌و‌یت.

به‌ دنیایه‌وه‌ ئهم شتانه‌ کاریگه‌رییان له‌سه‌ر چاوه‌روانییه‌کامان هه‌یه‌ سه‌باره‌ت به‌ کۆبوونه‌وه‌ی سه‌ره‌کی هه‌فتانه‌ی کلێسا، وه‌ ئه‌و رێبازه‌ی که‌ به‌ درێژایی هه‌فته سه‌باره‌ت به‌ رۆحانیه‌ت ده‌یگرینه‌به‌ر.

کاری ئارامگری فه‌رمایشتی خودا

به‌لام ئه‌مه‌یه‌ که‌ ده‌مه‌و‌یت بانگه‌وازی پپیکه‌م بو‌ برا باوه‌رداره‌کانم: له‌ کاتیکدا داده‌نیشین و بیرده‌که‌ینه‌وه‌ له‌وه‌ی ئه‌گه‌ر جارێکی دیکه‌ بگه‌رپینه‌وه‌ بو‌ کلێسا، گرنگترین شت که‌ له‌به‌رچاوی ده‌گرین ئه‌وه‌یه‌ که‌ کلێسا چه‌نده‌ به‌ دژواری سه‌رده‌که‌و‌یت و مامه‌له‌ له‌گه‌ل فه‌رمایشتی خودا ده‌کات. ئایا وتاره‌کان له‌ ناوه‌رۆکه‌که‌یاندا چه‌ورن؟ ئایا مۆسیقاکه‌ له‌ رووی یه‌زدانناسیه‌وه‌ ده‌وله‌مه‌نده‌؟ ئایا کلێسا کتیبی پپروژ به‌ ده‌نگی به‌رز ده‌خوینیتته‌وه‌؟ ئایا نوێژه‌ گشتیه‌کان ره‌نگدانه‌وه‌ی ئه‌و پپیشینه‌بیانه‌ن که‌ له‌ کتیبی پپروژدا هه‌ن؟

هه‌روه‌ک له‌ به‌شی دووهم و سییه‌مدا ئاماژه‌مان پپیدا، ئه‌و شته‌ی که‌ ژیان به‌

مردوو و ئازادی به کۆیله ده به خشیت وشه ی خودایه که له باوکه وهیه سه بارهت به کوره که و له رێگه ی هێزی رۆحی پیرۆزه وه کار ده کات. وه به م شیوه یه -من و تو- کاتیک له کلێسایه کدا کۆده بینه وه ده بیته له بنه رته تدا ته نها به دوای یه ک شتدا بگه رێین: ئه ویش وشه ی خودایه.

هه ر شتیکی دیکه که چاوت له سه ری دابنیت کاتیک ده چیته ناو ته لاری کلێسایه که وه یه کیکه له م دوو شته: یان سه کۆیه ک بۆ وشه ی خودا یان به لگه یه کی به رجه سه ته ی هێزی وشه ی خودای ژیانگۆر، هه رو هک له به شی سییه مدا ئه م دوو شته م پیناسه کرد. ته لار و شیوازی مۆسیقا که، ته نانهت ئه رکی «ئهو که سه ی له چوونه ناو کلێسا پیشوازیته لیده کات» هه موویان به شیکن له سه کۆکه. له کاتیکدا بریار ده ده یین چی گرنکه، ده بیته ئه وه مان له بیر بیت که ته نها وشه ی خودا ژیان و ئازادی ده به خشیت.

ئیتستا، پێویسته بپرسین ئایا به لگه ی به رجه سه ته هه یه بۆ باوه ر به وشه ی خودا. ئایا هه تا ئیتستا خۆمان له ته لاری کدا بینیه که پریت له که سانی شاره زا و زیره ک له رووی یه زداناسیه وه به لام له هه سه ته کانیاندا سارد و سهر ده رده که ون؟ ئایا ئه ندیمان گرنگی به یه کتر و به که سانی نامۆ ده ده ن؟ ئایا له باوه ردا چه سپاون؟ ئه مانه پرسیا ری جه وهه ری و یه کلا که ره وه ن. له گه ل ئه وه شدا، له کاتیکدا له کۆبوونه وه ی هه فتانه دا داده نیشین، ده بیته گویمان له حاله تی تامه زرۆیی و په رۆشی بۆ وشه ی خودا بیت.

ئه گه ر به م شیوه یه بیت، ئه وا واتای ئه وه یه که بنه مای رۆحانیه تمان ئاویته ی ئارامی بووه. گویتگرتن به وردی کاریکی قورسی ماندوو که ره. من نازانم سه بارهت به تو چۆنه، به لام بۆ خۆم زۆر به ئاسانه تی ده زانم که دوو کاتژمیر به ته ماشا کردنی «فیلمی سینه مایی» به سه ر به م له وه ی بیست کاتژمیر به سه ر به م له خویندنه وه «ئهو کتیبه ی» که فیلمه که ی له سه ر ده ره ی نراوه. جیهانی جیهانگیریمان، زۆر خیرایه و پره له را که یانندن و راهینانمان پێ ناکات که بۆ ماوه یه کی زۆر بیده نگ دابنیشین و گوێ له قسه کردنی یه ک که س بگرین. ئیمه به مه رانه ها تووین و

نرخه که ی نازانین. له گه ل ئه وه شدا، ئه وانه ی ریکلامی ته له فزیۆنی دروست ده که ن فیربوون چۆن له ماوه ی سی چرکه دا ژیه کانی دلمان رابکیشن. ئایا ده ته ویت سه رنجم رابکیشیت؟ که واته ده بیت خیرا هاوبه شی ههسته کانم بیت!

به لام عیسا پرۆسه ی قسه کردن به فه رمایشتی خودای به راورد کرد به پرۆسه ی چاندنی تۆو له زه ویدا، وه ئیشایا به راوردی کرد به بارینی باران و ژیان به خشین به خاک. تۆوه که به هیواشی به رهه م ده هیئیت. وه باران به هیواشی خۆراکی پیده دات. به م شیوه یه وشه ی خودا به هیواشی کارده کات. قبولکردنی ئه مه له م رۆژانه دا بۆ ئیمه قورسه.

بۆ نموونه، ده ته ویت ماوه ی وتاره کان چهند درێژ بیت؟ نووسه ری نامه ی عیبرانییه کان ئاماژه به «وشه ی وتار» ده کات که وه ک چهند وشه یه کی که م بۆ خوینه رانی نامه که ی ناردوو (۱۳: ۲۲). خویندنه وه ی ته واوی نامه ی عیبرانییه کان به ده نگه ی به رز پێویستی به چل و پینچ خوله ک هه یه. ئایا ئه مه بۆ تۆ وه ک وتاریکی کورته؟ به لام سه باره ت به نموونه یه ک بۆ وتاری درێژ له کتییی پیروژدا، جاریک پۆلس به درێژایی شه و وتاری دا (کرداری نیردراوان ۲۰: ۷-۱۱). پیت وایه ئه مه چۆن ده رده که ویت؟ مه حاله؟ ره نگه، به لام ئایا هه تا ئیستا ته ماشای فیلمیکت کردوو هه تا کاتژمیره کانی به ره به یان، یان له یه ک دانیشتنی چرپا ته ماشای هه موو ئه لقه کانی زنجیره یه کی ته له فزیۆنیت کردییت که وا چه زت لیه تی؟

کاتییک باس له و که سانه ده کریت که له گه لیاندا تیکه لین یان له شیوازی خه رجکردنی پاره کاغمان له یه که ده چین، ده زانین که ده بیت ئیمه ی باوه ردار به مه سیح، ژیاغمان جیاوازتر له بیباوه ران ده ربکه ویت. ئیمه ده زانین ئه م بابه تانه له رووی په وشتییه وه گرنگن. به لام ده مه ویت شتیکی دیکه بۆ لیسته که زیاد بکه م، شتییک که ده ره نجامی گه وره تری په وشتی و پۆحی هه یه: ئیمه چه نده نارامگر و خۆراگرین له گوینگرتن له وشه ی خودا، وه له ئه نجامی ئه وه دا، ئه وه ی که له کلێسا کاغماندا به گرنگی ده زانین، ده رده که ویت.

وشەى خودا كلىسا كۆدە كاتەو، بۆيە كلىسا كۆدە بېتەو، بۆ ئەو ەى گوئى لە
وشەى خودا بگرېت. ئەمانە ئەم دوو خالەن كە دەمەوئەت لە درىژەى ئەم
بەشەدا باسيان بكەم.

وشەى خودا كلىسا كۆدە كاتەو

لە بەشى يەكەم و سېيەمدا بينيمان كە وشەى خودا دابەشمان دەكات (جيامان
دەكاتەو) لە جيهان لەرپىگاي نازادکردنمان وەك تاك. تەزوى كارەبايى كە لە
وشەى خودا و رۆحى پىرۆز پىكھاتوو لە رېگەى گوپچكە كامانەو دەتە ژوورەو
و بە لەرەلەرىك دلمان دەهەژىنئەت بۆ ئەو ەى دەست بە ليدان بكات، وە كۆت
و زنجيرە ئاسنپەكانى گوناھ دەشكىنئەت. وشەى خودا رزگارمان دەكات.

بەلام كارى وشەى خودا بەوئەو ەش ناو ەستئەت؛ وەك تاكىكى دابراو بەجىمان
ناھىلئەت، بەلكو يەكماندەخات و پىكەو لە كلىساكاندا كۆمان دەكاتەو. يان
ئەگەر مانەوئەت بە پىچەوانەو بىلئەن: كلىساي سەر زەوى بەرھەمى وشەى
خودايە، تەواو ەروەك پروو كە بەرھەمى ئەو تۆو ەيە كە چىنراو (بروانە
مەرقوس ە: ۱۴).

«لەرەلەرى كارەبايى» بۆ وشەى خودا بە رۆحى پىرۆز وەك موگناتيس كاردەكات،
كەوا دەبېتە ەوى ئەو ەى ەزاران تاكە پارچەى كانزا كۆبنەو و پىكەو بن.

كاتىك دەلئەم وشەى خودا كلىسا يەكدەخات، مەبەستم ئەو ە نپە كە «كلىساي
گشتگر» يەكدەخات بە واتايەكى تەواوى يەزدانناسى (تپورى). نەخپەر، ئەو ەى
مەبەستم ئەو ەيە كە كۆمەلئەك كەسى راستەقنە و بەرچەستە دەھىنئەتە ناو
كۆبوونەو راستەقنەكانەو؛ خەلك بەپىيى خويان دەگەنە شوئەكە و بە سۆل و
پىلاوى وەرزشى و پىلاوى ئاسايى و پىلاوى بى پاژنە و پىلاوى ژنانەى پاژنە بەرز
و بە ەموو جورەكانپەو دەچنە ژوورەو. وە ەمووان لە دەرگاگەو دەچنە ناو
ژوورەكە، وە رەنگە بۆ بالكۆنەكەش بە ەمان شپو ئەگەر بالكۆنەى ەبئەت، وە

هه موو ئه م تاكانه به وشه ی خودا دلّیان گوڤراوه، ئیستاش وشه ی خودا فه رمانیان پی ده کات بو ئه وه ی «کۆبوونه وه» پشتگووی مه خه ن (عیبرانییه کان ۱۰: ۲۵).

به لام ئه م تاكانه ته نها له به ر ئه وه ی فه رمانیکیان وه رگرتووه کۆنابنه وه، به لکو له به ر شوناسه که یانه که دین؛ ئه وان دین چونکه ئیستا هاوولآتین و نوینه رایه تی ئه و که سه ده که ن که وه ک خودا ناسیویانه و ئه مه به شیکه له هاوولآتییوونیان واتا له گه ل هاوولآتییانی دیکه کۆبنه وه بو ئه وه ی سه باره ت به و ولاته بیستق که هیشتا نه یانینیوه. ئه وان دین له به ر ئه وه ی ئیستا کوران و کچانی له خوگیراوه ن، وه مندالان هه ز ده که ن له سه ر میزی نانخواردن به شداری خیزانه که یان بکه ن بو ژهمیک که وشه ی خوییه. ئه وان دین چونکه ئیستا مه رن، مه ره کانیش سه ر به میگه لیکن که به دوای شوانه که یاندا بو له وه رگا سه وه زه کان ده رۆن. ئه وان له به ره ئه وه دین که ئیستا ئه ندامی جه سته یه کن و هه ر به شیکی جه سته پیویستی به هه موو به شه کانی دیکه هه یه.

هه ر خواستنیکی (لیکچواندنیک) هه لبژیره بو وه سفکردنی کلّیسا، خاله که وه ک خوی ده مینیتیه وه: ترشی ناوکی (DNA) نووی بو که سی باوه پردار به مه سیح، که له وشه ی خودا و پوچی پیروژه وه وه ریگرتووه، ده زانیت که ئیستا سه ر به شتیکی گه وره تره که ترشی ناوه کی (DNA) خیزانه که یه، یان ترشی ناوه کی میگه له که یه، یان ترشی ناوه کی پیکهاته که یه. ئه و ته نها به چاوه پروانی پروودانی ئه و کۆبوونه وه ئاسمانیه رازی نییه که وا له کۆتایی زه ماندا پرووده دات و ئیستا له سه ر زه وی په رووشی نووی بوونه وه یه تی له کۆبوونه وه ی له گه ل باوه پردارانی دیکه. ئاره زووی نووی هه یه بو له به رکردنی «راستودروستی» مه سیح، هه روه ها بو پۆشینی یه کیتی مه سیح له گه ل گه لی خودا، له کۆبوونه وه یه کی راسته قینه دا له سه ر زه وی. ئه گه ر ئاره زووی نووی نه بیّت، ئه وا ره نگه ئه و که سه له به ره تدا ترشی ناوه کی (DNA) نووی نه بیّت بو خیزان یان میگه له که یان پیکهاته که ی.

ئه مه یه کیک بوو له و نیشانانه ی ژییانی تاییه تی من که ئاماژه یه ک بوو بو راستی ئه زموونکردن و قبولکردنی مه سیح. کاتییک هه ر به ناو مه سیحی بووم،

بوونم له گه ل مه سيحييه كان بو من شهرمه زاركر بوو. پاشان به جوړيك، خوّمم بينه وه كه دمه ویت له گه لیان بم. ئەم ئاره زووی نزیك بوونه وه، له گه ل ئاره زووه نویه كانی دیکه م دهستی پیکرد، وهك ئاره زووی خویندنه وهی کتییی پیروژ، به رهنگار بوونه وهی گونا، باسکردنی مزگینی بو خه لکی دیکه، گوینگرتن له وتار و خزمه تکردنی كه سانی ده ورووبه رم. ئیستا له کاتیکدا بیر له و کاته ده كه مه وه، پیم وایه كه هه موو ئەم شتانه نیشانه ی باوه پری راسته قینه ی دلی من بوون. وشه ی خودا پرزگاری کردم، پاشان له گه ل گه لی مه سیح کویکردمه وه -کاغه زیکی دیکه مالدرا و هه لدرایه سه ر کومه له كه.

ئهمه ش ئه وه یه كه له په یمانی نویدا جار و له دوا ی جار ده یبینن، كه وا خه لکی باوه پ به وشه ی خودا ده یینن و پرگار ده بن، پاشان وشه ی خودا كرده كات بو ئه وه ی کلیسایه کیان له سه ر بنیاد بنیت (ئه گه ر له ویدا کلیسا نه ییت) یان زیادیان بکات بو ئه و کلیسایه ی كه

هه یه. له دهستی پیکدا، له یه كه م کلیسای ئورشه لیم سه رنجی ئەم شیوازه ده ده یین:

- له پوژی په نجاهه مین، په ترۆس وتاریکی دا كه به وشه كانی مزگینی گه یشته لوتكه: «تۆبه بکه ن، با هه ریه كه تان به ناوی عیسی مه سیحه وه له ئاو هه لیکیشریت بو لیخو شبوونی گونا هه کانتان و پوچی پیروژ به دیاری وه رده گرن.» پاشان ئەمه ده خوینینه وه «قسه كه یان وه رگرت له ئاو هه لیکیشن، له و پوژده نزیکه ی سی هه زار كه س هاته نه پیزی باوه پردارانه وه» (کرداری نیردراوان ۲: ۳۸، ۴۱).

- کاتیک کلیساکه زور گه وره یه، ره نگه مروّف هه ست به فریودان بکات بو ئه وه ی ستراتژی نوئی تاقیبکاته وه. به لام نیردراوان پاریزگاریان له هه مان به رنامه کرد، وتاردان به وشه ی خودا: «زور له وانه ی گوئیان له قسه كان بوو باوه پریان هیئا و ژماره ی پیاوان گه یشته پینج هه زار» (کرداری نیردراوان ۴: ۴).

• پاشان ساتی مشتومپی په گهزی له کلیسای ئورشه لیمدا هات. سهره رای ئه وهش، ئه و چاره سهره ی که نیردراوان پیشکه شیان کرد بریتی بوو له: «ئیمه ش خو مان تهرخان ده که یین بو نو یژکردن و بو خرمه تی راگه یاندنی په یامی خودا» (کرداری نیردراوان ۴: ۶). دهره نجامه که ی چی بوو؟ «ئیتیر په یامی خودا له گه شه کردندا بوو، ژماره ی قوتابییبه کانیش له ئورشه لیم زور زیاتر بوون» (کرداری نیردراوان ۶: ۷).

به دريژايی سپاره ی کرداری نیردراوان ئهم شیوازه دووباره ده بیته وه، ههر له دوا ی په رته وازه بوونی کلیسای ئورشه لیم به هو ی چوه ساندنه وه: «ئه وانه ی بلاو ببوونه وه ده گه پان و مزگینیی په یامی خودایان بلاوده کرده وه» (۸: ۴). چهنده رپرینیک ده خوینینه وه که هه مان ده نگدانه وه یان هه یه: «به لام په یامی خودا به رده وام له په ره سه نندن و گه شه کردندا بوو» (کرداری نیردراوان ۱۲: ۲۴)؛ «په یامی مه سیحی خاوه ن شکو له هه موو ناوچه که دا بلاو بووه وه» (۱۳: ۴۹)؛ «به م شیویه په یامی مه سیحی خاوه ن شکو به تواناوه گه شه ی ده کرد و به هیژ ده بوو» (۱۹: ۲۰). ئیستا، سپاره ی کرداری نیردراوان به راشکاوی نالیت: «له هه موو ئهم شوینانه دا کلیسا دروست ده کران». به لام پروونه که ئه مه ئه و وینه یه یه که نووسه ر کیشاویه تی. بو فوونه دووه م گه شتی مزگینیدانی پو لیس به م ده سته واژه یه ده ست پیده کات: «چوونه ناوچه کانی سوریا و کیلیکیا و کلیساکانیان به هیژ ده کرد» (کرداری نیردراوان ۱۵: ۴۱). ئه مانه کام کلیسان؟ ئه و کلیسایانه ن که له و شوینانه دا چنדרابوون که بو مان باسکراوه کاتیک پو لیس له یه که م گه شته که یدا وشه ی خودای تیدا بلاو کرده وه. به دريژايی سپاره کرداری نیردراوان ده بینین که چو ن کلیساکان له ئه نتاکیه و فیلیپی و سالونیکي و رو ما و شوینه کانی دیکه دروستکراون. ئه و شوینه واره ی که وشه ی خودای تیدا راگه یه نراوه چیتیر چهنده که سیکی باوه ردار نین، به لکو کلیسان. له سه ر ئه و بنه مایه، نامه کانی په یمانی نو ی زیاتر نامه ی خیزانن نه ک نامه ی که سی. له رووی کردارییه وه به م شیویه ده ست پیده کات: «خیزانی نازیز». هه موو ئهم نامانه بو کلیساکان یان رابه رانه ی کلیساکان نووسراون، وه له راستیدا نووسه رانی ئهم نامانه به هیچ شیویه که جیاوازیان نه کردووه له نیوان سه ره تای ژبیانان وه ک باوه ردار به مه سیح و سه ره تای

ژیانیان وه ک کلیسا. له م فوونانهی خواره و هدا ده بینین که هه ر وشه یه کی «تۆ» وه هه ر «راناویکی قسه که ر» هه موویان شیوازی کۆنن و له هه ر حاله تیکدا نووسه ر شانازی به خشینى ژیان به کلیسا ده گه ر پینته وه بو وشه ی خودا یان مزگینى:

• کلیسای کۆرنسۆس: «ئه ی خوشک و برایانم، ده مه وئى ئه و مزگینیه تان بیربخه مه وه که پیم راگه یانندن، ئه وه ی وه رتانگرت و هه تا ئیستا له سه ری چه سپاون. به هوئى ئه م مزگینیه وه ئیوه رزگارتان ده بیته، ئه گه ر ده ستان به و په یامه وه گرت که پیم راگه یانندن. ئه گینا بی سوود باوه رتان هیناوه» (یه که م کۆرنسۆس ۱۵: ۱-۲). ژیانى نوپیان وه ک تاکى باوه ردار به مه سیح و وه ک کۆبوونه وه ی کلیسا له هه مان کاته دا ده ستى پیکرد که په یامه که ی پۆلسیان قبول کرد. وه ک ئه وه وایه راهینه ری باسکه بو هه موو ئه ندامانى ناو تیه که ی بنووسیت: «باسى ئه وه ده که م یه که م جار که فیری یاری باسکه م کردن.» واتای ئه وه یه: وه ک تاک و وه ک تیم فیری کردوون! ناییت ئه و دوو شته له یه که تر جیا بکریئه وه.

• به هه مام شیوه بو کلیسای ئه فه سووس: «هه روه ها ئیوه، کاتیک گوپتان له په یامى راستى گرت که مزگینى رزگاریتانه، خودا ئیوه ی له گه ل مه سیحدا کرد به یه ک، چونکه کاتیک باوه رتان هینا رووحى پیروزی به لپندراو وه ک مۆریک ده ستینشانى کردن» (ئه فه سووس ۱: ۱۳).

• پۆلس شتى هاوشیوه ده لپت بو کلیساکانى فیلیپی، و کۆلۆسى، سالۆنىکى (فیلیپی ۱: ۳، ۵؛ کۆلۆسى ۱: ۵-۶؛ هه روه ها پروانه یه که م سالۆنىکى ۱: ۵).

• لانیکه م پیده چپت نووسه ری نامه ی عیبرانییه کانه وه هه مان بیرۆکه ی هه بیته (۱۳: ۷)، و یاقوب له نامه که یدا (۱: ۲۱)، و په ترۆس له نامه که یدا (یه که م په ترۆس ۱: ۲۳، ۲۵)، و یوحه نا له نامه که یدا (یه که م یوحه نا ۱: ۶، ۱۰؛ ۲: ۲۴)، و یه هوزا له نامه که یدا (ئایه ته کانى ۳، ۲۰).

جار له دواى جار، له لاپه ره کانى کتیبى پیروژدا ده بینین که وشه ی خودا دلى خه لکى ده گۆرپت و ده یانخاته پال کلیسا ناوخوییه کانه وه و وشه که یه کلیسا کۆده کاته وه. له ژیر رۆشنایى شایه تیه که ی وه ها یه که خراوه وه له لایه ن نووسه رانى

سروشى خودا، چى ده توائىت پالنه ر بىت بو باوه پرداران به به شدارى كردنيان له كو بونوه وهى هه فتانهى كلپسا و گهران له هه ر شتىكى ديكهى جگه له وشهى خودا؟ نه گهر نه مه بكه ن (واتا گهران به دواى شتىكى ديكه دا)، پيوسته شوانه كانيان (١) فيرى پيچه وانهى نه مه يان بكه ن و (٢) واز بهينن له پيدانى هاندانى ديكهى جگه له وشهى خودا.

كلپسا له پيناوى وشهى خودا كو ده بىته وه

بو نه وهى كه سيك بتوائىت په يوه ندى به كلپسا كه مه وه بكات، ده بىت چاويپكه وتن له گه ل يه كيك له پيرانى كلپسا كه بكات. له كاتى چاويپكه وتن كه دا، پيره كه فورمى راپورتى نه ندامىتى بو پرده كاته وه، دواتر پيشكه شى هه موو هاوپيره كانى ده كات. خو يندنه وهى نه م راپورتانه هاندره بو دلّه كان؛ هه نديك جار نه و گوړانكارى به نايابانهى دلّه كان روون ده كه نه وه كه مروقه كان له كاتى پيگه يشتنى مزگينى نه زمونيان كردووه، هه نديك جاريش چيروكى دلسوژى خودا بو منداله كانيه كه نه و كه سه وه ده يگيرپته وه. به لام هه موو نه م شا به تيبانه، شا به تى له سه ر ميهره بانى، خو شه ويستى و هيژى خودا ده دن.

له كو تا خولى داواكارى نه ندامىتيدا، چهن د داواكارى به كه سه رنجيان راكيشام. يه كيك له نه ندامه پالپورا وه كان -من ناوى ده نيم توّم- باسى له وه كرد كه دايكى به مندالى جاروبار بو كلپساي ده برد. به لام هيچ سوودى له چوونه كهى وه رنه گرتبوو. كاتيك توّم هاوسه رگيرى كرد، به رده وام بوو له سه ر نه وهى به كه مى سه ردانى كلپسا بكات، به لام نه مجاره يان له پيناو كچه كهى نه مهى ده كرد. ساليك له مه وه بهر، بريارى دا له روژى جه ژنى دايكدا بپته كلپسا كه مان وه ك ديارى به كه بو دايكى. توّم له ناوه راستى زنجيره يه كه وتاردا هات كه وا ده ربارهى هه ر دوو سپارهى يه كه م ساموئيل و دوو وه م ساموئيل بوو، وه وتاره راقه كارى به كهى به «چيژبه خش» بينى، ئيتر به رده وام بوو له ئاماده بوونى له كلپسا. له خاليكدا له مانگه كانى دواتر، توّم دلنيا نيه به ته واوى كهى نه مه روويدا، دلى گوړا و باوه رى قبول كرد. به وهى زانى كه وا له خوړا ده ستى كرد به خو يندنه وهى كتىبى

پیرۆز. وه دهستی کرد به وهی به شیوهیه کی تهواو نوئ بیر له گوناه بکاتهوه، وه دهستی کرد به بیرکردنه وه له شکۆی خودا و ناوی خودا و ههروهها کۆبوونه وهی بهردهوام له گه‌ل کڵیسا.

له م نیوانه‌دا، جینی هاوسه‌ری تۆم به‌ره‌نگاری بیرۆکه‌ی چوون بو کڵیسا بووه‌وه، چونکه‌ هه‌زی نه‌ده‌کرد مندا‌له‌کانی له‌ دایه‌نگا به‌جیبه‌یلێت. جینی له‌ ته‌مه‌نی مندا‌لیدا هه‌رگیز نه‌چۆته‌ کڵیسا و هه‌موو ئه‌و کڵیسیایانه‌ش که‌ له‌ گه‌ل هاوسه‌ره‌که‌یدا ده‌چوو په‌یامی مزگینیان نه‌ده‌دا. له‌ گه‌ل ئه‌وه‌شدا، جینی رازی بوو و ده‌ستی کرد به‌ ئاماده‌بوون له‌ گه‌ل تۆم و گوئی له‌ مزگینی بوو، ئیستاش تۆبه‌ی کردوو و متمانه‌ی به‌ مه‌سیح کرد و باوه‌ری پێهێنا.

ئه‌و پیره‌ی که‌ چاوپێکه‌وتنی له‌ گه‌ل هه‌ردووکیان کردبوو، گوتی: بینیم ئه‌و دوو هاوسه‌ره‌ له‌ گه‌ل یه‌کترا گفتوگۆ ده‌که‌ن، سه‌رسوره‌ینه‌ر بوو؛ له‌م دوایانه‌دا شتیکی دراماتیکی له‌ ژبانی هه‌ر یه‌کیاندا روویداوو په‌یوه‌ندیه‌کیان به‌ شیوه‌یه‌کی ته‌واو نوئ به‌یه‌کتره‌وه‌ گرێدراوه‌.

له‌ راپۆرتیکی دیکه‌ی ئه‌ندامیه‌تیدا، فلیپ (ناویکی خوازاوه) ئه‌زموونی تایه‌تی خۆی روونکرده‌وه‌ له‌ کۆچکردنی چه‌ند سا‌لیک له‌مه‌وبه‌ری خۆی له‌ ولاتیکی ئه‌فریقاییه‌وه‌ بو‌ ئه‌مریکا. ئه‌و کاتیکی له‌ ئه‌فریقا بوو باوه‌ری هینابوو و دل‌ی گۆرابوو. به‌م شیوه‌یه‌ په‌یوه‌ندی به‌ کڵیسیایه‌که‌وه‌ کرد لێره‌ له‌ واشنتۆن که‌ هه‌مووی ئه‌ندامانی له‌ که‌سانی دیکه‌ی ولاته‌ په‌سه‌نه‌که‌ی خۆی پێکهاتبوو. فلیپ له‌ زۆر رووه‌وه‌ کڵیساکه‌ی وه‌ک کڵیسیایه‌کی باش وه‌سف کرد، خۆی و هاوسه‌ره‌که‌ی له‌ رووی پۆحیه‌وه‌ سوودیان له‌ کاته‌کانیان له‌م کڵیسادا وه‌رده‌گرت. به‌لام له‌ کاتیکیدا هه‌ستیان کرد که‌ کڵیساکه‌یان زۆر ئاره‌زووی پاراستنی جیاوازییه‌ په‌گه‌زییه‌که‌ی خۆی هه‌یه. ئه‌وان درکیان به‌وه‌ کرد که‌ ده‌بیت برۆن و شوپنیک بدۆزنه‌وه‌ که‌ تێیدا وشه‌ی خودا که‌ باسی مزگینیدان ده‌کات ناوه‌ندی سه‌ره‌کی بیت نه‌ک جیاکاری په‌گه‌زی. وه‌ به‌م شیوه‌یه‌ بینیمان که‌ له‌ کڵیساکه‌ماندا ئاماده‌ ده‌بوون.

له هه ندىك پرووه، ئەم چىرۆكانه چىرۆكى ئاسايى باوهدارانن به مەسىح. هەر دوو مانگ جارىك كۆمە ئىكيانم بۆ دىت، ئەم سى چىرۆكه له كۆتا كۆمە لدا بوون. من دلئىام له وهى كه رابه رانى كلىساكانى دىكه چىرۆكى هاوشىوه يان ههيه له كلىساكانيان. به لام ئايا هەر چىرۆكىكى مەسىحى نموونه يه كى ناوازه له خۆشه ويستى و هىزى خودا ناخاته روو؟ له جيهانى ئەمرودا، بۆچى كه سىك كه له واشنتون ده ژىت، چ جاي ژن و مىردىكى گه نجى پيشه گەر، ده يانه ويىت بىته كلىسا؟ پاشان چۆن ئەم دوو گه نجه به گوڤگرتن له وتارى شه ست خوله كى له سپارهى ساموئىل باوهر قبول ده كهن و ده گوڤدرىن؟ وه ئەو هاوسه رانهى دىكه كه وا له ولاتىكى بيانى ده ژىن، بۆچى ئەو هاورپيه تى و خۆشه ويستيه به جىده هيلن كه له گه ل هاو لاتیانى ولاته كه ياندا هه يانبوو، بۆ ئەوهى كلىسا يه ك بدۆزنه وه كه جه خت له سه ر وشه كانى كى بىكى زۆر كوڤ بکاته وه (كتىبى پىروژ)؟ بىگومان وه لامى ئەم پرسىارانه ئەوه يه كه وشه ي خودا كلىسا كۆمانده كاته وه، وه پاشان كلىسا كۆده بىته وه بۆ گوڤگرتن له وشه ي خودا. گه لى خودا ده يانه ويىت گوڤ له خودا بگرن.

ئه ندامانى كلىسا ده بىت له كه سائىك بىك بىت كه عىسا يان وه ك په روه ردگارى ژيانىان ناسيوه. به م شىوه يه كۆده بنه وه بۆ گوڤگرتن له وشه كانى يه زدان و ملكه چىوون و لىپرسىنه وه يان به رامبه ر به م وشانه، وه بلاو كردنه وهى خزمه تى وشه ي خودا له ژيانى يه كتردا.

كه واته، كلىسا ده بىت چى بکات كاتىك كۆده بىته وه؟ ده بىت مالىك بۆ وشه ي خودا دروست بکات. پۆلس ده نووسىت: «با په يامى مەسىح به ده وله مەندى له ئىوه دا نىشته جى بىت، به وه پهرى دانايى يه كترى فىر بکه ن و ئاگادار بکه نه وه، به زه بوور و سروود و گوڤرانى رۆحى به سوپاسگوزارى له دلئاندا گوڤرانى بۆ خودا بلىن.» (كۆلۆسى ۳: ۱۶). ئە گه ر وشه ي «نىشته جى» وه ربگىڤرىن كه رىك به واتاى «دروست كردنى مالىك» دىت. كه واته، پۆلس پىمان ده لىت با وشه ي مەسىح بىت و له كلىسا ناوخۆيه كاهمان مالىك دروست بکات بۆ فىر كردن و گوڤرانى رۆحىمان. ئەمه يه مه به ستى كروڤكىوونى وشه ي خودا له كلىسادا: كلىسا يه كه كه تىدا

وشه کانی کتیبی پیروژ دهنگ ده داته وه و دیت و ده پوات. له ده میکه وه بو ده میکی دیکه و له دلپکه وه به دلپکی دیکه. کلپسای ناو خویی وون ده بیت کاتیک که کوبونه وهی هه فتانه ی پیگه یه کی بالتر بدات به هه شتیکی دیکه ی جگه له وشه ی خودا، هه له شیوی پهروه دگار وه هه تا به نامه تایه ته کانی هه ژاران.

له گه ل دهنگی عيسادا

ده توانیت کلپسایه ک له سه ره سه لپقه ی نه وه جیاوازه کان بنیاد بنییت له بواری موسیقا و دیکوژاتدا، ههروه ها ده توانیت کلپسایه ک بنیاد بنییت له سه ره په چه له کیکی دیاریکراو، له سه ره به نامه ی کوپره کان، له سه ره شووناسیکی بیروباوه ریکی مهزه به ی دیاریکراودا، له سه ره ده رفه تی په خساو بو ئه و دایکانه ی ته مه نیان بچووکه، یان له سه ره به نامه یه کی ژیان بو کوپان و کچان، یان ته نانه ت له سه ره که سایه تی وتاریپیژیک. زورجار ئه وه پرووده دات که بنیادنانی کلپساکه ت له سه ره ئه م شتانه ئه نجامیکی ده سته جی و به رجه سته ی ده بیت. ئه م شتانه پیوستیان به ئارامیه کی زور نابیت بو چاوه پروانی ئه نجامه کانیان.

له گه ل ئه وه شدا، با ئه م جیگره وه پیشکه ش بکه م: بانگکردن به به کاره ینانی دهنگی عيسا، له بیرتان بیت که عيسا به لپنی داوه که مه ره کانی «گوئی ده گرن» له دهنگی ئه و (یوچه نا ۱۰: ۱۴، ۲۷؛ ههروه ها یه که م نامه ی یوچه نا ۴: ۶).

بانگکردن به به کاره ینانی دهنگی عيسا به واتای خزمه تی وشه ی خودایه که وا له لایه ن کلپسا ئه نجام ده درپت و ده بیت پیگه یه کی بالاده ست و کرۆکی وه ربگریت، ئه مه ش ئه وه یه که له به رده وامی ئه م کتیبه دا باسی ده که یین -وتاردان به وشه ی خودا، گوژانی گوتن به وشه ی خودا، نوپژکردن به وشه ی خودا، به قوتابیکردن به وشه ی خودا، ههروه ها له نوپوه مزگینیدان به به کاره ینانی وشه ی خودا.

له سی به شی داها توودا تیشک ده خه ینه سه ره وتاردان، ئه م به شانه ته نها بو شوانی کلپسا ته رخان نه کراون که وتار ده دات، به لکو لانیکه م له بهر دوو

هۆکار په یوه ندى به هموو باوه پداریکه وه هه یه: یه کهم، هموو باوه پداریک به مه سیح گوښگری فه رمایشتی خودایه، ئه گهر بته ویت که سیک بیت خواردنی ته ندروست بخویت، ده بیت فیریت خواردنی ته ندروست چیه؟ و ئه و شته بو چیشتلینه ره کان به جیمه هیله.

دووهم، هموو باوه پداریک به مه سیح ماموستای وشه ی خودایه. عیسا فه رمانی به هموو باوه پداریک کردوو که و ئه رکی نیردراویه تی گه وره ته و او بکه ن - قوتابی دروست بکه ن و فیری هموو ئه و شتانه یان بکه ن که و عیسا فه رمانی پیکردوون (مه تا ۲۸: ۱۹-۲۰). نووسه ری نامه ی عیبرانییه کان ئاماژه ی به وه کردوو که هموو باوه پداریک ده بی به جوړیک ماموستا بیت (عیبرانییه کان ۵: ۱۲؛ هه روه ها بروانه ئه فه سووس ۴: ۱۵-۱۶، ۲۵، ۲۹). ئه ی دایکان، چوون منداله کانتان فیرده که ن؟ ئه ی پابه رانی کوومه له بچوو که کان، چی گه شه ی راسته قینه به کوومه له بچوو که کانتان ده دات؟ له سی به شی داهاتوودا، باسی وتارییز و وتاره کان ده که م، به لام بنه ماکان بو هه موومان گرنگن.

سه رچاوه پيشنياركراوه كان

Dever, Mark, and Jamie Dunlop. *The Compelling Community: Where God's Power Makes a Church Attractive*. Wheaton, Ill.: Crossway, 2015.

Dever, Mark, and Paul Alexander. *The Deliberate Church*. Wheaton, Ill.: Crossway, 2005.

Leeman, Jonathan. *The Church and the Surprising Offense of God's Love*. Wheaton, Ill.: Crossway, 2010.

وه رزی دووهم

وتار

به شی پینجه م

وتار ئاشکرا ده کات

«ئیمه پیمان وانیه ئه و وتاره ی تو پیشکه شی ده که یه ت ژانی تاکه کانی ئەندامی کلیسا بنیاد ده نیت. له بهر ئه وه، بریارمان دا نه تپالیوین بو پۆستی قه شه ی داهاتوومان». ئەمانه ئه و وشانه بوون که پیرانی یه کیک له کلیساکان پیمان گوتم له کاتیکدا کوتایی سئ مانگی ئەزموونیم له خزمه تی چاودیری و وتاردان نزیك بووه وه.

ئهمه پۆژی یه که شه م پرویدا له دوای ئه وه ی کۆبوونه وه ی ئیواره رانمان ته واو کرد له و کلیسایه ی که من رابه ری بووم. ئه و کات ژنه که م چوو پۆوه ماله وه، من و چوار پیر بووین که له ژووری دانیشن بووین له لایه ن پیری به رپرسی پیره کانه وه. من و ژنه که م نوێژمان کرد بوو بو ئه م ماوه ئەزموونیه کاتییه ی خزمه تی چاودیری و وتاردان بو ئه وه ی به نیعمه تی پهروه ردار بیه خزمه تیکی هه میشه یی. پروون بوو که هه رگیز ئه م شته پروونات.

چ که موکوپییه ک هه بوو له و وتاره ی که من پیشکه شم ده کرد؟ ئه وه پرسیاریکی ئاسایی بوو. نزیکه ی وه لامي هه ر چوار پیره که له سه ر ده وری یه ک شت ده خولایه وه: پابه ندبوونی دلسۆزانه بو گه یاندنی واتای ره سه نی ده قی کتییی پیروژ. بیروکه که یان به م شیوه یه دارشت: «هیچ خراپییه ک له وتاره که تدا نییه له پرووی گوته ی شته دروسته کانه وه، زۆر به ی ئه و شتانه ی که ده یلیت له کتییی پیروژه وه سه رچاوه ده گریت که لیه وه وتار ده ده یه ت به لام کیشه که ئه وه یه که وتاره کانت به ریژه ی له سه دا بیست بو سه دا سی له بیروکه ی سه ره کی ده فه که لاده دن».

هه لسه نگاندنه که سه رسامی کردم. مه به ستم ئه وه بوو وتاریک بده م که په نگدانه وه ی واتای ره سه نی ده قی کتییی پیروژ بیت؛ ئه مه ئامانجی من بوو. وه منیش هه مان هه لویتسم هه بوو سه باره ت به و خزمه ته ی که ئه وان هه یانبوو.

له ههفته كانی سه ره تاي ماوهی ئەزموونیمدا له خزمه تی چاودیری و وتاردان، له برگه كانی كیتی پیروژه وه ه تارم ده دا، له زه بووری یه كه م، زه بووری دووهم، زه بووری سییه م. پاش ئه وه، چوومه سه ر نامه ی كۆلۆسی و برگه له دوا ی برگه وتارم له سه ری ده دا. به لام ئایا به راستی له سه دا بیست بۆ سه دا سی له بیروكه ی سه ره کی ده فه كه دوور كه وتبوومه وه؟

داهینان هه تا ئاستی هه له كردن

پیره كان له روونكر دئه وه كه دا وردبوونه وه، گو تیان: «جۆناسان، سالانیكه ده تناسین، خۆشمان ده ویت، برای ئازیزمانی، ده مانه ویت خزمه تت بگه ی ن و ژیان ت بنیاد بنیین. بۆیه ئیمه له خۆمان ده پرسین بۆچی ئه مه ت به سه ر هاتوه. هۆكاری سه ره کی كه ئیمه دۆزیومانه ته وه ئه وه یه كه تۆ هه تا راده یه کی زۆر داهینه ریت و وا دیاره كه پالنه ر و ململانی ت له داهینان نزیکه و هه موو هه فه ته یه ك له وتاره كانه دا ده رده كه ویت. ئه م ململانی ته نزیکه لیت و له نیوه ی كاته كان سه ركه وتوو ده ییت. به شیوه یه کی زۆر سه رنجرا كیش شتیک ده لیت، به لام له هه ندیک كاتی دیکه دا سه ركه وتوو نایت، وه له بیروكه ی سه ره کی ده فه كه دا هه له ده كه ی ت». هه ممم... ئه وه وای لیکردم بیره كه مه وه. له به راستیدا ئه وان راستیان ده كرد و به ته واوی ئامانجه كه یان پێكا بوو، هه رچه نده قسه كانیان بۆ من كه گویم لیده گرتن قورس بوو. ده مزانی ئاماژه به چی ده كه ن. له راستیدا من له وان باشت ئه وه م ده زانی. هه فه له دوا ی هه فه ته هه ولم ده دا ریگایه کی نوێ دابهینم بۆ ته ماشا كرنی ده قی كیتی پیروژ. ته نانه ت به بیرم دیت، كاتیک به ژنه كه مم ده گوت: «ئه م كه سانه ی ناو كلێسا سه دان جار گویمان له م قسه یه بووه. پێویستم به شیوازیکی نوێه بۆ وته كانم.»

لیره دا نه وونه یه ك ده خه مه روو. كلێسا كه مان له به رانه ر زانكۆیه کی گه وره ی حكومیدا بوو، وه ده مانویست باشت به قه ره بالغی ئه وێ بگه ی ن. بۆیه ناو نیشانی ئه و زنجیره وتارانه ی كه سه باره ت به نامه ی كۆلۆسی پێشكه شم كردبوو به م شیوه یه ناوم لێنا بوون: «فه لسه فه كانی ئه م جیهانه یان گرنگیدان به وه ی له

سەرھوویە»، که لەسەر بنەمای بیروکەیی فەلسەفەکانی جیهانی خراپە کار بوو، که لەم نامەییەدا دەیدۆزینەووە (کۆلۆسی ۲: ۸). وە لە ھەر کۆبوونەووەیە کدا، ھەڵەیی فەیلەسوفیکی دیارم بەکار دەھێنا بۆ دانانی زەمینیەک بۆ دەقی کتییی پیروۆز:

ھەفتەیی یەکەم لە کۆلۆسی ۱: ۱-۱۴ بە ناوێشانانی «ئایا پێچارد پۆرتی دەتوانییت خواستی خودا بزانییت؟»

ھەفتەیی دووھەم لە کۆلۆسی ۱: ۱۵-۲۳ بە ناوێشانانی «کانتی فەیلەسوف لە جی یێئاگا بوووە که نا کریت چاوپۆشی لییکریت؟»

ھەفتەیی سێھەم لە کۆلۆسی ۱: ۲۴ - ۲: ۵ بە ناوێشانانی «کات، ھیوا، ھیگل».

پێم وایە ئەم ناوێشانانەیی سەرھووە شتەکیان بۆت پوون کردۆتەووە. دوور لە سروشتی ھەتا پادەییەک لوتبەرزئی و لەخۆبایی بوون لە ئامانجی ئەم وتارانەدایە، کێشەیی گرنگتر ئەووە بوو که ئەم پێبازە وای کردبوو فەیلەسوفەکان کارنامەییان پلان دیاری بکەن بۆ دیاریکردنی کارنامە و پلانی بەپێوەبردنی وتارەکان. لەجیاتی ئەو پرسیارە زۆر سادەییە: «بیروکەیی سەرھەکی ئەم دەقەیی کتییی پیروۆز چییە؟» من دەقەکەم بەکار دەھێنا بۆ وەلامدانەووی ئەو ئالنگارییەیی که فەیلەسوفەکە خستووویەتیە پوو. ھەندیک جار سەرکەتوو دەبووم. بەلام ھەندیک جار ئەمە دەبوو ھۆی ئاراستەکردنەووی مەبەستی دەقەکە بۆ لای خۆی، نازانم، پەنگە بە پێژەیی لە سەدا بیست بۆ لە سەدا سی.

نەک ھەر ئەووە، بەلکو دەمزاننی که لە ماوہی چەند مانگی پێشوودا شتیکی دیکە لە دلمدا دەردەکەویتی و پوون دەبیتهووە؛ بەھۆی ئارەزووم لە سەسامکردنی گەلی کلیسا بە پەسەنایەتی و تیگەیشتنی پۆحی خۆم، تووشی دلەپراوکی ببووم. ویستم وەک وتارییێکی گەورە مبینن. ھەر وہا بە تاییەتی دەمویست ئەم چوار پیەرە سەسام بکەم. لە ئەنجامدا، پڕۆسەیی ئامادەکردنی وتاری «داهینانەرانە» بوو شتیکی سنووردار و خنکینەر.

چەند سەپەرە، چەند وتارییێز لە سەر ئەم پێچکەییە دەپروا؟ ئەم چوار بارییەیی که وا دامەزراندنی میان پەتکردهووە چ نیعمەتییک بوون! بە وشەیی پڕ لە خۆشەویستی و

میهره بانى، دیارییه کیان پیدام که متمانهم پییه تی و سوودی ده بیت بو خزمه تکرندم له ماوهی ئه و روژانهی که پهروه ردگار ریگام پیده دات له بواری خزمه تدا بم. ئه و شهرمه زارییهی که به هوئی شکست و نه گهری بیکارییه وه درووست بوو، وایان کرد ئه م وانیه سویتنه ر و به ئازاریت، به لام پهروه ردگار مه به ستی ئه وه بوو که ئه م سووتاندنه بیته وانیه ک له میشکمد و بیچه سپینت. ئیستا کاتیک بیرده که مه وه له وهی رویداوه، هه ست ده که م وه ک ئه وهی گویم له ده نگیکی هاوشپوهی ئه و ناره زاییه بیت که مانگیه ک ده یكات له و کاته ی به نیشانه ی مولکداری داغ ده کریت، وه ک ئه وهی ئه م داغ کردنه خوداییه پیم بلیت: «ته نها وتاره که ت له سهر بیروکه ی سهره کی ده قی کتیبی پیروژ بیت». وه کاتیک ئه وه م به بیرم دیته وه، سوپاسی خودا ده که م بو ئه م وانیه.

که واته ده بیت چۆن وتار بدهین؟

که واته، ئایا به کارهینانی داهینان له وتاردا هه له یه؟ نه خیر. به لام ئه وهی من ده مه ویت بیلیم ئه وه یه که پیویسته زور وریا بین له مامه له کردن له گه ل داهیناندا. له کو تاییدا، چی کلێسا بنیاد ده یت - بیروکه داهینه ره کامان یان وشه ی خودا؟ وه لامه که له هه موو کات و شوینیکدا هه مان شته: وشه ی خودا کارده کات له ریگه ی روچی خوداوه (روچی پیروژ).

به لام، با هه لویستیکمان هه بیت - ئایا شته که هینده ساده یه؟ ئیمه کو تاییمان به وه رزی یه که می ئه م کتیبه هینا به وهی ئاماژه مان به وه کرد که خودا له ریگه ی وتار بیژی مروف و به وشه ی مروف قسه ده کات، ئه مه ش پرسیار له سهر ئه و رو له ده وروژینیت که ده یگیرین. عیسا نوژی کرد له پیناوی «ئه وانه ش که به قسه ی ئه مانه وه با وه رم پی ده هین» (یوحنا ۱۷: ۲۰)، که وا بروایه ک ده به خشیت به وهی که ده بیت شتیکی زیاتر بکه ین له وهی ته نها رابوه ستین و ئه و وشانه ی به سوور نوسراون بیانخوینینه وه (ئاماژه یه بو ئه و وشانه ی که وا له سهر زمانی عیسا وه هاتوه) له هه ندیکی چاپی کتیبی پیروژ هه ندیک وشه به په نگی سوور نووسراون. وا دیاره پیویسته ئیمه دارشته وه بو ئه و ده سته واژه و برگانه بکه ین

که وا قسه یان پیده که یان پوختکردنه وه و روونکردنه وهی وینه کانی بکه یان. به لام
ئه گهر و ابیت، چۆن ده بیّت «وشه کاهمان» «وشه ی خودا» بیّت؟

ره ننگه ئەم پرسیاره بیّزاری نه کرد بیتم، به لام سالانیک تووشی سه رسوپمانی کردم.
ده توانم ئەو بوچوونه یه زداناسیه قبول بکه م که ده لیت ته نها وشه ی خودا ژیان
به گه لی خودا ده به خشیت. ئەمه وروژنهر و سه رهنج راکیشه! به لام ئەمه واتای
چییه بو ئەوهی که بریاره ئیمه زیاتر بیکه یان له خویندنه وهی ده قی راسته قینه ی
کتیبی پیروژ؟ چۆن دلنیا ده بین له وهی که ئیمه وشه ی خودا راده گه یینین نه ک
راگه یاندنی بیرکردنه وهی مروّفانه له کاتیکدا ئیمه یان که وتارکه ده نووسین یان
وانه که ده لینه وه؟

ئەمه پرسیاره سه ره کییه له م به شه دا: چۆن ده توانین هیندە ی پیمانده کریّت به
سه ر راستیه وه به وشه ی خودا مزگینی بدین بو ئەوهی روّحی پیروژ به هیژ کار
بکات؟

ئامانج: نیشادانی وشه ی خودا به روونی

ره ننگه ئەم پرسیاره له سالانی پابردوو له کاته جیاوازه کاندای سه ری لیم
شیواند بیّت، به لام له کوّتاییدا گه یشته وه لامیکی زور ساده: خودا له ریگای
ئیمه وه قسه ده کات، هه ر کاتیک به روونی و به ساده ییه وه شتیکمان باس کرد
که وا هه مووی له کتیبی پیروژدا هه یه. پیویسته وتاریژان په یامی خودا به
شیوه یه کی ساده و راسته وخو پيشکەش بکه ن و بیخه روو.

بو نموونه له سه رده می نه حه میادا لیقییه کان ئەمه یان بو گه لی ئیسرائیل کرد:
«به روونی په رتووکی ته وراتی خودایان خویندنه وه، واتاکه یان لیکدایه وه بو ئەوهی
گه ل له وه تییگات که ده خویندنا به وه» (نحه میا ۸: ۸). شه ریه تیان خویندنه وه و
بو یان روونکردنه وه، وه به دل سوژییه وه ناوه روکی په یامه که یان گه یاند. ئەوه
هه موو شته که یه.

ئەو پرۆسەيەي كە پيويستە لە كاتى وتاردان رووبدات ئاسانە، چونكە پرۆسەيەكە ھەموو رۆژيەك بە شيۆەيەكى ئاسايى روودەدات.

• پۆستەچى نامەي خۆي ناگەيەنيّت، بەلكو نامەي كەسانى ديكە دەگەيەنيّت.

• پەيامنپىرى ھەوالەكان، ھەوال دروست ناكات، بەلكو راپۆرتى لەسەرى ئامادە دەكات.

• پيشوازىكار، ۋەلامى پەيوەنديى تەلەفۆنى ناداتەۋە و دواتر پەياميەك سەبارەت بەو پەيوەنديە ئامادە بكات، بەلكو دەيىت پەيامى پەيوەنديكەرەكە بگەيەنيّت.

بە ھەمان شيۆە، مرقى وتاربيژ وتار بە وشەي خودا دەدات نەك، پەيامى كەسىي خۆي يان بىركردنەۋەكانى خۆي بگەيەنيّت، كەواتە پەيامى خودا و بىركردنەۋەكانى خودا دەگەيەنيّت. پرۆفيسۆر دكتور كارسۆن بەمە دەليّت دەرپرېنى «سەر لە نوى دووبارەبوونەۋەي سروش». خودا لە رابردوودا لە رېگەي نىردراويكەۋە يان پىغەمبەريكەۋە پەياميەكى راگەياندوۋە. ئىستا وتاربيژيەك بەكاردەهيىت بو ئەۋەي نەك پەياميەكى نوى، بەلكو ھەمان پەيامى كۆن دووبارە رابگەيەنيّتەۋە. كاتىك ئەمە روودەدات، رەنگە كليسا گوئى لە وتاربيژيەك يىت كە قسە دەكات، بەلام لە راستيدا گوئى لە خودا دەگرىت. ئەگەر بتەويّت دەتوانىت پىي بليّت «سەر لە نوى دووبارەبوونەۋەي سروش»، يان دەتوانىت پىي بليّت گەياندى نامە، يان ئامادەكردنى راپۆرتيەكى ھەوال، يان گەياندى پەيام.

ئىستا، فاكترەي زيادە ھەيە دەربارەي وتار، چونكە بەو پىيەي وتاربيژين لە رېگاي كەسايەتى و مەرجداركردنى كولتوورى خۆمانەۋە قسە دەكەين. سەربارى ئەۋەش، ئىمە ئارەزووى چارەسەركردنى كيشە و ئالنگارپىيە تايبەتەكانى گەلەكەمان دەكەين. لەگەل ئەۋەشدا، نابيّت رېگە بەدين ئەم راستپىانە وامان ليكەن سەرنجمان لەسەر ئامانجەكە لابدەين. وشەي خودا و دلسوژى ئىمە بو وشەكەيە كە ژيان دەبەخشيّت، ھىچ شتيكمان نيە بە كەسايەتيمان يان ئەزموومان بتوانين بەشدارى تيدا بكەين يان زيادى بكەين بو وشەي خودا. كتيىي پىروژ لە ھىچ

شوینیک ئاماژه به ئەوه ناکات که له داهینانی ئیمه کلیسای خودا بنیاد بنیت. چهنده خۆبهزلزاینه (وه باریکی قورسه لهسه ر شامان) ئەگەر پیمان وابیت رهنگه داهینانه کانی ئیمه ئەوه بکات!

بۆیه وهک وتارییژ یان مامۆستا ئامانجی بالامان، ده بیّت خستنه پرووی وشه ی خودا بیّت واتا ئەوهی خودا ده یلیت و په یامیه تی بیخهینه پروو.

ئیسنا، شتیکی باشه ئەگەر پیاویکی پینگه یشتوو و دانا بتوانیت داهینان بکات، وه پروونکردنه وهی دلخۆشکه ر به ویناکردنی زیندووبدات، وه له بهر ههستیاری له چوارچیوهی ده وروبهرمان له کۆمه لگادا، ته نانه ت که سایه تی کاریزماتیکی سه رهنچراکیشی خۆی به کاربه یینیت، هه موو ئەم شتانه بخاته خزمه ت پیشکه شکردنی وشه ی خودا و یارمه تیدهر له باشتکردنی ئەم پیشکه شکردنه دا بیّت. ئەگەر وتارییژ بتوانیت هه موو ئەم شتانه بکات، ئەوا نایابه. به لام ئەوهی له ئەزموونی که سیی خۆمه وه تیبینیم کردوو ئەوه یه که مرۆقه داهینه ره کان پبویست ناکات سه رنجیان له سه ر پرۆسه ی داهینان بیّت، هه روه ها که سانی کاریزماتیک پبویست ناکات سه رنجیان له سه ر که سایه تی کاریزماتیک بیّت. به هه مان شیوه ئەو که سانه ی که توانای دروستکردنی په یوه ندییان له گه ل که سانی دیکه دا هه یه، پبویست ناکات سه رنجیان له سه ر توانا کانیان بیّت. هه موو ئەوانه به شیوه یه کی سروشتی قسه ده که ن و ئەوهی جیا یان ده کاته وه به شیوه ی له خۆرا بوون ده رده که ویت. له ئەزموونی که سیی خۆمه وه به پپچه وانه وه یه، واتا سه رنجدان له سه ر کاریزمای یان داهینان سه ر قالت ده کات و زۆر جار په یامه که ده شیوینیت. به لام ته نانه ت ئەگەر که سیک هه ول بدا ناکۆک بیّت له گه ل ئەم بوچوونه و ئەو تیبینییه پیشکه ش بکات که هه موو که سیک ده توانیت کار بکات بو باشتکردنی توانا کانی په یوه ندیکردنیان - که من به خۆش حالیه وه دانم به وه دا ناوه - من هیشتا ئاماده م ئەم تاکه راستیه پاسته وخۆ له به رده م چاومدا به یلمه وه: وتارییژ هه لیک به گو یگرانی ده دات بو به ده سه ته یانی ژیان، ته نها ئەگەر سه رکه وتوو بیّت له گواسته نه وهی (یان دووباره به ره مه ینانه وهی) هه موو ئەو شتانه ی که خودا پبیشتر فه رموویه تی، به سه ر راستیه وه. بۆیه سه رنجت له سه ر ئەمه بیّت!

رهنگه بتوانم ئەم خاله پروون بکه مه وه - به شیوه یه کی داهینه رانه؟! - به چوونه ناو

بوارپکی دیکه. گریمان که سیکی داهینەر یان که سایه تیه کی کاریماتیکی سەرهنج پراکیش یان که سیک که توانای دروستکردنی په یوهندی له گهل کهسانی دیکه دا هه بیټ، وهک وته بیژی پراگه یاندنی سیناتۆرپک کارده کات (یه کیک له ئەندامانی ئەنجومه نی پیرانی ئەمریکا)، ههروهک چەند ئەندامیکی کلپساکه م. سیناتۆره که داوا له وته بیژی پراگه یاندنی ده کات له کۆنگره یه کی رۆژنامه وانیدا به بی سیناتۆره که هه لۆیستی ئەو پروون بکاته وه (واتا هه لۆیستی سیناتۆره که) سه بارهت به چاودیری ته ندروستی. ئامانجی وته بیژه که ی پراگه یاندن چیه؟ هه لۆیستی سیناتۆره که پروون بکاته وه. هه مووی هه ر ئەمه یه. ئیستا، له گهل تیپه ربوونی کات و بوونی ئەزموون له ریگه ی په پیره وکردنی به رده وامه وه، رهنگه وته بیژی پراگه یاندنی به ئەزموون فیربیت هه ندیک شت به داهینانه وه یان به کاریمایه کی سهره نچراکیشه وه له سه ر پروونکردنه وه کانی زیاد بکات بو ئەوه ی په یامه که پروونتر بیته وه، یان بو ئەوه ی به رگریه کانی ئاماده بووان که م بکاته وه. به لام هیچ وته بیژیکی پراگه یاندنی تیگه یشتوو ناتوانیت بیر له وه بکاته وه که ئەم سیفه تانه بیته کۆسپ له به رده م خستنه پرووی په یامی سیناتۆره که، به پاکي و وردینی و دلسوژییه وه. ئەمه تاکه ئامانجه. به پیچه وانه وه، وته بیژه رۆژنامه وانیه که له کاره که ی دوور ده خرپته وه.

ههروه ها ده توانریت وتاربیژان هاندریت بو به کارهینانی داهینان یان کاریمایا یان هه ر ئامرازیکی دیکه. به لام ئەم جوړه ئامرازانه ده بی مپینه وه، وهک ئەو کریکاره ی که به رپرسیاریتییه کی که م هه لده گریټ و به رۆژانه یه کی که م کار ده کات، ههروه ها وهک ئەو خزمه تکاره خه ساوانه ی که پیشوازی له میوانانی کۆشک ده که ن و به ره و ته ختی شاهانه ده یانبه ن، که وشه ی خودایه، ئەم ئامرازانه هه میسه خزمهت به په یامه که ده که ن وه هه رگیز به سه ریدا زال نین. ئامانجی پروونی وتاردان پیشکه شکردنی وشه ی خودایه به بی هیچ زیادکردنیک، پیوسته هه موو شتیک له سه نگه ری وتاربیژدا یه کبخریت بو به دیهینانی ئەم ئامانجه سه ره که یه که.

باشترین ریگا بو وتاردان: وتاردانی رافه کاری

ئه گه ر که سیک هه تا ئیستا له گهل باسه که هاورا بیت، ئەوا ههنگاوی داهاتوو قورس نابیت. ئەوه ی پیشناری ده که م ئەوه یه که من پیم باشه، به لی به

پراستی مه به ستم «باشترینه»، به ساده یی باشترین شیوازی وتاردان ئەو شیوازیه که وا وشە ی خودا روون دە کاتەو (دە یخاتەر وو). لە پراستیدا، تەنانەت دە توانین زاراوێه کی داھێنەرانیە دابەرژین که وەسفی وتاردان دە کات که وا وشە ی خودا روون دە کاتەو (دە یخاتەر وو). پرات چییە ئە گەر ئەو دەرپرینە بە کاربەیین و بلیین: پراشە کاری؟ دە توانین بلیین تاکە تاییە قەندی جیاوازی وتاردانی پراشە کاری ئەوێه که بە سەر پراستیەو دە قی خودایی روون بکریتەو.

بینگومان، من دەرپرینی «پراشە کاری» م دانە هێناو. بە لām مه به ستم لادانی هەر تپروانینیکی هە لایە ئە گەر هە تپیت، بۆیە دە مە ویت هە و لبدەم لە سفرەو و پیناسە ی بکەم. یە کەم، کار بکە بۆ لادانی هەر شتیک که پە یو هندی بە کە سایە تی وتار بیژە و وە هە بیت؛ بە خۆش حالییە و پێشوازی لە هەریە ک لە وتار بیژە خاوەن کە سایە تییە کاریزماتیکیە کان و وتار بیژە خاوەن کە سایە تییە هێمنە کان دە کریت بۆ هاتنە پال ئەم دە ستە یە. دوو م، خۆت پزگار بکە لە هەر شتیک که پە یو هندی بە درژی بگرە کی کتییی پیروژە وە هە بیت، وە ک ئەو باوەرە ی که وتارە پراشە کارییە کان تەنها یە ک یان دوو ئایەت دە گریتەو. ئەم وتارانیە دە توانن زۆرترین یان کە مترین شت بگریتەو، بە پپی ئەو هە ی تۆ بریاری لە سەر دە دەیت. سپیەم، دلنیا بە لەو هە ی بۆ ساتیک هە موو رووداوە بچوو کە کانی دیکە ی وە ک بوون یان نە بوونی نوکە، داھینان، یان چیرۆکی باش لە بیر بکەیت. پەنگە ژیری پینمایە لە سەر ئەم بابە تانە بدات، بە لām هیچ کام لەم شتانە بە دلنیا یی نین. وە لە کۆتاییە دا و داویە مینیش نییە، هیوادارم وا نە زانیت که وتاردانی پراشە کاری تەنها ئاراستە ی ئە قەلە و نە ک بۆ دل و دە روون و خواست؛ ئە مە ش لە حالە تی وتاردانی پراشە کاریدا روودە دات کاتیک بە خراپی پێشکە ش دە کریت. بە لئی، لەم حالە تە دا ئەم گریمانە یە راستە. بە لām هە موو جوړە وتاردانییک دە کریت بە خراپی پێشکە ش بکریت.

بە دلنیا ییە وە وتاری پراشە کاری ئەوێه که واتا و ئامانجی دە قی کتییی پیروژ روون دە کاتەو. دە لیت: «ئامانجی ئەم دە قە ئە مە یە، بۆ تۆ وە پە یو هندی دار و گرنگە، بە بی گویدانە ئەو هە ی تۆ کیت و لە کوپو هە توویت، یان لە ئەم ساتە دا چی لە ژبانە دا روودە دات». وتار بیژە هە موو توانا کانی چرە دە کاتە وە لە سەر دووبارە پێشکە ش کردنە وە ی (یان بەرھە مھینانە وە ی) بیروکە ی سەرە کی کتییی پیروژ لە دل

و میسکی خه لکدا، ههروهه ها له سهه ره خۆبه دوورگرتن له ههه شتیک له که سایه تی خۆیدا (واتا له که سایه تی وتارییژ) که ببته به به ست بو به دهسته پنیانی ئه و ئامانجه. ئه و پپی باشته توشی مه ترسی ئه وه بیته که ئاماده بووانی کلپسا بیزار یان ناره حهت و توره بکات یان به خراپی مامه له یان له گه لدا بکریت نه که بیه شیان بکات له ده رفه تی بیستنی فره مایشتی خودا. وه ک بینیمان، ئه و ده زانیته که ته نه ها ده رفه تیک ده داته گوپگرانی بو به دهسته پنیانی ژیا نیکتی راسته قینه زیاتر له وهی سه ره که وتوو بیته له به دل سوژی پیشکه شکرده وهی (یان دووباره به ره مه پنیانه وه) هه موو ئه و شتانه ی که خودا پیشته فره موویه تی به.

روونترین پیناسه ی وتاری راقه کاری که وا بینومه ئه و پیناسه یه که وا مارک دپقه ره ده یلته: وتاری راقه کاری وتاری که تیدا ئامانج له ده قی کتییی پیروژ هه مان ئامانجی وتاره که به که له سه ره ژیا نی کۆمه لی کلپسا په ی ره وه ده کریت. چه ز ده که م ئه وه ش زیاد بکه م کاتیک باس له «ئامانج» ی ده قه که ده که ین، ده بیته هه م ناوه روکی ده قه که و هه م مه به ستی ده قه که له به رچاو بگرین. ئایا ده قه که بیسه رانی ده بات به ره و پشکنینی خۆیان و دانپیدانان؟ به ره و تۆبه کردن؟ به ره و ژیا ن به پیروژی؟ به ره و ستایش کردن؟ به ره و سه رسامی و ئاسوده یی؟ ئه گه ر وایه، باشه چونکه پیویسته وتاره که بیسه رانی به ئه م ئاراستانه دا بات. وتار ته نه ها ریگایه ک نییه بو گواستنه وهی زانیاری - «ئه م ده قه ده لیت عیسا خودایه». ئه وه کاری خودایه به شیویه کی که سیی قسه بو گوپگرانی بکات (واتا خودا خۆی به روچی پیروژ له گه ل دلی که سه کان قسه ده کات) - «ئه م ده قه ده لیت عیسا خودایه. به هووی وشه کانی منه وه به تاییهت، تو گویت لینی ده بیته (واتا گویت له مه سیح ده بیته) وه له م ساته دا داوات لیده کات له به رده می کړنوشی بو به یته». وشه کانی وتارییژ وشه کانی خودان، که هینده ی به دل سوژی و سه رراستییه وه له سه ره ناوه روک و مه به ست له وشه کانی خودا ده دویت. هه ره وک په ترۆس وه سفی ئه وه ده کات و ده لیت: «ئه گه ر که سیک وتار ده دات، با به جوړیک بدویت وه ک که سیک که په یامی خودا رابگه یه نیت» (یه که م په ترۆس ۴: ۱۱).

بویه، پیموایه ئامانجی وتاردان ده رباره ی ئامانجی ده قیک به شیویه ک بیت که ره نگدانه وهی دل سوژی بیت بو هه ردوو ناوه روک و ئامانج، به واتای هه ستیارییه

به رامبه ر ئه و جوره نوسينه ئه ده بيه ي كه له و ده قه دا مامه له ي له گه ل ده كه ين، ره نكه مرؤف پيوستى به گونجاندنى شيوازى كه سى خو ي هه بيت بو ئه وه ي له گه ل ئه و بره گه يه ي بگونجيت كه مرؤف مامه له ي له گه ل ده كات. ره نكه بو وتاريك سه باره ت به يه كيك له نامه كان پيوست بكات كه له سى خالى سه ره كى پيكه اتبيت به بى ئه وه ي شتيكى بو زياد بكرىت. به لام ره نكه شتيك له ده ست به دين ئه گه ر هه مان ته كنيك به كاربه يتين له كاتى گيرانه وه ي چيروكيكى كاريگه رى وه ك چيروكى يوسف، چيروكى ئه ستير، يان چيروكى هه ستانه وه ي عيسا. بو چى مندالان زور هه ز به بيستنى چيروكى دانيال و چالى شيره كان ده كه ن؟ چونكه له ناو چيروك گيرانه وه كه دا، شتگه ليكى وه ك چوارچيوه (پاشخانى چيروك)، شيواز، كارليكى نيوان كه سايه تيه كان له ناو گيرانه وه ي چيروكه كه دا گه شه ده كه ن، هه روه ها ئه و سه رسامى و خوشيه ي كه له دوزينه وه ي چاره سه رى گيرانه وه كه دا ديتنه ئاراهه، (هه موو ئه مانه) هيز ده ده نه ده قه كه و ته نانه ت هيزيكي يه زدانناسيشى پيده ده ن. پيموايه سه رراستى به رامبه ر به و ده قه له خويدا پيوستى به روونكرده وه ي وانه ي پيشنياركراو هه يه بو ئه م چيروكه. به لام هه روه ها پيوستى به جولاندنى گوگره كه يه به ناو رووداوه كانى چيروكه كه دا، هه نگا و به هه نگا و، بو ئه وه ي بتوانيت سه رسامى و شكوي مندالانه ئه زموون بكات به رامبه ر به هيز و دلسو زى خودا. به كورتى، گيرانه وه ي چيروكه كانى كتيبي پيرو ز پيوستيان به كه ميك جياوازى هه يه له باسكردنى نامه كان، هه روه ك چو ن سپاره شيعريه كان ده بيت جياوازين له سپاره كانى شه ريعة ت، يان سپاره كانى دانايى ده بيت جياوازين له سپاره ي ئاشكراكردن و ئه وانى ديكه.

له گه ل ئه وه شدا، ئامانجى وتارييژ له هه ريه كيك له م جوره سپارانه هه مان ئامانجه: جيگيركردنى بيروكه ي سه ره كى يان ئامانجى ده قه كه له به رده م كليسادا.

چى ده رباره ي جوره كانى ديكه ي وتار؟

ئايا ئه مه واتاى ئه وه يه كه جوره كانى ديكه ي وتار هه له ن؟ مه رج نيه، جوره كانى ديكه ي وتار كات و شويني گونجاوى خو ي هه يه، وه كو وتاريكى تايه ت له سه ر بابه تتيكى دياريكراو.

ره‌نگه شوانی یه‌کیک له‌ کلیساکان، بلیت‌گه‌له‌که‌ی پیوستیان به‌ چهند هه‌فته‌یه‌ک هه‌یه‌ بو‌ بیرکردنه‌وه له‌سه‌ر بابته‌ی خیزان، یان‌ بابته‌ی کلّیسا، یان‌ بابته‌ی‌کیکی دیکه‌ی په‌یوه‌ندداری گ‌رنگ و تاییه‌ت. با له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌م بابته‌ سێ بیروک‌ه‌ی تاییه‌ت به‌ دیاریکردنی خشته‌ی هه‌فتانه‌ی وتار پیشکه‌ش بکه‌م.

یه‌که‌م، وتارییژ خزمه‌تی کلّیساکه‌ی ده‌کات، هه‌روه‌ک چۆن ده‌مانگوت، ته‌نها تاکو ئه‌و راده‌یه‌ی که‌ سه‌رکه‌وتوو بی‌ت له‌ گواستنه‌وه‌ی (یان دووباره‌ به‌ره‌مه‌پێانه‌وه‌) به‌ دل‌سۆزیه‌وه‌ بو‌ هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که‌ خودا پێشتر گوتیه‌تی. که‌واته‌، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر وتاره‌که‌ی له‌ یه‌ک ده‌قی دیاریکراوه‌وه‌ وه‌رنه‌گریت، هه‌مان بنه‌مای ئه‌وه‌ی که‌ وتاریک هی‌زی گۆرینی ژیا‌نی ده‌بی‌ت، به‌رده‌وام ده‌بی‌ت له‌ جیبه‌جی‌کردن ته‌نها تاکو ئه‌و راده‌یه‌ی که‌ به‌ دل‌سۆزیه‌وه‌ سه‌رکه‌وتوو بی‌ت له‌ فی‌رکردنی ئه‌وه‌ی که‌ کتیبی پی‌روژ ده‌ی‌لی‌ت. دیسان ده‌لیم، خودا به‌ وشه‌ی خو‌ی ژیا‌ن ده‌به‌خشیت نه‌ک به‌ بیرکردنه‌وه‌ی مرو‌فانه‌.

دووهم: وتاری تاییه‌ت له‌سه‌ر بابته‌تیکی دیاریکراو به‌ده‌ست مه‌ترسی به‌رده‌وامی پیشکه‌شکردنی شتی‌که‌وه‌ ده‌نالینیت که‌ نیوه‌ی به‌هی‌زی وتاری راقه‌کار بی‌ت، چونکه‌ به‌ ده‌گه‌من سه‌رنجی بنه‌ره‌تی له‌سه‌ر بیروک‌ه‌ی سه‌ره‌کی ده‌قی‌که‌یه‌؛ که‌واته‌ سه‌رنج ده‌خاته‌ سه‌ر یه‌ک بیروک‌ه‌ی پی‌شوه‌خته‌ی هه‌لبژێردراوی وتارییژ. وه‌ک ئه‌م جو‌ره‌ وتاران‌ه‌ نزیکه‌ی هه‌موو ده‌قه‌کانی کتیبی پی‌روژ به‌کارده‌هینیت و زۆرجاریش له‌م ده‌قانه‌ی کتیبی پی‌روژه‌وه‌ شته‌ راسته‌کان ده‌گوتیت. به‌لام له‌ زۆر حاله‌تدا پرو‌سه‌ی وتاردان له‌سه‌ر ده‌قی‌کی هه‌لبژێردراو به‌ ته‌واوی سه‌رکه‌وتوو نابیت چونکه‌ وتارییژ به‌ پلان‌یکی پی‌شوه‌خته‌وه‌ دیته‌ سه‌ر ده‌قه‌که‌ بو‌ ئه‌وه‌ مه‌به‌سته‌ی له‌ کتیبی پی‌روژه‌وه‌ ده‌به‌و‌یت. بو‌ نمونه‌ گریمان وتارییژیک ده‌به‌و‌یت زنجیره‌یه‌ک وتاری له‌سه‌ر نو‌یژ پیشکه‌ش بکات. له‌ هه‌فته‌یه‌کدا ئه‌و ئایه‌ته‌ به‌کارده‌هینیت که‌ له‌ عیرانییه‌کان ٤: ١٦ باسکراوه‌، که‌ باس له‌وه‌ ده‌کات به‌ متمانه‌وه‌ له‌ ته‌ختی نیعمه‌ت نزیک بینه‌وه‌، با گریمان‌ه‌ بکه‌ین که‌ ئامانجی سه‌ره‌کی وتاری ئه‌و بریتیه‌ له‌: «پیوسته‌ هه‌میشه‌ به‌ متمانه‌وه‌ نو‌یژ بکه‌ین!» ئایا ئه‌م وتارییژه‌ مه‌به‌ستی وشه‌ی خودا به‌ هه‌موو هی‌زه‌ ژیا‌نبه‌خشه‌که‌یه‌وه‌ روون ده‌کاته‌وه‌؟

باشه، ئايه ته كه ي نامهي عيبرانييه كان ٤: ١٦ باس له و راستييه ده كات كه له بهر
 ئه وه ي مه سيحي بي گونا ه قوربانييه كي ته واوترى له ليقييه كان پيشكه ش كرد،
 بويه توورهي خودا له سه رمان نه ماوه و ده توانين له خودا نزيك بينه وه له
 په يوه ندييه كدا كه له سه ر بنه ماي ئه و ئاشته وايبه بيت كه روويداوه. يه كيك له
 به كارهي تانه كرداريه كاني ئه م راستييه ئه وه يه كه ده توانين له نويزدا به متمانه وه
 له خودا نزيك بينه وه. به لام له بنه رته دا ئه م ده قه تيرامانه له سه ر خودي
 مزگينيدان. ئايا كاتيک و تارييه كه كان باس له بابه تي نويز ده كه ن ناتوانن هه موو
 ئه مانه بلين؟ به دلنبايه وه، به لام زور جار نايكه ن.

كاتيک و تارييه ده ست به و بابه ته ده كات كه ده يه وي ت باسي ليكات و دواتر
 به دوای ئه و ده قانه دا ده گه ريت كه باس له ئه و بابه ته ده كه ن، ئه وا شيوازي
 مامه له كردني له گه ل ده قه كه دا پيكديت و به ئه گه ريكي زوره وه به و پرسيا ره شه وه
 سنووردار ده بيت كه له ده قه كه دا به دوای وه لامدانه وه يدا ده گه ريت. له م
 زنجيره يه دا كه تايه ته به نويز، و تارييه له ده قه كه نزيك ده بيته وه و ده پرسيت:
 «ئه م ئايه ته چي ده ليت ده رباره ي نويز؟» ئه و پرسيا ره ناکات بلیت: «مه به ست
 له م ده قه چيه؟»

ئه مه ش ده مانگه يه نيته خالي سيه م سه باره ت به و تاردان له سه ر بابه تيكي
 ديار يکراو. کتیی پيرو زور باشتر له گه وره ترين و تارييه ژان ده زانيت چي په يوه ندي
 به هر کليسا يه كه وه هه يه؛ ئه و له خودي کليسا كه باشتر ده زانيت پيوستيان
 به چي هه يه. راشکاوانه بلين، له دوخي كه وتوو و سنوورداريماندا، هيج کام له
 ئيمه ناتوانين ژماره يه كي باش له بابه ت يان بيروكه ي سه ره كي له کتیی پيرو زوردا
 هه لبيزين بو ئه وه ي وتاري له سه ر بدریت. هه نديک جار و تارييه ژان ده لين
 و تارييه باش ليکو لينه وه يه كي ورد له کتیی پيرو زور و له گوگراني، ده كات. زور راسته
 كه زانياري و تارييه ده رباره ي ئاماده بووان، وتاره كه ي به هي ز ده كات. پيش ئه وه ي
 له کليسا كه مدا وتار بده م، هه نديک جار لاپه ره كاني ليستي ناوي ئه ندانه كاني
 کليسا كه مان به هيواشي و به رده و امم له نويز كردن به روح، هه لده ده مه وه. وه
 كاتيک وي نه كانيان دپته به رچاوم، ده بينم كه وا ميشكم ئه و ئه زموننه تايه تانه

به یاد دهه‌نیت‌هوه که پیدای تیده‌په‌رن، ئەو فریودانانە‌ی که تووشی ده‌بن، وه نیشانه‌کانی نيعمه‌ت له ژياناندايه. ئەمه یارمه‌تیم دە‌دات بۆ ئەوه‌ی سه‌رنجی ده‌قی ئایه‌تان بخه‌مه سه‌ر ئەوان. له هه‌مان کاتدا، قه‌شه‌یه‌کی ئوسترا‌لی به ناوی فیلیپ جینسن راستی گوتوو ه کاتیک ده‌لێت که‌وا وشه‌ی خودا زۆر له ئیمه‌ باشتر ده‌توانیت لیکۆلینه‌وه‌یه‌کی ورد بکات بۆ ئەندامانی کلێسا که‌مان؛ ده‌توانیت بپێته هۆی پیکهاته‌کانی نیو ده‌روونیان و به‌تال‌کردنه‌وه‌یان و «ئهم که‌سانه‌ روون بکاته‌وه». وشه‌ی خودا ده‌زانیت به‌راستی پپووستیان به‌ چی هه‌یه.

به‌لام له زنجیره‌یه‌ک وتاردا له‌سه‌ر بابه‌تیک دیاریکراو، خودا و وشه‌ پ‌ر له داناییه‌که‌ی پلان و کارنامه‌یه‌ک دانانین بۆ ئەوه‌ی که کلێسا فی‌ری چی ده‌بیت؛ ئەمه بۆ دانایی و تاربیژ به‌جیده‌هیلدریت، وه‌ک ئەو شتانه‌ی که‌ه‌زی لیه‌ یان ه‌زی لێی نییه‌، بابته‌ دلخوازه‌کانی و ئەو بابته‌انه‌ی که‌ می‌شکی سه‌رقال ده‌که‌ن، ئەو بوارانە‌ی که‌ه‌ست ده‌کات به‌ متمانه‌وه‌ قسه‌یان له‌سه‌ر ده‌کات، ئەو شتانه‌ی لێی سنوورداره‌. به‌لام کاتیک و تاربیژیک راسته‌وخۆ له‌یه‌کیک له‌ سپاره‌کانی کتیبی پ‌رۆژه‌وه‌ وتار ده‌دات، ئەوه‌ خودایه‌ که‌ کارنامه‌که‌ داده‌نیت و تاربیژه‌که‌ شانه‌شانی ئەندامانی کلێسا که‌ فێرده‌بیت.

ده‌توانم هه‌موو ئەوانه‌ پوخت بکه‌مه‌وه‌ و بلیم که‌وا ئەو وتارانە‌ی په‌یوه‌ستن به‌ بابته‌تیک دیاریکراو ره‌نگه‌ جاربه‌جار سوودبه‌خش بیت. به‌لام خۆراکی ریکوپییک بۆ کلێسا ده‌بیت پیکبیت له‌ زنجیره‌یه‌ک وتار که‌ به‌ هیلکی له‌دوای یه‌ک و راست به‌ناو سپاره‌کانی کتیبی پ‌رۆژدا ده‌جوولیت، جا له‌ به‌شیکی گه‌وره‌ بیت یان بچووک. بۆچی ئیمه‌ ئەوه‌ ده‌که‌ین؟ چونکه‌ پ‌شکه‌شکردنی وتاری رافه‌کاری سپاره‌ له‌ دوای سپاره‌ به‌م شیوه‌یه‌ ده‌بیت:

- رینگه‌ به‌ خودا و دانایی خودا ده‌دات که‌ کارنامه‌که‌ دا‌بیت، نه‌ک دانایی و تاربیژ کارنامه‌که‌ دا‌بیت.

- ر‌یگری له‌ و تاربیژان ده‌کات ر‌و‌ب‌چنه‌ ناو ئەو بابته‌انه‌ی به‌ دل‌ی خ‌ویانه‌ یان ئەو بابته‌انه‌ی می‌شکیانی سه‌رقال کردوو.

• وا ده کات و تاربیژ شانبه شانی ئەندامانی کلێساکە ی فیڕبیت، نە ک سنووردارکردنی کلێسا لە نیو سنووری ئەو بابە تانە ی کە و تاربیژ پێشتر دە یزانی ت.

• و تاربیژ و کلێسا سە بارە ت بە خودا پێویستیان بە وە دە بی ت فیڕبە ن بە و جوړە ی کە خودا خو ی ئاشکرا کردووە، نە ک وە ک ئە وە ی ئە وان دە یانە ویت خودا خو ی ئاشکرا بکات.

• لە کو تایدان، پێویستە و تاربیژ و تار لە سەر هە موو بە شە ئاسانە کان و بە شە ئالۆزە کانی کتیبی پێروژ بە دات.

تە زها گە یاندنی پە یامی ن ێردراوی پاشا

نازانم ئایا دە کریت روژیک هە لێژێرم باسی تە لاق بکە م. بە لام کاتیک لە ئینجیلی مەر قۆسە وە و تار دە دە ی ت، هێچ بژاردە یە کت نییە لە و بارە یە وە. کاتیک لە بە شی نو یە م لە و تارە کە تە وای دە بی ت، دە بی نیت بابە تە کە لە سەرە تای بە شی دە یە مدایە، چاوت زە ق دە بی تە وە.

بە م شی وە یە خو م بینە وە، لە ناو ه پراستی قو ناغێکی دیکە ی ئە زموندا بو پێگە یە ک لە خزمە تی چا و دیری و و تاردان، ئە مجارە یان لە ئینجیلی مەر قۆسە وە و تارم دە دا. پیرانی کلێسا کە پێیان گو تە م، پێش ئە وە ی مە ن بچە م، هەر گیز کلێسا کە زنجیرە یە ک و تاری بە دوای یە کتریدا نە بوو لە لە سەرە تا وە هە تا کو تایی سپارە یە ک کتیبی پێروژە وە بی ت. بە لام بە گشتی خە لکی کار دانە وە یە ک ی باشیان هە بوو، بە لکو پێموایە کە هە مووان کە می ک سە ریان سو پرا بوو لە وە ی کاتیک بو یان دە ر کە و ت کە پە یو هە ندییە ک ی نزی ک لە نیوان ئینجیلی مەر قۆس و ژ یانی ئە ندامانی کلێسا کە دا هە یە، وە ئینجیلە کە بو ئە وان سە رچا وە یە ک ی هاندانی گە و رە بوو.

یە کێ ک لە و شتانی کە وای لێ کردم هە ست بە دلگە رمی بکە م بیننی چو نی تی کلێسا کە بوو کە بە شی وە یە ک ی جیا واز مامە لە لە گە ل کو بو و نە وە کانی بە یانیانی

یه کشه ممه دا ده کهن. کاتیک به شی نۆیه می ئینجیلی مهرقۆسمان ته واو کرد، پیموایه زۆر کهس سه رنجیان داو بووه ئه و ناو نیشانه لاوه کیانه ی که له چاپه کانی کتیبی پیروژدا نووسراون - «ته لاق» یان «فیگردن ده باره ی ته لاق»- چونکه له وه ههفته یه دا چهند که سیک پرسیاریان له وه باره یه وه ده کرد (ههفته ی نیوان وتاری یه کشه ممه له مهرقۆس ۹ و وتاری یه کشه ممه ی دواتر له مهرقۆس ۱۰). پیره کان پیمان گوتم که ههتا ئیستا کهس وتاری له سه ر ته لاف نه داوه. کلێسا فیتری ئه وه ده بوو که چاوه ریی گو یگرتن له خودا بکات.

وه به م شیوه یه له یه کشه ممه ی دواتر، ئه وه م پیگوتن که خودا ده یلیت: «ته لاق گونا هه، واتا هه ندیکتان پیویسته تۆبه بکه ن». له وه ههفته یه دا (له دوای وتاری مهرقۆس ۱۰) له ژنیکه وه په یامیکم پیگه یشت که ده یگوت کلێسا شوینیکی گونجاو نییه بو ئه و. به لام ژنیکه دیکه ش که له ناوه راستی ته مه نیدا بوو و خه ریک بوو به داواکاری هاوسه ره که ی رازی بیت بو ته لاق، له وه ههفته یه دا دواتر هاته لام و گوتی: «زیاترم پی بلی». راسته خو له دوای وتاره که پیاویکی له ته مه نی سی سالان هاته لام و پیی گوتم: «چهند مانگیک له مه و بهر باوه رم به مه سیح هیناوه، ئیستاش ده مه ویته هاوسه رگیری له گه ل ئه و ژنه دا بکه م که وای لیکردم باوه ر به خودا بهینم، به لام من له ژنه که م جیا بوومه ته وه. پیویسته چی بکه م؟ ئایا ده توانین پیکه وه نانی نیوه رۆ بخۆین بو گفتوگۆکردن له سه ر ئه م بابه ته؟» بیگومان ئه مانه پرسیا ری قورسن، به لام ئه وه ی نایابه ئه وه یه که ئه م که سانه به شیوه یه ک له وشه ی خودا نزیک ده بوونه وه که پیشتر نه یان کرد بوو.

روویان له خودا ده کرد! رۆلی من چی بوو؟ هه موو ئه وه ی کردم گه یاندنی په یامی پاشاکه بوو: «فه رموو ن په یامه که وه ربگرن. ئه مه یه که پاشا ده یلیت». پاشان رۆحی پیروژ دهستی کرد به ئه نجامدانی کاری راسته قینه!

سەرچاوه پيشنياركراوه كان

Ash, Christopher. The Priority of Preaching.

Ross-Shire, Scotland:

Christian Focus Publications, 2009.

Dever, Mark, and Greg Gilbert. Preach:

Theology Meets Practice.

Nashville, Tenn.: B&H, 2012.

Helm, David. Expository Preaching:

How We Speak God's Word

Today. Wheaton, Ill.: Crossway, 2014.

به شی شه شه م

وتار راده گه یه نیت

کۆمه لیک باوه ردار به مه سیح که وا خه لکی ئەمریکا بوون له سه دهی نۆزده یه مدا پلانیان دانا بۆ ماوهی ههفته یه ک سهردانی له ندهن بکه ن. هاو پیکانیان به م درفته ده لگه رم بوون، هانیان ده دان بچن گوئی له دوو وتاریژی به ناوبانگی له ندهن بگرن و پاشان که هاتنه وه بۆیان باس بکه ن.

به یانی پۆزی یه ک شه ممه له دوای گه یشتنیان، ئەمریکاییه کان چوونه کلێسای جۆزیف پارکه ر. بۆیان ده رکه وت که به راستی شایانی ئەو ناوبانگه یه له ره وانیزی وتار دانا. له دوای کۆبوونه وه که که سیک هاواری کرد و گوئی: «ده بیته ئەمه بلیم، چونکه گومانی تیدا نییه: من به راستی جۆزیف پارکه ر به گه وره ترین وتاریژی هه موو سه رده مه کان راده گه یه نم!».

گروه که ده یانویست له ئیواراندا بچنه وه بۆ ئەوهی جارێکی دیکه گوئیان له جۆزیف پارکه ر بیته، به لام به بیران هاته وه که هاو پیکانیان پرساریان لیده که ن ده رباره ی وتاریژیکی دیکه به ناوی چارلز سپرجن.

بۆیه ئیواره ی یه ک شه ممه چوونه میتروپۆلیتان تابه رناکل، ئەو کلێسایه ی که وا سپرجن وتاری تیدا ده دا. گروه که هیشتا ناماده نه بوون بۆ بیستنی ئەوهی که وا بیستیان، کاتیک ده رپۆیشتن، یه کیکیان به ده نگیکی به رز گوئی: «ده بیته ئەمه بلیم، چونکه هیچ گومانێکی تیدا نییه: من رایده گه یه نم که عیسای مه سیح گه وره ترین رزگارکه ری هه موو سه رده مه کانه!»

ئهم چیرۆکه ی (که تازه باسم کرد) له ئەم دوایانه دا له ریچارد فیلیپسه وه بیستم، که ئەویش له مامۆستا که ی بیستبوو له کۆلیژی یه زداناسی. نازانم ئایا رووداوه کانی چیرۆکه که راستن یان به شیکن له و چیرۆک و باسه جه ماوه رییانه ی که وا له ده وری که سایه تی سپرچۆن گه شه یان کردووه که به «شازاده ی وتاریژان» ناسرابوو. به لام، به دلنیا یه وه ئەم وه لامه ئەوه یه که وتاریژه باوه رداره کان

دەبیت ھەولێ بەرھەمھێنان بەدەن لە کلێسکانیاندا: خوشحالی لە عیسا مەسیحدا (ئەو کاردانەوھییە لە دواي گۆنڤرتن لە سپیڤرچۆن لەلای گروپە ئەمریکاییە کە دەرکەوت). ئەو کاردانەوھییە کە ھیوادارم باوھەرداران بە مەسیح ھەفتە لە دواي ھەفتە بیانەوویت لە کۆبوونەوھێ گشتی کلێسادا ئەزموونی بکەن.

ئەگەر یەك شت ھەبیت پێویست بکات چەقی وتاردانیکی مەسیحیانە بێت، ئەوش دەبیت ھاگەیانندی مزگینێ سەرسوڤھێنەری عیسا مەسیح بێت.

ھاگەیاندن و کاردانەوھ

لە بەشی پێنجەمدا، ئەو بەلگەھەم خستەروو بوو پشتمگیریکردن لەو بوچوونانەي کە وتاردانی دروست، وشەي خودا ڤوون دەکاتەوھ (دەیخاتە ڤوو). بە پیدانی لیکچووئیک بوو ئەم بابەتە، دەتوانریت بلین ئەمە ھاوشیوھي ئەو ئەکتەرەيە کە دەبیت لە کارە ھونەرەيە کەدا ڤۆلێ کەسایەتی خوێ بگێریت. بەلام ئیستا با قوولتر بێر لە خوودی کارەکتەرە کە بکەینەوھ. لەم لیکچوونەدا «کەسایەتی» ئاماژەيە بوو کتیبی ڤیروژ. کتیبی ڤیروژ دوو شت دەکات: ڤايدەگەيەنیت کە خودا چي کردووھ و ئەم ھەوالە ڤوبەرووي گۆنڤرانی دەکاتەوھ (ئەوھي خودا کردووھي تی) وھ کاریگەرییەکانی چین. بۆیە کە وتاریژ کتیبی ڤیروژ ڤوون بکاتەوھ بریتییە لە ڤوونکردنەوھي (خستەرووي) ھاگەیاندن و کاردانەوھ. وھ ئەگەر ھمانەوویت ئەمە بە شیوھە کي راستەوخووتر بلین، دەبیت وتاریژ، وھک ئەوھي لە ئەکتەردا ھەيە، ڤۆلێ پێشکەشکار (پێشکەشکەری ھاگەیاندن) و کاردانەوھ (ئەو کەسەي کە ئالنگارییە کە دەخاتە ڤوو) بگێریت.

بوو ھوونە، لە ئینجیلی مەرقۆسدا عیسا لەسەر شانۆ دەروات، وھ بانگ دەکات:

ھاگەیاندن	«پاشایەتی خودا نزیک بووھتەوھ.
کاردانەوھ	تۆبە بکەن، باوھ ڤبەم مزگینییە ھینن.»

(مەرقۆس ۱: ۱۵)

لهسەر وتاربیژه - بو پروونکردنهوه (خستنه پروو) یان «دووباره دۆزینهوه» ی دهق بهم شیوهیه - بو ئهوهی هه مان شیواز پهیرهو بکات. رهنگه شتیکی وهک ئه مهی خوارهوه بلیت:

<p>«هاورپیان، عیسا هات بو سه پاندنی حوکمرانی و سهروهی خوئی لهسەر ژیاغان بههوی ژیان و مردن و ههستانهوهی خوئی»</p>	<p>پراگه یاندن</p>
<p>«ئیمه ئیستا بانگهیشت کراوین بو گوپینی ئه و حوکمه ی لهسهرمانه و متمانه به و بکهین. بانگهیشتمان دهکات بو ئه وهی ئهمرو ئه و کاره بکهین!»</p>	<p>کاردانهوه</p>

ئهم وشانهی که لهسەر شیوهی وتار نوسراون زیاتر لهوهی تهنها گه یاندنی زانیاری بیټ، لهخو دهگریټ وهک ئه و وشانهی له کۆلیژدا لهناو پۆل ده بیستین. بهلئ، راسته زانیاری راست و متمانه پیکراو و په یوه ندیدار به بابه ته که وه پروون دهکاته وه (وهک زانیاری لهناو پۆلدا)، بهلام ههروهها گوپگر دوو چاری پراگه یاندن و کاردانهوه دهکات که ههردووکیان له دهقی کتیبی پیروژدا هه ن و ده یانخاته بهردهم بیسه رانی وشه په سه نه که: «هاورپی، ئهم قسه یه تو ده گریته وه». وه ئه گه ر بهتو یت ده رپرینی داریل چونسون وه ربگریټ، ئه وا وتاریژ «به شدار ده بیټ» له مه به سه ته کانی دهقی کتیبی پیروژدا له ریگای به شدار پیکردنی که سیی گوپگر له مه به سه ته کاندا.

ئه و شیوازه ی که له مه رفوس ۱: ۱۵ هه یه تایبه ته ندی هه موو کتیبی پیروژه، بو یه ئهم شیوازه ده بیټ تایبه ته ندی هه موو وتاردان و فیژکردنیک له کتیبی پیروژه وه بیټ. به درژیایی ئهم کتیبه م گوتم که وشه ی خودا ژیان به کلیسا ده به خشیت. ئیستا پبویسته که دیاری بکه م «وشه ی خودا» چیه و به تایبه تی مزگینیدان چیه؟. ئیمه له مزگینیداندا پروونترین شوین ده بینین که پراگه یاندن و کاردانه وه تیدا یه کده گرنه وه. ئهم به شه سه رنجی لهسەر پراگه یاندن ده بیټ،

وه به شی حه وته میش له سهر کاردانه وه ده بیت. دیسانه وه ده لیم تیگه یشتن له م
بابه تانه په یوه ندیدار و گرنکه نه که ته نها بو وتاریژان، به لکو بو هه رکه سیک که
بیه ویت خودا له ریگای وشه که یه وه بنا سیت، جا بو مه بهستی گو یگرتن بیت یان
بو مه بهستی فیژکردنی که سانی دیکه. نه مه ش پیویسته هه موومان بگریته وه.

وشه ی خودا چیه؟

ههر پیشه یه که شیوازیکه هه یه بو جیا کردنه وه ی باش له خراب. له دنیای
پوژنامه گه ری گو فارد، که وا له قو ناغیکه ژیا مندا کارم تیدا کردوه، یه کیک له و
تاقیکردنه وانه ی که بو ههر بابه تیک یان ستوونیکه تاییه ت ده کرا بو خستنه پرووی
بیرو که یه ک، تاقیکردنه وه ی نه وه بو که ئایا بابه ته که شتیکه نو ی ده خاته روو یان نا.

نه گهر بچیه ناو که ش و هه وای وتاریژانه وه و تیدا شاره زا بیت تن - وه دلنیا
به له وه ی که شکومه ندرتین که ش و هه وای نیه - ده زانیت که وتاریژانه کانیش
هه ندیک ریگه ی یه کگرتوویان هه یه بو جیا کردنه وه ی وتاره باشه کان له خرابه کان.
یه کیک له نه زمونه سوو دبه خسه کان نه وه یه که بپرسین ئایا ده کریت که سیکی
بیباوه ر وه ک نه و وتاریژانه وتار بدات. بیگومان نه م پرسیاره بو سووکاتی نیه
به رامبه ر به بیباوه ران؛ ته نها ریگایه که بو داننان به و راستیه ی که ده بیت
که سایه تی باوه ردار به مه سیح وتاری مه سیحیانه بدات. بو نه وه ی وردتر بین،
پیویسته وتاره که ئامازه به که سی مه سیح و کاره کانی بکات. بو نمونه، گریمان
وتاری هه فتانه له سهر پینجه م پاسپارده ی نیو ده پاسپارده که بو، وه تاریژانه که
جه ختی له سهر نه و ریگا جیاوازانه ده کرده وه بو ریژگرتن له دایک و باوکت،
به لام به بی نه وه ی هیچ شتیک له سهر مه سیح باس بکات. راست ده که ییت
نه گهر بلیت هه رکه سیکی بیباوه ر ده ی توانی نه و وتاره بدات، هه روه ها راست
ده که ییت نه گهر بپرسیت ئایا به راستی نه و وتاره وتاریکی مه سیحیانه یه؟

به م دواییه نه زمونیکه نویم دوزیه وه که ده کریت به کار بهیتریت بو
جیا کردنه وه ی فیژکردنیکه مه سیحی باش له فیژکردنیکه خراب: ئایا ده کریت

فیرکردن گه شهی پیدری و بلاو بکریته وه ههروه ها مزگینی پیدری له لایه ن باندیکی چه تهی مه کسکیه وه بو قورخکاری بازرگانی ماده وه هوشبه ره کان؟ به پپی راپورتیکی هه والگری حکومه تی مه کسک که گو فاری میلیو سیمانال دهستی که وتوو له (۳۰ ی ئیاری ۲۰۰۹)، ده ریده خات یه کیک له کتیبه ئینجیلیه کانی ئه مریکا که ناوی له لیستی کتیبه پرفروشه کاندایه پیویسته بیخوئرتیه وه له لایه ن هه موو ئه ندامیکی ئه و باند ه تاوانبارهی که به ناوی «لافامیلیا» ناسرابوون. وادیاره سه رده سته ی چه ته کان و رابه ری روحی ناسراو به «شیتترین که س» چه زی له قسه کانی ئه و کتیبه ئینجیلیه بوو که ده لیت «خودا پیاوانی وا دروستکردوو و ترسناک بن» وه ده بیئت بو هه ر پیاویک «شه رپیک هه بیئت ئه نجامی بدات... وه سه رکه شیه ک هه بیئت تیدا بژیئت». ئه م که سه «که سه شیتته که» کاته کانی له سه ره رشتیکردنی قاچاخچیئی ماریجوانا (حه شیش) و کوکاین له نیوان کوئومیا و مه کسک و ئه مریکا و ئه وروپا، یان سه ره برینی هیزه کانی پولیسی ناوخویی، به سه رده برد. رابه ری ئه م باند ه له کاتیکدا که به سه ره رشتیکردنی ئه م ئوپه راسیونانه سه رقال نییه، هه لده ستیت به دامه زراندی ماموستا له ناوچه گوندنیشینه کان بو بلاوکردنه وه ی ئه م بیروکانه له گونده کانی مه کسک.

من کتیبه کانی ئه و نووسه ره م نه خویندوته وه. به لام من ده پرسم ئاخو وتاره ره وشتی و ئاموژگاریه کانی بو ژیانیکی پیاوسالاریانه ی کیوی و به هیز، ره گ و ریشه ی له نه زانینی مزگینیدان سه رچاوه ی گرتوو له پاشا له خاچدراوه که (یه که م کورنسوس ۱: ۱۸، ۲۱، ۲۳). ئاشکرایه که ئه م «شیتترین که سه» په یامی ئه و نووسه ره ریگری لی ناکات؛ به لکو به پیچه وانه وه بانگه شه ی بو ده کات و بلاوی ده کاته وه. هه موو ئه مانه ئه م پرسیاره ده وروژینن: «وشه ی خودا» چیه که ده بیئت وتاریژه (نووسه ره کان) باوه رداره کان به مه سیح، وتاری پیدهن؟

گریمان من له سپیاره ی دادوه رانه وه له سه ر شه مشون وتار ده ده م. ئه گه ر پیاویک هه بیئت بتوانین وه سفی ژیانی بکه ین به وه ی که وا «سه رکه شی له ژیاندا» هه یه، شه مشون ئه و پیاوه یه. وتاریژه ده توانیت له ژیانی ئه و دادوه ره ئازایه دا (شه مشون) باسی به ها و بنه ماکانی «ژیانی سه رکه شی» بکات - که وا دادوه ری

دلخوازی هه موو مندالیکى کوپه له قوتابخانه ی پوژاننى یه کسه ممه دا- به لام ئایا باسکردنى ئەم جوړه به ها و بنه مایانه وا ده کات پوچى پیرۆز به هیز بجولیت بو پیدانى ژيان به ئەوانه ی که به روچ مردوون؟ په ترۆس به خوینهرانى نامه که ی ده لیت: «تیه وه له دایک بوونه وه... به وشه ی زیندووی خودا که ده مپیتته وه» (یه که م په ترۆس ۱: ۲۳). ئایا ده کریت ئە وه سه رکه شى و بیباکيه ی شه مشون بوویت که وایکردبیت ئە مه روویدات (پیدانى ژيان به ئەوانه ی که له لایه نى روچیه وه مردوون، به دووباره له دایکبوونه وه یان)؟ ئایا سپاره ی دادوهران به شیک نیه له وشه ی ژيانبه خشى په روه ردگار؟

پیم وایه وه لامى ئە و پرسپاره ی که تازه کردمان ئە وه یه: ئە مه په یوه سته به ئە وه ی که ئایا وتار له سه ر ژيانى شه مشون به دروستى پیشکesh کراوه، ئە گه ر وایه، ئە وا وه لامه که: به لپیه. به لام وتاردانى دروست له سپاره ی دادوهرانه وه زیاتر له وروژاندن، دلگه رمى خه لکى ده ویت به باسکردنى به ها پیاوسالاریه کانى شه مشون له گه ل بانگه وازیک بو پیاوسالارى و سنگکوتان له گه لیدا. بو ئە وه ی به دروستى وتار له سه ر شه مشون بدریت، پیویسته له به شه کانى (۱۴ هه تا ۱۶) ی سپاره ی دادوهران له چوارچپوه ی خویندا روونبکریته وه، وه پاشان له چوئیتى په یوه ندى نیوان ئە م به شان به ته واوی په یامى کتیبى پیرۆز، روونبکریته وه. پیویسته وتاریکی مه سیحیانه بدریت به روونکردنه وه ی ئە وه ی که چوچیروکی شه مشون ده مانباته لای عیسا مه سیح. دانایى سه ره کی لیره دا به م شپوه یه یه: هه ر شه ست وشه ش سپاره که ی کتیبى پیرۆز به دریزایى هه زاران سال و به ده سته ده یان نووسه ر و به زمانه کانى عیبرى و ئارامى و یونانى نووسران، وه ئە م سپاران ه یه ک دانه رى خودایان ه یه. ئە و دانه ره خوداییه هه ر شه ست و شه ش سپاره که ی نووسیوه بو ئە وه ی هه موویان یه ک په یامى ساده رابگه یه نن. ده توانم به خویندنه وه ی سه دان هه زار له و وشانه ی که هه ر شه ست و شه ش سپاره که پیکده هیئن ئە م په یامه تان بو روون بکه مه وه. یان ده توانم ئە م په یامه تان بو روون بکه مه وه به به کاره ینانى هه ندیک وشه ی که م که وا عیسا گوتى: «که مه سیح ئازار ده چیت و له روژى سییم له نیو مردووان هه لده ستیتته وه، به ناوی ئە ویش توبه کردن بو لیخوشبوونى گونا هه موو گه لان جار بدریت، ئە مه ش له ئورشه لیمه وه ده ستپیده کات» (لوقا ۲۴: ۴۶ - ۴۷).

ئایا بەراستی ئەم وشانە پەيامی کتیبی پیرۆز پوخت دەکەنەو؟ وادیارە عیسا ئەو دەلیت. ئەمەى خوارووە ئەو چواچۆپۆه یە کە تێیدا مەسیح ئەمەى درکاندوو:

ئینجا (عیسا) پێی فرمەوون: «ئەم قسانەم بۆ کردن کاتیک لەگەڵتان بووم: پێویستە هەموو ئەوانەى لە تەوراتى موسا و پێغەمبەران و زەبووردا دەربارەى من نووسراون بێنە دى.» ئینجا مێشكى کردنەو، تاکو لە نووسراوە پیرۆزەکان تێبگەن. پێی فرمەوون: «ئاوا نووسراوە، کە مەسیح ئازار دەچێژیت و لە رۆژى سییەم لەنیو مردووان هەلەستیتەو» (لوقا ۲۴: ۴۴ - ۴۶).

با سەرنج بەدینە وشەکانى عیسا: «ئاوا نووسراوە»، بەئەمە ئاماژە دەکات بۆ تەواوی پەیمانى کۆن (شەریعتى موسا و پێغەمبەران و زەبوورەکان). وشەکانى دواى ئەو، کەوا بریتین لە «مەسیح ئازار دەچێژیت...» پیناچیت لە پەیمانى کۆندا پرێک بەم شیۆه یە نووسرایت، بەلام «مێشكى ئەوانى کردەو» بۆ ئەو یە بێنن کە بەراستی ئەمە پەيامەکیە لە پەيامى خوێ و تەواوی پەیمانى کۆن، جگە لە پەیمانى نوێ. مەسیح کتیبی پیرۆز لە چەند وشەیک پوخت دەکاتەو. هەرەها پۆلس باسی راگەیاندىکی هاوشیۆ دەکات بۆیە کاتیک ئاماژە بە «نووسراوە پیرۆزەکان» دەکات، دەلیت: «ئەوهم پێدان کە یەکەمین و گرنترینە و منیش وەرمرگرتبوو: کە مەسیح لە پیناوی گوناھە کامان مرد بەگوێرەى نووسراوە پیرۆزەکان، ئەو نیژرا و لە رۆژى سییەم هەستایەو بەگوێرەى نووسراوە پیرۆزەکان» (یەکەم کۆرنسۆس ۱۵: ۳-۴؛ هەرەها پروانە کردارى نیردراوان ۳: ۱۸؛ ۲۱، ۲۴؛ ۱۷: ۲، ۳؛ ۲۶: ۲۲، ۲۳؛ یەکەم پەترۆس ۱: ۱۱).

بە دەربڕینیکی دیکە دەبێنن کە ئەو هەوالانەى لە شەست و شەش سیپارەکی کتیبی پیرۆزدا راگەیه ندراو، پوختکراوە تەو بەو یە نووسەرانى پەیمانى نوێ ناوی دەنێن «هەوالی خوێ» یان «مزگینی». نزیکە لەئەو یە کە ناویشانى سەرەکی هەوالیک بە خودی چیرۆکە بەراورد بکریت. ناویشانى سەرەکی لە رۆژنامە کە بریتییە لە: «هەلبژاردەى ئەلمانیا توانى جامى جیهانى باتەو!» ئەم ناویشانە بێرۆکە سەرەکییە کە بە خوینەر دەدات، لە کاتیکدا ئەو هەوالەى کە بەدوایدا

دیت هه موو ورده کاریه کانی یاریه که ده خاته روو. ئە گەر ته نها ناویشانی سهره کی به ههوت وشه که یه وه بخوینیته وه و هیچی دیکه نه خوینیته وه، ده توانی بلیی «هه واه که» ت بیستوه، چونکه تو خالی سهره کی ده زانیت - هه لبارده ی ئە لمانیا سهره که وتی به ده ستهینا. وتاره که هه مووی «هه واه که یه» هه روه ها ناویشانی سهره کی «هه واه که یه».

به هه مان شیوه، شه ست و شه ش سپاره که ی کتییی پیروژ «وشه» ی خودان، وه ئە و چهند وشه یه ی که پوخته ی په یامی مزگینی تیدایه بریتین له «فه رمایشی خودا». هه روه ها ئە مه ش هو کاری که بو ئە وه ی زور جار ده بینین نوو سهرانی په یمانی نووی ده برپینی «مزگینی» به شیوه یه کی تیکه ل له گه ل ده برپینی «وشه» به کار ده هینن (بو نمونه، یه که م کورنسوس ۱۵: ۱-۲؛ یه که م په ترۆس ۱: ۲۳، ۲۵).

پۆیسته وتاری راقه کاری جه خت له مزگینیدان بکاته وه

واتای ئە مه ئە وه یه که وتاری راقه کاری و فیرکردن هه میسه سهرنج و جه ختکردنه وه یان له سهر مزگینیدان ده بییت. گرنگ نییه تو ده ته ویت باسی کام به شی کتییی پیروژ بکه ییت، له کو تاییدا ده بییت له دیمه نه که دا مزگینیدان ده برکه ویت. شکسته یینان له مه دا به و واتایه یه که ئە گه ری زوره هه ر ده قیک بشیوینیت که وا هه ولی باسکردنی ده ده ییت.

با خاله که به م شیوه یه پروون بکه مه وه. گریمان له نمونه ی پيشوودا نه ناویشانی سهره کیت خویندوه ته وه و نه ته واوی بابه ته که سه باره ت به بردنه وه ی ئە لمانیا له له جامی جیهانی. به لام له ناوه راستی بابه ته که دا برگه یه کت خویندوه ته وه ده باره ی گوړانکاریه کی تاکتیکی که تپه که ی ئە لمانیا له چهند خوله کیک پیش کو تایی یاریه که له هیلی هیرشبه ر ئە نجامی داوه. هه روه ها گریمان ها ورپیکه ت په یوه ندیت پیوه ده کات و لییت ده پرسیت داخوا هه والی یاریه که ت بیستوه، توش وه لامی ده ده یته وه و ده لییت: «به لی، هه لبارده ی ئە لمانیا چهند خوله کیک پیش کو تاییه اتنی کاتی سهره کی یاریه که یاریزانیتی له هیلی هیرشبه ری گوړی!»

ئەوا پەنگە ھاوړېكەت واز له گفغوگوكردن سه بارهت به ياريه كه بهيټ. گرنګى بابته كه ئەوه نيه گۆرانكارى تاكتيكي له كۆتا خوله كدا گرنګ نه يټ؛ به لكو گرنګيه كهى به ته واوى په يوه سته به و شيوازهى كه كارېگه رى له سه ر نه جامى كۆتايى ياريه كه ده يټ. خويندنه وهى ته نها يه ك برګه له چيروكيكى هه واليكا وهك ئەوه وايه زياده روهى بكه ين له گرنګى كاره قاره مانه سه سورپه ينه ركانى شه مشون به بى گوتنى شتيكى ديكه. چيروكه كه ورده كارويه كى سه رنجراكي شه، به لام ته نها يه كيكه له ورده كارويه لاهه كيه كانى گپراهه وهى چيروكيكى زور گه وره تر. گرنګى ئەم چيروكه (لاوه كيه) به ته واوى په يوه سته به وهى كه چۆن به شداره له چيروكه گه وره تره كه دا. بويه شكسته ينان له دانانى ئەم چيروكه لاهه كيه له چوارچيوهى چيروكه گه وره تره كه دا، واتاكهى ده شيوينيټ؛ چونكه له خويدا ده يكاته چيروكيكى گرنګى جياواز له چيروكه گه وره تره كه.

با له بيرمان يټ كه ته واوى چيروكى كتيى پيروژ باسى عيساى مه سيح ده كات، وه ئەگه ر واى دابنين ده توانين وهك سه ردپرى رۆژنامه كان ناو نيشانيكى سه ره كى بو كتيى پيروژ دابنين، ئەوا شتيكى وهك ئەمه ده يټ: «عيسا سه رده كه ويټ!» بويه هه رچيه ك كه حه زمان ليه ده ربارهى هيژى شه مشون بيلين، ده يټ روونى بكه ينه وه كه چۆن ورده كارويه تابه ته كانى سپارهى دادوه ران له به شه كانى ١٤ بو ١٦ به شداره بن له و كيرپكيه ي كه له كۆتاييدا عيسا تيدا سه رده كه ويټ. بيگومان ئەگه ر بمانه ويټ به سه رراستيه وه مامه له له گه ل چيروكى شه مشون بكه ين.

ئەم چيروكه چۆن به شدار ده يټ؟ چۆن وتاربيژيڪ ده توانيټ به دروستى ئەو برګه يه ده ربارهى شه مشون بنوسيت كه به شيك له چيروكه هه واليه فراوانه كه پيكده هيټ، وه وشه كانى سه ردپرى ئەم چيروكه وهك خوى بهيټينه وه كه وا ده ليټ «عيسا سه رده كه ويټ؟» چه ندين ريگا هه ن، وه لي ره دا سى ريگا ده خه ينه پروو.

يه كه م، ده توانيټ ريگاي جورناسى (پوليټنكردن) بگريته بهر به قسه كردن له سه ر شمشون وهك جورناسينيكى (موانويه كى) مه سيح. ده توانيټ بليټ دادوه ريكه كه له لايه ن خوداوه ده ستنيشان كراوه، له لايه ن رۆحى پيروژه وه هيژيكي زور

گه‌وره‌ی پئی به‌خسراوه، وه راده‌ستی دوژمنانی گه‌لی خودا کراوه به مه‌به‌ستی
 پژگارکردنی گه‌لی خودا (بۆ نمونه، دادوه‌ران ۱۵-۱۴؛ ۱۶؛ ۳۰). ره‌نگه‌هه‌ندی‌ک
 که‌س نار‌ه‌زایه‌تی ده‌رب‌پرین به‌رام‌به‌ر به‌ته‌ما‌شا‌کردنی شه‌مشون وه‌ک نمونه‌یه‌کی
 (جو‌رایه‌تی) بۆ مه‌سیح، وه‌له‌بری ئه‌وه‌ پێش‌نیاری ئه‌وه‌ بکه‌ن که‌ ئه‌وه‌ ته‌نها
 لیک‌چوونیکه‌ (Analogy). به‌دنیاییه‌وه‌ ده‌بیت ئا‌گادار بین که‌ زۆر خیرا ئه‌م
 جو‌ره‌ په‌یوه‌ندیانه‌ بکه‌ین نه‌وه‌ک ئه‌مه‌ بیته‌هۆی ئه‌وه‌ی کتیبی پی‌روژ بکه‌ینه
 شتیکی مه‌جازی (Allegory). له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، بیرو‌که‌ی فراوان‌تر لێ‌رده‌ا ئه‌وه‌یه
 که‌ بزاین زۆر‌جار خودا به‌ نمونه‌ (Pattern) کار‌ده‌کات- جو‌ره‌کان، لیک‌چوون،
 ئاماژه‌کان (Sympols)، وه‌ شتی له‌م جو‌ره‌- به‌ جو‌ریک که‌ رووداوه‌کانی پێشوو
 له‌ مۆدیل‌ه‌کان یارمه‌تیده‌رمان بیت بۆ روون‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و رووداوه‌ی که‌ په‌یوه‌ندی
 به‌هه‌مان مۆدیل‌ه‌وه‌ هه‌یه‌ له‌ دۆخی مه‌سیحدا، به‌له‌به‌ر‌چاو‌گرتنی هه‌ریه‌ک
 له‌ لیک‌چوون و جیا‌وازییه‌کانی نێوانیان. نووسه‌ری نامه‌ی عیبرانییه‌کان ستایشی
 شه‌مشون ده‌کات له‌سه‌ر باوه‌ره‌که‌ی، به‌لام دواتر پیمان ده‌لێت که‌ شه‌مشون
 چاومان ده‌باته‌ سه‌ر «شتیکی باش‌تر» که‌ مه‌سیحه‌. (بروانه‌ عیبرانییه‌کان ۱۱: ۳۲،
 ۳۹-۴۰؛ ۱۲: ۱-۲).

دووهم، ده‌توانیت پێ‌وه‌ویکی بابه‌تی بگرێته‌به‌ر (واتا په‌یوه‌ست به‌ بابه‌تیکی
 دیاریکراو یان بیرو‌که‌یه‌کی سه‌ره‌کی) بۆ ئه‌وه‌ی له‌ شه‌مشونه‌وه‌ بگه‌یه‌ته‌ مه‌سیح.
 سپاره‌ یاساییه‌کانی کتیبی پی‌روژ به‌ کۆمه‌لێک بیرو‌که‌ی سه‌ره‌کی پیکه‌وه
 به‌ستراونه‌ته‌وه‌ که‌ چه‌ندین جار له‌ رووکه‌شدا ده‌رده‌که‌ون، وه‌ک ده‌رکه‌وتنی داویک
 له‌ پارچه‌ قوماشیکدا، دواتر وون ده‌بیت، دواتر دووباره‌ ده‌رده‌که‌وتنه‌وه‌. ئاما‌ج له‌م
 پێ‌وه‌دا ئه‌وه‌یه‌ که‌ بپرسین: ئه‌و داوانه‌ چین که‌ له‌م سپاره‌یه‌دا ده‌رده‌که‌ون و دواتر
 به‌ درێژایی پێ‌گا‌که‌ به‌دوای شوینه‌واری ئه‌و داوانه‌دا ده‌رۆن هه‌تا ده‌گه‌ینه‌ مه‌سیح.
 هه‌ندی‌ک له‌و داوانه‌ی که‌ شایه‌نی به‌دوادا‌چوون (له‌ سپاره‌ی دادوه‌ران) بریتین له‌:
 ئاماده‌نه‌بوونی گه‌لی ئیسراییل بۆ شوینکه‌وتنی یه‌زدان (هه‌ریه‌کیکیان ئه‌وه‌ی پئی
 باش بوو ئه‌وه‌ی ده‌کرد)، وه‌ بابه‌ته‌کانی په‌یوه‌ست به‌ هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل گه‌لانی
 دیکه‌ (وه‌ک ئه‌وه‌ی شه‌مشون کردی)، وه‌ سه‌ر‌پاستی خودا بۆ په‌یمان‌ه‌که‌ی له‌گه‌ل
 گه‌لی کۆن (دادوه‌ر له‌ دوای دادوه‌ر پێ‌ده‌به‌خشین بۆ ئه‌وه‌ی رژگاریان بکات)، وه‌

بیتوانایی هر دادوهریک که ببته رزگارکهری ته‌واویان (وه ئه‌مه‌ش پئویستییه‌کی قوولتری ناشکرا کرد له‌وهی ته‌نها له دهستی فه‌له‌ستییه‌کان رزگار بن).

سییه‌م: مرؤف ده‌توانیت رپه‌ویکی یه‌زدانناسی پوخت بگریته‌به‌ر. شه‌مشون چیمان فی‌ر ده‌کات ده‌براره‌ی په‌گه‌زی مرؤفانه -به‌نیشاناندانی خاله‌ به‌هیز و خاله‌ لاوازه‌کامان؟ چیرۆکی شه‌مشون چیمان فی‌ر ده‌کات ده‌براره‌ی خودا -ئارامی به‌رامبه‌ر به‌گه‌له‌که‌ی و مکوربوونی له‌سه‌ر حوکمدانی گونا‌ه؟ ئه‌م چیرۆکه‌ چیمان فی‌رده‌کات ده‌براره‌ی پئویستییمان به‌ رزگارکهر- رزگارکهریک که وه‌ک هه‌موو دادوهریک یان پاشایه‌ک که هه‌تا ئیستا ژیاوه‌ بئ هیوامان نه‌کات، ته‌نها یه‌ک رزگارکهر؟

هیزی شه‌مشون جیگه‌ی سه‌رنجه؛ به‌ به‌کارهینانی شه‌ویلاکی گویدرئژ هه‌زار له فه‌له‌ستینی دا. به‌لام ئه‌وه‌ی زیاتر شایه‌نی ئاماژه‌کردنه‌ وینه‌ی هاتنی مه‌سیحه‌ له‌ پوژی دوایدا، وه «له‌ ده‌میه‌وه‌ شمشیریکی تیژ ده‌رده‌چوو، تاکو پپی له‌ نه‌ته‌وه‌کان بدات. گوشه‌ری شه‌رابی تووره‌یی هه‌لچووی خودای هه‌ره‌ به‌توانا ده‌گوشیت.» (ناشکراکردنی یوحنا ۱۹: ۱۵). ته‌نها ئه‌م دادوهره‌ به‌ ته‌واوی دادپه‌روه‌ر و چاکه‌.

هه‌روه‌ها مردنی شه‌مشون جیگه‌ی سه‌رنجه؛ به‌ مردنی دوژمنه‌کانی ده‌به‌زیئیت و گه‌لی خودا رزگار ده‌کات. به‌لام له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌ ده‌لین، گه‌مه‌زیی و لووتبه‌رزی شه‌مشون به‌ره‌و مردنی برد. به‌لام ئه‌مه‌ له‌ عیسادا نه‌بوو، که‌وا به‌ مه‌به‌سته‌وه‌ و به‌ ساده‌یی به‌ره‌و مه‌رگ چوو. به‌راستی ده‌بیت شه‌مشون سه‌رسامان بکات -سه‌رسامیمان به‌ عیسا نه‌ک به‌ شه‌مشون.

به‌ کورتی، ئه‌گه‌ر به‌مانه‌و‌یت وتاریکی پافه‌کاری پیشک‌ه‌ش بکه‌ین له‌ برکه‌یه‌کی کتیبی پیروژه‌وه‌، له‌ به‌شه‌کانی ۱۴ هه‌تا ۱۶ له‌ سپاره‌ی دادوهران، ئه‌وا ئه‌م وتاره‌ ده‌بیت وتاری ئینجیل بیت (مزگینی)، نه‌ک وتاریک بیت که له‌ شوینیکی په‌رستنی جگه‌ له‌ کلێسا بدریت. به‌ هه‌مان شیوه‌ سه‌باره‌ت به‌ هه‌ر وتاریکی دیکه‌ی ده‌براره‌ی بابه‌ته‌کانی ناو کتیبی پیروژ. به‌بئ گویدانه‌ شوینی ئه‌و ده‌قه‌ی کتیبی پیروژ له‌نیو رپه‌وی گیرانه‌وه‌ی چیرۆکه‌که‌دا، هه‌میشه‌ پئویسته‌ له‌ ژیر پوشتنایی رپه‌وی گشتی گیرانه‌وه‌ی چیرۆکه‌که‌دا وتاری لئ بدریت. ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ دژایه‌تی ئه‌وه‌ ده‌که‌ن

یان به شیوهیه کی جیاواز وتار ددهن پهنگه چاویکی جیاوازیان هه بیته بو بینینی هه مه چه شنی و فرهیی ده ولله مهندی کتییی پیروژ، به لام یه کیتییه شکومه ندانه که یان له بهرچاو نه گرتووه. راقه کردنی کتییی پیروژ پیویستی به وهیه که نه ک ههر پیرسین بوچی نووسه ری مروّف چیرۆکیک یان دهسته واژهیه کی دیاریکراوی هیناوه ته ناوه وه، به لکو ههروه ها پیرسین بوچی نووسه ری خودایی ئه و چیرۆک یان دهسته واژهیه ی له کتییی پیروژدا جیگیر کردووه.

وتاری راقه کاری راده گه به نیت

له هه موو ئه مانه دا، ئیمه گرنگی به راگه یاندنی ئه وه ددهین که خودا چی کردووه یان به لیتی چی داوه که بیکات. وتاری مه سیحی راسته قینه هه میشه ده بیته راگه یاندنی ئه و شتانه له خو بگریته که خودا له به دیهینراوان و پرزگاریاندا کردوویه تی. ئه و به دیهیناوه، شه ریعه تی خو ی نارد، گوناھی مروّفایه تی حوکم دا، کوره که ی نارد، کوره که ی ژیانیکی ته واو و به بی گونا ه ژیا، به مردنی خو ی جیگره وه و نوینه رایه تی مردنی کرد و له مردن هه ستایه وه. ئه م مردنه په یمانیکی نویی دامه زراند که مروّفه کان له گه ل مه سیحدا یه کده خات و ههروه ها له گه ل یه کتردا یه کیانده خات. ئه وانه ی تۆبه ده که ن و باوه ری پیده هینن به ته واوی پرزگاریان ده کات و ئه وانی دیکه ش سزا ده دات.

خودا به م شیوهیه مامه له ی کرد. خودا ئه مه ی فه رموو که راگه یاندنه کانی مرگینی و ئامازه کاینن.

زۆریک له کلّیسا مه سیحیه کان له کۆبوونه وه ی هه فتانه یاندا و هه فته له دوای هه فته به دیاریکراوی له م خاله دا شکست ده هینن. وتار و وانه ی کۆمه له بچووکه کان جه خت ده که نه وه له سه ر «هه نگاوه کانی هاوسه رگرییه کی ته ندروست» وه «پریگا کانی به ره نگار بوونه وه ی گومان» وه «چۆنیه تی گرنگیدان به کۆمه لگا» وه «ژیان وه ک عیسا». به لام مامۆستایان شکست ده هینن له دانانی ئه م بیروکه باشانه که له چوارچیوه ی کاره به لّیندراو و به دیهاتوووه کانی پهروه ردارا بیت.

کاتیک باوه‌رداران به مه‌سیح وتار ده‌دهن، ده‌بیت هه‌موو شتیک، هه‌موو ئامۆژگارییه‌ک و هه‌موو قسه‌یه‌ک له‌سه‌ر «چۆنیه‌تی ئه‌نجامدانی شتیک» به‌بنه‌مای مزگینی بیت. با بۆ نمونه‌ی راسپارده «دزی مه‌که» وه‌ربگرین، هه‌ر که‌سیکی بی‌اوهر ده‌توانیت وه‌ک راسپارده‌ی کتییی پیروژ بلیت «دزی مه‌که»، هه‌روه‌ها ده‌توانن ئه‌م راسپارده‌یه بۆ لایه‌نه‌ی جیاوازه‌کانی ژیان به‌کاربهێتن: «خودا ده‌فه‌رمویت دزی مه‌که، ئیتر دزی له‌ دراوسێکانت مه‌که، وه‌ دزی له‌ خاوه‌ن کاره‌که‌ت مه‌که». به‌لام ئه‌م وتاره، وتاریکی مه‌سیحی نییه، ریک له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌سه‌ر بنه‌مای راگه‌یاندنی ئه‌و کاره‌ نییه‌ که‌ خودا کردوووه‌تی. وتاری باوه‌رداران به‌ مه‌سیح واتا دووباره‌ی بلام‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و راگه‌یاندنه‌ی که‌ مه‌سیح به‌ مردن و زیندوو‌بوونه‌وه‌ی خۆی ئه‌وانی له‌ دزی‌کردن کپوه‌ته‌وه. هه‌ر کاردانه‌وه‌یه‌ک ده‌بیت له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌و کاره‌ بیت که‌ مه‌سیح ئه‌نجامی داوه.

هه‌مان شت بۆ ئامۆژگاری نامه‌سیحیه‌کان ده‌گونجیت، مروّف ده‌بیت ده‌ست به‌ راگه‌یاندنی پیروژی خوداوه‌ بگریت. راگه‌یاندنی راسپارده‌ی خودا بۆ نه‌کردنی دزی و ئه‌و راستیه‌ی دلته‌زینه‌ی که‌ هه‌موومان دزیمان کردوو. پاشان مروّف ده‌بیت مژده‌ی خۆش راگه‌یه‌نیت که‌ عیسا ژیا‌نیکی ته‌واو و بی‌گونه‌ی ژیاوه‌ و دزی نه‌کردوو، به‌لام له‌پیناو دزی وه‌ک ئیمه‌ له‌سه‌ر خاچ مرد. ته‌نها له‌دوای هه‌موو ئه‌مانه‌ ئه‌و کاردانه‌وه‌یه‌ دیت که‌: «له‌ دزی‌کردن دوور بکه‌وه و متمانه‌ به‌ مه‌سیح بکه‌».

کیشه‌ی فی‌رکردنی دامه‌زراو له‌ سه‌ر یارمه‌تیدانی خۆی

له‌ فی‌رکردنی مه‌سیحیدا، هه‌ر ئالنگارییه‌ک و هه‌موو ئالنگارییه‌کان ده‌بیت له‌ چوارچۆیه‌ی ئه‌و راگه‌یاندنه‌دا دابزیت که‌ خودا کردوووه‌تی یان به‌لینی داوه‌ بیکات. ئه‌مه‌ش ته‌واو پیچه‌وانه‌ی ئه‌و فی‌رکردنه‌یه‌ که‌وا له‌سه‌ر بنه‌مای یارمه‌تی خۆیه‌ (self-help).

دانپیدا‌ده‌نیم که‌ ئاسانه‌ راسته‌وخۆ بچین بۆ «ئه‌و شتانه‌ی که‌ ده‌بی ئه‌نجام بدرین» و «ئه‌رکه‌ جه‌وه‌هریه‌کانی کاره‌که‌» و «چۆن هه‌ندی‌ک شت کارده‌که‌ن» کاتیک وتارده‌ده‌ین یان فی‌رکاری ده‌که‌ین. وا دیاره‌ ئه‌م شتانه‌ ده‌گه‌نه‌ گو‌یگران له‌ هه‌ر شو‌ینیک بن. وه‌ ئه‌ویش «شی‌وه‌ی دانایی» خۆی هه‌یه‌ (کۆلۆسی ۲: ۲۳)، وه‌ مروّف هه‌ست ده‌کات که‌ ئه‌مه‌ کرداریه‌، وه‌ ده‌کرێ جیبه‌جی

بکریټ و بهرپرسياريه تي هه لډه گريټ. به لام له کاتيکدا هه ول ده دهن به دواي ټه و ټامانجه وه بين، کليسا و کتيبه ټينجيليه کان پر بوون له پريازي رهوشي (واتا هوکمدان له سر رهوشي که ساني ديکه “Moralism”).

به پي ټه زموونم، زورپک له کليسا ټينجيليه کان مزگيني ټينجيل ده دن وه ک پريگايه ک بو پرزگاري، به لام به خيري پوو له ناراسته ي رهوشي و يارمه تي خو پي ده که ن وه ک پريگايه کي پيروز. هه فته له دواي هه فته، چاره سه ريکي هاندره پيشکه ش ده که ن. کاتيک و تاري وه ک ټه م جوړه و تارانه زوربن که پشت به پريماي پوهشي ياخود و تاري هاندران ده به ستن، باوه پرداران به مه سيح ده بنه که ساني نهرمونيان و نياز پاک. پاشان منداله کانين به جوړپک په روه رده ده که ن بو ټه وه ي باش بن و کاري باش بکه ن. هه روه ها له وانه يه ده يه کي داهاته کانين بدن، هه روه ها په ننگه به سه رپراستييه وه باوه پريان به مزگينيدان هه بيت، هه روه ها پويسته سوپاسي خودا بکه ين که ټه م به ره مانه ي به ژيان ي باوه پرداران به مه سيح به خشيوه. به لام پويسته دلگهرم بين بو ټه وه ي زياتر له وه به ده ست به پين، چونکه زورچار باوه ري خه لکي له م جوړه کليسا يانه دا به رووکه ش و بي کاريگه ري و بي شوناسي کي دياريکراو ده مي پته وه. زوربه ي ټه ندانمان ژيانين له سر بنه ماي هاندراني يه کتر بو روپوشتن له ژيانپکي باوه پرداري بنيادننن. له روژي کوپوونه وه ي هه فتانه دا بو ماوه ي يه ک دوو کاتزمير خو يان نيشان ده دن، پاشان ده گه پرينه وه ماله وه. ټه وان به رنامه و بودجه ي هه فتانه يان ده رباره ي به قوتاييکردن، مزگينيدان، ميواندري، يان گرنگيدان به که ساني ديکه ناراسته ناکه نه وه.

وتار له سر بنه ماي مزگيني به رامبه ر به و تاري هاندران

پيده چيټ و تاري پشتبه ستوو به پريماي رهوشي يان و تاري هاندران وا ده ربه که ويټ داناييه چونکه سه رنجي ټاره زووه سروشتيه کاني مروف راده کيشيټ -ټاره زووي گه شه کردن، گوړان، خو شه ويستي و که سيکي باشر بوون. هه مووان ټه م شتانه ي ده ويټ، جا ټه گه ر باوه پردار بيت به مه سيح يان بيواهر. به لام و تاري پشتبه ستوو به پريماي رهوشي يان و تاري هاندران ته نها هه تا راده يه ک ده توانيټ هاندره ي مروف بيت- هه تا ټه و راده يه ي که سه رچاوه ناوخوييه کاني مروف بتوانيټ بيانبات بو ي. «ټه م شتانه ت ده ويټ؟ که واته بيه و به به

خاوهنى! هه موو شتيك په يوه سته به وهى كه چهند وزم هه يه بو ئه وهى
ژيانتيكى باشت به ده ست بهيتم.

به لام له لايه كى ديكه وه، له سه ره تادا وتار له سه ر بنه ماي مزگيني پيډه چيټ
ئاسانكار يه كى زياده پوهى هه يټ. ئه وه ئاماژه يه بو كوره تافانه كه كه له سه ر
خاچ هه لوسراوه، كه كار دانه وهى سروشتى بو ئه مه له باشتري حاله تدا ئه مه
ده يټ: «چيروكيكى جوان و سه رنجراكي شه، به لام ئه مه چ په يوه ندييه كى به
منه وه هه يه؟» له گه ل ئه وه شدا، وتارى له سه ر بنه ماي مزگيني جار له دواى جار
به رده وام ده يټ له هه مان شت، وه له چهند گوشه يه كه وه تيشك ده خاته سه ر
بابه ته كه به قه د ژماره ي ده قه كانى كتيى پيروژ و گيرانه وهى چيروكه لاهه كيه كانى
نيو كتيى پيروژ. ئه وهى جيگه ي سه رساميه، كه ئه م جوړه وتاره سووكايه تى
ده كات به «قسه ي دانايانه» وه هو كاري ئه م سووكايه تيه ش ئه وه يه «نه وه ك
هيڙى خاچى مه سيح پووجه ل بيته وه.» (يه كه م كورنسوس ۱: ۱۷). به دلنبايه وه
ئه م وتاره هاوشانه له گه ل «به لگه ي روچ و هيڙ» (يه كه م كورنسوس ۲: ۴). ئه وه
باوه ر به گوپگرانى ده به خشيت بو ئه وهى باوه ر بكن به وهى گوپرانى راسته قينه
ده كريت له خوداى هه ره به تواناوه بيت كه عيساى له نيو مردوان هه ستانده وه،
گوپيان له م كاره گورانه ده يټ و بوپان دهرده كه ويټ كه ئه وانيش ده توانن
پشت به ئه م خودا گه وره و ميهره بانه به ستن. پاشان -له گه ل زيادبوونى باوه ر-
بوپان دهرده كه ويټ كه ده توانن له مه سيحدا هه موو شتيك بكن.

وتارى هاندان به خه لكى ده لپت پشت به هيڙى كه سى خوپان به ستن، له
كاتيكدا وتارى له سه ر بنه ماي مزگينيدان داويان لپده كات پشت به هيڙى خودا
به ستن. كام له م دوو جوړه وتاره ده مانبه نه شوپنيكى دوورتر؟ جوړى يه كه م
ده توانيت هاندهر بيت، به لام جوړى دووهم گوپرانكار يه ك له ژيان ده كات و
سه رله نوئى به ديده هيټته وه.

دانايى جيهانى هه ميشه فريومان ده دات و نه زمونمان ده كات بو هاندانى
خه لكى به راسپارده و قسه له سه ر «چونيه تى نه نجمدانى كاريكى دياريكراو».

دانایی خودایی دهزانتیت که کات و شوینتیک ههیه بو راسپارده و کاردانهوه. بهلام ههروهها ئه وههیه که به رۆحی پیروژ بارگاوی کراوه دهیناسیتتهوه که تایهته به راگه یاندن و په یام و ههوالی خوژی ئینجیل. کیفن دی یۆنگ به شیوهیه کی باش باسی ئه مه ده کات: «نهینی مزگینیدان ئه وهیه که ئیمه له راستیدا زیاتر ده کهین کاتیک که متر گوئیستی هه موو ئه و شتانه ده بین که پیویسته بو خودا بیکهین، ههروهها زیاتر ده بیستین ده رباره ی ئه وهی که خودا به راستی بو کردووین.»

یه ک کلّسای بارگاوی به مزگینی ئینجیل

به م دواییه راپورتیکم خویندهوه له سه ر تیمیکی نایابی چاندنی کلّسا. ئه وان به ته واوی پشتیان به هیزی مزگینی ئینجیل به ستبوو بو چاندنی کلّسایه ک له شاریکدا که هیچ شایه تیه کی مه سیحی تیدا نه بوو. وه ک زوریک له تیمه کان، ئه م تیمه هه ندیک پشتگیری که میان له کلّسایه ک وه رده گرت که بو یان ده نتردر، به لام ههروهها ده بوایه به کاری رۆژانه ی خو یان بژیوی په یدابکه ن. به دلناییه وه، پاره یان نه بوو که بتوانن به کاریهینن بو دروستکردنی تابلوی بریقه دار، بلاوکردنه وه ی ریکلامی، دابینکردنی پیداو یستیه کانی «قوتابخانه ی کتیبی پیروژ بو کاتی پشوو»، تپی موسیقا، کلینیکی پزشکی و یان هه ر شتیکی دیکه ی سه رنجراکیش. بو یه له ئیو خو یاندا بریار یاندا شوینیکی کو بو نوه وه ی کو مه لایه تی ناو خو یی بدو زنه وه بو مزگینیدانی ئینجیل بو ئه و که سانه ی که ئاماده ن گو ییگرن.

ئه وه ی جیگای سه رنجه، خو یان ته رخان کرد بو ئه وه له په یمانی کو نه وه مزگینی ئینجیل رابگه یه نن. ژماره یه کی زور له خه لکی کاردانه وه یه کی ئه ری یان هه بوو، وه زوریک یان باوه رپان هینا و و دل یان گو راو. ئه مه له به رانه ردا هو کاری وروژاندنی ئیره یی گروو پیکی دیکه ی ئایینی ناو خو یی بوو، وه به رپرسانی شاره که یان ئاگادار کرده وه و وایان لیکردن ده ستیوه ردان بکه ن. له کو تاییدا ئه مه ش بو وه هو ی ده رکردنی تیمه که له شاره که. به کورتنی، تیمی چاندنی کلّساکه ته نها مانگیکیان هه بوو (رهنگه که میک زیاتر) بو ئه وه ی پیش ئه وه ی ده ربکری ن وتار بده ن.

به لام چیرۆکه که بهردهوام بوو. هه‌رچه‌نده پڕۆیشتنی چینه‌رانی کلێسا له شوینیه که پێش کاتی خۆی بوو، به لام کلێسا که شه‌ی کرد و گه‌وره‌بوو. وه‌ خه‌لکی چه‌وسینه‌رانی کلێسا به‌ردهوام بوون له چه‌وساندنه‌وه‌ی کلێسا، به لام کلێسا که به‌ خوشیه‌وه به‌ده‌نگ ئه‌م بابته‌وه چوون. جار جاره پرسیاره‌کانی باوه‌رداره نوێیه‌کان سه‌بارهت به‌ بابته‌هه‌ بیروباوه‌رییه‌کان سه‌ریان هه‌لده‌دا، به لام خه‌لکی له هه‌موو هه‌ریمه‌که‌دا ده‌ستیان کرد به‌ تییینیکردنی کاری باوه‌ر و ماندویتی کلێسا که، له ئه‌نجامی شایه‌تیدان و کاره‌کانیان ته‌نانهت مزگینه‌یه‌که له ده‌ره‌وه‌ی شاره‌که‌شيان بلا‌بووه‌وه.

چ شتیک گۆرانکاری و گه‌شه‌کردنی نایابی ئه‌وانی ده‌رخست، ته‌نانهت له به‌رابه‌ر چه‌وساندنه‌وه‌شدا؟ لێره‌دا ئه‌و وه‌لامه ده‌خه‌ینه‌پروو که پابه‌ری تیمی چاندنی کلێسا گوتی: «مزگینه‌ی ئینجیل نه‌ک ته‌نها هه‌ر به‌ وشه له‌لایان بوو، به‌لکو به‌ هی‌ز و پڕۆحی پیروژ و به‌ متمانه‌یه‌کی به‌هێزه‌وه، وه‌ له‌وه‌ش زیاتر، ئه‌وان له‌کاتی‌که‌دا به‌ ئازاریکی سه‌ختدا تیده‌په‌رین باوه‌ریان به‌ وشه‌ی خودا هی‌نا، وه‌ به‌خوشیه‌وه پڕۆحی پیروزیان وه‌رگرت.»

بینگومان ئه‌مانه وشه‌کانی پۆل‌سن که ئاراسته‌ی کلێسای سالۆنیکی کرد (سالۆنیکی ۱: ۵-۶). ئه‌و چیرۆکه‌ی که‌میک پێش ئیستا باسم کرد سه‌بارهت به‌وه‌ی که کلێسای سالۆنیکی چۆن ده‌ستی پیکردوه‌وه به‌پراستی چیرۆکی ناوازه‌یه؛ شاریک بوو پێشتر که‌س پێی نه‌گه‌یشتبوو، چه‌ند چینه‌ریکی کلێساش چوونه ئه‌و شاره، وه‌ هی‌چ ته‌لاریکی کلێسای تیدا نه‌بوو، وه‌ هی‌چ به‌رنامه‌یه‌کی مزگینه‌دانی نه‌بوو، وه‌ وتاردانیش ته‌نها به‌ به‌کاره‌ینانی په‌یمانی کۆن بوو. زۆر که‌س له‌ نه‌ته‌وه جیاوازه‌کان باوه‌ریان هی‌نا و به‌ باوه‌ری مه‌سیح دلایان گۆرا، وه‌ یه‌کتیه‌کیان له‌سه‌ر بنه‌مای مزگینه‌ی ئینجیل پیکه‌ینا. ئینجا سه‌ره‌تای چه‌وساندنه‌وه‌ روویدا، ئارامی و خۆراگری، گه‌شه‌کردن، پێشکه‌شکردنی شایه‌تیه‌کی باش بو که‌سانی دیکه و دواتر هه‌والی باوه‌ره‌کیان له‌نیو ولاتاندا بلا‌بووه‌وه. ده‌توانیت له‌ به‌شی ۱۷ له‌ سپاره‌ی کرداری نێردراوان و له‌وه‌ دوو نامه‌یه‌ی که‌ بوو کلێسای سالۆنیکی نووسراون ورده‌کاری ئه‌م چیرۆکه‌ بخوینیه‌وه .

پۆلس دەلّیت که له پشت ئه و چیرۆکه سه رسوپهینه ره وه وشه ههیه -ئه و
وشانه ی که به هیزی رۆحی پیروژ پشتگیری کراون بۆ ئه وهی دلّیایی و خوشی
و گوپراهلی دروست بکه ن. وه هه موو ئه مانه به راگه یاندنیک دهستی پیکرد:
«ئهم عیسایه ی من پیتانی راده گه یه نم، مه سیحه که یه.» (کردار ۱۷: ۳).

ئایا ئه مپۆ ده کریت تیمیکی بچووکی چینه رانی کلّیسا بچنه ناو یه کیک له
پایته خته کانی ولاتانی رۆژئاوا یان رۆژه لات، ته نها کتیبی پیروژ چه کی ده ستیان
ییت؟ ئایا ده توانن مه سیحی له خاچدراو جار بدهن، پاشان کلّیسیه ک بدۆزنه وه
که له هه چه وه دروست ییت و گه شه بکات، ته نانه ت له به رگری نه یارانی شیاندا؟

سەرچاوه پيشنياركراوه كان

Chapell, Bryan. Christ Centered Preaching. Grand Rapids: Baker, 1994.

Gentry, Peter, and Stephen Wellum. God's Kingdom Through

God's Covenants. Wheaton, Ill.: Crossway, 2015.

Lawrence, Michael. Biblical Theology in the Life of the Church,

Wheaton, Ill.: Crossway, 2010.

Roark, Nicholas, and Robert Cline. Biblical Theology: How the

Church Faithfully Teaches the Gospel. Wheaton, Ill.: Crossway, 2018.

Dictionary of Biblical Theology. Ed. Rosner, Brian, T. Desmond

Alexander, Graeme Goldsworthy, and D. A. Carson.

Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 2000.

به شی حه وته م

وتار کاردانه وهی ده بیت

ئه و برگه یه ی که وتاریبزه که بو کوبونه وهی ئه و به یانییه هه لیبژارد له سپاره ی یه شوع بوو. له بیرم نییه کام برگه بوو، به لام په ره گرافه که یه کیک له و نایه تانه ی له خوگرتبوو که وا له نیو لیستی ئه و نایه تانه ی له کتییی پیروزدایه که «تینگه یشتنیان زه حمه ته»؛ باسکردنی شتیک ده باره ی فه رمانی خودا بو یه شوع که بچته ناو شاریکه وه و هه موو ژن و پیاویک بکوژیت، هه موو گنج و پیریک، هه روه ها هه موو میگه لیکی مه ر و مانگا و که ر.

ئه وه ی له و به یانییه دا له بیرمه ئه وه یه - له شوینیکی ناوه راستی وتاره که دا- وتاریبزه که بریاری دا ئه م نایه ته بخوینیته وه ده باره ی سه برینی مرووف و ئازه ل. وه به ده نگیکی به رز خویندییه وه.

له پشته وه له سه ر یه کیک له کورسییه داره کانی کلنسا له گه ل هاوړپیه کی بیباوه رپم دانیشتبووم. به م دوا ییه سه رله نوئی له دوا ی چنه د سالییک ده ستم کردبووه وه به چوون بو کلنسا. من به خووم ده گوت باوه ردار به مه سیح، به لام ژیانم ئاماژه ی به شتیک دیکه ده کرد.

کاتییک وتاریبزه که ده ستی کرد به خویندنه وه ی ئه م ده قه، وه ک ئه وه بوو که رووداویکی ئوتومییل بینم. ئایا پیشتر رووداویکی ئوتومییلت بینوه؟ بو ماوه ی نیو چرکه، خه لکی به چاوکی به رته سک چاویان له سه ر ئه و کاره ساته ده بیت که خه ریکه رووده دات، وه رووداوه کان به هیواشی له وینه یه که وه بو وینه یه کی دیکه ده جو لین. پاشان شته کان به شیوه یه کی ترسناک بیده نگ ده بن. پاشان باااام! ده نگی پیکدادانی ئوتومییل!

به لام ده نگی پیکدادانه که ئه مجاره ده نگیکی مروفانه بوو، به درپژایی خویندنه وه ی نایه ته که به رده وام بوو. وتاریبزه که نایه ته که ی خویندنه وه، پاشان چاوه کانی هه لبری و ته ماشای ئیمه ی کرد.

ئىنجا راوہستا. بیدہنگیہک بالی بہسەر هوّله کهدا کیشا.

وہک ئه وه دیار بوو له خهونیکدا بم، دواتر ههستم به تیکه له یه کی سهیر کرد له شهرمه زاری و پهروشی، بهو بیروکانه شهرمه زار بووم که پهنگه هاوړیکه م ههستی پئی کردییت، ههروهها پهروش بووم بو ئه وهی چی به دوا دا دیت. دهقی کتیبی پیروژ شوکهنه ر بوو؛ خودا تازه فه رمانی به گه له که ی کردبوو که... ته واوی شاریک ویران بکه ن. به لئی، ئه مه ساتیک بوو تاییه تمه ندی خوئی هه بوو له میژووی قوربانیدا، به شیوه یه کی راسته وخو به سەر کلئسادا جیبه جئ نه ده بوو، به لام... به لام... چیت پئی ده کړئ ده رباره ی راسپارده یه کی خودایی که داوای شتیکی له و جوړه بکات؟

هینده ی ئه م وشانه ی کتیبی پیروژ قورس بوون، ئه و وشانه ی دیکه ی وتاریژه که که وا گوتی به راستی وای کرد دهقی کتیبی پیروژ فشار بخاته سه رم: «ئه گه ر باوه رداریت به مه سیح، پیویسته بزانیت بوچی ئایه تیکی له م شیوه یه له کتیبی پیروژدا هه یه».

ببوره؟! پیویسته بزانیتم بوچی ئه م قسانه له کتیبی پیروژدا هه یه؟ مه به ست چیه ده بی بزانیتم؟ تۆ وتاریژییت. تۆ ئه و که سه ی که ده بی بزانیتم!

به لام ئه وه ئه و یارییه نه بوو که ئه و ده یکرد. دهقه که ی خسته سه ر من و هه موو ئه وانه ی دیکه که گوئیان لئ ده گرت. شه رمی پیوه دیار نه بوو له وشه کانی ئه و ئایه ته ی که ده یخوینده وه. هه ولی نه دا بیانوو ییک به یینتیه وه، وه ک چۆن مروّف هه ندیک جار هه و لده دات له گه ل یه کیک له و دایک و باوکه به سالچوو انه دا بیکات که نیشانه کانی پیروون و نه خووشی بیروونه وه یان ده رکه وتوو. نه خیر، ته نها ئایه ته که ی خوینده وه و پئی گوتین ده بیتم مامه له ی له گه لدا بکه یین. له کو تاییدا دهقه که به رپرسیاریتی ئیمه بو.

به جوړیک ئارام بوومه وه. ئایه ته که لۆژیکی ده رکه وت. نه خیر، نه متوانی پروونی بکه مه وه که بوچی ئایه تیکی ئاوا له کتیبی پیروژدا هه یه، به لام گومانی

تیدا نییه که ئایه ته که شتیکی نا ئاسایی گرنگی ده گوت هم ده باره ی خودا و هم ده باره ی مرو فایه تی. وه باوه رداری راسته قینه پیویسته بزانیته چی بکات، ئایه ته که هه یه، ده توانیته بلیته کتییی پیروژ هه له ی تیدایه، یان ده توانیته بزانیته چو ن ئه و تیشکه تابه ته (ئه و ئایه ته) له ناو پیکهاته ی گشتی باوه ره که تدا (کتییی پیروژ به گشتی) بگونجینیته.

له بیرم نییه وتارییژه که له دوای ئه وه چی گوت، به لام جیهانی من به راستی گوپرا. راستیه کان له می شکمدا تو مارکرا، ئیتر به چاویکی که می ک جیاواز ده ستم کرد به بینین، وه ک به ده سه ته یانی تیروانین و ئاسوی نو ی، که مرو ف له گه ل تیپه رینی ته مه ندا پیی ده گات، به لام له چرکه یه کدا پیی گه ی شتم. ئه مه ئه وه یه که وتاری کتییی پیروژ ده ی کات؛ وشه ی خودا پروه روی راستی ئیستات ده بیته وه، پاشان رو حی پیروژ راستیه کی نو یته پی ده به خشیته.

جیبه جیکردن یان پروه پوهوونه وه

ده بینین نزیک به زوربه ی ئه و کتیبانه ی که ده باره ی وتاردان یان خو یندن ی وشه ی خودان باس له گرنگی «جیبه جیکردن» ده کهن. دانیال ئو فیه ردو ر ف به شیوازیکی سوود به خش باسی جیبه جیکردنی کرداره کی ده کات و «پروون ده کاته وه یان نیشان ده دات که چو ن فیکراری کتییی پیروژ ده بیته کاریگه ری له سه ر ژیا نی گو یگرانی هاوچه رخی هه بیته». ئه وه «گو یگران ده بات به ره و هزرکردنی ئه وه ی که چو ن ئه و راستیه ی له ده قی کتییی پیروژدا ئا شکررا کراون له قو ناغه کانی ژیا نیاندا جیاوازی دروست ده کات».

ئیستا له دوای ئه وه ی له به شی پی شوو ته ماشای ئه و راستیه مان کرد که «وتار پایده گه یه نیته»، ره نگه خو ینه ر ئه و بروایه ی له لا دروست بیته که ئیمه له م به شه دا ده مانه ویته باسی جیبه جیکردن بکه یین. مرو فیه کان ته نها پیویستیان به لی کدانه وه ی ده قیکی کتییی پیروژ نییه، به لکو پیویستیان به بیستنی بیرو که یه ک هه یه بو ئه وه ی که ئه و ده قه بو بارودوخی ئیستای ئه وان واتای چییه؟ به م

شیوهیه ئەو پرستانەیی که پەییوەندیان بە لایەنی جیگرەووی دەقەکەووە هەیه
لە وتارەکەدا، دەپیت بواریک بو فەرمان و راسپاردەکانی ئەو وتارە برەخسینیت،
ئەمەش پیناسەیی جیبەجیکردنی وتارە: وتاریژت تیرامان دەکات لە راسپاردە و
فەرمانەکانی هەر دەقەیکی کتیبی پیروژ کەوا پیمان دراو. ئەم دەقە بە تاییەت
بو ژيانی تو داوای چیت لی دەکات یان چۆن هاندەرته؟ داواکارییە پیویستەکانی
عیسا یان پەترۆس بو تو چین؟ وەک دایکیک، باوکیک، مامۆستایەک، یان کەسیک
کە رادەستی دلەراوکی بوو؟

هەتا رادەیهک، لەم بەشەدا تەماشای ئەمە دەکەین، بەلام دەمەوینت بابەتەکە
لە گۆشەیهکی کەمیگ جیاوازەووە وەربرگرم، مەبەستم بە دیاریکراوی: روانگەیی
«کاردانەوێه». لە نمونەیی روونکردنەووی سەرەووە، دەتوانیت بلیت وتاریژتەکە
ئەو دەقەیی لە یەشوعدا هەیه «جیبەجی» ی کرد، یان دەتوانین بلیت وتاریژتەکە
وای لیگردین روبەروی دەقەکە بیئەووە. هەردوکیان راستن، بەلام بە پیی بوچوونی
من بابەتی دوویم (وتاریژتەکە وای لیگردین کە روبەروی دەقەکە بیئەووە) بە
شیوهیهکی گشتگیر زیاتر راستیە کە رویداووە. بە دریزی کتیبی پیروژ، خودا
فەرمانان پیدەکات گوپرایەل بین، گوپگر بین، وە تۆبە بکەین. ئەو روبەروومان
دەپیتەووە لە حوکمدانی خوومان. پاشان وتاریژتەکەش هەمان شت دەکات: چونکە
لە راقەکردنی (خستنەرووی) ئەو بو کتیبی پیروژ ئەو کاردانەوێه ئاشکرا دەکات
(دەپیتەروو) کە لە ناوەرۆکدا ئیمەیی لەخوگر توووە.

زمانی بەکارهینانی کردەیی کاتیگ کار دەکات کە تەماشای وشەکان دەکەین
وەک ئەووی کەشتی بچوکن و لە میسکینکەووە بو میسکینکی دیکە بەناو پرۆسەیی
قسەکردندا دەپەرنەووە. زانیارییەکم پیدەدات کەوا پیشتەر نەمیبت و بەکاری
دەهینم. با تیبینی ئەووە بکەین کە جەختکردن لەسەر رۆلی وتاریژت و گوپگرە؛
بە واتای ئەووی لە هاوکیشەکەدا جەخت لەسەر نیووی مروفت دەکات. وتاریژت
دەقەکە جیبەجی دەکات، وە گوپگریش دەقەکە بە کرداریی لە ژیانیدا جیبەجی
دەکات. هەرەوہا ئەم تیگەپشتنە لە بابەتەکە کیشەیی مروفتەکان وەک کیشەیی
نەزانین دەناسینیت.

به لّام ئه وهی پرووده دات له ئه مه زیاتره. خودا به هۆی وشه که یه وه خۆی به خشی، وه توانا و ههسته کانی خسته ناوی. ههروهها خودا به هۆی وشه که یه وه کارده کات. خودا به هۆی کتییی پیرۆز روبه پومان ده بیته وه و دلّمان ده گۆرپّت. به راستی نه زانین یه کیکه له کیشه کامان، به لّام له وه خراپتر لوتبه رزی و سنگ ده رپه پاندنه که وا حوکمی خۆمان ده دهین. خودا له کتییی پیرۆزدا زانیاری نویمان ده دات، به لّام ههروهها روبه پروی تاجی شکۆی خۆشیمان ده کاته وه. ئه و روبه پروی بته کان و خودا وه نده ساخته کامان ده بیته وه، لوتبه رزیمان، ترسمان، ئازار و لاوازیه کامان، سه ربه خۆییمان، پالنه رمان بو ژیان به پئی بنه مای یارمه تی خۆییمان و روبه پروی درۆ و کاره ساخته کامان ده بیته وه که وا بو یان به په روّشین. وه به شیوه یه کی بنه پره تی، خودا روبه پروی حوکمدانی خۆمان، بو خۆمان ده بیته وه.

پاشان- چهنده نبعمه تیکی سه رسوره پنه ره!- خودا ئه م خو حوکمدانه ی خۆمان ده شکینیت. من کویر بووم، به لّام ئیستا ده بینم.

خودا هه موو ئه مانه ده کات کاتیک وشه که ی وه رده گرین بو ئه وهی خۆمان بیخوینینه وه. وه ئه و له پوژی کو بوونه وهی هه فتانه له ریگه ی وتارییژه وه ئه مه ده کات.

هیچ نیوانگیریک نییه که وه ک ئه مه سه رکه وتوو بیت. وینه ی روخساریکی جوانم پیشان بده، یان دهنگی ئاوازیکی خووش، ده کری سهرهنجی میشک و دلّم رابکیشیت، به لّی، به لّام دوور له وشه کان، هیچ ئالنگارییه ک نییه بو ده سه لاتی خوّم له سه ر خوّم. ته نها وشه کان -به تایبه تی وشه کانی پاشایه ک- ده توانیت بانگه پشتم بکات بو راده ستکردنی خواستی خوّم.

ئه مه هۆکاری ئه وه یه که داوا ده کریت کلّیسا کامان به ته وای پشت به وشه ی خودا به ستن. ئه گه ر کیشه ی سه ره کیمان حوکمدانی خۆمان بیت، که واته ده بیت سه ر له نووی له خالی دلّسوژی ناته و او مان پرو به پروومان ببیته وه و داوای دلّسوژیه کی باشرمان لیکات. هه ندیک جار وشه ی خودا روبه پروومان ده بیته وه و سه رزنشتمان ده کات کاتیک پئویستیمان به سه رزه نشته، هه ندیک جاریش

پروبه پومان ده بیته وه بو دنیایی و ئاسودهیی. به لام له هه موو بارودۆخیکدا په یامه که هه مان شته: «ئه وهی به دوایدا ده گه پریت نایدۆزیته وه - جا ئه گه ر راستکردنه وه بیته یان دلنه وایی- له خۆتدا، یان له حوکمدانی خۆتدا یان له سه رچاوه کانتدا».

ئیتستا، جه خت له ئه وه ده که مه وه که پروبه روبوونه وه واتای ئه وه نییه ئه وه که سه ی خه لکی فیتری وشه ی خودا ده کات نابیت خوۆی له گه ل یان له ناوه راستی گه لی خودا دابنیت. نه خیر، به لکو ئه ویش ده بیته له گه ل گه لی خودا له ژیر وشه ی پهروه ردگاردا بیت، وه ده بیت پروبه روبوونه وهی وشه ی خودا له گه ل گه لی خودا به سۆزه وه بیت: «خودا ئه وه مان پیده لیت». ههروه ها، سه رنجدانم له پروبه روبوونه وه واتای ئه وه نییه که من له گرنگی ئه وه راستیه که م ده که مه وه که تایی وشه که (مه سیح) نشینگه ی خوۆی له نیوانماندا بنیادناوه.

به لام بیگومان مه به ستم ئه وه یه که بلیم خودای کور نشینگه که ی خوۆی له نیومان داناوه نه ک بو ئه وهی وازمان لیبه نیته بو ئه وهی له جیی خۆمان بین و وه کو خۆمان به نینه وه، به لکو بو ئه وهی داوامان لییکات تۆبه بکه ین و به هوۆی پینماییه کانی کوره که و هیزی روۆی پیروۆ شوینی پریگای خودای باوک بکهوین.

به م شیوه یه بابه ته که ده مانگه یه نیته ئه مه: که له دوای بیستنی ئه وه وشانه ی که کاره کانی خودا راده گه یه نیت، پیوستمان به گوینگرتنه له وشه کانی پروبه روبوونه وه، ئه مه یه ئه رکی وتاریژ.

ئه وه پروبه روبوونه وه یه کتییی پیروۆ پروبه پومان ده کاته وه:
ئموونه یه کی روونکردنه وه

تیده گه م له وهی که چوارچی وه دان به م به شه له پرووی پروبه روبوونه وه به ته واوی له گه ل کولتوری روژئاوایی ئیمه دا ناته بایه. پروبه روبوونه وهی که سانی دیکه

شتیک نییه که ئیمه له م سهردهمه دا ئهجامی بدهین. بهلام راستیه که ئهوهیه: کتیبی پیروژ به شیوهیه کی بنهپه تی روبهروبوونهوهی تیدایه. من تهها ئاماژه به فرمان و هۆشدار و ئه و شتانه ناکه که ئاموژگاری دهکات - ئه و شتانهی که کتیبی پیروژ له باره یانهوه دهلیت «تۆ نابئ ئه وه بکهیت...» به لکو ئاماژه به هه موو ئایه تیکی ده که م که تیدایه. هه موو کتیبی پیروژ - دلنیا به له وهی لی تیگهیت! - دهلیت تۆ ئه و که سه نیت که بیری لیده که یته وه، خوداش ئه وه نییه که بیری لیده که یته وه. پاشان کتیبی پیروژ داوامان لیده کات پرزگارمان بیت له و چیرۆکه ی که بو خۆمان دایده ریژین و له جیگه ی ئه وه سه رنج بدهینه سه ر روانگه ی خودا بو چیرۆکی ئیمه. کتیبی پیروژ سه رله نوێ پیناسه ی بنه په تی راستی ده کاته وه و ده توانین، بلین روانگه یه کی نویمان پی ده به خشیت. هه روه ک موسا پیناسه ده کات که وشه کانی کتیبی پیروژ: «تهها وشه ی بی نرخ نییه بو تان، به لکو ژیا نته» (دواواتار ۳۲: ۴۷).

ته نانه ت پیش ئه وهی کتیبی پیروژ بخوینینه وه، هه موومان چیرۆکی کمان هه بو وه که به کاری بهین بو ناسینی خۆمان و جیهانی ده وره به رمان. بیر له هه ندیک که سه بکه وه که وا ره نگه له کو بوونه وهی هه فتانه ی کلپسا که تدا له ته نیشته ته وه دابنیشن، وه بیر له و چیرۆکانه بکه وه که ره نگه لیان بیستین:

«من ناوم فرانکه. من که سیکی پیشه گهرم و له ناوچه ی شارستانی ده ژیم. چیژ له کاره که م وه رده گرم و داها تم زۆر به رزه. دایک و باوکم که سانی نه رمونیان بوون، منیش که سیکی نه رمونیانم. من که سیکی چاکم. خه لکی منیان خۆشده ویت چونکه گالته چیم، ئه وه ش وا ده کات هه ست به خۆشی بکه م. ژیانم به باشی ده پروات، هه ر بویه سوود له ئاین نابینم. من پیم وایه مروف ده توانیت ئه و ره وشته هه لبریت که له گه ل خویدا ده گونجیت و خوی پاریزیت له ده ستوه ردان له ژیانی که سانی دیکه. به و شیوه یه ی که خۆم ده مه وی ده ژیم.»

«من ناوم کاتلینه. باوکم خراپ بوو و سووکایه تی ده کرد. دایکم ئالووده ی مه ی بوو، ئه ویش بوو به خراپه کار. رقم له هه ر دووکیان ده بیتته وه. من به هوی

ئەوانەو پەشەبەن و بېزارم، ھەست بە بېدەسەلاتى دەكەم و ناتوانم گۆرانكارى
بكەم. ھەندىك جار چارەسەرى دەروونى يارمەتيم دەدات ھەست بكەم باشتەم،
بەلام دواتر كارىگەريەكەى نامىنىت. من باوەرم بە ئايىنى پىنكخراو يان خودا
نيە، لانىكەم لە پرووى كەسيەو. بەلام من باوەرم ھەيە بە ژيانى پوھانى و
بەوہى خودا لە ھەموو كەسيك و ھەموو شتەكدا ھەيە.»

«من ناوم دواينە. من لە كلێسادا پەروەردە كرام و گەورە بووم. من ھەميشە
باوەردار بووم بە مەسيح، وە من بەپراستى كەسيكى باشم، نەك كەسيكى خراب
و ياخى وەك فرانك و كاتلين.»

ئەمانە ئەو چىرۆكانەن كە فرانك و كاتلين و دواين سەبارەت بە خويان دەيلين.
بەم شىوہيە پراستىەكان پرووندەكەنەوہ -خويان، خودا، ئامانجى ژيان و پەوشت.

بەلام كتيبى پىروژ بەكەرەوہ دەبينىت وشەكانى خودا پەيوەستن بە پراگەياندن
وكاردانەوہ ھەر لە ئايەتى يەكەم دەست پيدەكات: «لە سەرەتادا خودا ئاسمان
و زەوى دروست كرد.»

يەكەم شت كە دەبىت لەم ئايەتەدا تيبينى بكرىت بكەرەكەيەتى: خوداى
بەدەيھنەرە. تۆمارى بەدەيھنراو لە بنەرەتدا كارى خودايە. ئەگەر بەردەوام بين
لە خوڤندنەوہ، ئەوا بە دلنپايەوہ دەبينن كە تەواوى چىرۆكى كتيبى پىروژ
دەربارەى خودايە؛ خودا كەسايەتى سەرەكییە و پالەوانى چىرۆكەكەيە، وە «ئەو
كەسە چاكەيە» كە لە كۆتاييدا سەردەكەوئت.

ھەرەوہا ئەم ئايەتەى يەكەم پيمان دەلئيت كە خودا تەواوى توانايە؛ كە لە
سەرەتادا ھىچ شتەك بوونى نەبوو، دواتر ھەموو شتەك ھاتە بوون. ھەرەوہا
پيمان دەلئيت كە خودا ھەتاهەتايە؛ ئەو «پيش» سەرەتا بوونى ھەبوو. ھەرەوہا
پيمان دەلئيت كە خودا لە خویدا بە تەواوى پيوستى بە ھىچ نيە. خودا ھەموو
شتەكى لە كارگەى ئەقلى كەسايەتى خوہوہ ھەموو شتەكى بەدەيھنراو.

ئه‌گهر هه‌موو ئه‌م شتانه راست بن، ئه‌مه واتای ئه‌وه‌یه خودا قه‌رزازی ئی‌مه نییه، وه ناتوانین ده‌ستکاری داواکاری و بانگه‌پشت یان ئه‌و شتانه بکه‌ین که ئه‌و پیداوین و شانازی پۆه بکه‌ین. ئه‌و قه‌رزازی چاکه‌ی ئی‌مه نییه، ئی‌مه‌ش هیچ مافی‌کمان نییه که لێی سه‌ربه‌خۆ بین.

ده‌توانیت بلێت که هه‌موو ئه‌مانه له ئایه‌تی یه‌که‌می کتیبی پیرۆزدا راگه‌یه‌نراون، به‌تایه‌تی ئه‌گهر ئی‌مه ئه‌م ئایه‌ته له‌گه‌ڵ لیکدانه‌وه‌ی خودی کتیبی پیرۆز بخوینینه‌وه. (بو ئه‌مونه، زه‌بووره‌کان ۵۰: ۱۰-۱۲؛ کردار ۱۷: ۲۴-۲۵).

که‌واته، چۆن ئه‌م راگه‌یاندانه رۆبه‌رووی فرانک و کاتلین و دواین ده‌بێته‌وه؟ جارێکی دیکه ته‌ماشای چیرۆکه‌کانیان بکه‌وه. هه‌مان شت ده‌بینین که له چیرۆکی هه‌ر سێکیاندا دووباره ده‌بێته‌وه، ئه‌وه که هه‌ریه‌کیان که‌سایه‌تی سه‌ره‌کی چیرۆکه‌که ده‌نوێنێت - که‌سه چاکه‌که - له چیرۆکه‌که‌ی خۆیدا؛ ئه‌وان پێیان وایه گه‌ردوون به‌ ده‌وری ئه‌واندایه، هه‌روه‌ها ئه‌وانن که ره‌وشت دیاری ده‌که‌ن و پیناسه‌ی ده‌که‌ن. سه‌باره‌ت به‌ فرانک هه‌موو شتێک باشه ئه‌گهر چێژ به‌نیت. سه‌باره‌ت به‌ کاتلین، هه‌موو شتێک باشه ئه‌گهر شیفایه‌خشیته‌ت. وه سه‌باره‌ت به‌ دواین، هه‌موو ئه‌و شتانه باشن که به‌رده‌وامی پێدات له‌ بێتوانی ناوه‌که‌ی و ناوبانگه‌که‌ی له‌ گه‌یه‌ی. وه سه‌خت نییه و پنا‌ی ئه‌وه بکه‌یت چۆن هه‌موو ژبانیان به‌ شیوه‌یه‌کی خوار و شیواو ده‌رواته‌وه‌ی له‌ ژبانی هه‌ر یه‌کیاندا شتێکی گرنگیان هه‌یه.

به‌لام ئایه‌ته‌که‌ی سپاره‌ی په‌یدابوون ۱: ۱ پۆشنایی ده‌خاته سه‌ر جیهانی هه‌ریه‌کیک له‌و سێ که‌سایه‌تییه، که له‌سه‌ر بنه‌مای خه‌یال و خۆده‌رخستن دامه‌زراوه؛ ئه‌م ئایه‌ته پێیان ده‌لێت که گه‌ردوون بو خزمه‌تکردنی ئه‌وان نییه، راست و هه‌له‌ش له‌لایه‌ن ئه‌وانه‌وه دیاری نا‌کریت و پیناسه‌ نا‌کریت. ئه‌م ئایه‌ته ده‌لێت ئه‌وان له‌ گه‌ردوونێکدا ده‌ژین که خودا خاوه‌نداریتتی ده‌کات، وه به‌ ته‌واوی ئه‌وان قه‌رزازی چاکه‌ی خودان و داویان لیده‌کریت ناوی ئه‌و شکۆم‌ند بکه‌ن. چێژ و چاکبوونه‌وه و بێتوانی به‌پێی مه‌رجه‌کانی خودا ده‌بێت و به‌ هه‌موو

شکۆمه ندییه که وه ده گه پرتیه وه بو خودا (چونکه به باوه پر ده به خشرین). له کۆتاییدا ههر سێ که سایه تیه که به شیوه یه ک ژیاون و باوه پر یان هه بووه که له گه ل راستیه کاندانا ته با بووه. ئایه ته که ی سپاره ی په یدابوون ۱: ۱ راستیه. ئەمه بو هه موو کتییی پیروژ به م شیوه یه ده بیّت و راستیمان پی ده به خشیّت.

پروبه رو بوونه وه ی وتارییژ

که واته ئه رکی وتارییژ ئه وه یه که به پروونی قسه بکات و ئەم پروه رو بوونه وه یه نیشان بدات. ئەو راستیه کان به و شیوه یه راده گه یه نیّت که وا کتییی پیروژ پیشکه شی کردووه، وه ده پرسیت ئەم راستیه چوون به راورد ده کریت به تیروانیی که سی ئه وان بو راستیه که. وتارییژه که له کهسانی وه ک فرانک و کاتلین و دواين ده پرسیت که ئایا گونا هه موو ئەو به ئینانه ی که پینانده دات، جیه جییکردون. وه نیشانیان ده دات که به راستی کتییی پیروژ باشتین شیکه ره وه ی ئەزموونی ژیا نیانی ئه وان ه و ئاراسته یان ده کات بو ئەو هۆشدار ی و به ئینانه ی که وا کتییی پیروژ پینان ده دات.

بیگومان، ئەنجامدانی ئەم کاره به باشی به و واتایه دیت، وتارییژ ده بیّت له وه تییگات که وا گو یگره کانی باوه پر یان به چی هه یه - ئەو پیکهاته سه ره که یه که ئەو جیهانه درۆیه ی ئه وان ی له سه ر بنیادنراوه که تیدا ده ژین. ئامانجی وتارییژ ئه وه یه به وردی پروه روی ئەم بیرو باوه پرانه بیته وه. لی ره دا چوار لایه ن ده خه ی نه پروو که کاریگه رییان له سه ر ههر که سی ک هه یه و ده بیّت وتارییژ پروه روی بیته وه:

یه که م: جیهانیی که سه کان

زۆر جار کاردانه وه ی که سی ک به رامبه ر به کتییی پیروژ به هۆی گریمان ه پیشوه خته کانی له جیهانیییه کانی هه وه دیت، که سه که پیی وایه و ته نانه ت درک به وه ش ناکات که بوونی هه یه. نامه ی فیلیپی رمان ده سپیژیت که چاومان

له سهر ئه نجامدانی بهر ژه وه نندی که سانی دیکه بیت (۲: ۳-۵)، به لام فه لسه فه ی ماتریالیزمان هه تا چند سنوورداری ده کات بو راده ی ئه و قوربانیدانانیه که ئاماده یین بیده یین بو په پیره و کردنی ئه م راسپارده یه؟ نامه ی عیبرانییه کان ۱۳: ۱۷ پیمان ده لیت ملکه چی رابه ره کامان بین، به لام ئایا تاکگه راییه و یه کسانیه خوازی، توندره وانه ریگریمان لیده کات له توانای ئیمه بو ئاوردانه وه مان له راسپارده یه کی له و جو ره؟ عیسا پیمان ده لیت خاچه که مان هه لگریین (لوقا ۹: ۲۳-۲۵)، به لام ئایا دلمان هینده پره له و شتانه ی که هه ست ده که یین شایه نی ئه وه یین که هیچ بواریکمان نه ماوه ریگریمان لیکات له گوگریتن له عیسا؟ وتارییژ پیویست ناکات وشه ی وه ک «ململانیی به کاربه ری»، بیروباوه ری «ریژه یی»، «بیروباوه ری سروشتایه تی» به کاربه یتیت.

به لام وتارییژ ده بیت بزانیته چو ئه م بیروباوه ر و بیروکانه ده ربخات و چه کیان بکات.

دووهم: باری پوچی که سه کان

من پیم وایه هه موو گوگریک - له ئاستیکدا - ململانئ ده کات له گه ل به ته کان و خو ره وایه تیدان و خو شه ویستی جیهاندا. وتارییژ ده بیت هه میسه له گه ل ئه م دوژمانه بجه نگیت. له هه مان کاتدا، وتارییژان ده بیت وتار بو که سانیک بدنه که له بارودوخی پوچی جیاوازا ده ژین. پو لئس ئه و که سانه ده ناسنیته به «ته مبه ل» و «ترسنوک» و «لاوازه کان» هه ریبه که یان پیویستیان به ربه ربه و بونه وه ی (ئالنگاری) که میک جیاواز له یه کتر هه یه (یه که م سالو نیکی ۲: ۱۲-۱۴).

کاتیکی وتاره کانم یان وانه کانی کتیب ئاماده ده که م، هه روه ها هه ولده ده م بیر له سی گروپ بکه مه وه، هه ر گروپیک له دوو پو ل پیکهاتوه: ده مه ویت قسه بکه م بو هه ر یه که له ۱- باوه رداران به مه سیح و بیباوه ران، هه روه ها ده مه ویت قسه بکه م بو هه ر یه که له ۲- ئه و که سه ی له خو رازییه و ئه و که سه ی هه ست

ده کات پيويستی به گرنگيدان و چاودیږی ههیه، وه ده مه ویت قسه بکه م بو ههر یه که له ۳ - نه و که سانه ی که توندن له شه ریعت و نه و که سانه ی که نو قم بوون له نیو چیژه کانیان. ههر یه کیک له م پۆلانه پيويستی به جوړیکي جیاواز له روبه رپو بونه وه ههیه. نه و که سه ی له خورازییه پيويستی به گوږگرتن له هوشداریه کانی خودا ههیه، له کاتیکدا نه و که سه ی هه ست به پيويستی گرنگيدان و چاودیږی ده کات پيويستی به به لینه کانی خودا ههیه. نه و که سه ی له شه ریعتدا توند بیت پيويستی به گوږگرتن له نیعمت ههیه، له کاتیکدا که سی خرابه کار (نه و که سه ی له نیو چیژه کانی نو قم بووه) په نگه پيويستی به روبه رپو بونه وه به فه رمان و پاسپارده کان بیت. بیگومان سه ختییه که نه وه یه که روبه رپو ی یه کیک له دوو پۆلی ههر گروپیک بیننه وه به بی نه وه ی بیتنه هو ی به ربه ستیک بو پۆلی دووه می نه و گروپه دیاریکراوه.

له وانه یه له رامانیکدا که به نه م دوا ییه دا کردوومه له ناراسته یه کدا زور هه له م کرد بیت. روبه رپو بونه وه یه کم پیشکه ش کرد، مه به ستم (له می شکمدا) نه و که سانه بوون که وا له خو یان رازین. به لام له دوا ی وتاره که، یه کیک له برایانی یارمه تیده ر ناماژه ی به نه وه دا که نه و روبه رپو بونه وه یه ی من پیشکه شم کرد بوو، په نگه بیتنه هو ی خه میکی نارپه وا بو نه و که سانه ی که به شیوه یه کی تاییه تی هه ست به تاوان ده که ن. نه گه ر سه رله نو ی نه و رامانه تاییه ته م پیشکه ش بکه مه وه، په نگه هه مان روبه رپو بونه وه پیشکه ش بکه م، به لام هه ول ده دم که ئالنگارییه که زیاتر بو هه موو که سیک گونجاو بیت.

سینه م: پیگه ی کومه لایه تی

له ناماده کردنی وتاردا وتاریژ ده بیت بیر له نه وه بکاته وه که چو ن بیرۆکه ی سه ره کی ده قه که ناراسته ی جوړه جیاوازه کانی مرو ف ده کریت: ده قه که چی ده گه یه نیت بو پیاوان یان ژنان؟ بو مندالان و پیگه یشتووان؟ بو نه و که سانه ی که وا به ره و ته مه نی خانه نشینی ده رپون؟ بو نه و که سانه ی که پارهییه کی زور په یدا ده که ن؟ بو نه و که سانه ی که کیشه یان هه یه له پیدانی پارهی کریی

خزمه تگوزارییه کانی پوژانه یان و پابه ندبوون به ئه رکه داراییه کانیان؟ بو خاوه نکار و فرمانبه ران؟ بو سه لته کان، بو که سانی خیزاندار، بو بیوه هاوژینه کان؟ بو ئه ندامانی که مینه یه کی نه ته وه یی و بو زورینه یه کی نه ته وه یی؟ بو بیانیه کان؟ بو دایک و باوک؟ خه لکی به شیوازی جیاواز روبه روی وشه ی خودا ده بنه وه به پیی ئه و ویستگه یه کی که تییدان یان ئه و وه رزه ی که تییدا ده ژین. ماموستای باش ده یه ویست له هه ر شوینیکی ژیاناندا بن، یارمه تییان بدات.

چواره م: روبه روبوونه وه ی کومه لی خه لک

لایه نی چواره م و کو تایی که په یوه ندی به به کاره ی تانی کرداری یان روبه روبوونه وه هه یه و شایه نی تپرامانه، هه روه ها زورجار چاوپووشی لیده کریت. ئه گه ر ده یان کتیب له سه ر وتاردان بخوینیته وه، ده یان له و کتیبانه ده بینیته وه که یارمه تیت ده دن بو ئه وه ی له گه ل تاکی خه لکدا قسه بکه یت. به لام ئه گه ری زوره که وا ده یان کتیبیش بینیت که به زوری هه یچ نالین له سه ر بابه تی قسه کردن له گه ل کلپسا وه ک کومه له یه ک.

با بگه رپینه وه بو به شی چواره می ئه م کتیبه: وشه ی خودا کلپسا کو ده کاته وه. له کو تاییدا، کتیبی پیرو ز یاتر په یامیکی خیزانییه و له ویشه وه په یامیکی تاکه که سییه. په یمانی کون تو ماریکه له میژووی بنه ماله ی ئیبراهیم، میژووی نه ته وه یی گه لی ئیسرا ئیل، یاسای ئه و میلله ته، گورانییه رو حیه کانی، لیستی تو مه تبارکردنی پیغه مبه ران به رامبه ر به میلله ت و رابه ره کانی. بو په یمانی نویش هه مان شته؛ هه رچوار ئینجیله که و سپاره ی کرداری نیردراوان چیروکی رزگار که ر و پاشامان و چو نیه تی له دایکبوونی کلپسا ده خه نه روو. وه نامه کانیش هه موویان بو کلپساکان یان بو رابه رانی کلپساکان نووسراون.

ئیستا، با به خیرایی له به شی چواره مه وه بیینه وه پیشه وه بو بابه تیک که له به شی شه مدا باسما ن کرد سه باره ت به راگه یانندی مزگینی. راگه یانندی مزگینی ته نها ئه وه نییه که خودا له مه سیحدا له گه ل خویدا ئاشتمان ده کاته وه (ئه فه سو س

۲: ۱۰-۱)؛ به لکو پراگه یاندنی ئەو هیه که مه سیح «دیواری پەرژینی ناوهراستی شکاند» (به به کارهینانی فه رمانی پابردوو!) له ئیوان دوو لایه ن که له رابردوو دا له دوژمنایه تیدا بوون (بروانه ئەفه سۆس ۲: ۱۱-۲۲؛ ههروهها یه کهم په ترۆس ۲: ۱۰؛ دووهم کۆرنسۆس ۵: ۱۸-۲۰). کاتییک خودا له گه ل خۆیدا ئاشتمان ده کاته وه، ئەوا له گه ل یه کتریشدا ئاشتمان ده کاته وه. باوهر و گوپینی دل که له ناخماندا پرووده دات، گوژانییه که بو په یوه سته بوون به کلێسای جیهانییه وه. په ننگه باوکمان یه ک به یه ک له هه تیوخانه که به خێومان بکات، به لام که ده گهرینه وه ماله وه و بو مان ده رده که ویت -چه نده سه رسوپه پنه ره- که ئیمه ش خوشک و برامان هه یه! سه رنج بده ن که په ترۆس ده لیت بوون به گه ل و وه رگرتنی به زه بیمان له هه مان کاتدا پرووده دات: «پیشتر گه ل نه بوون، به لام ئیستا گه لی خودان، پیشتر به زه بیتان وه رنه گرتبوو، به لام ئیستا به زه بیتان وه رگرتوو» (یه کهم په ترۆس ۲: ۱۰). به واتایه کی دیکه، کتییی پیروژ ته نها فیری ئەوه مان ناکات که «باوه ردار» ی باش بین؛ به لکو فیرمان ده کات که رزگار بووین بو په یوه سته بوون به خیزانییک، وه باوه رداری باش بین به واتای ناسینی یه کتری وه ک خیزان، خو شو یستنی یه کتری وه ک خیزان و پیکه وه ژیان وه ک خیزان (یۆحه نا ۱۳: ۳۴-۳۵؛ یه کهم یۆحه نا ۳: ۱۰؛ ۴: ۲۱).

رۆژییک باوکم کۆبونه وه یه کی خیزانی بو هه موومان سازکرد بو ئەوه ی راستگو یانه گفتوگو بکه بین تابه ت به ئەوه ی که له وه هه فته یه دا هه تا چه ند به خراپی مامه له ی له گه ل کردووین. ئەمه ش ئیمه ی برد به ره و دانپیدانان، داوای لیبوردنی شه فاف، داوای لیخو شبوون و به مه ش ئاشتی بو خیزانه که مان هات. ههروه ک پیش ئیستا باس مان له وتارکرد -ده بیت سه ره تا له لایه نی ده رته نجامه وه ده ست پی بکه یین، دواتر ده بیت شوین بو فه رمان و پاسپارده کان بکه ینه وه -پوخته ی کۆبوونه وه ی خیزانه که مان و ئەو په یامه ی باوکم پیی گه یاندین ناوها بوو: ئیمه خیزانیکیکن، بۆیه با وه ک خیزانییک بژین.

ئیتاستاش، بیر له هه موو پاسپارده کانی «یه کتر» بکه وه له نامه کانی په یمانی نویدا: له گه ل یه کتر شاد بن، ریز له یه کتر بگرن، له گه ل یه کتر به راستگو یی قسه بکه ن، له یه کتر خو شبن. ئایا ئەوه هه مان شت نییه که باوکم کردی کاتییک هه ولیدا گفتوگو یه کی خیزانیمان بو ساز بکات؟

که واته، ئەمه سه بارهت به وتاری ئیمه چی دهگهیه نیت؟ ئەمهش به و واتایه که ههروهک پیشتر باسمان کرد کتیبی پیروژ په یامیکی خیزانییه- وتاری ئیمه و مامه له کردن له گه ل گروپه بچووکه کان ده بی وهک نامه یه کی خیزانی ده رکه ویت، هیندهش نامه یه کی تاکه که سی بیت. ده بیت وهک ئەوه بیت که باوکم گوتی «با گفتوگۆیه کی خیزانی بکهین».

بۆیه، له وانیه له م ئایه ته وه فیژکردن بکهیت: «پیروژ بن، چونکه من پیروژم.» (یه که م په ترۆس ۱: ۱۶). به دلنیا یه وه داوا له باوه پردازان ده کات وهک تاک پیروژ بن. به لام په ترۆس ئیمه ی له رووی په یوه ندیمان له گه ل یه کتریشدا ده بینیت (۲: ۵-۱۰)، که وا به و واتایه یه بانگه وازی پیروژی هاندانی خه لک له خۆده گریت بو یارمه تیدانی یه کتر له تیکۆشان له پیناوی به دهسته پینانی پیروژی. بۆیه، ئەهی خۆشه وویستان، ئایا داندەتین به گوناوه کانتاندا بو یه کتر؟ ئایا یه کتره انده دن بو پیشکه شکردنی راستکردنه وهی هه له کانتان؟ ئایا ئاماده ن یه کتر له گه ل گوناوه روه پرو بکه نه وه؟ جهنگان له پیناوی پیروژی - دیسانه وه- کاریکی خیزانییه، وهک چۆن باوکم بو ئامۆژگاری هه موو خیزانه که مان کردی.

رهنگه رپوره سمی خواردنی لیقیه کان فیژبکهیت، که گه لی ئیسراییلی فیژکرد پیروژ و جیاواز بن. ئایا ناییت کلیساکانی ئیمهش به دوای هه مان شتدا بگه رپن به گرنگیدان به رۆلی ئەندامییتی تاکه کانی و ته میبکردنی کلیسای؟

پۆلس ده لیت پیویسته شوانه کان و مامۆستاکان کار بکه ن له سه ر «ئاماده کردنی گه لی پیروژی خۆی بو کاری خزمهت، بو بنیادانی جهسته ی مه سیح، هه تا هه موومان بگهین به یه کیتی باوه ر و ناسینی کوری خودا، بینه مروقیکی پنگه یشتوو» (ئه فه سوۆس ۴: ۱۲-۱۳). یه کیک له ئامانجه سه ره کییه کانی وتار بریتییه له ئاماده کردنی پیروژه کان به شیوه یه ک که له ژیانی پیکه وه بوونیاندا بنیادیان بنیت.

له کاتی ئاماده کردنی وتاریک یان وانیه که دا، پیویسته مامۆستایانی وشه ی خودا هه میشه ئەم پرسیاره له خۆیان بکه ن: «چۆن ئەم ده قه ی کتیبی پیروژ وهک کلیسایه ک به ره وه یه کیتییه کی زیاترمان ده بات، وه چۆن به ره ره کاهمان له خزمه تکردنی یه کتر به کارده هینین؟».

ئەو، نەك ئېمە

گومانی تېدا نىيە كە وتار برىتییە لە: «جېبە جېكردن». ئەو ھى دەيكەيت ئەو ھىە كە ئەو فەرمان و راسپاردانە وەر بگریت كە لە دەقى كىتیی پىرۆزدا ھەيە و ئەو دەقە كۆنەيە جېبە جى بکەيت لەسەر جۆرە جىاوازە كانى مروفى سەردەم، وە تۆش يارمە تىيان دەدەيت بۆ تىگەيشتن لە پەيوەندى ئەو دەقە بە ژيانانەو. بەلام ئەمەيە كە دەبیت بە تەواوى بۆ وتارىيژان و بۆ كلىساكان روون بىت: گۆرانكارى راستەقىنە كاتىك دەردەكەوېت كە دەقى كىتیی پىرۆز بە ياوەرى ھىزى رۆحى پىرۆزەو پوبەروى گوگىرگىك دەبىتتەو، تۆ بە ئەندامانى كلىساكەت نالئىت بچنەو مالمەو بۆ ئەو ھى ئەم دەقە لە ژيانان جېبە جى بکەن، وە چاوپرې روودانى ئەنجامى ناياب بکەيت، وەك ئەو ھى ئەم شىپوازە دەرمانىك بىت بۆ دژەپىرى. من پىم وايە زۆربەى كاتەكان وشەى خودا رېك لە كاتى پىشكەشكردنى وتارەكە كارى راستەقىنەى خۆى دەكات.

رېك لەئەو كات و شوپنەدا، وشەى خودا دلئى مردوو زىندوو دەكاتەو، بىستن بە گوڤى كەر دەبەخشىت، بىنن بە كوڤرەكان دەبەخشىت. يان دلئان رەق دەكات و چاويان دەنوقىنئىت (ئىشايە ۶: ۹-۱۰). بە ھاتنەدى ئەم شتانە، ئەو ئەنجام دەدرىت و بەدیدیت. پىويست ناكات بلئىت لەم دوايانەدا كى بىنايى بۆ گەراوئەو بۆ تەماشاكردن، يان كى بەم دوايە بىستنى بۆ ھاتۆتەو بىستىت. گۆران روويداوە، خودا ئەنجامى داوە.

پىموايە ئەو بوو كە پۆلس ھەولئى دەدا ئاماژەى پىبىدات كاتىك گوتى: «كاتىك مزگىنى و وتارم پىدەدان، قسەى دانايانە و قابلكەرم بەكارنەدەھىنا، بەلكو پشتم بە بەلگەى ھىزى رۆحى پىرۆز دەبەست،» (يەكەم كۆرنسۆس ۴: ۲). ھەر بۆيە توانى لەدواى ئەو بلئىت: «ئىمەش رۆحى جىھانمان وەرئەگرتوو، بەلكو ئەو رۆحەى لە خوداويە، تاكو لەو شتانە تىبگەين كە خودا بەخۆرايى پىي بەخشيوين. ئەو ھى باسى دەكەين لە دانايى مروفەو نەھاتوو، بەلكو لە فېركردنى رۆحەو ھاتوو» (۲: ۱۲-۱۳). رۆحى پىرۆز فېردەكات. كاتىك ئەو دەكات، ئەركەكە تەواو دەبىت.

خودا ناره‌زایی نییه به‌رام‌بهر به‌که‌سایه‌تی کاریزمایی و سه‌رنج‌پراکیش، سه‌زی گالته‌کردن و لیته‌توویی به‌رزی وتاردان بۆ وتاریژان، به‌لام ئەم لایه‌نانه دۆل ناره‌خینن و دووباره بنیادی بنینه‌وه. وشه‌ی خودا و رۆحی پیروژن که ئەم کاره ده‌که‌ن.

بۆیه، کار له‌سه‌ر خسته‌ن‌پرووی (پروونکردنه‌وه‌ی) وشه‌ی خودا ده‌که‌م. وه‌ کار له‌سه‌ر پراگه‌یانندی ده‌که‌م. له‌سه‌ر روه‌پروکردنه‌وه‌ی خه‌لکی کاری پیده‌که‌م. پاشان بواریک ده‌ده‌م به‌ رۆحی پیروژ به‌ ئەوه‌ی به‌ خواستی خۆی دلیان نه‌رم بکات یان ره‌ق بکات. هه‌روه‌ک پۆلس گوتی: «من چاندم و ئەپۆلۆس ئاوی دا، به‌لام خودا بوو گه‌شه‌ی پیکرد.» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۳: ۶).

به‌لێ، من ئەو که‌سه‌ بووم که‌ له‌ پشت‌وه‌ له‌سه‌ر یه‌کیک له‌ کورسیه‌ دارینه‌ درپژه‌کانی کلێسا له‌گه‌ڵ هاورپۆ بیباوه‌ره‌که‌م دانیشه‌تووم، وه‌ له‌و کاته‌دا گویم له‌ ئەو ده‌قه‌ بوو له‌ سپاره‌ی یه‌شوع له‌گه‌ڵ روه‌پروبوونه‌وه‌ی وتاریژه‌که‌. له‌و ساته‌دا، له‌پیش چاومدا گواسته‌نه‌وه‌یه‌ک روویدا (درکیپکردنیکی نوێ)؛ به‌ کۆتاییه‌انتی ئەو وتاره‌، جیهانی من له‌وه‌ی سه‌رنجم له‌سه‌ر خودی خۆم بی‌گۆرا بۆ ئەوه‌ی سه‌رنجم له‌سه‌ر خودا بی‌ت.

بینگومان، هه‌ندیک جار رۆحی پیروژ دوا‌ی ماوه‌یه‌ک له‌ پروداوه‌که‌ کارده‌کات، په‌نگه‌ دوو مانگ له‌دوا‌ی گوپگرتن له‌ وتاریک و دواتر له‌ناکاوه‌ر برپینیک دپته‌ ناو می‌شکت و جاریکی دیکه‌ رۆده‌چپته‌ ناو ویزدانته‌. له‌ هه‌ردوو حالته‌که‌دا، ئەو وه‌سه‌فه‌ی (مارتن لۆسه‌ر)ی تاییه‌تمه‌ند له‌ چاکسازی پڕۆتستانتی ده‌یکات که‌ له‌لایه‌ن زۆر که‌سه‌وه‌ وه‌رگیراوه‌، به‌ دنیاییه‌وه‌ وه‌سه‌فیکی سوودبه‌خش و فیرکاریه‌کی به‌سووده‌، ده‌لیت: «من به‌ ساده‌یی (خه‌لکیم) فیری وشه‌ی خودا کردووه‌، وتارم (بپی‌ داوه‌)، وه‌ نووسنیم (له‌باره‌یه‌وه‌) کردووه‌. جگه‌ له‌وه‌ هه‌یچم نه‌کردووه‌. پاشان، کاتیک ده‌نوستم یان له‌گه‌ڵ فیلیپ و ئەمسدۆرفی هاورپۆییانی نزیکم خواردنه‌وه‌ دله‌خوازه‌که‌م ده‌خواردنه‌وه‌، وشه‌ی خودا ده‌ستی ده‌کرد به‌ لاوازکردنی پاپا هه‌تا ئەو پراده‌یه‌ی هه‌یچ شازاده‌ و ئیمپراتۆریک نه‌یده‌توانی زیانیکی هاوشیوه‌ی پی‌ بگه‌یه‌تیت، وه‌ک ئەو زیانه‌ی وشه‌ی خودا پینگه‌یاندا. من هه‌یچم نه‌کرد، به‌لکو وشه‌ی خودا هه‌موو ئەوانه‌ی کرد.»

سه رچاوه پيشنياركراوه كان

Johnson, Darrell W. The Glory of Preaching: Participating in God's Transformation of the World. Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 2009.

Mohler, R. Albert. He Is Not Silent: Preaching in a Postmodern World. Chicago: Moody, 2008.

Overdorff, Daniel. Applying the Sermon. Grand Rapids: Kregel, 2009 .

وه رزی سیه م

کلیسا

به شی هه شته م

کلێسا گۆرانی پۆچی ده ئیت

له کۆبونهوهی پۆژی یه کشه ممه له کلێسا که م، وتارییژ و هه موو ئه وانه ی خزمه ته که به پۆیه ده به ن به رامبه ر به کۆمه لێ کلێسا داده نیشن، یه ک له دوای یه ک له سه ر سه کۆ پۆلی خۆیان ئه نجام ده دن، له راگه یان دن و پێشکه شکر دن گۆرانی پۆچی یان هه ر شتیکی دیکه. جگه له ئه وه ش، ئه وان توۆ ده بینن و توۆش ئه وان ده بینیت.

دلنیا نیم بۆچی کلێسا که مان پۆشویننه کانی به م شیوه یه پێکده خات، بیجگه له وه ی نه ریتی ئیمه هه میشه وه ها بووه.

ئه وه ی که میک نامۆیه ئه وه یه که ئه و که سانه ی نزیک له سه کۆکه داده نیشن به به رده وامی ته ماشای ئاماده بووان ده که ن، وه ک ئه وه ی له کاتی بازارکردندا چاودیری خه لکی ده که یین: کێ دیته ژووره وه؟ کی له نزیکی کێ داده نیشی؟ ئه و پیاوه چ جوۆه جلو به رگێکی له به رکردوه؟

له رابردودا، بیرکردنه وه ی ئه وه م بوۆ ده هات که پیرسم ئاخوۆ ئه و که سانه ی له سه ر سه کۆن به راستی خودا ده په رستن یان ته نها ته ماشای ئاماده بوانی ده ورو به ری خۆیان ده که ن. ئایا نابیت ئه وه ی به راستی په رستن بکات چاوه کانی دا بخت، وه ده سته کانی به رزبکاته وه بوۆ ئاسمان، ده رپرینی روخساری وه ک خه و آوو دیار بیت؟

ئه مه ئه و پرسیارانه بوو که له میشکمه ده خولایه وه، به لانی که م هه تا ئه و پۆژه هات که من له پێشه وه له نزیکی سه کۆ دانیشتم، که له و پۆیه ته ماشای خه لکی ناو کلێسا که م ده کرد.

ئیستا، ده بی من دان به وه دا بنیم که که میک چاودیری خه لکه که ده که م - کێیه ئه وه ی دیته ژووره وه، وه کێ له نزیکی کێ داده نیشی. به لām ئه مه ته نها له

کاتی ماوهی راگه یاندنه کان. کاتیک گۆرانی پۆحی دهست پیده کا، من به ته واوی شتیک دیکه ده که م: من تیبینی نه وه ده که م گه لی خودا ستایشی خودا ده که ن. نه مه چه نده ناوازه یه!

هه ندیک له چاوه کان داخراون و هه ندیکیشیان کراونه ته وه. هه ندیک له دهسته کان به زرکراونه ته وه وه هه ندیکیشیان نا. به لام شیوهی جهسته یان هینده گرنکه نییه.

بیرۆکه گرنکه که نه وه یه، به و پیهی من یه کیک له شوانه کانی ژیانی نه وانم، هه ندیک شت ده زانم که له ژیاناندا پرووده دات؛ من هه ندیک له مملانیی تاکه که سی و خوشیه کانیا ن ده زانم، ئیستا من کورسیه کم له ریزی پیشه وه هه یه بو نه وه ی بیانینم له کاتیکدا دلی له دایکبۆوه ی نوپیان له به رده م خودا هه لده رپژن، نه و خودایه ی له نپو مملانیی و خوشیدا دیانحه سینته وه و دلنه واییان ده کات.

نه وه ی تیبینی ده که م

وشه کانی نه و گۆرانییه ی سه ده ی شازده یه ممان ده گوت به ناوی «قه لایه کی مه زن»، تیبینیم کرد ژنیک که به م دواییانه رووبه پرووی ده سترپیژی ببووه وه، ئیستا به هه موو توانایه وه گۆرانی ده گوت له سه ر «قه لایه کی به هیز که هه رگیز شکست ناهینیت».

وشه کانی نه و گۆرانییه ی سه ده ی هه ژده یه ممان ده گوت به ناوی «وه ره، نه ی سه رچاوه ی هه موو به ره که تیک»، وه دلّم سارد بوو به بینینی پیریکی پیروژ له کلّیسا دا که ده یان سال له باوه ردا خۆراگر بوو. وه هه تا ئیستا نه و گۆرانییه ده لیت «نه ی په روه ردگار هه ست به مه ده که م، هه ست ده که م په نگه گومرا بیم، هه ست ده که م په نگه له و خودایه دووربکه ومه وه که خوشم ده ویت. دلّم بو توپه، ئای، بیبه و مۆری لیبه، مۆری ته ختی ئاسمانی خۆتی لیبه».

وشه کانی ئەو گۆرانییە سە دەهێ نۆز دەیه ممان دە گوت بە ناوی «ئاشتی له خۆمدا». کاتیک که ته ماشام ده کرد، یه کیک له بریانی کلپسام بینی که له ناوه راستی ته مه نیدا بوو. که تووشی بپهویایی بوو به هۆی ئەو مملانییە که له گه لیدا ده ژیا له رووبه روو بونه وهی گوناھی تورهی، ئیستا دهنگی بهرز کردۆته وه و هاوار ده کات: «گوناھی من - ئای له نیعمه تی ئەم بیرو که شکۆداره: گوناھی من، نه ک ته نها هه ندیک، به لکو هه موو گونا هه کانم له سه ر خاچ بزمار کوت کراوه و چیت هه لپناگرم. ستایشی پهروه ردگار بکه، ستایشی پهروه ردگار بکه ئەه ده روونی من!».

وشه کانی ئەو گۆرانییە سە دەهێ بیست و یه کمان ده گوت به ناوی «ته نها له مه سیحدا»، ته ماشای دایکی به هره مه ندی گه نجم ده کرد که له پیناوی مندال تووشی فریودان بوو له وهی هه ستی په شیمانی هه بوو له و شتانهی قوربانی پینا بوون و له ده ستیدا بوون بوون، ده مبینی دلخۆشه به ژیا نی ئیستا و ده لپت: «ته نها له مه سیحدا هیواکانم ده دۆزمه وه، ئەو رووناک و هیز و گۆرانی روچی منه».

وه له کاتیکدا که من داده نیشم و چاو ده گیرم و تیبینی ده کهم، ستایشه کانی دلّم بو خودا به هۆی چیرۆکه کانی که سانی دیکه و گۆرانییه کانیان به هیز ده بیت، ده بینم باوه ریم چالاک ده بیت و ههروه ها گه شه ده کات کاتیک کاری خودایان تیدا ده بینم.

وشه ی خودا که وا دهنگ ده داته وه

باوه رداران له کلپسا کاغان گۆرانی روچی ده لپن چونکه دلّه نوپیه کانیان هه ر ده توانیته دهنگی وشه ی خودا بداته وه که ژیا نی پئ به خشیون. جا ئە گه ر ئەم وشانه له سه دهی شازده هه م نوسرایته یان ئە مرۆ، ده بیت دهنگی کتیبی پیروژ بداته وه. له بیرت بیت که ته نها کتیبی پیروژه ژیا ن ده به خشیته، بوپه پینوسته کتیبی پیروژ به پینریت بو ئەوی له موسیقای کلپسادا مالپک دروستبکات (کۆلوسی ۳: ۱۶). ئەمه ش واتای ئەوه یه که پینوسته گۆرانییه روچییه کانی کلپسا جگه له وشه کانی کتیبی پیروژ هیچی دیکه ی تیدا نه بیت، یان دووباره دارشته وهی

ئەو وشانە بېت، يان بېرۆكەكان كە لەهەووە وەرگىرابن، دەبېت ئەو گۆرانىيە رۆحىيانەى دەيلېين لە دەورى وشەى خودا بېت و لەسەروشەى خودا داھەزرىت.

باوەرداران بە مەسىح پېكەوہ گۆرانى دەلېين چونكە ئەوہ يارمەتىمان دەدات بۆ ئەوہى ستايشەكانى دلمان و دانپېدانان و برپارە ھاوبەشەكانمان بېنين چونكە ئېمە بە تەنھانېن. پېم وایە گۆرانى گوتن لە كلېسادا ھىندەى پەيوەندى بە گوپگرتە ھىندەش گۆرانى گوتنە بە زمانمان. بۆيە پۆلس ئاموژكاريمان دەكات و پېمان دەلېت: «لەگەل يەكترى بە زەبوور و سروود و گۆرانى رۆحى بدوین، لە دلتانەوہ گۆرانى و ستان بۆ يەزدان بلېن» (ئەفەسۆس ۵: ۱۹). ئەگەر پېويستبوو لەسەرم بە گۆرانى گوتن قسە بۆ خەلكى بكەم، دەبېت گوئشيان لېنگرم. لە راستيدا، من بەراستى زۆر جار لە گۆرانى گوتن رادەوہستم بۆ ئەوہى گوئ لەو دەنگانەى دەروہەرم بگرم و سوپاسى خودا دەكەم لەپېناويان!

رەنگە بېر لە يەكېتېيەكى لاواز بكەيتەوہ (كە لەوانەيە لە رووكەشدا بەھيز دياربېت) وە كاتى بېت كە ھەموو ھاندەرانى تېپى تۆپى پېى ناوخۆيى ئەزمونى دەكەن كاتېك مېواندارى تېپكى شارېكى دېكە دەكەن، لە كاتى ھاندانى تېپكەيان لە يارپەكەدا. ئەوان پېكەوہ بۆ ھاندان لە سەر پېيەكانيان رادەوہستن.

كلېسای عيسای مەسىح چەندە زياتر چېژ لە يەكېتېيان وەر بگرن و كاتېك گۆرانى دەلېن ئەم يەكېتېيەيان دەربكەوېت! ئەو خوشك و برايانە ھاوبەشى شوناسى نويمانن، ھاوبەشمانن لە پەرورەردگار و رزگار كەرمان، وە لە دلنایى و پشتگيريمانن، لە ھىوا و خوئشيماندا؛ تۆ لەگەل ئەوان دايت، ئەوانيش لە گەل تۆدان، وە ھەموومان لەگەل خوداين.

ھۆكارى گۆرانى گوتمان

باوەرداران لە كلېساكان گۆرانى دەلېن چونكە مەسىح راپساردين پېكەوہ گۆرانى بلېين (كۆلۆسى ۳: ۱۶؛ ئەفەسۆس ۵: ۱۹). گوپم لە خزمەتكارىكى مۆسقاژەن بوو بە

ناوی بۆب کۆفلین، تییینی ئەوهی کرد که خودا رایسپاردین گۆرانی بلیین چونکه ئامانجی ئەوه بوو که ئەو بەدیھێنراوانە لەسەر وێنە خۆی دروستکراون ئەوه بکەن چونکه خوداش ئاوا دەکات (بۆ نمونە سەفەنیا ۳: ۱۷؛ عیبرانییەکان ۲: ۱۲). دەمەوێ سێ ھۆکار بخەمە پوو که وا دەکات خودا گەلەکە پراسپیڤی نەک تەنھا بە بەکارھێنانی وشەکانی پەخشان قسە لەگەڵ بەکتر بکەن، بەلکو بە شیعەر و ئاواز و موسیقاش.

گۆرانی دەلێن بۆ ئەوهی خواوەنداریتی و جەخت لە وشە خودا بکەینەوه

گۆرانی گوتن شیوازیکە که کلێسا بەھۆیەوه وشە خودا ورەدەگریت و بۆ خۆی جەختی لەسەر دەکاتەوه. لە کتییی پیروژدا، گۆرانی گوتن شیوازیکە که خودا فەرزی کردووە لە سەر ئەندامەکانی کلێسا بۆ کاردانەوهی پراگەیاندراوەکانی خودا. ئەوه شیوازیکە که بە ھۆیەوه دەلێن: «بەلێ، من باوەرم بەئەم راستیانە ھەیە و بە ھەموو بوومەوه جەختی لە سەر دەکەمەوه». بۆ نمونە، نووسەری زەبوورەکان داوا لە گەلی خودا دەکات که وشە خودا بە کەسانی دیکە پابگەینەن «گۆرانی بۆ یەزدان بلیین، ستایشی ناوی بکەن، پۆژ بە پۆژ مژدە پزگاریی ئەو پابگەینەن.» (زەبووری ۹۶: ۲). گۆرانی گوتن بۆ پزگاری خودا بە واتایەیه که ئیمە وەک پەيامی خۆمان خواوەنداریەتیمان کرد و قبولمان کرد.

گۆرانی دەلێن بۆ ئەوی ھەستەکانمان لەگەڵ وشە خودادا کارلێک بکات و

ھاوبەش بێت

گۆرانی گوتن ئەو شیوازییە که تیییدا ھەست و سۆزی کلێسا لەگەڵ وشە خودا کارلێک دەکات ھاوبەش دەبێت. کاتیک گۆرانی دەلێن، زەحمەت دەبێت لە پووی و یژدانییەوه بۆ کاردانەوه مینینەوه. بە تەواوی ھەرۆک چۆن ھەستی بۆنکردن لە ئیمەدا دەتوانیت ھەندیک شتی پەیوەست پێیەوه و ھەرۆھا ئەو یادەو ھیریانە که پەیوەست بە ھەندیک بۆنی دیاریکراو و ھیرمان دەھێتتەوه، بەم شیویە دەنگی موسیقا ھەموو ئەوانەما بەبیردەھێتتەوه، دلخۆشییەکان،

ناخۆشى، حەسرەت، ھىواکانى، ھەروەھا ئەو شتانەى كە تووشى خەمان دەكەن. جۇناتان ئدواردز دەلېت كە خودا مۆسقىقاي پېبە خشىوين «ھەمووى بۆ ئەو ھەست و سۆزە ئاينىيەكان بوروژىنىت ولە دەرپىرنيان يارمە تىدەرمان بىت». وادىيارە نووسەرى زەبوورەكان مەبەستى ئەم بىرۆكەيە بوو بىت كاتىك نووسىويەتى: «دلم پر بوو لە قسەى باش» (زەبوورى ٤٥: ١).

پىم وایە گۆرانى گوتن ئامرازىكە كە گەلى خودا بە ھۆیەو دەتوانن درك بە وشەى خودا بكەن وە ھەست و سۆزىان بگونجىنن و لەگەل ھەست و سۆزى خودا رىككىخەن.

وہ بۆیە، سەیر نییە كە پۆلس كلېساكان رابسىپىرېت زەبوورەكان بە گۆرانى بلىنەو، وە كىتیبى زەبوورەكان وەك كىتیبى گۆرانىيەكانى كلېسا ھەژماركراوہ. جۆن كالفن ناوى لە سپارەى زەبوورەكان ناوہ: «توئىكارى ھەموو بەشەكانى دەروون» چونكە وشەگەلېك دەداتە خوئەرانى كەوا دەكرى بىخەنە سەر زمانىان بۆ ئەو ھى تەواوى ھەستەكانى مروڤايەتى بە شىوہەكى گونجاو دەربىرن. كالفن لە پىشەكى رافە كردنەكەى بۆ سپارەى زەبوورەكان دەنوسىت: «چونكە ھەموو ھەستىك كە مروڤ بتواتىت دركى پى بكات و ھەستى پى بكات لىرەدا (لە سپارەى زەبوورەكان) دەبىنن وەك ئەو ھىە كە سىرى ئاوئەنەكە بكەن. يان باشتەر بلىنن، روحى پىرۆز لىرەدا خەمەكان، ئەو شتانەى خەمبارى دەھىنن، ترس، گومان، ھىوا، نىگەرانى، وە بابەتى سەرلىشىواوى لە ژياندا، ھەموو ئەو شتانەى وئنا كردووہ. وە بە كورتى، ھەموو ئەو ھەستانەى ھزر پەرتەوازە دەكەن، ھزرى مروڤەكان لىرادا تووشى گرژى دەبن». چۆن باوہرداران بە مەسىح دەتوانن بە شىوہەكى خواپەرستانە خەمەكانىان دەربىرن؟ بە ھەمان شىوہ چۆن بە شىوہەكى خواپەرستانە ئەو شتانە دەردەبىرن كە خەم يان ترس و گومان دەھىنن؟ وەلام: بە دەنگدانەو ھى زەبوورەكان، ھەروەك چۆن عىسا بەردەوام دەىكرد.

بەلام تەنانەت ئەگەر كلېساكان وشەى گۆرانىيەكانىان راستەوخۆ لە زەبوورەكانەو ھەرنەگرن، پىويستە تەماشای ھاوسەنگى رىژەى پەبوورەكان بكەن

له پرووی دانپیدانان و ماتەم و شکۆمەندی و سوپاسگوزارییهوه، وه ههولّ بدهن له گۆرائیهه کانیاندا هاوشیوهی لاسایی بکه نه وه. ئایا ده زانی چۆن له کلّیسا کانیاندا له ریکه ی مۆسیقاوه ماتەمینى ده گێرین؟ یان چۆن ئیمه کارده کەین بۆ دانپیدانان (له ریکه ی مۆسیقاوه)؟

له پۆله کانی کۆلیژی یه زدانناسیدا، هه ندیک جار وتاریژه تازه پیگه یشتوه کان به مه ئاگادار ده کرینه وه: «کلّیسا هه ستیار ده بیّت ده رباره ی وشه ی خودا، هینده ی تو له سه ر سه کوّی وتاردان هه ستیاریت». وه من قه ناعه تم وایه که هه مان شت بۆ گۆرائی گوتمان له کلّیسادا راسته، توانای ئیمه بۆ دیداری خودا له سه ر ئاستی هه سه ته کانه به ده ریژایی هه فته. ئه وانیه که له کلّیسادا فیّری گۆرائی گوتمن ده بن به دانپیدانانیکی دروست به گونا هه کان و ستایشکردنیکی هه لّقولاو له دلّیکی په شیمان ده زانن، هه روه ها له ماله وه به شیوه یه کی با شتر به دلّ گۆرائی بۆ خودا بلّین، جا به ئاوازی مۆسیقا بیلّین یان نا.

گۆرائی ده ئین بۆ نیشانان و بنیادنانی یه کیتی

گۆرائی گوتمن یه کیکه له رینگاکانی نیشانان و بنیادنانی یه کیتی کلّیسا. دیسانه وه، سه خت نییه بیرله ئه وه بکه یته وه، گه لی خودا چۆن زه بووره کانیان به کارهیناوه بۆ نیشانان و بنیادنانی یه کیتی دلّیان له گه لّ یه کتردا. هه ندیک له زه بووره کان به روونی ئه مه راده گه یه نن:

بانگه یشت:

ستیاشی یه زدان بکه ن، له بهر ئه وه ی چاکه، خوشه ویستییه
نه گۆره که ی هه تاهه تاییه.

وه لامی یه که م:

با ئیسرائیل بلّی: «خوشه ویستییه نه گۆره که ی هه تاهه تاییه.»

وہ لّامی دووہم:

با بنہ مالہی ہارون بلّین: «خوّشہ ویستیہ نہ گۆرہ کہی ہہ تاہہ تاییہ.»

وہ لّامی سییہم:

با ئہ وانہی لہ خواترسییان لہ دلّایہ بلّین: «خوّشہ ویستیہ نہ گۆرہ کہی
ہہ تاہہ تاییہ.» (زہ بووری ۱۱۸: ۱-۴؛ ہہ روہا ہا پروانہ ۱۲۴: ۱؛ ۱۲۹: ۱؛ ۱۳۶: ۱)

نووسہری زہ بوور پراگہ یاندتیک پّیشکەش دە کات، پاشان داوا لہ سئ کۆمە لہ
خە لک دە کات کہ دە نگدانہ وہی وشە کانیان ہہ بیت: گە لی خودا، کاهینہ کان
(مالی ہارون)، پاشان ہہ موو ئہ وانہی لہ خودا دە ترسن (لہ وانہ ہہر کہ سیکی
نامۆ ولہ نہ تہ وہ کانی دیکہ کہوا لہ نیوانیان دان). وشە کانی «خوّشہ ویستیہ
نہ گۆرہ کہی ہہ تاہہ تاییہ.» سہرچا وہی یہ کیتیہ، بہ لّام شیعر و پرنگہ مۆسیقا کہ
دلّی مرۆقہ کان ہاندەدات کہ ئہم راستیہ شکۆمە ندە لہ باوہش بگرن، دەستی
پیوہ بگرن و دلّشاد بن.

ہہ روہا چوارچپوہی راسپاردہی پۆلس بۆ گۆرانی گوتن شایەنی سہرەنجہ: «با
ناشتی مەسیح حوکمی دلّتان بکات، چونکہ وہ کو ئہ ندامانی جہستە یە ک بۆ ناشتی
بانگکران، ہہ روہا سوپاسگوزار بن. با پە یامی مەسیح بہ دە ولّە مەندی لہ ئیوہ دا
نیشتە جئ بیت، بہ وپەری دانایی یە کتری فیّر بکەن و ئاگادار بکەن، بہ زہ بوور
و سروود و گۆرانی رۆحی بہ سوپاسگوزاری لہ دلّتاندا گۆرانی بۆ خودا بلّین»
(کۆلۆسی ۳: ۱۵-۱۶). با سہرەنج بەدینہ ریزبەندی بیرکردنہ وہ کان: بہ وپیہی بۆ
یە ک جہستە بانگھێشت کراوین دە بیت ریگہ بەدین ناشتی بیتە ئاراوہ. پیویستە
سوپاسگوزار بین. وہ دە توانین بہ گۆرانی گوتن بہ وشە ی مەسیح (فہرماشتی
خودا) پیکە وہ ہہ موو ئہ مانہ بکەین. دیسان، وشە ی خودا سہرچا وہی یە کیتیہ،
بہ لّام مۆسیقا دەرپرینی ئہو یە کیتیہ یە.

بئ گومان، دە توانریت ئہم خالہ لہ گە لّ دواین خالدا تیکە لّ بکریت. گۆرانی
گوتن بہ وشە ی خودا ئہو ریگایہ یە کہ وادە کات کۆمە لّی کلّیسا دلّی خوۆ

پیکه وه بسازیئت (یان ریځبخت) له سهر ته واوی ههسته کانی مروڅف که کتیبی پیروژ ده بیروییئت.

ئه وهی که پیویسته پروون بیئت له هه رسی ھوکاره که دا که پالنه رمانن بو گورانی گوتن ئه وه یه که گورانی گوتن له کلیسادا ده بیئت په یوه ندی هه بیئت به وهی کلیسا گورانی بلیت، واته گورانی گوتنی به کومهل. په ننگه بتوانیئت به وریاییه وه کورسی کلیسا یان گورانی پیژنی تاک به کار به پیژنیئت بو بانگکردنی کاردانه وهی کلیسا، ههروهک ئه وهی له زه بووره که ی سهره وه دا ده بیینن (زه بووری ۱۱۸) یان وهک راهینانیک یان په پره وکردنی پاسپاردهی «له گهل یه کتری به زه بوور... بدوین» (ئه فه سوس ۵: ۱۹). ههروهها نمایشی موسیقا له دهره وهی کو بوونه وهی کلیسا کاریکی نایابه، به لام خودا موسیقای به کلیسای کو بوونه به خشیه بو ئه وهی خه لکی پیکه وه بتوانن درک به وشه ی خودا بکه ن، له دهریدا یه کگرتوو بن، دهستی پیوه بگرن و شادبن. دهنگی گپی ئه و تاوانبارانه ی لیخوشبوونیان به دهسته پیناوه و دلخوشن به یه ک دهنگ گورانی بو پرگار که ره که یان ده لیئن، زور باشته له و سازانه دهنگیه جوانه ی که چه ند گورانی پیژنیکی که م و راهینراو ده لیئن.

جوانترین نامیری موسیقا له ههر کو بوونه وه یه کی باوه پداراندا دهنگی باوه پدانی کلیسایه که گورانیه که ده لیئت.

بنیادنا نه وهی دله کا مان

ده توانین هوکاری زیاتر بزمیرین که باوه پداران به مه سیح هانده دات بو گوتنی گورانی، وه بوچی ده بیئت باوه پداران پیکه وه گورانی بلین به وشه کانی کتیبی پیروژ و بیروکه کانی و ئه و دهر پرینانه ی که دووباره دارشته وهن بو وشه کانی کتیبی پیروژ کراوه، ههروهها له نمونه ی زیاتری ئه م هوکارانه: گواسته نه وهی راستیه کانی کتیبی پیروژه تاوه کو بیته به شیک له یاده وهی. له پله ی یه که مدا، گورانی گوتن نامرازیکه خودا دیناوه بو ستایشکردنی خودا و بو دهنگدانه وهی وشه ی خودا

که له نیوانماندا بیټ و بپروات به شیوه یه که مړوږف به هه موو ئه و شتانه که هه یه تی له گه لئ به شدار بیټ-دل، هزر، هه سته کان و خواست. مؤسیقاش به پراستی بو بنیادنانه وهی هه ست و سوژ و ئامانجه کانی دلمان یارمه تیده ره و له کوټاییدا، ئه م هه ست و سوژانه له لایه ن شتیکه وه راهینان ده که ن: وه رزش؟ ریڅکلامه کانی ته له فزیوون؟ فیلمه سینه ماییه کان یان گوړانییه کانی رادیو؟ به لام له ئه مانه مه باستر ئه وه یه که بتوانین وا له هه ست و سوژمان بکه یین له ژیا نمان دووباره بنیاد بنیته وه به هوئی گوړانی گوټنی کلپسا به وشه ی خودا، به هوئی زه بووره کان، به ئه و سروده ناوازانه ی به درپژایی سه ده کانی پیشوو گوټراون و کورسه پیروژه کانی کلپسای ئه مړومان.

نایا ده زانی گریان له گه ل داود واتای چپیه له بهر ئه وهی شه ریعه ته کانی خودا جپیه جئ ناکریت (زه بووری ۱۱۹: ۱۳۶)؟ نایا ده زانی چوون شادی بکه یته گوړانی ستایش، هه روه ک یاقوب پیشنیاری ده کات (یاقوب ۵: ۱۳)؟ نایا بیرکړنه وه له گونا هه کامان له کاتیکدا له سه ر خاچ بزمارکوت کراوه هه سته کامان به ته واوی به ئاگا ده هیټته وه، وه ک ئه وهی کردی له گه ل هوړاتیو سپافوردی نووسه ری گوړانی پړوخی «ناشتی له ده روونمدا»؟

گوړانی گوټن له گه ل برادی هاوړیم

شتیکی نایاب له کاری مؤسیقا له بنیادنانه وهی دل، ئه وه یه که مؤسیقا به ئاسانی بو مال هه هاوړیپه تیمان ده کات. ئاوازه کان له سه ر بنه مای وشه کانی گوړانی که له وشه ی خوداوه سروشی وه رگرتوه، به ئاسانی له ده ره وهی ده رگای کلپسا که دا ده نگده نه وه و پیکه وه ده چینه ناو ژیا نی هاوبه شمانه وه.

برادی هاوړیم یارمه تی دام له سه ر ئه وهی دووباره بنیادنانه وه یه کی بچوک له دلما بکه م. له گه ل براد پیکه وه ئه ندای کلپسایه ک بووین، وه هه فتانه بو ماوه یه ک کوډه بووینه وه. له بیرمه ئیواره یه ک ئوټوموئیله که م لیده خوری به ره و مالی ئه وان بو ئه وهی له گه ل خو م بیبه م بو ناخواردنی ئیواره، ئه ویش له سه ر

شۆسته چاوه‌پۆی ده‌کردم. من کاتیک له‌سه‌ر کورسی شوپۆیری دانیشتبووم ده‌ستم درپژکرد بۆ ئه‌وه‌ی له‌ ناوه‌وه‌را ده‌رگای ئۆتۆمۆبیله‌که‌ی بۆ بکه‌مه‌وه، ده‌سته‌جۆ گۆیم لێوو ده‌یگوت «جۆناتان، ئایا پێشتر ئامییری سیدی هیئنده‌ قه‌باره‌ بچوکت بینوه؟» چونکه‌ له‌گه‌ڵ خۆیدا ئامییریکی سیدی هیئابوو که‌ به‌ پاتری کاری ده‌کرد، وه‌ ده‌یویست کاری پیکات. به‌لام له‌ راستیدا هیئنده‌ بچوک نه‌بوو که‌ ئه‌و ئاماژه‌ی پێ ده‌کرد.

براد تووشی ئۆتیزم و کویری ببوو. وه‌ک زۆربه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی تووشی ئۆتیزم بوون، له‌ رووی کۆمه‌لایه‌تییه‌وه‌ جیاواز بوو، هه‌ندیک جوولۆه‌ی جه‌سته‌یی سه‌یر ده‌کات. بۆ نمونه‌ فشار ده‌خاته‌ سه‌ر چاوه‌کانی بۆ داخستیان، وه‌ هه‌ردوو ده‌ستی له‌به‌رده‌م ده‌موچاویدا ده‌شه‌کانده‌وه‌ به‌ شیوه‌یه‌ک نوکی په‌نجه‌کانی هه‌ردوو ده‌ستی به‌ ده‌موچاوی ده‌که‌وت پاشان به‌رده‌وام به‌ په‌نجه‌کانی ده‌موچاوی ده‌سپریه‌وه‌.

ئامییری رادیۆی ناو ئۆتۆمۆبیله‌که‌م کوژانده‌وه‌. پاشان براد په‌نجه‌ی خسته‌ سه‌ر ئامییری سیدییه‌که‌ی و هه‌لیکرد.

ته‌نانه‌ت سلّامان له‌ یه‌کتیش نه‌کرد. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا، کاتی گۆرانی گوتن هات. دوو چرکه‌ی نه‌خایاند یه‌کسه‌ر ده‌نگی کۆرسی گۆرانی سیفۆنیای ئه‌تلانتا له‌ ناو ئۆتۆمۆبیله‌که‌م ده‌ستی پیکرد به‌ مۆسیقای هاندل «هه‌لیلویا» له‌گه‌ڵ ده‌نگی براد و له‌رزینه‌که‌ی. په‌نگه‌ براد نابینا و ئۆتیزم بیت، به‌لام ئه‌ندامی کۆرسیکی گۆرانی گوتنی کلێسایه‌ و ده‌نگیککی خوشیشی هه‌یه‌.

«هه‌لیلویا... هه‌لیلویا... بۆ یه‌زدانی خودای هه‌ره‌به‌توانا...»

ده‌ستم کرد به‌ گۆرانی گوتن له‌گه‌ڵی. ده‌نگی گپی من هاوتای ده‌نگه‌ به‌هێزه‌که‌ی ئه‌و نه‌بوو.

ئینجا ناو ئۆتۆمۆبیله‌که‌م به‌ ده‌نگیککی به‌رز به‌م وشانه‌ی سپاره‌ی ئاشکراکردنی

یەزدانناسی یۆحەنا ھەژایەو: «شانشینى جیھان بوو تە شانشینى پەرورەدگارمان و مەسیحە کەى مەسیحیش بۆ ھەتا ھەتایە پاشایەتى دەکات».

دەستم کرد بە بیرکردنەو ھە پاشای پاشایان کە شانشینى خۆى لەناو دلى براد دامەزراندوو.

لە دواى تەواووونى گۆرانىیە کە براد لى پرسیم: «ئایا ئەم گۆرانىیەى «داھاتوو» دەزانیت؟» ھە دوگمەى کارپیکردنى داگرت، ئەم وشانەى سپارەى ئیشایا لەلایەن ھاندل کرابوو بە گۆرانى لە بەشى دووئەمى ئەم پارچە گۆرانىیە بەناوبانگە بە ناوى خۆى «مەسایا»: «بەلام ئەو لەبەر یاخیوونەکاھان بریندار بوو، لەبەر تاوانەکاھان وردوخاشکرا. ئەو لە پیناوى ئاشتبوونەوئەى ئیمە سزای چىژت، بە برینەکانى ئەو چاک بووینەو».

بەلام براد نەبەیت گۆرانىیە کە تەواوئیت، بەلکو ئامىرى سیدیە کەى پراگرت بۆ ئەوئەى لەگەلم گەتوگۆ بکات لە سەر وشەکان: «بەلى، بە برینەکانى ئەو چاک بووینەو. جۆناتان، ئەو دەزانیت؟ بە برینەکانى ئەو چاک بووینەو. لەبەر تاوانەکاھان وردوخاشکرا، بە برینەکانى ئەو چاک بووینەو. ئەو ئازارەى چىژت کە ئیمە شایانى بووین، نرخی گوناھەکانى ئیمەى دا، بە برینەکانى ئەو چاک بووینەو».

چەند خولەکیک قسەمان کرد لەسەر ئەم وشانە. لە راستیدا، ئەو ئیوارەى بە براد ھەر باسى ئەوئەى کرد، ھەىچ خۆنمايشکردنیک لە قساکانیدا نەبوو، ھەر ھەىچ ترسیکی لە رای من نەبوو. ئەو بە سادەى بە وشەکانى مزگینى قسەى دەکرد. وشەکانى مزگینى لە لىوى مزگینى ھە دەردەچوون و لە دلکی پر مزگینى ھە دەرژان. لە کاتى گەتوگۆ کە دا چەند جاریک پرسیارم دەکرد کە ئایا لەگەل پىغەمبەرىک دانىشتوم؟

بە دلنیاى ھەو بەراد تەنھایە، ھە تامەزرۆى ئەوئەى ھاورپى زیاترى ھەبیت، تامەزرۆى ئەوئەى ھەوسەرى ھەبیت، تامەزرۆى ئەوئەى چاوى بىنیت. ئەو

تامه زرووی رزگارییه له و ویرانییهی که به هوی و ویرانبوونی سیستمی ده ماره وه دروست ده بییت.

به لام، به جوړیک، نه و تامه زرووی نه و پوژیه که له گونا و ویرانکاریه کانی گونا رزگاری ده بییت نه که هر یه کییک له م شتانه. له راستیدا، نه و ئیوارهیه بوم ده رکهوت که دلی براد وه که زهنگیک بو مزگینیدان لیده دات، به رده وام نه و نۆتهی مؤسیقا لیده دات. ئیوه سروشتی دهنگی زهنگ ده زانن: هیچ ئالوزیه که، دوورکه و تنه وه یه که و ناریکیه که له زهنگه که یدا نییه. دهنگی زهنگه که خوده رختن نییه، ههروه ها مه رج نییه وه که ئورکیسترایه کی ته واو بییت. دهنگی زهنگ ته نها بو یه که شت یه کلایی کراوه ته وه: تاکه ئاوازی مؤسیقا به روونی بلیته وه.

براد به به رده وामी ده یگوت: «به برینه کانی نه و چاک بوینه وه».

پیی گوتم که وه دایکی ده یه وپت وای لیکات هیئنده باسی مزگینی نه کات. من به وه سه رسام نه بووم؛ نه م ئیوارهیه شتیکی ناوازه نه بوو، براد زور جار به م شیویه قسه ده کات، نه و ناتوانیت خوی رابگریت.

ته ماشای دل و میشکی خوم کرد: من که سایه تیه کی شیکاریم، ئالوزم، ناجیگیرم، دوودلم، هه ندیک جار هه ست به ترس ده که م. خوزگه نه و که سانه ی که له منه وه نزیکن بیزار ده بوون له قسه ی بیوچانم سه باره ت به مزگینی (وه که چون نه مه له براددا هه یه).

نه و شه وه ههروه ها وشه کانی پۆلسی نیردراویش له گوئیه کامندا ده زرنگانه وه: «به لام خودا نه وانیه هه لبارد که به لای جیهانه وه گیلن، تاکو داناکان شه رمه زار بن، لاوازه کانی هه لبارد تاکو به هیزه کان شه رمه زار بن» (یه که م کورنسوس ۱: ۲۷).

له ناو گیژاوی وشه و پرسته بلاوه کان، لیدانی زهنگی دلی براد وه کو وتارییک بو من روون بوو. براد به په فتاره کانی و ژیانی خوی ئاموژگاری ژیانی منی کرد، گونا هه کامی بیرخستمه وه، ئاراسته ی کردم بو نه و تاکه شته ی که ده بییت

بەردەوام و بەردەوام و دیسان و دیسان مكوپبم لەسەری -بۆ ئەوێ بېمە هی ئەو كە پاكترین و تەواو ترینه له هه‌بووندا، به برینه‌كانی ئەو چاكبوومه‌وه.

براد گۆرانی بۆ گۆتم و وای لێكردم منیش گۆرانی بۆم، وه پیکه‌وه شاد بووین به پاشای پاشایان و خودای خوداكان كه شانشینى خۆى داده‌مه‌زینیت له‌نیوان هه‌ریه‌ك له كه‌سانی گه‌مزه و کویری وه‌كو من و كه‌سانی دانا و چاوساگی وه‌ك براد.

سه رچاوه پيشنياركراوه كان

Ashton, Mark, D. A. Carson, R. Kent Hughes, and Timothy J. Keller. *Worship by the Book*. Grand Rapids: Zondervan, 2002. Chapter 1.

Croft, Brian, and Jason Adkins. *Gather God's People: Understand, Plan, and Lead Worship in Your Local Church*. Grand Rapids: Zondervan, 2014.

Dever, Mark, and Michael Lawrence. *Perspectives on Christian Worship*. J. Matthew Pinson, ed. Nashville: B&H, 2009. Chapter 7 ("Blended Worship").

Duncan, J. Ligon, and Derek W. H. Thomas, eds. *Give Praise to God: A Vision for Reforming Worship*. Phillipsburg, N.J.: P&R, 2003.

Kauflin, Bob. *Worship Matters: Leading Others to Encounter the Greatness of God*. Wheaton, Ill.: Crossway, 2008.

بەشى نۆيەم كلىسا نوژ دەكات

ليستی نوژەکانى ھەر كلیسايەك زۆر شتت لەسەر ئەو كلیسايە و ئەندامەکانى پیدەلێت. زۆریك لە لیستی نوژەکانى كلیساكان كە بینومە بەئەم شیوەیەى خوارەووە بوو:

لەبیرتان نەچیت نوژیکەن لە پیناوی:

ئیلتيهابى قورگ بو دوو جمكى خيزانى ماسون.

فرۆشتنى شیرنەمەنى كە خاتونە بەتەمەنەكان لە كۆبوونەوہى قوتابخانەى رۆژى يەكشەممەدا ئامادەيان كردووہ.

خيزانى سۆماسيس لە فرۆشتنى خانووہكەيان.

چالاکى شوشتنى ئۆتۆمبيل كە كۆمەلێك گەنجى ھەرزەكار پيى ھەلدەستن.

خيزانى رۆبنسۆن، كە لە كلیساكەمانەوہ نيردراون بو ئيكوادۆر.

قوتابییەکانى قوناغى ئامادەيى كە لە كلیساكەمانن بو ھاوين كاريان دەستبەكە ویت.

ئيلتيهابى سيبەکانى بیل.

ئيلتيهابى سيبەکانى پورە بیل.

ئەو داواكارییانەى بە دیاریکراوى رانەگەيەنراون.

كاتێك گەيشتمە شارى كينتاكى بو خویندن لە كۆلیژى يەزدانناسى، چومە

کلیسایه کی بچوکی له ئاوه له کیشی که لیستیکی نوپژی هه بوو زۆر له و لیستهی سه ره وه ده چوو. زۆر بهی هه ره زۆری بره گه کانی لیسته که داواکاری نوپژی تیدا بوو که په یوه ندی به ته ندروستی جهسته یه وه هه بوو (من پپژهی داواکاریه کانی په یوه ندیان به هه موو کلیساکه وه هه بوو، جگه له داواکاریه ک یان دوو په یوه ست بوون به «خزمه ته که»، وه ک داواکاری نوپژ بو یه ک نپردراوی ناسراو ته نها هی یه ک کهس له لیژنه ی نپردراوان. کۆبونه وه ی نوپژ کردن هه موو پۆژانیکه چوارشه ممه هه بوو، ئه وه پیاوه ی که له کۆبونه وه که لیسته که ی ده خوینده وه هه میسه داوا ی لپده کردین که ده ستمان به رزبکه ی نه وه له پپناوی «ئه و داواکاریانه ی به دیاریکراوی رانه گه یه نراون».

دواین پۆل سه رسامی کردم؛ ئه گه ر ناته وپت هاو به شی داواکاریه کی نوپژ بکه ی ت بو ئه وه ی کلیسا بتوانیت «له گه لتدا داوا ی بکات»، ئه و سوودی چیه دانبنیت به گرنگی «ئه و داواکاریانه ی به دیاریکراوی رانه گه یه نراون»؟ له راستیدا، من پپم وایه که ئه م پۆله شتیک ئاشکرا ده کات له سه ر چۆنیه تی تپروانینی زۆریک له کلیساکان - وه باوه رداران - له نوپژ کردن، ئه وان پپیان وایه نوپژ میکانیزمیکه بو ئه وه ی خودای گه و ره ناچار بکه ی ن ئه وه ده مانه وپت بیکات، وه له کرۆکیدا مه شقیکی تایبه ته که به ته نهایی په پیره و ده کریت.

به دنیاییه وه (جهی. ئای. پارکه ر) راست ده کات کاتیک ده لپت «نوپژ پپوه ریکه بو مروفت، له پرووی پروو حیه وه، به شیوه یه ک که هیچ شتیکی دیکه هاوشپوه ی نییه». نوپژه کانه مان ئه وه ئاشکرا ده کات که دلمان ده یه وپت، هه روه ها بو مان ئاشکرا ده کات چه نده رپژ و پپزانیمان هه یه بو شکومه ندی و هپزه ی په روه رداگار. هه روه ها جو ری باوه ر و قه باره که ی ئاشکرا ده کات - ئایا زۆر و به په رۆشه وه نوپژ ده که ی ن، یان به ده گمه ن نوپژ ده که ی ن؟

به دنیاییه وه هه مان شت راسته سه باره ت به نوپژه کانی کلیسا؛ ئه و شتانه ئاشکرا ده کات که و له لای کلیسا وه به هاداره، وه ئه و کلیسایه هیوا ی به چی

هه‌یه. له به‌شی هه‌شته‌مدا ته‌ماشای گۆرانی گوتنی کلێسامان کرد وه چۆن گۆرانی گوتن ده‌بی‌ت له‌سه‌ر ب‌نه‌مای وشه‌ی خودا دامه‌زری‌ت و چه‌قه‌ستوو بی‌ت؛ پێویسته له‌و‌پوه ده‌نگدانه‌وه‌ی وشه‌ی خودا هه‌بی‌ت. وه گوتمان گۆرانی گوتن ئه‌و ئامرازیه که گه‌لی خودا ده‌توانی‌ت به‌هۆیه‌وه درک به وشه‌ی خودا بکات، وه هه‌ست و سۆزیان له‌گه‌ڵ هه‌ست و سۆزه‌کانی خودا هاوئاهاه‌نگ و رێکبخه‌ن. له‌هه‌مان پرۆانه‌دا، پێویسته نوێژه‌کانی کلێسا چه‌قه‌ستوو و دامه‌زراو بی‌ت له‌سه‌ر وشه‌ی خودا؛ پێویسته له‌و‌یدا ده‌نگدانه‌وه‌ی وشه‌ی خودا هه‌بی‌ت. نوێژ ئه‌و ئامرازیه که ده‌بی‌ت گه‌لی خودا به‌هۆیه‌وه درک به وشه‌ی خودا بکات و خواست و په‌رۆشیان له‌گه‌ڵ خواست و په‌رۆشییه‌کانی خودا بگونجین و رێکبخه‌ن.

گومانی تیدا نییه که که‌سانی بیاوه‌ریش به‌مه‌سیح نوێژده‌که‌ن و داوای شت له‌خودا ده‌که‌ن، به‌لام یه‌کیک له‌جیاوازییه‌سه‌ره‌که‌یه‌کان له‌تێوان نوێژی باوه‌ردار به‌مه‌سیح و نوێژی بیاوه‌ر به‌مه‌سیح ئه‌وه‌یه که ئه‌و باوه‌رداره‌ی نوێژ ده‌کات زیاتر له‌گه‌ڵ خواسته‌کانی وشه‌ی خودا ده‌گونجی‌ت. به‌م شیوه‌یه که ئیمه‌خۆشمان ده‌وی‌ت، دانپیدانامان ده‌بی‌ت، سوپاسگوزار ده‌بین، وه داوای ئه‌و شتانه‌ده‌که‌ین که وشه‌ی خودا داوامان لێده‌کات که خۆشمان بووی‌ت و دانپیدا بنین، وه داوای بکه‌ین. ئیمه‌گه‌لیکی‌ن که شادیمان له‌په‌روه‌ردگار ده‌بینینه‌وه، به‌م شیوه‌یه په‌روه‌ردگار ئاره‌زووی نوێ له‌دلمان داده‌نی‌ت؛ ئه‌و ئاره‌زوانه‌ی که خودا پێمان ده‌دات کاتی‌ک له‌رێگه‌ی نوێژه‌وه داوای ده‌که‌ین (زه‌بوور ۳۷: ۴).

لێره‌دا سێ وانه‌ده‌خه‌ینه‌روو که عیسا ده‌رباره‌ی نوێژ فیرمان ده‌کات:

پێویسته باوه‌رداران به‌مه‌سیح نوێژ بکه‌ن

له‌پێناو شکۆمه‌ندی ناوی خودا

یه‌که‌م و پێش هه‌موو شتی‌ک، پێویسته باوه‌رداران به‌مه‌سیح نوێژ بکه‌ن له‌پێناو شکۆمه‌ندی ناوی خودا. دل‌ه‌کامان که پ‌و‌حی پ‌ر‌و‌ژ ت‌ی‌دا ن‌ی‌شته‌ج‌ی‌یه ئاره‌زوو ده‌کات که له‌سه‌ر زه‌وی شکۆمه‌ندی خودا له‌به‌رچاو دیار بی‌ت. بۆیه له‌گه‌ڵ

عیسای پهروهردگارمان نوپژ ده‌کین و ده‌لین: «ئهی باوکمان له ئاسمان، با ناوت پیرۆز بیّت» (مه‌تا ۶: ۹).

نوپژکردن بۆ شکۆمندی خودا ئاستیکی پیشکه‌وتوو نییه له ژیا نی مه‌سیحیدا، به‌لام شتیکی بنه‌رته‌یییه که هه‌موو شتیکی له‌سه‌ر بنیاد ده‌نریت. ئەمه‌ش په‌یوه‌سته به‌ کرۆکی باوه‌ر و پرزگاریمان‌ه‌وه. پۆلسی نیردراو گوتی ئیمه به‌ باوه‌ر بیتاوان کراوین، بۆ ئەوه‌ی هه‌موو شانازییه‌ک داهمالدریت (پۆما ۳: ۲۷). به‌ واتایه‌کی دیکه، هه‌ولدان بۆ بیتاوانی به‌ باوه‌ر، واتا وازه‌ینان له‌وه‌ی به‌دوای شکۆمه‌نکردنی ناوی خۆمانه‌وه‌ بین؛ چیت نالین: «ته‌ماشای من و بویری و شایسته‌یی من بکه‌ن!» به‌لکو ده‌لین: «من واز ده‌هینم له‌وه‌ی به‌دوای شکۆمندی و راستودروستی خۆم بکه‌وم. به‌زه‌ییت پیمدا بیته‌وه و له‌پیناو شکۆمندی ناوی مه‌زنت پرزگارم بکه‌» (بروانه‌ زه‌بووری ۷۹: ۹؛ ئیشایا ۴۵: ۲۵؛ حزقییل ۳۶: ۲۲). جا ئە‌گه‌ر بتوانین ناوه‌رپۆکی ئەم نوپژه به‌ روونی داب‌پژین یان نا، ئەمه نوپژی هه‌ر مندالیک ده‌بیّت که بۆ خودا له‌ دایک ده‌بیّت له‌ ساته‌وه‌ختی قبولکردنی باوه‌ر و گوپینی دلی.

کاتیک ستایشه‌کامان به‌رزده‌که‌ینه‌وه و سوپاست ده‌کین، ئیمه به‌م شته‌ ده‌لین «با ناوت پیرۆز بیّت» (مه‌تا ۶: ۹).

کاتیک دانپیدانانه‌کامان به‌ گونا به‌رزده‌که‌ینه‌وه، ئەوا هه‌مان شت ده‌لین چونکه ده‌زانین له‌ شکۆی خودامان که‌مه (بروانه‌ پۆما ۳: ۲۳).

ته‌نانه‌ت کاتیک داواکارییه‌کامان به‌رزده‌که‌ینه‌وه، ئیمه نوپژ ده‌کین بۆ ئەوه‌ی ناوی خودا پیرۆزیت. هه‌روه‌ک دانیال نوپژی کرد و گوتی: «ئهی په‌روه‌ردگار گوپ بگره‌! ئەهی په‌روه‌ردگار لیخۆشبه‌! ئەهی په‌روه‌ردگار گوپ شل بکه‌ و ده‌سته‌کار به‌! ئەهی خودای من، له‌به‌ر خۆت دوای مه‌خه، چونکه شاره‌که‌ت و گه‌له‌که‌ت ناوی تۆیان هه‌لگرتوه‌» (دانیال ۹: ۱۹؛ هه‌روه‌ها بروانه‌ ده‌رچوون ۳۲: ۱۱-۱۳). با له‌ نوپژه‌که‌ی دانیالدا تیبینی ئەوه بکه‌ین که سه‌رچاوه‌ی پرزگاریمان چیه -ئهو راستیه‌ی که خودا له‌گه‌ل ئیمه‌دا په‌یمانی به‌ستوه‌، ناوی خۆی به‌ ناوی

ئېمەۋە دەبەستېتەۋە. لەپېناۋى چاڭە ئېمە ناۋ بانگى خۆى دەخاتە سەرسەنگى مەحەك. بۆ ئەۋەى گەلى خودا كە پەيمانىان لەگەلدا بەستوۋە نوپۇز بىكەن و بلىن: «ناۋى تۆ پېرۇز بىت» دەزانن پېرۇز كەردنى ناۋى خودا دەبىتە سەرچاۋەى رزگارى و شكۆمەندى كەسىيان.

ئەم وشانە «با ناۋى تۆ پېرۇز بىت» لە نوپۇزى پەرۋەردگاردا ئەمە پېش ھەموو شىتىكى دىكە دەكەۋىت، چونكە بە بەرزكردنەۋەى داۋاكارىيەكامان بۆ خودا، ئېمە بۋارىك بۆ خودا دەرەخسىننن كە خۆى شكۆمەند بىكات بە ۋەلامدانەۋەى نوپۇزەكامان بە مېھرەبانى و ھىزى خۆى.

ئىستا، ئەۋەى حاشا ھەلنەگرە ئەۋەىيە كە ھەر جارىك دەم دەكەمەۋە بۆ نوپۇز كەردن خۆم نايىنمەۋە كە شكۆمەندى خودام دەۋىت. ۋە ھەتا كەمتر ئارەزۋوى شكۆمەندى خودا بىكەم، نوپۇزەكەم زىاتر لە نوپۇزى كەسىكى بېباۋەر دەچىت، داۋاكارىيەكامان بە ھەلە پېشكەش دەكەم، لە پېناۋى ئارەزۋەكانى خۆم (ياقوب ۴: ۳). لە لايەكى دىكەۋە، نوپۇزەى باۋەر كە رۆحى پېرۇز پېمان دەبەخشىت ھەمىشە نوپۇزىكە بۆ شكۆمەندى خودا چونكە ئەۋە خواستى رۆحى پېرۇزە.

بۆيە، ۋەك تاك و ۋەك كلىساكان، پېۋىستە ھەرچى لە تواناماندا بىت بىكەن بۆ ئەۋەى نوپۇزەكامان گونجاۋ و ھاۋئاھەنگ بى لەگەل ئامانجە گەرەترەكەى كىتىى پېرۇزدا كەۋا شكۆمەندى خودايە.

پېۋىستە باۋەرداران بە مەسىح نوپۇز بىكەن

لەپېناۋ دەسەلاتى خودا و بەدىھاتنى خواستى خودا لەسەر زەۋى

پېۋىستە باۋەرداران بە مەسىح ھەرۋەھا نوپۇز بىكەن بۆ ئەۋەى دەسەلات و خواستى خودا لە سەر زەۋى بېتەدى. دىسان، ئېمە لەگەل عىساي پەرۋەردگارمان نوپۇز دەكەين و دەلىين: «با پاشايەتېيەكەت بى، با خواستت لەسەر زەۋى پەپرەۋ بىكرىت ۋەك لە ئاسمان» (مەتا ۶: ۱۰).

زۆر جار باوه‌پرداران به مەسیح دەپرسن داخوا چۆن خواستی خودا بزنانن، بەلام نوێژی پەرەردگار پیمان دەلێت کە ئەو خواستە چییە: خواستی خودا ئەوەیە کە دەسەلاتی شانشینە کە هەتا ئەو پەری زەوی دیاریت؛ ئەو دەیه‌وێت خەلکی بپەرستن و گوێپرايه‌لی بن هەرەک چۆن فریشتەکانی ئاسمان دەپەرستن و گوێپرايه‌لین.

بێگومان لێره‌دا خاڵکی جیاوازی دیکە لەنێوان نوێژی باوه‌پردار و نوێژی بیاوه‌ر دەرەدەکه‌وێت؛ نوێژی باوه‌پردار کاریگەرە بە خواستی بینینی فراوانبوون و دەرکەوتنی پرونی دەسەلاتی شانشینە خودا -خواستی بینینی بەدیھاتنی خواستی خودا لەسەر زەوی. عیسا لە خزمەتی خۆیدا بەم شێوەیە نوێژی دەکرد: «نەک بە خواستی من، بەلکو بە خواستی خۆت بێت» (لوقا ۲۲: ۴۲).

نوێژی باوه‌پردار بە مەسیح سەرھەتا داواي شانشینە خودا و راستدروستیە کە دەکات. بە شێوەیەکی پرونی، نوێژی باوه‌پردار بە مەسیح گرنگی دەدات بە:

- مزگینیدان و گوێپرايه‌لی دڵ بە باوه‌ر.
- پیروزی و خوشویستنی گەلی خودا و ئامادەییان بۆ بڕیاردانێک کە لە لای خەلکی جیھان نامۆیە.
- تەندروستی کلێسای ناوخواپی و پابەندبوونی بە وشەي خوداوه.
- سەرکەوتنی کلێسا نزیکەکانی دیکە، نەک تەنها کلێساکەي خۆمان، چونکە ئێمە هەموومان لە یەکپزین.
- چوونی باوه‌پرداران بە مەسیح بۆ سەر کارەکانیان و کارکردنیان وەک ئەوەی بۆ مەسیحی دەکەن، وە ژن و می‌ردەکان بە شێوەیەکی جیاواز پێکەوه بژین وەک ئەوەی ژن و می‌ردی باوه‌پرداربن بە مەسیح.
- چارەوانی مزگینەي بۆ هەموو گەلان، توانای کۆبوونەوه بۆ پەرستن بە ئازادی و بایەخدان بە دۆخی نالەباري خوشک و برا چەوسێتراوه‌کان لە سەرانبەری جیھان.
- چاکەکردن لە گەل دراوسێي بیاوه‌رەکاغان و کاری سەرپراست بۆ حکومەتە دەسەلاتدارەکاغان.

• یه کیتی خوشک و برا پیروژکراوه کان، سه ره پای هه موو جیاوازییه
ناوازه کانیان که له لایه ن خوداوه پیمان به خشراوه.

ئایا ئەم لیسته ی نوێژ هاوشیوه ی لیستی نوێژی تو یان لیستی نوێژی
کلێسا که ته؟

پیناچیت راست بلین ئەو نوێژانه ی دهرباره ی شانشینى خودایه ته نها بایه خ به
ژیانی داهاتوومان ده دن نه ک ژیا نی ئیستامان، نوێژه که داوا ی هاتنی شانشینى
خودا ده کات و ههروه ها داوا ده کات خواستی خودا له سه ر زهوی جیبه جی بیت،
وا دياره هه ردوو داوا کاریه که گریمانه ی کاتی ئیستا ده که ن نه ک ژیا نی داهاتوو.
ئهمه ش واتای ئه وه یه، دلّه دووباره له دایکبووه کانی باوه پداران به مه سیح
پیویسته به شیوه یه کی زۆر ئاره زووی دروستکردنی قوتابی بکه ن بۆ مه سیح،
ههروه ها بینینی ئه و قوتابیان ه که وا به گویره ی «گوپراه لی باوه پ» بژین (رۆما ۱:
۵). شانشینى خودا دیته سه ر زهوی له هه ر کوپیه ک باوه پداران به مه سیح له
گوپراه لی باوه پدا بژین به هیزی رۆحی پیروژ و له پینا و شکۆمه ندی ناوی عیسا.
بویه، وه ک تاک و وه ک کلێسا کان، پیویسته هه رچی له تواناماندا بیت بکه ی ن بۆ
ئه وه ی نوێژه کانه مان گونجا و هاوئا هه نگ بئ له گه ل خواستی خودا و ئامانجه کانی
شانشین ه که ی.

ئیتر وه ک تاک و وه ک کلێسا، چۆن مسۆگه ری بکه ی ن که وا به گویره ی خواستی
خودا و له پینا و پیشینه یه کانی شانشین ه که ی نوێژ بکه ی ن؟

پیویسته باوه پداران به مه سیح

چۆن به گویره ی پیشینه یه کانی کتیبی پیروژ نوێژ بکه م؟

وه لآمه که ئاسانه: نوێژ بکه به کارهینانی وشه کانی کتیبی پیروژ، یان به پیی
پیشینه و شیوازه کانی کتیبی پیروژ. وابکه وشه کانی کتیبی پیروژ و خشته ی
کاره کانی کاریگه ر بن له سه ر نوێژی که سیی خۆت و نوێژی به کۆمه لتان.

جی سەر سوورمان نییه که له پیناو یه کییک له کلێساکان پۆلس نوێژ ده کات: «هه رده م نزانان بۆ ده کهین، تاکو... هه موو ئاره زوو ییک بۆ چاکه و ئه و کرداره ی له باوه روه وه سه رچاوه ده گریت به هیزه وه ته واوی بکات» (دووهم سالونیکى ۱: ۱۱). وه ک ئه وه ی پۆلس پێیان بلێت: «ئه گه ر ئه وه تان بویت که خودا ده یه ویت، ئه وا منیش ئه وه م ده ویت!»

نیوه ی دوا یینی نوێژى په روه ردگار سى کۆمه له پيشینه یی ده خاته روو: «نانى رۆژانه مان ئه مپروش بده رى. له گونا هه کامان خو شبه، وه ک چو ن ئیمه له وان ه خو شده یین که خرا په مان به رامبه ر ده که ن. مه مان خه ره تا قیکردنه وه، به لکو له شه ی تان رزگار مان بکه» (مه تا ۶: ۱۱-۱۳). یه که م، ده ییت داوا له خودا بکه یین که پێویستى رۆژانه مان دا یین بکات، ئه مه ش به بیرمان ده هیئتته وه که ئیمه به ته وا وه تی له هه موو شتیک پشتمان به خودا به ستوو ه.

به لام با تییینی ئه وه بکه یین، که ئیمه ته نها خه مخۆرى نان پیدانى منداله کامان نین، به لکو پێویسته نوێژ بکه یین له پیناو نان پیدانى مندالانى که سانى دیکه - نانى ئه مپرو شمان بده رى. دووهم، پێویسته داوا بکه یین له گونا هه کامان خو شبیّت، وه توانای ئه وه مان هه بیّت له گونا هى که سانى دیکه خو شبین. سییه م، پێویسته داوا له خودا بکه یین پیرۆزمان بکات و توانامان پیدات که خو مان له گونا ه رزگار بکه یین.

با تییینی ئه وه بکه یین که هه موو داوا کاریه کانى کۆتایى په هه ندیکى به کۆمه ل وه رده گرن، عیسا ده لیت: «گونا هه کامان» و «رزگار مان بکه». پێگه یشتنى مه سیحى واتا ئاراسته ی مه سیحمان هه بیّت و کار بکه یین بۆ له خو گرتنى زیاتر و زیاترى ئاره زوو هه کان و هیوا کامان، ماته مینه کامان، خه مه کامان، خو شیه کامان و ته نانه ت شوناسی شمان. ته وا وه ره وه کو چو ن شوناسى پیاویک ده گو رپیت له «من» وه بۆ «ئیمه» کاتیک ده چیتته ناو یه کیتی «یه ک جه سته» له پرۆسه ی هاوسه رگیردا یان کاتیک ده بیته باوک، به هه مان شیوه شوناسى که سیکى بیا وه ر ده گو رپیت له «من» وه بۆ «ئیمه» کاتیک ده بیته باوه ردار به مه سیح، ئیستا ئه و به شیکه

له خیزان. ئەمەش بەو واتایەیه که نوێژهکانی دلێکی دووباره له دایکبوو زیاتر بارگرانی کهسانی دیکه‌ی له‌سه‌ر ده‌بیت، نه‌ک ته‌ن‌ها نیگه‌رانییه که‌سیه‌کانی خۆی. ئەمه هه‌روه‌ها به‌و واتایه‌یه که پێویسته له‌گه‌ڵ کلێساکامان نوێژ بکه‌ین، بۆ ئەوه‌ی به‌راستی نوێژ بۆ باوکی ئاسمانیمان بکه‌ین.

بیگومان، زه‌بووره‌کان باشن بۆ گوته‌وه‌ی له‌ نوێژکردندا، به‌لام هه‌روه‌ها هه‌موو کتیبی پیرۆزیش بۆ نوێژکردن باشه. به‌ دیاریکراوی نوێژه‌کانی پۆلس شایه‌نی ئەوه‌ن که بیلێنه‌وه.

• ئەو نوێژ ده‌کات بۆ ئەوه‌ی کلێسای ئەفه‌سوۆ تێروانینیکی پۆحی بدریتن بۆ بینینی ئەو میراته‌ شکو‌مه‌نده‌ی که چاوهرپێی خوشک و برا پیرۆزه‌کان ده‌کات (ئەفه‌سوۆ ۱: ۱۶-۱۹).

• ئەو نوێژ ده‌کات بۆ ئەوه‌ی خۆشه‌ویستی کلێسای فیلیپی زیاد بکات له‌ زانیاری و له‌ هه‌موو تیگه‌یشتنیکه‌وه بۆ ئەوه‌ی هه‌ول بده‌ن ته‌ن‌ها بۆ شتی باش و ژیا‌تیکی پیرۆز بژین (فیلیپی ۱: ۹-۱۱).

• ئەو نوێژ ده‌کات له‌ پیناو کلێسای کۆلۆسی بۆ ئەوه‌ی پرین له‌ زانیاری خواستی خودا و ژیا‌تیکی ره‌زامه‌ند بژین، له‌ هه‌موو کارێکی باشدا به‌ره‌مه‌دار بن، وه‌ له‌ ناسینی خودادا گه‌شه‌ بکه‌ن (کۆلۆسی ۱: ۹-۱۰).

• هه‌روه‌ها پۆلس داوای له‌ ئەوانی دیکه‌ کردووه که نوێژ بکه‌ن له‌ پیناو مزگینیدانه‌ تابه‌ته‌کانی خۆی (کۆلۆسی ۴: ۳-۴؛ دووهم سالۆنیکی ۳: ۱-۲).

ئایا کلێساکامان به‌م شیوه‌یه نوێژ ده‌کهن؟ ئایا ئیمه به‌ ته‌ن‌ها خۆمان ئاوا نوێژ ده‌که‌ین؟ ده‌کریت نمونه‌ی دیکه‌ بخه‌ینه‌روو، خوی‌نه‌ر کارێکی باش ده‌کات ته‌گه‌ر کتیبه‌که‌ی پروفیسۆر دکتۆر کارسون بخوینێته‌وه به‌ ناوی «نوێژکردن له‌گه‌ڵ پۆلس: داوایه‌ک بۆ چاکسازی پۆحی»، که به‌ قوولێ پامان ده‌کات له‌ ئەوه‌ی پێویسته ئاره‌زه‌کامان به‌ شیوه‌یه‌ک داب‌رێژرێته‌وه وه‌ک ئاره‌زه‌وه‌کانی پۆلس بیت.

گومانی تیدا نییه که‌وا باشه نوێژ بکه‌ین له‌ پیناو نیگه‌رانی ته‌ندروستی، کار، فرۆشتنی مال. به‌لام دلێک که‌وا به‌ نوێژ گه‌شه‌ ده‌کات ده‌لێت «با خواستت

لهسه زهوی پهیره و بکریټ وهک له ئاسمان»، له راستیدا نوټر بۆ زور زیاتر لهم شتانه دهکات.

نوټرکردن به به کارهینانی وشهکانی کتیبی پیروژ به و واتایه دیت که رهنگه رابه رانی کلټسا پیوستیان به ئاماده کردنی پیشوه ختهی نوټزهکانیان هه بیټ، نهک هینده قورسایي بخرنه سهر ئه و بههره جهوهه ریهی که خوټی له داهیناندا بینته وه (نهک کتیبی پیروژ)؛ مه بهستم له ئه و بههره له خوټا و هه پرهمه کیانه یه. رۆحی پیروژ ده توانیت به شیوهیه کی کاریگهر به ئاماده کارییهکانی پیشوه خته بۆ کۆبوونه وهکانی کلټسا کار بکات به هه مان شیوهی ئه وهی له کاتی کۆبوونه وه کاماندا پیوسته. من پیشنیار ناکه م ئه و که سانهی که نوټزی گشتی ده که ن نوټزهکانیان بنووسن و پاشان بیخویننه وه، به لام ئه و رابه رانهی له کلټسا که یان خزمهت ده که ن ئه گهر کاتزمیټیک پیش کاتی کۆبوونه وه کان، به ته ماشا کردنی کتیبی پیروژ و بیرکردنه وه له ئه وهی که چۆن نوټز بکه ن کات به سه ر بهرن به پیی ئه و پیشینه یی و شیوازانیهی که خودا که له کتیبی پیروژدا پیشکه شماني ده کات، رهنگه باش بیټ هه ندیک تیبینی کورت بنووسن.

وهک تاک و وهک کلټسا، پیوسته ئه وهی له تواناماندا یه بیکه ین بۆ ئه وهی وا بکه ین نوټزه کامان ریکخراو و گونجاو بن له گه ل پیشینه یه کان کتیبی پیروژ و شیوازهکانی. وه بۆ هاتنه دی ئه م ئامانجه، پیموایه ئیمه به پیی توانا کاریکی باش ده که ین، لاسایی زمانی کتیبی پیروژ بکه ینه وه.

نوټزی به کۆمه ل - بنیادانی ژيانی کهسانی دیکه

یهک بنه مای کۆتایی هه یه کاتیکی بیر له دهنگدانه وهکانی وشه ی خودا ده که ینه وه له نوټزه به کۆمه لهکانی کلټسادا، که شایانی سه ره نهجه. ئه م بنه مایه له پۆلسه وه هاتوو: «با هه موو شتیکی بۆ بنیادنان بیټ» (یه که م کۆرنسوټس ۱۴: ۲۶؛ ههروه ها ئایه ته کانی ۵-۴، ۱۲، ۱۷-۱۹، ۳۱، ۴۰). له بنه ره تدا ئه مه به ئه و واتایه دیت که ئه و که سه ی نوټز ده کات قسه له گه ل خودا ده کات و ههروه ها له هه مان کاتیشدا قسه له گه ل خه لکی کۆبوونه وه که دا ده کات. به لئ، خودا که سی

سەرەككییه كه قسهی بو ده كریت، به لام خه لکیکی دیکه ش ههن قسهیان بو بکریت. به گشتی، نهو كه سهی كه رابه رایه تی نویژی گشتی ده کات:

• پیویسته به شیوازی کو و بو «ئیمه» نویژ بکات نه ک به شیوازی تاک «من»، وه ک نه وهی بلیت «باوکمان...».

• پیویسته نه ندامانی کلیسا یارمه تی یه کتر بدن بو نه وهی به رپرسیاریه تی یه کتر له نه ستۆ بگرن - ستایش و دلنه وایی یه کتر بکه ن- له بیریان بیت «نه گهر نه ندامیک ئازاری هه بو، هه موو نه ندامان له گه لیدا ئازار ده چیژن» وه «نه گهر نه ندامیک ریژی لینزا، هه موو نه ندامان له گه لیدا خو ش حال ده بن» (یه که م کۆرنسو س ۱۲: ۲۶).

• کلیسا کاتییک فیری چۆنیه تی نویژ کردن ده کات نموونه یه ک داده نیت سه باره ت به نویژی کتییی پیروژ ده رباره ی ئامانجه کانی، پیشینه ییه کانی و شیوازه کانی. رابه رانی کلیسا ده بیت سه رکر دایه تی گه لی کلیسا بکه ن بو نه وهی له گرنگیدانیان به ته نها بو خو شگوزه رانی جه سته یی و که سی خو یان بگۆرین بو گرنگیدان به خو شگوزه رانی جه سته یی و رۆحی که سانی دیکه له کلیسادا، وه پاشان له قۆناعی دواتردا بچنه سه ر بایه خدان به چاکه کردن له گه ل دراوسی بیباوه رپه کان، وه له دوای نه وه ش بایه خدان به چاکه کاری کلیسا ناو خو ییه کانی دیکه و کلیسا نیوده و لتییه کان. پرۆفیسۆر دکتۆر کارسو ن نووسیویه تی و ده لیت که دوو سه رچاوه ههن که ژبانی نویژی که سیی نه ویان پیکه یناوه: کتییی پیروژ و باوه رداره پیگه یشتووتره کان.

به کورتی و پوختی، هه ول ده ده م کلیسا له ده وری نه م ئامانجه ی گه شه سه ندندا یه کبخه م: «با ناوت پیروژ بیت، با پاشایه تییه که ت بی، با خواست له سه ر زه وی په یره و بکریت وه ک له ئاسمان».

پیوه ریک بو کلیسا

نه گهر مه انه ویت وشه کانی (جه ی. نه ی. پارکه ر) دابریژینه وه، ده توانین بلیین که نویژ پیوه ریکه بو کلیسا، له رووی رۆحیه وه، به شیوه یه ک که (ههر نویژیک)

جياوازه له هر پېوهړېكى ديكه. خزمهت له رۆژى كۆبوونه وهى سهره كى كلیسادا به گشتى نه وه د خوله ك ده خايه نیت، كاتیک ئەم خزمه ته كه متر له پینچ خوله ك نوپژ له خۆده گریت، مروّف ده توانیت بزانیته متمانه یان به كى هه یه. كاتیک زۆر بهى بابه ته كانی لیستی نوپژه كانی كلیسا داواكارى ته ندروستى جهسته یى له خۆده گریت، ده توانیت بزانیته چ شتیک له لای كلیساكه به هاداره. كاتیک كلیساكه كاته كه ی به وریایه وه به سهر نابات بو ستایشكردنى خودا وه كه كسایه تی و سروشتى خو، به بى نه وهى ته ماشای هیچ شتیکى ديكه بكات كه بو ئیمه ی كردوو، مروّف ده توانیت مه زنده ی بكات كه خودا چهنده گوره یه و چهنده مه زنه بو ئەم كلیسایه، یان ئەگه ر كاتیکى پپویست له ستایشدا به سهر نه بن مروّف ده توانیت وینای ئەو بواره بچوو كه بكات كه وا به خودای ده به خشن.

ئهو كلیسایه ی كه به وشه ی خودا دامه زراوه، ته نها ده توانیت ده نگدانه وهى دهنگى وشه كانی خودای له نوپژه كانیدا هه بیته. ئەوهى من پپشنيارى ده كه م ئەوه یه كه له كۆبوونه وه كانی كلیساكه مان كاتیکى زیاتر ته رخان بكن بو ستایشكردنى خودا له نوپژدا، پاشان كاتیکى زیاتر بو دانپینان به گونا، پاشان كاتیکى زیاتر بو سوپاسكردنى خودا. پاشان كاتیکى زیاتر بو داكۆككارى له پیناو كلیسادا، وه له پیناو كلیساكانى ديكه، گه ركه و شار، وه هه موو جوړه ده سه لاتیک، وه باوه رداران و كلیساكانى جیهان. له كۆبوونه وه یه كدا كه بو نمونه نه وه د خوله ك ده خايه نیت، بوچى چوار برگه ی نوپژ دانانین كه هه ریه كه یان 5 بو 7 خوله ك بیته؟

سهربارى ئەوه ش، پپویسته نوپژه كانی تاكه كه سی باوه رداران له سهر وشه ی خودا چه قبه ستوو بیته. ده بیته ئەم خالانه ی باسکران ده نگدانه وه یان هه بیته له وتارى كۆبوونه وهى هه فتانه ی سهره كى، له نوپژه كاندا، له سهر خوانى شیوى خیزانیدا، له نیوان دوو هاوبه ش كه له یه كتر ده پرسنه وه و گرنگى به حال و گوزه رانى یه كتر ده دن و له كۆتایى رۆژدا پپش نووستن. پپویسته نوپژ به رزبكریته وه له پیناوى زۆرپك له وانه ی كه ناویان له لیستی ئەندامانى كلیسا و له نوپژه تاكه كانی كلیسادا هه یه.

له کليساكه ي ئيمه دا، خه لكي بو نويز كردني راسته وخو به به كارهي ناني ليستي نه ندამي يتي كليسا، هانده درين. چون نويز بو خه لكاتي ك ده كه يت كه نا ياناسي؟ وه لام: به به كارهي ناني كتيبي پيروز نويز بكه.

هه نديك شتي ناو ليستي نويزي كليسا بو بيا وه ره كان لوژيكي دياره، وه ك نويز كردن له پيناو نه خو ش يان خو شي و سه لامه تي بو گه ره كي ك يان شاريك كه تييدا ني شته جي ين.

به لام زور به ي ئه و شتانه ي له ليستي نويزي كليسا دا ده رده كه ون، ده بي له به رچاوي كه ساني بيا وه پ نامو و ته نانه ت بيسوود ده ربكه ون، وه ك: «تكا يه نويز بكه ن له پيناو... تاكو مندا له كان مان متمانه يان به مزگينيدان هه بيت. بو ئه وه ي سه رراست بين له وتاردان به وشه ي خودا و گو يگرتن لي. ئه و كليسا يه ي كه له كو تايي شه قامه كه دا يه گه شه بكات. كليسا يه ك كه له و په ري گو ي زه وي دا يه گه شه بكات. خودا و امان لي بكات پاره و كان مان بكه ي نه قورباني. له په يوه ندي به كان مان له گه ل يه كتر دا له كه شي كي شه فافدا بين و له گه ل يه كرت يه كگرتو و بين، سه ره را ي جياوازي كولتووري، نا يه كساني ئابووري، جياوازي نه وه كان. وه نه نداماني كليسا له مزگينيدان سه رراست بن».

ره نكه بيا وه ران شتي وه ك ئه مانه بي بين و له دل ي خو ياندا بل ين: «چي؟ كي گرنكي به ئه م با به تانه ده دات!» به لام ئه مه وي نه يه كي شكومه ندي كليسا يه كي نويز خو ينه - گه لي خودا ئه وه ي ده وي ت كه خودا ده يه وي ت. كاتي ك نويزي كي وه ك ئه مه ده بينيت، ده توانيت دل نيا بيت له ئه وه ي كه نويزه كان ي كه سي كي دي كه له هه مان ئه و شتانه دا وه لام ده دري ته وه كه له نويزه كه دا سه رنجي ده ديت.

سەرچاوه پيشنياركراوه كان

Carson, D. A. Praying with Paul:

A Call to Spiritual Reformation.

Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 1992.

Miller, Paul. A Praying Life. Colorado Springs: NavPress, 2009.

Sproul, R. C. The Prayer of the Lord. Lake Mary, Fla.:

Reformation Trust, 2009.

Tautges, Paul. Teach Them to Pray:

Cultivating God-Dependency

in Your Church. Leominster, UK: Day One, 2009.

به شی دهیہم

کلپسا به قوتابی دهکات

له وانه یه په یوه نندیه کان له کلپسادا سهخت بن، ئه ی وا نییه؟ ده کریت په یوه نندیه کان ئالۆز بن و بتخه نه هه لویستکی قورسه وه. زۆر جار پروو ده دات که به ره می خزمه ته که ت هه تا ماوه یه کی دوور و درپژ ده رناکه وپت.

ته نها بیر له جوړی گفتوگوکان بکه وه که له نیوان دوو هاوړیدا پروو ده دات که له پرووی پوچیه وه گرنگی به یه کتری ده ده ن:

«په یوه ندیت له گه ل خودا چونه؟»

«برا، باوه رداران به مه سیح پیویسته ئه م شته نه که ن.»

«منیش له گه ل ئه م گونا هه دا له مملانی دام.»

«من دلنیا نیم له وه ی که خودا ده یکات.»

«پیوسته تۆبه بکه یت.»

«به لئ، ئه م ماوه یه سه خته.»

«من زۆر خه مبارم به هو ی تووش بوونت به م کیشه یه.»

«جار یکی دیکه ئه مه روویدا یه وه؟»

«چاوه رپی کاتی خودا بکه.»

له پروانگه ی یه که مدا، ئه م چالاک ی و به رنامانه ری یک و بی کیشه دیارن. به لام پلاندانان بو چالاکیه کی دیاریکراو پیویستی به کاری سه ختی زۆره و پیویستیت

به ئەنجامدانی هەندیک پەيوەندی دەبیت وەک چاپکردنی هەندیک بلۆکراوە و چەندین شەو شەونخونی. بەلام پاشان خەلکی دین و کاتیکي خوش بەسەردەبەن، لەسەر شانی توو دەحەسینەووە و کارەکە کووتایی دیت.

بنیاددانی کلێسا لەسەر چالاکي و بەرنامەکان لە خزینی سەر شەختە سەهۆل دەچیت بە بەکارهێنانی جووتیک پیلای تاییەت بە خلیسکان، بەلام بنیاددانی کلێسا لە سەر بنەمای پەيوەندییەکان لە رویشت دەچیت بەسەر چەند پارچە بنیشتیکدا لە رۆژیکي گەرمد.

زۆرجار هەر لەبەر ئەمەشە کە زۆر ئاسانە پاشگەزینەووە و وەک بەرنامە و چالاکي بیر لە کارەکانی کلێسای ناوخیی بەکەینەووە، پێوانەکردنی ئاسانە و ئەنجامیکي روون بەرەم دەهینن.

بینگومان، ئیمە هەموومان ئەو چوارچۆیە دەزانین کە عیسا تیییدا خزمەتی کرد -هەرەها پۆلس و نێردراوانی دیکە؛ لە چوارچۆی پەيوەندی لەگەل خەلکي زۆردا خزمەتیان کرد، کیشەیه کی زۆر، زۆر شتی ئالۆز، لەگەل ئەنجامی درێژخایەن.

باسمان لەووە کرد کە کلێسا لەسەر سەکوو و لە موسیقا و لە نوێژدا دەبیت لە دەوری وشەي خودا بیت. بەلام پەيوەندییەکان ئەو شوینەن کە تیییدا چیرۆکە کە دەگاتە لوتکەي. ئەندامانی کلێسا پێویستە پەيوەندییەکانیان لە دەوری وشەي خودا بنیاد بنین. شتەکان ئالۆز دەبن بەلام، وردە وردە، کاری دووبارە بنیادنانەووە لە وشەي خوداوە سروشتی پەيوەندییەکان لە کلێسادا دەگۆریت، خوشەویستی و یەکیتی دەهینیت. ئەندامان دەست دەکەن بە ئارەزووی شتی باشتر و پیرۆزتر بوو یەکتەر. وە ئەندامان دەست دەکەن بە قسەکردن لەگەل یەکتەر بە شیوێه کی جیاواز، وە زیاتر لە جارێان خزمەتی یەکتەر دەکەن و یارمەتی یەکتەر دەدەن بوو بەرەنگار بوونەووەي گونا.

هەندیک جار وشەي خودا پەيوەندییەکان لە دوخیکدا دروست دەکات کە هیچ پەيوەندییەک نەبوو، هەندیک جار وشەي خودا پەيوەندییەکان دەگۆریت

و ئاراسته‌يان ده‌کاته‌وه. به‌لام هه‌موو ئه‌م په‌يوه‌نديانه پيکه‌وه به شوينکه‌وتنی وشه‌ی خودا ده‌ست پيڊه‌کات. ئه‌مه کرۆکی به‌قوتاييکردنه و يارمه‌تی که‌سانی دیکه ده‌دات بو ئه‌وه‌ی شوين وشه‌ی خودا بکه‌ون.

له‌م به‌شه‌دا، پامان ده‌که‌ين له‌ کاره‌کانی وشه‌ی خودا که‌وا له‌ ئه‌ندامييتی کلپسادا ده‌نگ ده‌داته‌وه، پاشان له‌ به‌قوتاييکردندا و له‌ کوټاييدا له‌ دوو پۆلی لاوه‌کی به‌قوتاييکردندا: راويژ و ته‌مبيه‌کردن.

ئه‌ندامييتی کلپسا

ساتيک له‌مه‌وبه‌ر گوتم که‌ ئه‌ندامانی کلپسا ده‌بيت په‌يوه‌نديه‌کانيان له‌ ده‌وری وشه‌ی خودا بنياد بنين. بوچی گوتم «ئه‌ندامانی کلپسا» وه‌ نه‌مگوت «باوه‌رداران به‌مه‌سيح»؟

ده‌متوانی ئه‌وه‌ بکه‌م. پيويسته هه‌موو باوه‌رداران به‌ مه‌سيح پيگه‌ بده‌ن وشه‌ی خودا په‌يوه‌نديه‌کانيان پيناسه‌ و ديارى بکات. به‌لام گوتم «ئه‌ندامانی کلپسا» چونکه‌ ژيانی ئاسايی باوه‌رداران به‌ مه‌سيح -لانيکه‌م وه‌ک ئه‌وه‌ی له‌ کتيبی پيروژدا باسکراوه‌- به‌ شيوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی له‌ يه‌کيتی کلپسای ناوخوييدا هه‌يه. وه‌ کلپسای ناخويی به‌ ئاشکرا دانه‌نيت به‌ ئه‌وه‌ی که‌ باوه‌رمان به‌ وشه‌ی خودا هه‌يه، له‌ پيگه‌ی له‌ئاوه‌لکيشان و شيوی په‌روه‌ردگار، هه‌روه‌ک چوون عيسا دانپيدانانی باوه‌ره‌که‌ی په‌ترۆسی دووپاتکرده‌وه‌ کاتيک په‌ترۆس دانپيدانا که‌ عيسا «مه‌سيحه‌که‌يه» (مه‌تا ۱۶: ۱۶). عيسا به‌ په‌ترۆسی گوت که‌ کلپساکه‌ی له‌سه‌ر په‌ترۆس و له‌سه‌ر که‌سانی وه‌ک ئه‌ون بنياد ده‌نيت که‌ دانه‌نيتن به‌ئه‌م دانپيدانانه‌دا -وه‌ ئه‌وان له‌ئه‌مه‌دا راستگوون- به‌ باوه‌ره‌وه‌ ده‌لين که‌ عيسا مه‌سيحه‌که‌يه (ئايه‌ته‌کانی ۱۷-۱۹).

که‌واته‌، ئه‌رکی يه‌که‌می ئه‌ندامييتی کلپسا جه‌ختکرده‌وه‌ی ئاشکرايه بو دانپيدانانی باوه‌رمان به‌ وشه‌ی خودا که‌ تايه‌ته‌ به‌ مزگينيدان. ئيمه‌ ده‌بينه

مهسیحی به دانپیدان به زماغان بهوهی «عیسا پهروهردگاره» یان ئه و «مهسیحه کهیه»، تیده کهین که خودایه تیه کهی به مردنی بو که فاره تمان و هه ستانه وه شکومه ننده کهی دامه زراو و به یاسایی دانپیدانراوه (بو نمونه، یوحنا ۲۰: ۳۱؛ کرداری نیردراوان ۱۷: ۳؛ رۆما ۱۰: ۹؛ یه کهم کورنوسۆس ۱۲: ۳، وه هی دیکه ش). به لام مهسیح دهسه لاتی به کلّیسای سهر زهوی دا - کلّیسای ناوخوی - بو پشتر استکردنه وهی ئاشکرای باوه پیمان به رانه به جیهان، ههروه کو چون وته بیژی راگه یاندنی کۆشکی سپی دهسه لاتی ئه وهی هه یه که بلّیت: «به لّی، سه رۆک وای گوت» یان «نه خیر، ئه وهی نه گوتوه». کلّیسای ناوخوی به هوی له ئاوه لکیشان و شیوی پهروهردگار ئه وه ده کات.

ئه رکی دووه می ئه ندامیّتی کلّیسا په پره وکردنی سه په رشتیه له سهر به قوتایب کردمان بو مهسیح له کاتیکدا ئیمه له سهر زهوین. به و پییه ی ئه ندامانی کلّیسان، ئیمه له یه کتر دلّیا ده بین و سه په رشتی به قوتایب کردنی یه کتر ده کهین، هاوشیوهی خزمه تکردنی یارمه تیدانه بو پرزگاری. ئیمه ئه م کاره ده کهین به مه بهستی هاندانی یه کتری بو دروستکردنی خۆشه ویستی و کاری چاکه، ههروه ها ئه گهر که سیک له بارودۆخیکدا باوه پری به وشه ی خودا و راستگۆییه کهی له ده ستدا ئه م کاره ی له گه ل ده کهین واتا دواين سیناریۆ که ده مانبات به ره و ته مبیه کردنی کلّیسانی، که وا له دوای که میکی دیکه باسی ده که م.

به واتایه کی دیکه، له کاتی قبولکردمان بو باوه پ و پروودانی گۆران له دلّماندا، عیسا له خیزانه کهی وه رمان ناگریت پاشان به جیمان بهیّلیت بو ئه وهی خۆمان پهروه ده بکهین. نه خیر، ئه و ده مانخاته ناو کۆبونه وه کانی کلّیسیای ناوخوی و به و پییه ی ئیمه باوه پدارین، مهسیح هه لده ستیت به فیرکردمان و چاودیریکردمان. یان با بیر له لیکچوونیکي دیکه بکهینه وه: خاوه نی یه کیک له تیه وه رزشیه کان یاریزانان ده کپرت و موچه کانیا ن ده دات. ئه م خاوه ن تیه په رۆلی مهسیح ده بینیت. به لام به یاریزانه کان ده لّیت که پیویسته بچن بو لای راهینه ریک بو ئه وهی راهینانان پت بکات و کاروبارتان به ریوه بات. راهینه ره که رۆلی کلّیسیای ناوخوی ده بینیت. که واته، ئه ندامیّتی کلّیسا نوینه راهیه تی ملکه چبو ومانه بو ئه و راهینه ره - ملکه چیمان بو گه واهیدانی ته وای کۆمه ل و سه په رشتی کردنیانه.

ئەرکی سیه می ئەندامیه تی کلێسا دامه زاردنی گه لێکه که مه سیح خزمه ته کانی وشه ی خودای له ناودا دابنیت. پروونه مه به ستی عیسا ئەوه یه که به هره کانی (به خششه کانی) شوان و مامۆستا بدات به که سێک (ئه فه سوۆس ۴: ۱۱)، وه مه به ستی ئەوه یه که که سێک ملکه چی پرنماییه کان بێت شوینی نمونه ی ئەوان بکه ویت (عیبرانییه کان ۱۳: ۷، ۱۷). ئەو «که سه» کیه که (عیسا ده یه وئ ملکه چ بیت)؟ ئەوه هه ر ئەندامیه که له ئەندامه کانی کلێسای ناو خۆیی. به ره که تیکی تایه ت هه یه که په یوه سته به ئەو که سانه ی به هره ی فێرکردنی وشه ی خودایان وه رگرتوه، وه ئەندامانی کلێسای ناو خۆیی به هۆی ملکه چییان بۆ شوانه کانیان یارمه تی دۆزینه وه ی هه لیک ده دات بۆ ئەم به ره که ته، ته نانه ت پێشکه شکردنی پاره ش بۆ پێداویسته جه ستیه کانیان (یه که م کۆرنسوۆس ۹: ۱۱-۱۶؛ مه تا ۱۰: ۱۰؛ گه لاتیا ۶: ۶؛ یه که م تیموۆساوس ۵: ۱۷-۱۸).

بۆیه له پێره وی ئاسایی ژبانی مه سیحیدا ده بینین که وشه ی خودا له نێو ئەندامانی کلێسادا کاری خۆی ده کات - ئەوانه ی که به ئاشکرا و فه رمی رایانگه یاندوو ه سه ر به وشه ی به جه سته بووی خودان (مه سیح).

به لām چۆن له نێو کۆمه لێ ئەندامانی کلێسادا کار ده کات؟ ئەمه به ره و به قوتاییکردن ده مانبات.

به قوتاییکردن

له بیرمه له یه کێک له بۆنه کان کاتیک خێزانه که م هه ندیک پارچه فراوله ی له سه ر سینه ک دانابوو و هینای بۆ کچه که مان که ئەه وکات ته مه نی یه ک سالان بوو، که وا له سه ر کورسییه کی به رزی تایه ت به مندالان دانرابوو. خێزانه که م به کچه که مانی گوت: «فه رموو مادلین: فراوله!» له دوای یه ک چرکه کچه که ی دیکه م ئیما، که ته مه نی ئەه وکات چوار سالان بوو، به ووردی لاسایی ده نگ و وشه کانی دایکی کرده وه و گوتی: «فه رموو مادلین: فراوله!» هه ره ها لاسایی دایکی کرده وه وه ک ئەوه ی سینه ک له سه ر کورسییه به رزه که دابنیت.

بۆچی کچه چوار سالانه که مان وای کرد؟ چونکه خودا وای دروستکردوه بۆ
 ئه وهی رنجدانه وهی وینه و نمونه که بیت. وا دروستکراوه بۆ ئه وهی رنجدانه وهی
 وینه که بیت، بۆیه لاسایی هه موو شتیک ده کاته وه که له ده وروپشتی بیت: له
 ده نگی دایکیه وه، بۆ هه لسوکه وتی هاوړیکانی، بۆ سورانه وهی شازاده کان به ده ری
 خویاندا له فیلمه دلخوازه کانیدا. وه له هه مووی زیاتر، ئه و لاسایی هه ر شتیک
 ده کاته وه که حه زلی لیبیت. ئه وهی خۆشه دایکی خۆشده ویت، بۆیه زیاتر وه ک
 ئه و هه لسوکه وت ده کات. به دلنیا یه وه، کچه که م وه کو هه ر کوړ یان کچیک
 نه وهی ئادهم دروستبووه؛ ئیمه هه موومان ئامیریکین و رنجدانه وه مان هه یه.
 ئیمه به هۆی له بهرگرتنه وه و لاساییکردنه وه فیرده بین، حه زمان له هه ر شتیک
 بیت لاسایی ده که ینه وه، پاشان وه کو ئه و شتانه مان لیدیت که ئاره زوویان
 ده که ین و رنجدانه وهی ئه و ده بین. وه ئه مه هۆکاری ئه وه یه بۆچی هاوړییان و
 کومه لانی خه لک وه ک یه کتر ره فتار ده که ن؛ ئه وان حه ز به و پشتر استکردنه وه یه
 ده که ن (قبولکردن) که وه ریده گرن له بهر ئه وهی خویان به شیکن له و کومه له یه،
 به و شیوه یه ده سته که ن به گوږگرتن له هه مان موسیقا، له بهرکردنی هه مان
 جلوه رگ، لاساییکردنه وهی یه کتر له شیوازی قسه کردنیان، کومه لیکه هاوشپوه
 پیوه ره ره وشتییه کانیا ن بنیاد ده نین. وه شتی دیکه ش. به خیرین بۆ فراوانی
 که لتوری مرؤفایه تی.

خودا ئیمه ی وا بنیادناوه. هه واله ناخۆشه که ئه وه یه له رۆژی که وتنی مرؤفه وه
 ده ستمان کردوو به لاساییکردنه وهی یه کتر له جیاتی لاساییکردنه وهی (ره نجدانه وهی
 وینه ی) خودا. هه واله خۆشه که ئه وه یه به هاتنی کوړی خودا توانیمان پیاویک
 بینین که ئه و وینه ی ته واوی خودایه (کۆلۆسی ۱: ۱۵؛ عیبرانییه کان ۱: ۳)؛ کوړکه
 نه پنی باوکیه تی، هه روه ها باوک چۆن بیت کوړی تاقانه شی وا ده بیت.

سه رباری ئه وه ش، کلیسا ده گوړیت بۆ ئه وهی له وینه ی کوړ بچیت (رؤما ۸:
 ۲۹؛ یه که م کۆرنسۆس ۱۵: ۴۹؛ دووه م کۆرنسۆس ۳: ۱۸). کوړکه نه پنی باوکیه تی، وه
 هه روه ها باوک چۆن بیت کوړی تاقانه شی وا ده بیت، هه روه ها کوړه کانیشی وا
 ده بن.

لەسەر ئەم بنەمايە، سى دەستەواژە دادەنئيم كە تايبەتن بە بەقوتابىكردن لە كلىسادا.

يەكەم، بەقوتابىكردن كاردەكات بەهۆى سۆز، فيركردن و شوينكەوتنى ژيانى ريبەر. پۆلس چۆنيەتى بەقوتابىكردغان بۆ نيشاندەدات كاتىك دەلالت: «لاساىى من بكەنەو وەك چۆن منىش لە مەسىح» (يەكەم كۆرنسۆس ۱: ۱۱؛ ھەرەھا پىروانە يەكەم كۆرنسۆس ۴: ۱۶؛ ئەفەسۆس ۵: ۱؛ فيليپى ۳: ۱۷؛ يەكەم سالۆنيكى ۱: ۶؛ ۲: ۱۴؛ دووھم سالۆنيكى ۳: ۷، ۹؛ عىبرانىيەكان ۶: ۱۲؛ ۱۳: ۷؛ سېيەم يۆحنا ۱۱). بە دريژايى دە بەشى نامەكەى كلىساي كۆرنسۆس فيردەكات، پاشان سەرەنجيان بۆ ئەو نمونەيە رادەكيشيت كە لە ژيانى تايبەتى خۆيدا ھەيە. ئيمەش پيويستە گووى لەو كەسانە بگريين كە فيرى وشەى خودامان دەكەن، پاشان پيويستە لاسايى ژيانى ئەوان بكەينەو. بىگومان، ئيمە ئەمانە دەكەين لەبەر ئەوھى مەسىح و گەلەكەى لە سۆز و خۆشەويستى دلماندا لە پيشەوھن.

سۆز. فيركردن. شوينكەوتوانى ژيانى ريبەر.

ئەم بابەتە لە ژياندا لەگەل باوكم دەستى پيكرد. باوكم فيرى كردم -وھ نمونەيەكى كردهيى پشاندام- دەربارەى بەزەيى و ليخۆشبوونى باوكانەى خودا ليمان. پاش ئەوھى گەورە بووم، لەگەل كەسانى ديكە بەشداريم لە فيركردنم كرد كە مەسىح كئيە. جيف فيرى خۆشەويستى مەسىحى كردم بۆ گومرايان و ئەوھى بە كرداری لە ژياندا نيشانداين. مارك چۆنيەتى تەرخانكردنى كورى بۆ وشەكانى باوك پروون كردهوھ و ويناى كرد. دان ئارامى مەسىحى بۆ پروون كردمەوھ، وھ چىپ بايەخپيدانى نەرمى مەسىحى بۆ پروونكردمەوھ. دەتوان بەردەوام بم: تۆم، بروس، شۆن، ستيف، ئيرىك، مات، تابيتى، مايكل، وھ چەندانى ديكە -ھەمووان فيريان دەكرم و نمونەى كرداریيان پيدەدام لەسەر تايبەتمەنديەكانى عيسا.

ئەمانە ئەو مامۆستايانەن كە بەقوتابىيان كردم. ئەوانم خۆشويست، بۆيە دلتم بۆ لاسايكردنەوھى ژيانيان و بيروباوھرەكانيان راكيشرا، من ئارەزووى ھاوړيتيان دەكەم و متمانەم پييان ھەيە، ھەول دەدەم كە لە ھەموو دەرْفەتتكد لە بەرانبەر

وشه کانیان و نمونه کانیان ساده بم و داوای رینمایی و سه رزنشته کانیان ده کهم.

له به رانبه ردا، هه و ل ده ده م ژیانم بو ئه و براینه بکه مه وه که له من بچو کترن له باوهر. به قوتابیکرنی برا بچو که کان به ئه و واتایه ی دیت که چاودیری بکه ن له هاوسه رگیریم، شیوازی پهروه رده کرنی منداله کانم، هه ل سوکه وتم وه ک پیریکی کلیسا، مزگینیدانم و خه باتم له دژی گونا. هه موو ئه مانه، له کاتیکدا قسه یان له گه ل ده کهم که پالنه رمن بو ئه نجامدانی ئه وه ی ده یکه م.

ئیواره یه ک، دوو گه نجی زوگورتی له کلیسا که مدا بو ژمی ئیواره له گه ل خیزانه که مدا به شدار بوون، یه کیک له کچه کانم به سه رسه ختی په فتاری ده کرد، وه هه ستم ده کرد که ده مه وی ت له گه لیدا توند بم، به لام له ناکاو تیگه ی شتم که له راستیدا له پیناو کچه که م و له پیناو ناوی مه سیح نابیت توند بم. ده بیت نارامی و نه رمونیانیش بو ئه م دوو گه نجه نیشان بده م، هه ردووکیان پیوستیان به باوکیکی نموونه یی هه بوو، بو یه خودا مه به ستی ئه وه بوو که من نموونه ی باوکیکی دل سو زیان پیشکه ش بکه م.

دووهم، به قوتابیکردن جیاوازی قبول ده کات. هه چه نده به قوتابیکردن به هوی وابه سته یی یان شوینکه وتنی شیوازی ژیانی ریبه ر کارده کات، به لام هه روه ها به دۆزینه وه و قبولکردنی جیاوازییه کانی نیوان یه کتریش کارده کات، به تاییه تی له چوارچیوه ی کلیسای ناوخوی و ئه و به هره جیاوازانیه ی که وه رمانگرتووه.

پۆلس ده نووسیت: «ئه گه ر هه موو له ش چاو بووایه، ئه ی کوا بیستن؟ ئه گه ر هه مووی گوئی بووایه، ئه ی کوا بۆنکردن؟ به لام ئیستا خودا ئه ندامانی دانا، هه ر یه کیک له له شدا، وه ک ویستی» (یه که م کۆرنسو س ۱۲: ۱۷-۱۸).

هه روه ها په ترۆس ده نووسیت: «هه ریه که به گویره ی ئه و به هره یه ی وه ریگرتووه، خزمه تی یه کتری پی بکه ن، وه ک سه رکاریکی باش له سه ر نیعمه ته جوړاو جوړه کانی خودا» (یه که م په ترۆس ۴: ۱۰).

بانگه‌واز بۆ به‌قوتابیکردن بانگه‌وازه‌که بۆ په‌یوه‌ست بوون و شوینکه‌وتنی شیوازی ژیانی رابه‌ر. ئەمه بانگه‌وازیکی نییه که جیاوازییه‌کان بخنکینیت، به‌لکو ئەو شته تاییه‌تانه دهرده‌خات که رۆحی پیروژ به‌خشیویه‌تی، وه بانگه‌پشتی هه‌مووان ده‌کات که ئەو تاییه‌تمه‌ندی و به‌هره‌جیاوازانه‌ به‌کاربه‌یئن بۆ گه‌یشتن به‌هه‌مان ئامانج، که‌وا خزمه‌تکردنی جه‌سته‌ی مه‌سیحه.

من به‌ته‌وای وه‌ک هه‌یچ کام له‌و پیاوانه‌ نیم که پێشتر ناوم هه‌ینان. جوانی کلێساکه‌ ئه‌وه‌یه که ده‌توانم له‌ هه‌ر یه‌که‌یان شتیکی زیاتر دهرباره‌ی عیسا‌ فیربم، وه‌ به‌م شیویه‌ سوود له‌ هه‌موو که‌سیک وه‌ر بگرم بۆ ئەوه‌ی فیری په‌په‌وه‌کردنی هه‌ریه‌کیک له‌و به‌خششانه‌ بم که رۆحی پیروژ پێی به‌خشیوم. ئەمه‌ش به‌ره‌و خالی سییه‌م ده‌مانبات.

سییه‌م، به‌قوتابیکردن پرسیکه‌ که بۆ سه‌ر هه‌موو کلێساکه‌ درێژده‌بیته‌وه.

ئەو باوه‌رداران‌ه‌ی که ری به‌ خو‌یان ناده‌ن زۆر له‌ کلێسای ناو‌خو‌یی نزیک بن به‌ هه‌ژاری ده‌ژین. ئەوان خو‌یان بییه‌ش ده‌که‌ن له‌و دهرفه‌ته‌ی که ده‌کرێ زیاتری فیربن له‌و که‌سه‌ی ده‌لێن خو‌شیا‌ن ده‌و‌یت -مه‌سیح- ئەوه‌ی که‌وا ده‌توانن له‌ رو‌خساره‌ جیاوازه‌کانی بریا‌نی ئەندامانی کلێسادا ببینن: گه‌وره‌ و بچوک، که‌سایه‌تیه‌ توند و نه‌رمونیانه‌کان.

هه‌وادارم ساتیکی زیاتر له‌گه‌لم بن بۆ ئەوه‌ی بزائن له‌ کلێساکه‌ی من چی رووده‌دات. خانمیک هه‌یه‌ ناوی «لی» یه‌ وا ده‌کات بیر له‌ خزمه‌ته‌ بیده‌نگ و ساده‌که‌ی عیسا‌ بکه‌مه‌وه، هه‌روه‌ها «سکۆت» هه‌یه‌ که زۆر ئاگاداره‌ له‌وه‌ی مه‌ره‌کانی مه‌سیح نه‌که‌ونه‌ ناو گونا‌ه‌وه‌. «ماکسین» هه‌یه‌ که فیرم ده‌کات دهرباره‌ی خو‌پرا‌گری و ئارامی مه‌سیح. پیموایه‌ ئه‌و خاله‌ی که هه‌ولێ روونکردنه‌وه‌ی ده‌ده‌م بۆ ئێوه‌ روون بووه‌ته‌وه. به‌قوتابیکردن ته‌نها له‌نیو پیاوانی گه‌وره‌ و پیاوانی گه‌نج کار ناکات، هه‌روه‌ها له‌نیو ژنانی گه‌وره‌ و ژنانی گه‌نجتر، هه‌رچه‌نده‌ ئەمه‌ په‌نگه‌ شتیکی بنه‌ره‌ته‌ی بیت، هه‌موو به‌شیکی جه‌سته‌ پێویستی به‌ هه‌موو جه‌سته‌ هه‌یه. «چاو نا‌توانیت به‌ ده‌ست بلێت: «پێویستیم پیت نییه.» یان سه‌ر به‌ پێه‌کان بلێت: «پێویستیم پیتان نییه.»» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲: ۲۱).

له بیرمه یه کیک له ژنه کانی کلّیسا که مان ژیانی هاوسه رگیری سهخت بوو، ژماره یه ک که سانی به ته مهن و پیرانی کلّیسا هانیان ده دا، به لام قسه کانیاں کاریگه ری له سه ری نه بوو. پاشان رۆژیک، ژنیکی دیکه، که وا ئه ویش ئه زمونی هاوسه رگیریه کی سهختی هه بوو، باسی ئه و دلنه واییه ی کرد که له سهروه ری و خو شه ویستی خودادا وه ریگرتووه. شایه تییه که ی ئه و خانمه به جوړیک زور له قسه ی شوانه کان دلخوشکه رتر بوو بو خانمه که ی یه که م. هه موو کلّیسا پپوئیستیان به کلّیسا یه به هه موو تاکه کانیه وه؛ ئیمه پپوئیستمان به هه موو به شه کانی جهسته هه یه.

له هه موو ئه مه شدا، وشه ی خودا رابه رایه تی ده کا و کلّیسا شوینی ده که ویت، به لام ئیمه یارمه تی یه کتر ده ده یین بو ئه وه ی شوینی عیسا ی مه سیح بکه وین:

«بۆیه واز له درۆ بهینن، با هه ری که راستگۆ بی له گه ل نزیکه که ی، چونکه ئه ندامی یه ک جهسته یین.» (ئه فه سوّس ۴: ۲۵)

«وشه ی خراپ له ده متان ده رنه چیت، به لکو هه رچییه کی باشه بو بنیادنان، به گویره ی پپوئیستی، تاکو نیعمه ت بداته گو یگران.» (ئه فه سوّس ۴: ۲۹)

«به لکو هه موو رۆژیک یه کتری هانبدن، ئه وه نده ی پپی ده گوتری ﴿ئهمرو﴾، تاکو که ستان به فیلی گونا ه دلی ره ق نه ییت.» (عیبرانییه کان ۳: ۱۳)

سه رچاوه پيشنياركراوه كان

Anyabwile, Thabiti. What Is a Healthy Church Member?

Wheaton,

Ill.: Crossway, 2008.

Dever, Mark. Discipling: How to Help Others Follow Jesus.

Wheaton, Ill.: Crossway, 2016

Leeman, Jonathan. Church Discipline:

How the Church Protects

the Name of Jesus. Wheaton, Ill.: Crossway, 2012.

Leeman, Jonathan. Church Membership: How the World

Knows

Who Represents Jesus. Wheaton, Ill.: Crossway, 2012.

Leeman, Jonathan. Understanding Church Discipline.

Nashville, Ten.: B&H, 2016.

Pierre, Jeremy, and Deepak Reju. The Pastor and Counseling:

The Basics of Shepherding Members in Need. Wheaton, Ill.: Crossway,

2016.

پراویژ

به قوتابیکردن له سه ختترین بارودوڅخدا

من هیچ هوکاریک نازانم له پروانگه ی کتیبی پیروژه وه، بو جیاکردنه وه له نیوان پراویژ و به قوتابیکردن. هه ردووکیان هه مان شتن: یارمه تیدانی خوشک و بریانی دیکه له کلّیسادا بو شوینکه وتنی مه سیح به قبولکردنی وشه ی خودای تایهت به مزگینیدان. جیاوازیه که له سروشتی پراویژکردنه که دایه که تایه تمه نده به نه وه ی سه رنجی له سه ر بابه تیکی دیاریکراوه (وه به زوریش وا ده بیّت). سروشتی قوولی گوناهییک یان کیشه یه کی دیاریکراو پیویستی به چاره سه ری خیرا هه یه. وه به واتایه ک، پراویژ پوّلکی لاهه کییه له به قوتابیکردن. ده کریّت پیی بلّین «به قوتابیکردن له سه ختترین بارودوڅخدا». نه مه وام لیده کات بیر له برکه کانی کتیبی پیروژ بکه مه وه، وه ک نه م دوو برکه یه ی خواره وه:

«به زه بیتان به وانه دا بیته وه که گومان ده کهن. هه ندیک له ناگر برپینن و رزگاریان بکه ن، له ترسدا به زه بیتان به هه ندیکدا بیته وه، ته نانهت رقتان له و بهرگانه بیته وه که به جه سه ته گلاو بوونه» (یه هوزا ۲۲-۲۳).

«خوشکان، بریان، نه گهر که سیک تووشی گوناهییک بوو، با ئیوه ی روڅحانی که سی ئاوا به روڅ نهرمی راست بکه نه وه. سه یری خوشت بکه، نه وه ک توشت تاقی بکریته وه» (گه لاتیا ۶: ۱).

وادیاره یه هوزا و پوّلس ئاماژه به و شتانه ده کهن که ئیمه به ده سه تیه وه ده نالیین و پیویستمان به گرنگیدانی زیاتره.

نه مه نه وه ناگه یه نیّت که ئیمه ده لّین نه م بابه تانه پیویستیان به گرنگیدان هه یه له دهره وه ی کلّیسای ناوڅوی. پیموایه پراویژ، وه ک به قوتابیکردن، ده بی له چوارچیوه ی کلّیسای ناوڅوییدا بیّت. چهنده هوکاریک هه ن که هانده ری نه م بووچوونه ن که وا نه م سوودانه ی خواره وه یان هه یه: یه که م، دانانی پراویژ له ناو

کلیسادا به واتای دانانی دیت له ژیر ټه و پیر و شوانانه ی که بهرپرسیاریتییان بهرانبه به کلیسا پیسیپردراوه چونکه ټهوان «ټیشکتان بو ده گرن،» وه ټهوان «وهک بلیی حیسایان پیشکشی خودا ده کهن» (عبرانییه کان ۱۳: ۱۷). وهک ټهوان جوړه بهرپرسیاریتیییه نه دراوه به که سیکی ده ره کی (پراویژکار) که وا پراویژ پیشکش بکات. سه رباری ټه وهش، خو شه ویستی شوانیک بو ټه وه که سه ی پراویژ وه ده گریټ زور زیاتره له و پراویژکاری له ده ره وه پیشکشی ده کات. ټیستا، په ننگه کات هه بیت که شوانیک هه ست بکات شایسته نییه، به دانایی برپار بدات که بواریک بو که سانی ده ره وه بکاته وه بو وه رگرتنی یارمه تی، به لام ده بیت له پرۆسه که دا به شدار هینتته وه، ټه مه کاری ټه وه. بیگومان، زور به ی کلیساکان پیویستییان به پراویژی زیاتر له وه ی هه یه که پیره کان ده توان پیشکشی بکه ن، ټه مه ش ده مانباته سه ر دووم تابه تمه ندی پراویژ که له کلیسادا ده دریت:

داوا له رابه ران ده کات کار بکه ن «بو ټاماده کردنی گه لی پیروزی خو ی بو کاری خزمه ت،» به هو ی راهینانی ټه ندامه کانی بو ټه وه ی «له خو شه ویستیدا راستگو بین،» (ټه فه سو س ۴: ۱۲، ۱۵). داوا یان لیده کات ټه ندامه کان یان رابه ینن بو ټه وه ی ټاموژگاری یه کتر بکه ن. ټه مه ش له بهرانبه ردا ده بیته هو ی گه شه کردنی هه موو کلیسا له یه کیتی باوهر، پیگه یشتن، خو شه ویستی و پرپوون له مه سیحدا (ټابه ته کانی ۱۳-۱۶). بیگومان، گریمانه ی سه ره کی من لیره دا ټه وه یه که کاریگه رترین ټامراز له پراویژکردندا مزگینیدان به وشه ی خودایه، ټه م ټامرازه ش له ده ستی هه موو ټه ندامیکی کلیسادیه، وه پیویست ناکات پروانامه ی زانکوټ هه بیت بو به کاره ینانی ټه م ټامرازه.

سییه م، ټه و پراویژه ی که له کلیسادا ده دریت به ټه و واتابه دیت که پراویژکار و وه رگری پراویژ له ژیر هه مان خزمه تدا داده نیشن که وا وشه ی خودا ده یکات، هه مان گورانی پوخی ده لینه وه، به شداری هه مان خزمه ت ده کهن، له ټیو هه مان هاوړی و خیزاندا ده پرون. ټه مه ش چه ندین په نجه ره به پراویژکار ده به خشیت بو ژیان ی پراویژوه رگره که؛ ټه و تنها به و شتانه سنوردار نییه که پراویژوه رگره که له کاتی چاوپیکه وتندا ده یلیت، به لکو ټه و شتانه ش ده زانیت که فیری پراویژوه رگره که

ده‌کړین، هه‌روه‌ها ده‌توانیت داوای یارمه‌تی له ئەندامانی دیکه‌ی جه‌سته بکات «رات چیه له‌گه‌ل جیم نانی نیوهرۆ بخویت؟ ئەو ئاماده‌یه باسی ئەو شتانه‌ت بو بکات که خودا ده‌رباره‌ی ئەم باب‌ه‌ته فی‌ری کردووه». له‌بیرت یت که به‌قوتابیکردن کارده‌کات به سۆز و په‌روه‌ده و شوینکه‌وتنی ژيانی پیه‌ر. ده‌کړیت شیوازیک بدۆزیت‌ه‌وه بو په‌وانه‌کردن بو که‌سانی ده‌روه‌ی کلێسا، به‌لام کاتیکی چل و پینچ خوله‌کی له شوینیکی دابراو و له‌گه‌ل که‌سیکی نه‌ناسراو و که‌سیکی ده‌ره‌کی که راویژکاره‌که نه‌ناسیت، به ئەگه‌ریکی زۆروه‌وه سۆز و خو‌شه‌ویستی و شوینکه‌وتنی ژيانی پیه‌ر له هاوکیشه‌که ده‌باته ده‌روه‌وه.

دووباره دانانه‌وه‌ی خزمه‌تی راویژکاری له‌ناو کلێسای ناوخویدا پيوستی به‌وه هه‌یه رابه‌رانی کلێسا (١) که‌لتوریکی به‌قوتابیکردن بچینن که پیه‌وه ئەندامان ژيانی یه‌کتر بنیاد بنین، وه (٢) ئەندامانی کلێساکه‌یان راب‌هینن بو گرنگیدان به یه‌کتر له سه‌ختترین بارودۆخدا.

ته‌مبیه‌کردن:

به‌قوتابیکردن له سه‌ختترین و توندترین بارودۆخدا

به‌قوتابیکردن راستکردنه‌وه‌ی گونا‌ه له‌خو‌ده‌گری‌ت. له راستیدا، ته‌مبیه‌کردنی گونا‌ه جیگه‌یه‌کی به‌رچاوی داگیرکردوه له به‌قوتابیکردندا. مامۆستای وان‌ه‌ی بیرکاری ته‌نها به قوتابییه‌که نالیت: «لاسای ئەوه بکه‌وه که من ده‌یکه‌م»، به‌لکو هه‌روه‌ها هه‌له‌کانی قوتابییه‌که‌ش راست ده‌کاته‌وه. ئەمه‌ش له ژيانی باوه‌رداران و له کلێسادا رووده‌دات.

ته‌مبیه‌کردنی کلێسای بریتیه‌ له پرۆسه‌ی راستکردنه‌وه‌ی گونا‌ه له جه‌سته‌ی کلێسادا. له زۆربه‌ی حاله‌ته‌کاندا، ئەم ته‌مبیه‌کردنه کاتیک ده‌ست پیده‌کات که ئەندامیک به شیوه‌یه‌کی تایه‌ت رووبه‌رووی ئەندامیکی دیکه ده‌بیتنه‌وه. ئەگه‌ر گونا‌ه‌کاره‌که تۆبه بکات، ئەوا ته‌مبیه‌کردنه‌که راده‌وه‌ستیت. به‌لام ئەگه‌ر تۆبه

نه کات، ټه و ټه ندامه ی پروبه پروبوونه وه که ی کردووه، ده بیټ دوو یان سټ که سی دیکه به شدار بکات بو ټه وهی بارودوخه که هه لسه نگیټیت و دیاری بکات که ټیا کیشه یه کی راسته قینه هه یه یان نا. ټه گهر ټه و که سانه له سهر ټه وه کوک بن که کیشه یه ک هه یه، وه گوناهاکارکه به رده وام بیټ له توټه نه کردن، ټه وابه ته که ده بن بو لای هه موو کلیساکه. وه ټه گهر گوناهاکارکه به ده ننگ کلیساوه نه هات، ټه و له هاوبه شی کلیسا که بیبه ش ده کریټ: له شیوی پهروه ردگار و ټه ندامیټی کلیسا دوور ده خریټه وه (پروانه ټاموژگاریه کانی مه سیح له مه تا ۱۸: ۱۵-۱۷).

ټه مه یه که پی ده لیټن به قوتا بی کردن له سه خترین و توندترین حاله ته کاند. پوټس ده لیټت ده بیټ ټه و که سه ده ربکه ین بو ټه وهی توټه له گوناها که ی بکات، وه له پروژی پهروه ردگار رزگاری بیټ (یه که م کورنسوس ۵: ۵).

بیبه شکردنی که سیک له ټه ندامیټی کلیسا ټه وه یه که کلیسا ده بیټ بیکات له ټه و کاته دا که وادیاره ده نگدانه وهی وشه ی خودا له دلې ټه و که سه دا به ته و او ی بیده ننگ بووه و نه ماوه. له دوا ی ټه وهی بژارده یه ک به که سه که ده درټ له نیوان گوټپرایه لی وشه ی خودا و گوناهیکی تایبه تدا، که سه که گوناها که هه لده بژیریټ و هیچ نیشانه یه ک نیبه که ټاره زوو بکات پیچه وانه که ی ټه نجام بدات. بیگومان، ټیمه لیټره دا باسی هیچ گوناهیکی ناکه ین، به لکو باسی ټه و گوناها ده که ین که که سه که توټه ی لیټنه کردووه. ټه وهی لیټره دا مه به ستمانه گوناهیکی مه ترسیداره، وه گوناهیکه به چاو ده بیټ یان به گوټی ده بیستریټ.

خودا توانای حوکمدانی دلې پیټنه به خشیوین، وه ک لووتبه رزی یان چاوچنوکی. ده توانین له سهر بنه مای به رهه می دهره وه هه لسه نگاندن بکه ین (مه تا ۳: ۸؛ ۷: ۱۷-۲۰). به لام ده بیټ ته مبیه کردن به گوټره ی به رهه می دهره کی پروبدات، کاتیټک دانپیټدانانی باوه ری که سیک به وشه ی مزگیټی خودا وا دهره که ویټ که بووه ته دانپیټدانانیکی بی متمان.

خودا داوامان لیټه کات که و له گوناها دا سه ره نجی یه کتر بده ین، چونکه خودا به م شیوه یه خو شه ویستی خو ی بو ټیمه نیشان ده دات: «چونکه ټه وهی

یه زدان خوْشی بویت، ته مبیی ده کات و ههروهه ها هه ر یه کیک وه ک پۆله ی خوْی وه ریبگریت، به گوچان لییده دات» (عیرانییه کان ۱۲: ۶). به واتایه کی دیکه، ده بیت کلیساکان له پیناو خوْشه ویستی ته مبییه کردن په پره و بکه ن: خوْشه ویستی بو گوناهاکار، خوْشه ویستی بو مه ره لاوازه کان که ده کیری به لاریدا ببردین، خوْشه ویستی بو دراوسن بیاوه ره کامان که پیوستیان به بینینی شایه تیبیه کی پیروژه یه له خوْشه ویستی بو مه سیح و ناوبانگه که ی.

له ته مبییه کردنه وه -وای چهنده نایابه- ژیان و گه شه کردن و ته ندروستی سه ره له ده دات: «باوکامان بو ماوه یه ک نه وه نده ی به باشیان زانیوه ته مبییه یان کردووین، به لام خودا بو سوودی ئیمه یه ته مبییه مان ده کات، تاکو به شداری پیروژییه که ی بکه یین، هه موو ته مبییه کردنیک له کاتی خویدا وا دهرده که وییت که نازاربه خشه و خوْش نییه، به لام دواتر به روبووومی ناشتیانه ی راستودروستی ده گریت بو نه وانه ی پیی راهینراون.» (عیرانییه کان ۱۲: ۱۰-۱۱). دهربرینی «به روبووومی ناشتیانه ی راستودروستی» وا ده کات بیر له کیلگه شه پۆلداره کانی گه نمی زپیرین بکه مه وه، به لام ئیمه لیره دا باسی کیلگه ی راستودروستی و ناشتی ده که یین. نایا نه م وینه یه وینه یه کی جوان نییه؟

وشه ی خودا له ژیانی باوه رداراندا دهرده که وییت

له به شی پيشوو نه وه مان خوینده وه که پروفیسور گارسون هوکاری گه شه کردنی ژیانی نویت کردنی گه رانده وه بو کتیبی پیروز و نمونه ی باوه رداره زیاتر پیگه یشتوه کان. پیم وایه ده توانین به گشتی هه مان شت دهرباره ی ژیانی ناو کلیسا، بلین: ئیمه وه ک قوتابی مه سیح گه شه ده که یین به وه ی گویده گرین له وشه ی مه سیح (وشه ی خودا)، ههروهک ده بینین له ژیانی باوه رداره پیگه یشتوووه کاندای دهرده که وییت. وشه ی خودا ئاماژه ده کات به ریگای پیگه یشتن که باوه ردارای پیگه یشتوو وینای ده کات.

پۆلس جاریکیان به تیمۆساوسی گوت: «به لام تو، فیرکردن و شیوازی ژیان، ئامانج و باوه ر، نارامگرتن و خوْشه ویستی و دانبه خودا گرتن، چهوسانه وه، نازاری

منت زانی» (دووهم تیمۆساوس ۳: ۱۰-۱۱). هیوادارم له سه‌ر ئەم زه‌وییه پیاوانی‌یک
هه‌بن که بتوانن هه‌مان شتم پی‌ بلین. وه پپو‌یسته ئەمه له سه‌ر هه‌موو
باوه‌رداری‌یک به مه‌سیح جیبه‌جی بکری‌ت.

له هه‌مان کاتدا، ناییت ته‌نها ته‌ماشای یه‌ک که‌س یان دوو که‌س بکه‌ین، به‌ل‌کو
ده‌بی‌ت ته‌ماشای ته‌واوی جه‌سته‌ی کلێسا بکه‌ین هه‌رکاتی‌یک «له‌ خو‌شه‌ویستیدا
پاستگۆ بین، با (بتوانین) له‌ هه‌موو شتی‌کدا گه‌شه‌ بکه‌ین له‌ ئەوه‌یدا که‌ سه‌ره‌،
واتا مه‌سیح. به‌هۆی مه‌سیحه‌وه هه‌موو کلێسا له‌ خو‌شه‌ویستیدا گه‌شه‌ ده‌کات و
خۆی بنیاد ده‌نی‌ت» (ئه‌فه‌سۆس ۴: ۱۵-۱۶).

به شی یازدههههه

کلّیسا

بلاو ده بیتهوه، پاشان بانگهپشت ئاراسته ده کات (سه رله نوئی)

لهه ره پوژانه دا واباوه که بلّیین مه بهست له بوونی کلّیسا نیردراویه تیه کانیه تی. هه ندیک له رابه رانی کلّیساکان شت گه لیکه ئاوایان نووسیوه:

خودا ← کلّیسای هه یه ← له پیناو نیردراویه تی ← بو به دیه پینزاوان

(ئاده میزاد و بوونه وه ره کانی دیکه)

ره هه ندیکه کاتی هه یه که تئیدا ئەم پیناسه یه دروست ده کات و ئەم ره هه ندهش له چوارچۆیه ژیانی سه ر زه ویدایه، به لام ده بیته وریا بین له ئەو ده ره نجامه ی که لیدوانی بهم جوړه ی پئیده که یین. گه وره ترین و به رزترین راستی وه ک خرۆکی چه ماوه ی بومره نگ^۶ وایه که ده هاویژری و ده سوړپته وه بو ئەوه ی به ئاراسته ی پپچه وانوه بگه رپته وه:

بوونه وهر ← له پیناوی کلّیسادا هه یه ← له پیناوی شتایشکردنی ناوی خودا هه یه

له کو تاییدا، ته واوی به دیه پینزاوان - مرۆفایه تی و بوونه وه ره کانی دیکه ی - له پیناوی کلّیسادا هه ن، نه ک به پپچه وانوه (یه که م کورنسۆس ۳: ۲۱-۲۳). وه کلّیسا ش له پیناوی خودادا هه یه. ئایا ئەمه سه رسوورپه پنه ره؟ به راستی وایه. پۆلس ده لیت که به دیه پینزاوان به وپه ری ئارامیه وه چاوه رپئی راگه یانندنی کورانی خودا ده که ن، که ده نوزپته وه بو ئەوه ی له کو یلایه تی ئیستای گه نده لی ئازاد بکریت بو ئەوه ی چیژ له و ئازادییه وه ربگرن که شایه نین (رۆما ۸: ۱۹-۲۱). بۆیه خودا کوره که ی نارد بو جیهان بو ئەوه ی بووکیک بو خوئی بباته وه.

پلانی کۆتایی خودا

رۆژیک دیت، ههول نادهین خۆمان له گهڵ به دیهینزاوان بگونجین و هاودهنگ بین، به لکو به دیهینزاوان خۆیان له گهڵ ئیمه دا ده گونجین. ئه وه دلنه وایه کی چهنده گه وره یه بۆ ئه وه که سانهی ئازار ده چیژن! گویم له جۆن پایهر بووه قسهی ده کرد وه ک هاندانیک بۆ ئه وه دایک و باوکانهی که مندالی کهم ئه ندامیان هه یه و ده یگوت: «له م ساته دا، جهسته ی ئه م منداله خۆی بینوه ته وه له نیوه ندی نه فرته ی به دیهینزاواندا گیربووه. به لام رۆژیک دیت، به دیهینزاوان ده گۆردین بۆ ئه وه ی له گهڵ خودا هاوړیک و گونجاوبن، وه بنه خزمه تکاری خودا».

سه بارت به مروفی به دیهینزاو، پۆلس ده لیت خودا حوکم به سهر خراپه کاران ده دات «تاکو ده ولله مهندی شکۆی خۆی له سهر ئه وه ده فرانیه به زه یی ئاشکرا بکات که پیشتر بۆ شکۆمهندی ئاماده ی کردوون» (رۆما ۹: ۲۳). به دربرپینکی دیکه، خودا حوکم به سهر ئه وه که سانه دا ده دات که تۆبه یان نه کردووه بۆ ئه وه ی تۆبه کاران سه رسام بن له لیوردیهی خودا به رانه ریان. من له چۆنیه تی روودانی ئه مه تیناگه م، به لام کتیبی پیروژ ئه وه ده لیت. بیگومان ئه وه راسته، بیگومان ئه وه باشه. له بیر مه کهن، کلێساش ئامانجی به دیهینزاوان نییه. پۆلس ده لیت کلێسا هه یه بۆ ئه وه ی خودا وه ک جام (خه لات) به رزی بکاته وه که وه کو «دانایی هه مه جوړه ی خودا» یه (ئه فه سۆس ۳: ۱۰). له کۆتاییدا کلێسا له پیناوی جیهان نییه، به لکو له پیناوی ستایشی خودایه (بۆ ئه مونه، ئیشایا ۴۸: ۸-۱۱؛ حزقییل ۳۶: ۲۲ وه ئایه ته کانی دوا ی ئه وه؛ رۆما ۱۱: ۳۶). که واته ئایا خودا کلێسایه کی هه یه له پیناوی نێردراویه ته که ی بۆ جیهان؟ به لئ، به لام ده بیت به جیهان بلیت تاکو بچنه پال کلێسا. له ویدا رووداویکی راسته قینه رووده دات په یوه ست به ستایش و شکۆمهندی خۆشی. بۆ دارشته وه ی ئه مه به شیوه به کی دیکه، ده بیت کلێسای کۆبووه وه بلاو بێته وه، به لام بلاو بێته وه بۆ ئه وه ی که سانی دیکه کۆبکاته وه بچنه پالی. وه کو خروکی بومره نگی وایه که ده هاویژری و ده سوپرتیه وه ئینجا به ئاراسته ی پیچه وانوه ده گه رپته وه؛ ئیمه ده چینه ده ره وه بۆ ئه وه ی بیینه وه و که سانی دیکه ش له گهڵ خۆمان به ئینین. با هاوار بکه ین و بلین: «وه رن بۆ زه ماوه نده که!» (ئیشایا ۲۵: ۵۵؛ مه تا ۲۲: ۱-۱۶).

نیردراویه تیمان بۆ جیهان

واتای ئەمە لە بیر مەكەن؛ شتیکی هیندە نااسایی هەیه لە بارەى كلیسای كۆبوووه -هیندە نااساییه هەتا ئە و رادهیهی كه عیسا به شوینكه وتوانی ده لیت كه جیهان به خوشه و یستیمان بۆ یه كتر ده زانیت كه ئیمه قوتابی ئه وین (یوحنا ۱۳: ۳۴-۳۵). ئەوه ند نااساییه كه پۆلس پیمان ده لیت: «با چاكه له گەل هەمووان بكهین، به تابهت له گەل كه سانی باوه پدار» (گه لاتیا ۶: ۱۰). پێویسته باوه پداران به مەسیح هەموو كه سیان خوشبوویت، به لام پێویسته خوشه و یستیه کی تابه تیان هەبیت بۆ كلیسای كۆبوووه، به هەمان شیوهی پیاویك كه به ریزیکی زۆره وه مامه له له گەل هەموو ژنیكدا ده كات، به لام به خوشه و یستی و ریزیکی ناوازه وه مامه له له گەل هاوسه ره كه ی ده كات.

ئایا ئەمە واتای ئەوهیه كه كلیسا ده توانیت جیهان له بیر بكات؟ به پێچه وانه وه. ئەگەر كلیسا به راستی خودای خوشبویت و ناوبانگی ناوه كه ی خوشبویت، ئەوا هەست به ئیره یی ده كات بۆ ئەوه ی خه لكیکی زیاتر و زیاتر خودا بناسن و ستایشی بكه ن. وه هەر كه سێك باوه ر به ینیت و گۆرانکاری له دلیدا رووبدات واته ده میکی زیاده یه كه ستایشی خودا ده كات، ههروه ها هەموو كلیسایه کی چێزاو وه ك كۆمه لێك ده م وایه. خوشه و یستیمان بۆ جیهان له خوشه و یستیمان بۆ خودا سه رچاوه ده گریت، ههتا زیاتر خودامان خوشبویت، زیاتر ئاره زووی ئەوه ده كه ین كه به كه سانی دیکه به خوشحالیه وه شكۆمه ندی خودا نیشان بده ین. ئیمه ده زانین خودا چه ندە باش و میهره بان و جوانه.

لەم دوا یانەدا لەو گەرە که ی که تێیدا نیشتە جیم پیا سەم دە کرد، ئەو هەم هینایە پیش چاوی خۆم ئاخۆ چۆن دە بوو ئە گەر هەر هەموو خە لکی ئەم گەرە که بچو که ی واشنتن که ژماره یان شەش هەزار که سه خودایان بناسیایهت و خوشیان بو یستبایهت. ئایا ده توانی و پنا ی ئەمە بکه یت؟ وای له و ئاههنگه خوشه! وای له و خوشه و یستی و ئاشتییه! دلّم فێرده بیّت به ره به ره خودای خوشبویت، وه هه رچه ندە دلّم به راستی خودای خوشبویت، خوشه و یستی دلّم زیاتر ده بیّت بۆ شەش هەزار دراوسی که م. ده مه وی ئه وان خودا بناسن.

باوک کورپی خوئی نارد بو ئه وهی خواپه رستان کۆبکاته وه، مه سیحیش ئیمه ی نارد بو ئه وهی هه مان شت بکه ین (یۆحه نا ۲۰: ۲۱). به م شیوه یه ده رۆین، وه ک چۆن مه سیح له خۆشه ویستیدا وای کرد. چۆن جیها مان به باشترین شیوه خۆشبویت؟ من باوه رپم وایه که ده بیته باوه رداران به مه سیح جیهانیان خۆشبویت، له هه ندیک لایه نه وه، وه ک چۆن منداله کانم خۆشده ویت. من منداله کانم خۆشده ویت به دابینکردنی پنداویستییه جه سته یی و کۆمه لایه تی و سۆزدارییه کان بۆیان. ناتوانم وینای ئه وه بکه م که له م لایه نانه وه خۆشم نه وین. به لام له هه موو شت خۆشترم ده وین، به باشترین شیوه خۆشم ده وین، له رینگای په روه رده کردنیانه وه «به گویره ی رینماییی و فیرکردنی مه سیحی بالاده ست» (ئه فه سۆس ۶: ۴). هه موو خۆشه ویستیم بۆیان له م خاله ناوه ندییه کۆده بیته وه - ئاراسته کردنیان بو وشه کانی کتیپیک که شایه تی ده دات ده رباره ی ئه و خودایه ی که سه رچاوه ی هه موو خۆشه ویسته که. وه گه وره ترین هیوای من بۆیان ئه ویه که خۆشه ویستی ئه و رزگارکه ره بزنانن که منی رزگارکرد، ته نانه ت ئه گه ر ژیانیشیان له سه ری دابنن، ژیانیان که له لای من زۆر ئازیزه. ته نها راستی له سه ر بنه مای وشه ی خودا ده توائت ئازادی راسته قینه و ژیانیه راسته قینه یان پی به خشیته.

به م شیوه یه ئه ندامانی کلپسا بلاو ده بنه وه بو ئه وه ی دراوسیکانیان خۆشبویت، له کاتیکدا له رووی دارایی و کۆمه لایه تیه وه چاکه له گه ل که سانی دیکه ش ده که ن. به لام هه موو خۆشه ویستیان ده بیته له سه ر ئه م خاله ناوه ندییه کۆبیتته وه که گرنگیه کی سه ره کی هه یه - بانگه یشتکردنی جیهان بو قبولکردنی به ئینی خودا بو لیخۆشبوون له رینگه ی مه سیحه وه، وه بو به شداریکردنی کلپسا له چیژوه رگرتن له و خودا به خشنده یه و به شداریکردن له ستایشکردنی.

پیویسته وشه ی خودا له ده ره وه ی ده رگای ته لاری کلپسا ده نگ بداته وه و له ویشه وه بو جیهان.

په یاممان بۆ جیهان

ئەو ھەوالەھێ کە باسی دەکەین، بە جۆرێک، ئەو ھەوالەھێ کە ھەموو کتیی پیرۆز باسی دەکات. بەلام دەکریت ھەوالەھێ کە پوخت بکەینەو بە ناویشانی، وشە کورتەکان بۆ مزگینیدان. مزگینیدان چییە؟ ھەوالئیکی خۆشە کە پیمان دەلێت کورپی خودا ھات بۆ ئەو ھێ بەھۆی مردن و ھەستانەو ھێ گەلێک بۆ خۆی رزگار بکات و دەسەلاتی ھەتاهەتایی ژیانبەخشی خۆی لە ژیانانی ئەواندا داھەزرینیت. ئەمەش پەياممیکە لە چوار بەشدا:

• خودا- کە تەواوی پیرۆزی و دادپەروری و چاکەھێ- ئیمەھێ بەدھیناوە بۆ ئەو ھێ کەسایەتی و دەسەلاتی شکۆمەندی ئەو نیشان بەدھین.

• ئیمە یاخی بووین، وە ئەو ھەمان ھەلبژارد کەوا شکۆمەندی خۆمان پێشانبدھین و شوین دەسەلاتی خۆمان بکەوین و شایەنی توورەھیی دادپەرورانەھێ خوداین لە بەرامبەر ئەو گوناھەدا.

• خودا کورپەکەھێ نارد بۆ ئەو ھێ سەرورەھێ خودا داھەزرینیتەو بەو ھێ ژیانئیکی تەواو بژیت کەوا وینەدانەو ھێ خودا بیت، پاشان لەسەر خاچ مرد بۆ ئەو ھێ سزای توورەھیی خودا لە گوناھ وەربگریت، پاشان بە سەرکەوتوویی بەسەر گوناھ و مردندا بەرزبوو ھە.

• ئیمە ئیستا بانگ کراوین بۆ ئەو ھێ تۆبە بکەین لە گوناھەکانمان کە شوینکەوتنی دەسەلاتی خۆمانە، دان بە عیسادا بنیین و ھک پەرورەدگار، بە تەواوی متمانە بە کارە تەواوکانی بکەین لەسەر خاچ، وە ژیانئیکی بە گوێرپاہەلی و ئازادیەو ھێ بژین کە ئەو مەبەستی بوو، ئیمە لەگەڵ گەلەکەیدا بژین.

ئەمە ئەو پەيامەھێ کە کلێسا لەپیناوە قبولکردنی و دلخۆشبوون پێی کۆدەبیتەو، ھەرورەھا ئەو پەيامەھێ کە کلێسا بلاو دەبیتەو بۆ ئەو ھێ راببگەھیت و پرونی بکاتەو.

به نامه مان

چۆن مزگینى ده دهین؟

تیم کیله ری شوانی کلّیسا له ریبه ری خویندندا به ناوی «مزگینیدان له ژیاندا»، پینچ تاییه تمه ندى ده خاته روو بو ئه وهی ده بیّت چۆن مزگینى خودا باس بکه یین:

1. به خۆشه ویستی: به خۆشه ویستی مزگینى ده دهین.
2. به بیّ ترس: ئیمه به شدارى ئازادبووان له ترس ده که یین چونکه چیتر پیوستمان به وه نییه له لایه ن جیهانه وه قبول بکریین؛ چونکه ئیمه له لایه ن خودا وه قبولکردنمان هه یه.
3. به ساده یی: ئیمه به شدارى له مزگینیدان ده که یین نه ک له بهر ئه وهی دانایی و راستو دروستیمان هه یه، به لکو له بهر ئه وهی پیوستمان پییه تی، وه ده مانه ویّت خه لکی دیکه ئاراسته ی سه رچاوه ی راسته قینه بکه یین.
4. به هیوا وه: به شدارى له مزگینیدان ده که یین و ده زانین که خودا ده توانیّت هه ر که سیّک رزگار بکات. خودا شاولی ته رسۆسى رزگار کرد. ئیمه شی رزگار کرد!
5. به نه رمی و وریاییه وه: هینده ی ده زانین ته نها وشه ی خودای پر له نیعمه ت ده توانیّت مروّف رزگار بکات، ده توانین به بیّ پینداگری و ده ستکاریکردن هاوبه شی بکه یین، پاشان سه باره ت به ئه نجامه کان متمانه به خودا بکه یین.

له کاتیکدا ئیمه به خۆشه ویستییه وه مزگینى ده دهین، ده بیّت جه خت له سه ر گرنگی ئه و بریاره ش بکه ینه وه که هه ر که سیّک ده بیّت بیدات. مارک دیقه ری شوانی کلّیسا له کتیبه که ییدا به ناوی «کلّیسای ته ندروست چیه؟» ده لیّت ده رباره ی ئه و بریاره ی ده بیّت بدریّت هه ولّ ده دات سى شت بلّیت:

بریاریکی گران، پیوسته به خه لکی بگوتریّت به وردی بیری لى بکه نه وه (لوقا ۹: ۶۲).

بریاریکی به په له، پیوسته به خه لکی بگوتریّت به زووی بریار بده ن (لوقا ۱۲: ۲۰).

بریاریکیک شایه سته، پیوسته به خه لکی بگوتریّت که وا له بریاره که په شیمان نابنه وه (یوحنا ۱۰: ۱۰).

خزمه تی کلّیساکەت بکە

کتیبی پیرۆز بخوینەوه

خودا بههۆی وشه که یه وه کارده کات. مزگینیدەر وشه ی خودا راده گه یه نیت، ئەم وشانه به هیزی پۆحی پیرۆز دل و دەرروونی که سی بیباوهر ئازاد ده کات، وه ترشی ناوه کی (DNA) نووی ده داته باوه ردار، ئەم ترشه ناوه کیه باوه ر به خودا ده هینیت و ده یه رستیت و شوینی ده که ویت، له گه ل گه لی خودا یه کده گریت و خوشتده وین.

وشه ی راگه یندراوی خودا کلّیسا دروست ده کات و کویده کاته وه، بۆیه کۆبوونه وه کانی کلّیسا خویمان چه قبه ستوو ده کهن له سه ر ئەو وشه یه. ههروه ها وتاره کان، گوزانییه رۆحیه کان، نوپزه کان و په یوه ندییه کان دروست ده کات. پاشان وشه ی خودا له دهره وه ی دهرگای کلّیسا ده نگ ده داته وه، کاتیک کلّیسا بلاو ده بیته وه، ئەو کاته ی پیاوان و ژنان وه ک مزگینیدەر و ماموستا ئاماده ده بن.

ئهمه چیرۆکی ئەم کتیبه بوو. خودا بههۆی وشه که ی و پۆحی خووی کلّیساکان دروست ده کات، بۆیه ده بیت کلّیساکان خویمان چه قبه ستوو بکه ن له سه ر وشه ی خودا. ئەمه سه باره ت به تو واتای چیه؟ یه که م، ئەمه واتای چوونه پال کلّیسا یه که که له پیناو وشه ی خودا کۆده بیته وه، یان یارمه تیدانی کلّیسا که ته بو ئەوه ی وه ک ئەم جوړه کلّیسا یانه ی لیبیت.

دووهم، ئەوه واتای دلنیا یه له وه ی که وشه ی خودا له کۆتایی کاتی کۆبوونه وه ی سه ره کی هه فتانه راناوه ستیت، به لکو به دریزایی هه فته به رده وام ده بیت. بۆیه، ئەم کتیبه له لایه که وه دابنئ و برۆ بو خویندنه وه ی کتیبی پیرۆز. پاشان که سیک بدۆزه وه - باوه ردار بیت به مه سیح یان بیباوهر بیت - ئەوه ی خویندته وه پیی بلئ.

من ده ست به ئەمه ده که م. ته نها ئەم به یانییه، له کاتی خه لوه تدا دووهم نامه ی تیمۆساوسم خوینده وه، ئەم دوو ئایه ته سه ره نجیان راکیشام:

«به‌دوای ئه‌و فیرکردنه دروسته بکه‌وه که له منت بیستوو، له‌گه‌ل ئه‌و باوه‌پر
و خۆشه‌ویستییه‌ی که له یه‌که‌بوون له‌گه‌ل عیسا‌ی مه‌سیحدا هه‌یه. سپارده‌ چاکه‌که
به‌رۆحی پیروژ پاریزه‌ که تیاماندا نیشته‌جییه» (دووهم تیمۆساوس ۱: ۱۳-۱۴).

ئیستا، به‌رای تۆ ئه‌مه واتای چییه؟

اقلیم کوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
وزارة الثقافة والشباب
المديرية العامة للمكتبات العامة
شعبة ايداع الكتب

Kurdistan Regional - Iraq / Council of Ministers
Ministry of Culture & Youth - G.D. of Public Libraries

هەرێمی کوردستان - عراق
سەرۆکایهتی ئەنجومهنی وەزاران
وێزارهتی رۆشنی و لاوان
بەرێوهبهرایهتی گشتی کتێبخانه گشتیهکان
هۆبهی سپاردنی کتیب

العدد:
التاريخ: ۲۰۲۳/۰۱/۲۲

ژمهره: ۱۸۵
رۆژ: ۲ / ۲ / ۲۷۲۲ کوردی

بۆ / چاپخانهی ئاسیا چاپ

بابهت / ژماره‌ی سپاردن

به‌پیتی یاسای چاپمه‌نی ژماره (۱۰) ی سالی ۱۹۹۳، ژماره‌ی سپاردن درا به‌م کتیبه‌ی که له‌خواره‌وه ناوی هاتوه له چاپخانه‌که‌تان چاپ بکریت به‌تیرازی (۱۰۰۰) دانه بۆ هەر کتیبێک به‌مەرجیک (۵) دانه بۆ به‌شی سپاردن په‌وانه بکه‌ن.

ژ	ناوی کتیب	ناماده‌کردن	بابهت	ژ سپاردن
۱	کرۆکی بوونی وشه‌ی خودا له کتێسادا	چو‌نانان لیمه‌ن چیاکو قادر	ئایینی	۱۴۶
۲				

دیاری وه‌ستا‌عه‌زیز
به‌رێوه‌بری گشتی
۲۰۲۳/۰۱/۲۲

تێبجێ: ۱- ده‌سته‌واژه‌ی سپاردن به‌م شۆبه‌یه‌ ده‌نوسریت، له‌به‌رێوه‌بهرایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان / هەرێمی کوردستان ژماره‌ی سپاردنی (.....) سالی ۲۰۲۲ پنداره‌وه.
۱- هه‌رچاپخانه‌یه‌ک پابه‌ند نه‌بێت به‌ناردنه‌وه‌ی (۵) دانه له‌ کتیبه‌که‌ ژماره‌ی سپاردنی ئادریشتن

بێهه‌یه‌ک:
کارگری خۆبه‌تی
هه‌لگرتن
خولاو

library.kurdistan@yahoo.com
Iraq - KRG - Erbil - Behind MOCY

هەرێمی کوردستانی عێراق - هه‌ولێر - شه‌قامی کوردستان - پش‌ت وێزاره‌تی رۆشنی و لاوان
اقلیم کوردستان عێراق - ژبیل - شرع کوردستان - خلف وزیرة الثقافة و الشباب

جۆناتان لیمەن بەرپۆبەهری نووسینی دەزگای نوۆ نیشانە که (9Marks). چەندین کتیبی نووسیوه دەربارە ی کلێسا، وه له چەند کۆلیژیکی یەزداناسی وانە دەلیتەوه. له گەل ھاوسەر و چوار کچه که ی له نزیک واشنتۆنی پایتەختی ئەمریکا دەژییت، هەر وه ها وه ک پیری ک له کلێسای کاپیتۆل هیللی له ئاوه لکیشی خزمەت دەکات.

